

OP Gruppens
verksamhetsberättelse
och bokslut 2021

Innehåll

OP Gruppens verksamhetsberättelse 1.1–31.12.2021	5
OP Gruppens nyckeltal.....	6
Chefdirektör Timo Ritakallios kommentarer	7
Omvärlden	8
Resultat och omslutning.....	9
OP Gruppens åtgärder i coronapandemin (COVID-19).....	12
Viktiga händelser under räkenskapsperioden	12
OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar	13
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång.....	13
Kundrelationer och kundförmåner.....	14
Ansvarskänsla	14
Icke-finansiell rapport	15
Flerkanalstjänster	19
Kapitaltäckning.....	19
Centrala principer för riskhantering.....	21
Riskposition.....	22
Segmentens resultat.....	28
Hushållsbank.....	28
Företagsbank.....	30
Försäkring	32
Övrig rörelse.....	35
ICT-investeringar.....	37
Personal	37
Förändringar i OP Gruppens struktur	37
OP Andelslags förvaltning	38
OP Gruppens juridiska struktur	39
Händelser efter räkenskapsperioden	42
Utsikter för 2022	42
Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal	44
Formler för nyckeltalen.....	46
Kapitaltäckningstabeller.....	50
Primära finansiella rapporter	52
Resultaträkning	52
Rapport över totalresultat	52
Balansräkning	53
Rapport över förändringar i eget kapital	54
Kassaflödesanalys	55
Noter till bokslutet.....	56
1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut	58
2. OP Gruppens principer för riskhantering	87
3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet	104
4. Segmentrapportering	106
Noter till resultaträkningen.....	109
5. Räntenetto	109
6. Försäkringsnetto	110
7. Provisionsintäkter, netto	110
8. Nettointäkter från placeringsverksamhet	112
9. Övriga rörelseintäkter	114
10. Personalkostnader	114
11. Avskrivningar och nedskrivningar	116
12. Övriga rörelsekostnader	116
13. Nedskrivningar av fordringar	117
14. OP-bonus till ägarkunder	117
15. Tillfälligt undantag (overlay approach)	117
16. Inkomstskatt	118

Noter angående tillgångar	119
17. Kontanta medel	119
18. Fordringar på kreditinstitut	119
19. Derivatinstrument	120
20. Fordringar på kunder	127
21. Investeringsstillgångar	127
22. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	128
23. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden	128
24. Immateriella tillgångar	129
25. Materiella tillgångar	132
26. Leasingavtal	133
27. Övriga tillgångar	134
28. Skattefordringar och skatteskulder	135
Noter angående skulder och eget kapital.....	136
29. Skulder till kreditinstitut	136
30. Skulder till kunder	136
31. Försäkringsskuld	137
32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	141
33. Skuldebrev emitterade till allmänheten	141
34. Avsättningar och övriga skulder	143
35. Efterst llda skulder	147
36. Eget kapital	148
Övriga noter till balansräkningen och poster utanför balansräkningen	150
37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev	150
38. Ställda säkerheter	160
39. Erhållna finansiella säkerheter	160
40. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	160
41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod	162
42. Åtaganden utanför balansräkningen	165
43. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar	165
44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting	166
45. Noter till kassaflödesanalysen	166
Noter till riskhanteringen	167
OP Gruppens riskposition	167
46. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar	167
Hushålls- och Företagsbankrörelsens riskposition	168
47. Utvecklingen av kreditf ruster och nedskrivningar	168
48. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen	168
49. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid	169
50. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning	170
51. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys	171
52. Likviditetsreserven	172

Försäkringsrörelsens riskposition	173
53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet	173
54. Premiäinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning i skadeförsäkringen	174
55. Storskadeutvecklingen i skadeförsäkringen	175
56. Försäkringsrörelsens lönsamhet i skadeförsäkringen	176
57. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär i skadeförsäkringen	177
58. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskuden i skadeförsäkringen	177
59. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar	178
60. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker	178
61. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition	179
62. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk	180
63. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk	180
64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskuden	181
65. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal	184
66. Lönsamhet hos livförsäkringens affärsverksamhet	186
67. Fördelningen av livförsäkringens placeringar	186
68. Fördelningen av placeringar i SBR 1	187
69. Fördelningen av placeringar i SBR 2	188
70. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringsrisker	188
71. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna	189
72. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna	189
73. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition	190
74. SBR 1-ränteplaceringars riskposition	191
75. SBR 2-ränteplaceringars riskposition	192
76. Livförsäkringens placeringars valutarisk	193
77. SBR 1-placeringars valutarisk	193
78. SBR 2-placeringars valutarisk	193
79. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk	193
80. SBR 1-placeringars motpartsrisk	194
81. SBR 2-placeringars motpartsrisk	194
82. SBR 1-placeringars kreditrisk	194
83. SBR 2-placeringars kreditrisk	195
Övriga noter	196
84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter	196
85. Ländervisa uppgifter	203
86. Närståendetransaktioner	204
87. Händelser efter bokslutsdagen	206
Bokslutsutlåtande	207
Revisionsanteckning	208

OP Gruppens verksamhetsberättelse 1.1–31.12.2021:

Resultatet före skatt förbättrades till 1 127 miljoner euro – intäkterna från kundrörelsen ökade kraftigt och kostnaderna hölls under kontroll

Resultat före skatt 1–12/2021	Räntenetto 1–12/2021	Försäkringsnetto 1–12/2021	Provisionsnetto 1–12/2021	CET1- kapitaltäckning 31.12.2021
1 127 mn €	+10 %	+30 %	+11 %	18,2 %

- Resultatet före skatt förbättrades med 44 % till 1 127 miljoner euro (785).
- Intäkterna från kundrörelsen ökade med totalt 14 % till 3 186 miljoner euro (2 787). Räntenettet växte med 10 % till 1 409 miljoner euro (1 284), försäkringsnettot med 30 % till 743 miljoner euro (572) och provisionsnettot med 11 % till 1 034 miljoner euro (931).
- Intäkterna från placeringsverksamheten ökade med 42 % till 257 miljoner euro (181).
- Totalt ökade intäkterna med 17 % till 3 616 miljoner euro (3 103).
- Kostnaderna ökade med 9 % till 2 007 miljoner euro (1 839). Överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsskyddet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen minskade OP Gruppens pensionskostnader under jämförelseåret med 96 miljoner euro. Utan inverkan av överföringen av pensionsansvaret ökade kostnaderna med 4 %.
- Nedskrivningarna av fordringar i resultaträkningen, 158 miljoner euro (225), var 0,16 % (0,23) av kredit- och garantistocken.
- OP Gruppens utlåning ökade med 4 % till 97 miljarder euro (94) och inlåningen med 7 % till 76 miljarder euro (71).
- CET1-kapitaltäckningen var 18,2 % (18,9). Det proaktiva beaktandet av framtida ändringar i de interna modellerna försvagade kapitaltäckningen med en procentenhet.
- Segmentet **Hushållsbanks** resultat före skatt ökade till 304 miljoner euro (115). Räntenettet ökade med 4 % och provisionsnettot med 8 %. Nedskrivningarna av fordringar minskade med 88 miljoner euro till 84 miljoner euro (172). Utlåningen ökade med 2 % och inlåningen med 5 %.
- Segmentet **Företagsbanks** resultat före skatt ökade till 474 miljoner euro (349). Räntenettet ökade med 5 %, provisionsnettot med 34 % och nettointäkterna från placeringsverksamheten med 20 %. Nedskrivningarna av fordringar ökade med 21 miljoner euro till 74 miljoner euro (53).
- Segmentet **Försäkrings** resultat före skatt ökade till 504 miljoner euro (348). Försäkringsnettot växte med 30 % till 754 miljoner euro (582). Intäkterna från placeringsverksamheten ökade med 86 miljoner euro till 170 miljoner euro (84). Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent förbättrades till 85,5 (87,8).
- **Övrig rörelse** redovisade ett resultat före skatt på -109 miljoner euro (3). Under jämförelseperioden förbättrade försäljningen av fastigheten i Vallgård resultatet med 96 miljoner euro.
- Ägarkunderna samlade ny OP-bonus för 210 miljoner euro (255). Det gjordes ändringar i hur OP-bonus samlas från och med 1.11.2020.
- OP Gruppen betalade räntorna på Avkastningsandelarna för 2020 till innehavarna av Avkastningsandelar 4.10.2021. I räntebetalningen följde OP Gruppen ECB:s rekommendation, som begränsade bankernas vinstutdelning och som upphörde att gälla 30.9.2021.
- OP Gruppen fyller 120 år 2022 och höjer jubileumsåret till ära avkastningsmålet för Avkastningsandelarna med 1,20 procentenheter. I och med tilläggsräntan är avkastningsmålet för Avkastningsandelen 2022 totalt 4,45 procent.
- Försäljningen av Pohjola Sjukhus Ab till Pihlajalinna Terveys Oy genomfördes 1.2.2022.
- Resultatet före skatt 2022 uppskattas bli mindre än 2021. Närmare information om utsikterna finns under "Utsikter för 2022".
- Efter räkenskapsperioden har OP Gruppen beslutat att i sin kapitaltäckningsanalys börja tillämpa en schablonmetodsbaserad golvnivå för riskvägda poster. Ibruktagningen av golvnivån beräknas försvaga OP Gruppens CET1-kapitaltäckning med cirka 3 procentenheter under det andra kvartalet 2022.

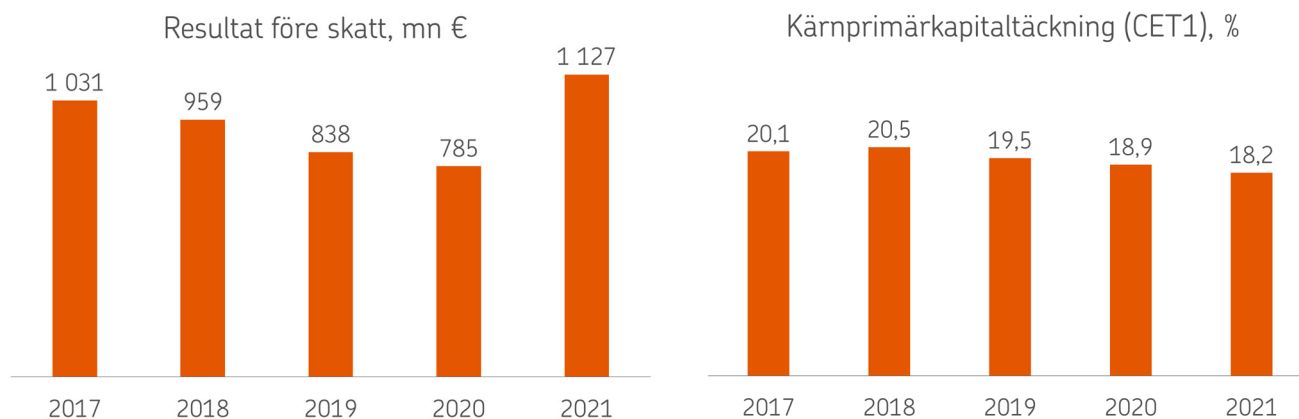
OP Gruppens nyckeltal

	1-12/2021	1-12/2020	Förändring, %
Resultat före skatt, mn €	1 127	785	43,6
Hushållsbank	304	115	165,3
Företagsbank	474	349	35,8
Försäkring	504	348	44,5
Övrig rörelse	-109	3	-
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat, mn €	-210	-255	-
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	6,6	5,0	1,6*
Räntabilitet på eget kapital utan OP-bonus, %	7,8	6,6	1,3*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,54	0,42	0,12*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,64	0,55	0,09*
	31.12.2021	31.12.2020	Förändring, %
CET1-kapitaltäckning, %	18,2	18,9	-0,7*
Utlåning, md €	96,9	93,6	3,5
Inlåning, md €	75,6	70,9	6,6
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %**	2,4	2,5	-0,1*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,16	0,23	-0,08*
Ägarkunder (1 000)	2 049	2 025	1,2

Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2020. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2020 om inte annat nämns.

* Förändring i relationstalet

** Nyckeltalets innehåll och namn har ändrats Q1/2021. Jämförelseuppgifterna har justerats. Närmare information om ändringen finns i verksamhetsberättelsen under tabellen Exponeringar med anstånd och nödlidande fordringar i avsnittet Riskposition.

Chefdirektör Timo Ritakallios kommentarer

OP Gruppens resultat 2021 var rekordartat och uppgick till 1 127 miljoner euro. Resultaten för alla tre rörelsesegment, hushållsbank, företagsbank och försäkring, växte klart från jämförelseåret. Intäkterna från kundrörelsen ökade med totalt 14 procent då provisionsnettot, räntenettot och försäkringsnettot utvecklades gynnsamt. Dessutom ökade intäkterna från placeringsverksamheten kraftigt.

Kostnadsökningen var under kontroll då man beaktar den minskande inverkan som överföringen av pensionsskyddet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen 2020 hade på jämförelseårets pensionskostnader. Utan denna var kostnadsökningen 4 procent. I enlighet med målet i vår strategi växte intäkterna klart snabbare än kostnaderna. Intäkterna ökade med totalt 17 procent.

Våra kunders lånebetalningsförmåga var fortsatt god, vilket syns i nedskrivningarna som var mindre än året innan. Nedskrivningarna av fordringar, 158 miljoner euro, var 0,16 procent av kredit- och garantistocken.

OP Gruppens kapitaltäckning är fortfarande stark och den hör till de bästa bland de europeiska bankerna. CET1-kapitaltäckningen var vid slutet av december 18,2 procent.

Våra kunder var rekordaktiva på placeringsmarknaden 2021. OP:s placeringsfonder fick nästan 190 000 nya andelsägare: ökningen stod för 46 procent av alla nya andelsägare i de finskregistrerade fonderna. Mätt med antalet andelsägare var OP-Klimatet Finlands populäraste fond i fjol. Fondens andelsägarantal ökade med 85 procent. Som en del av förnyandet av förmånerna och fördelarna för ägarkunderna lanserade vi i början av året en förmånshelhet för placerare med vilken vi vill uppmuntra våra ägarkunder att spara och placera på lång sikt och på så sätt bli förmögnare. Hushållens placeringstillgångar ökade i fjol med totalt 16 procent och sme-företagens med 21 procent.

Ansvarsfull affärsrörelse är ett av våra strategiska prioritetområden. De ansvarsfulla produkterna har blivit klart mer populära som både placeringsobjekt och finansieringsobjekt och vi utvecklar dem fortlöpande. Exponeringarna hos den hållbara företagsfinansieringen som vi beviljade fördubblades till 3 miljarder euro. Som en del av vårt samhällsansvarsprogram främjar vi finländarnas ekonomiskskaper både med tjänster för hanteringen av den egna ekonomin och genom att ge handledning i ekonomiskskaper och digitala färdigheter. Trots coronapandemin gav vi handledning i ekonomiskskaper till mer än 39 000 barn och unga samt i digitala färdigheter till över 8 400 personer.

Vi koncentrerar oss på vår kärnaffärsrörelse, bank- och försäkringsrörelse. Vi slutförde arrangemangen för en avsevärd förenkling av centralinstitutskoncernens struktur under början av 2022. Konkurrens- och konsumentverket godkände företagsaffären där Pohjola Sjukhus övergick i Pihlajalinnas ägo 1.2.2022.

Under 2021 genomfördes fler andelsbanksfusioner än någonsin tidigare på 2000-talet. Vid utgången av 2021 var antalet andelsbanker 121, medan det vid slutet av 2020 var 137. Ett betydande fusionsprojekt i huvudstadsregionen var beslutet att fusionera Helsingforsnejdens Andelsbank, Nylands Andelsbank och Östnylands Andelsbank till en andelsbank med ännu bättre konkurrenskraft och serviceförmåga än tidigare.

Ekonomi fortsatte att återhämta sig under det sista kvartalet 2021 trots att antalet smittor till följd av virusvarianten omikron började öka markant. Inflationstakten ökade mot slutet av året och centralbankerna meddelade att de så småningom kommer att strama åt penningpolitiken. På finansmarknaden ökade osäkerheten till följd av inflations- och räntehöjningsförväntningarna.

Ekonomi i Finland har återhämtat sig från coronapandemin snabbare än euroområdet. Hushållens ekonomiska situation har förbättrats tack vare den allt bättre sysselsättningen. På bostadsmarknaden var året livligt även om den största uppgången började jämna ut sig i slutet av året. Företagens ekonomi är god och detta reflekteras i ökade investeringsplaner. De ekonomiska utsikterna är positiva men präglas av osäkerhet. Det finns risker såväl till följd av det exceptionella konjunkturläget som i faktorer utanför ekonomin såsom coronan eller geopolitiken.

Våra kunders intresse för att skydda räntorna på bolån och krediter till bostadssammanslutningar har fortsatt då förväntningarna om en räntehöjning har ökat. Av privatkundernas bolån var 29,6 procent ränteskyddade vid slutet av 2021. Skydden riktades mestadels till långa skyddstider och låga räntetak.

OP Gruppen har redan i 120 års tid hjälpt finländarna att bli förmögnare, stöttat deras välfärd och byggt upp en hållbar framtid. I år firar vi OP Gruppens 120-årsjubileum. Därför vill vi erbjuda våra ägarkunder möjlighet till en tilläggsränta på 1,2 procentenheter på Avkastningsandelarna så att avkastningsmålet för 2022 är 4,45 procent.

Ett varmt tack till våra kunder för förtroendet samt till alla anställda och förvaltningspersoner för ett utmärkt, framgångsrikt arbete!

Omvärlden

Under 2021 återhämtade sig världsekonomin från krisen som orsakats av coronapandemin. Under årets sista kvartal växte ekonomin bra trots ökningen i smittspridningen på grund av omikronvarianten. Inflationen ökade kraftigt mot slutet av året och nådde i flera länder sin snabbaste takt på årtionden. Euriborräntorna hölls stabila, men de långa räntorna steg en aning under året.

Finlands BNP nådde redan under våren samma nivå som före pandemin, och återhämtningen fortsatte i god takt under hösten. Sysselsättningen har snabbt återhämtat sig från krisen, och arbetslösheten har klart minskat. I Finland ökade inflationen mer måttfullt än i euroområdet som helhet, även om ökningen var den högsta sedan de första åren under 2010-talet. Också i bostadspriserna var stegringen den snabbaste på flera år. Under slutet av året började takten på bostadsmarknaden avta, men förblev trots det snabb.

Ökningen i coronasmittorna bromsar tillfälligt upp den ekonomiska tillväxten i början av 2022, men ekonomin fortsätter återhämta sig under året. Inflationen avtar, men förblir jämförelsevis hög. De ekonomiska utsikterna skuggas av coronapandemin, geopolitiska spänningar och osäkerhet i inflationsutsikterna. I december meddelade Europeiska centralbanken att den småningom minskar sina värdepappersköp under 2022.

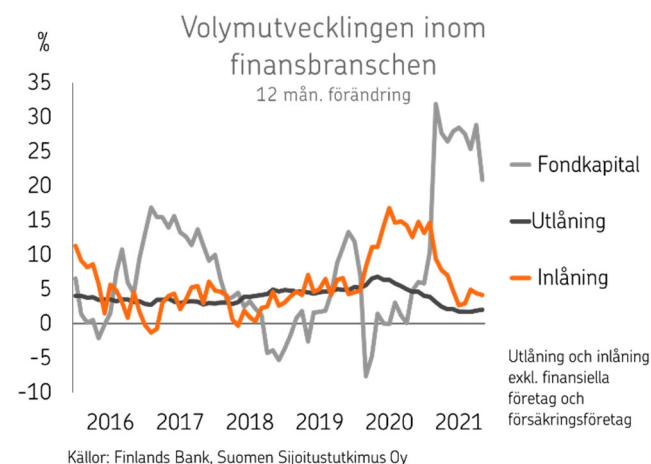
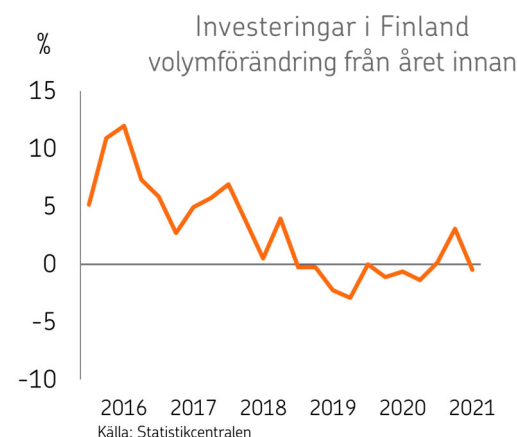
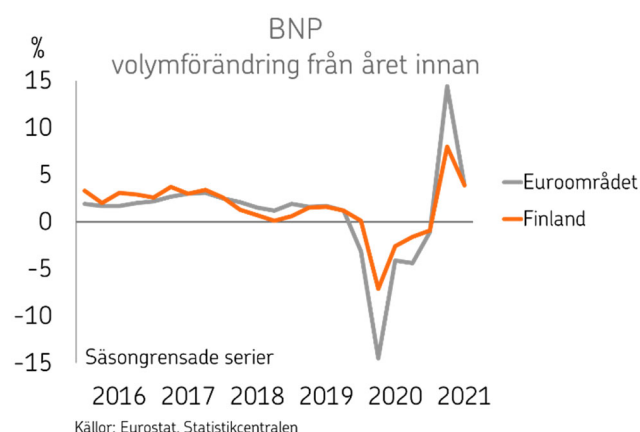
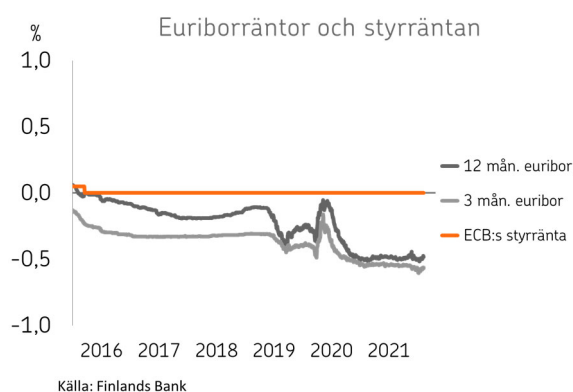
Utlåningen ökade med 3,3 procent 2021. Tillväxten var kraftigast inom hushållskrediterna och krediterna till bostadssammanslutningar.

Utlåningen till hushåll ökade med 4,0 procent och utlåningen till bostadssammanslutningar med 5,9 procent. Ökningen i företagskrediter var 1,1 procent. Ökningen i bolånen, som drivit tillväxten i utlåningen till hushåll, mattades av mot slutet av året och var 4,1 procent, medan ökningen i konsumentkrediterna stärktes och var 2,5 procent.

Inlåningen ökade med 4,7 procent 2021. Inlåningen från företag ökade med 10,9 procent och inlåningen från hushåll med 5,1 procent.

Värdet av de placeringsfonder som registrerats i Finland ökade vid slutet av 2021 till rekordhöga 158,8 miljarder euro. Under året placerades nytt kapital i fonderna för totalt 9,1 miljarder euro. Fondplaceringarnas värde ökade även till följd av uppgången i börskurserna.

För försäkringsbranschen var 2021 ett gynnsamt år. Den ekonomiska återhämtningen stödde efterfrågan på försäkringsskydd, och effekterna av coronapandemin försvagade inte försäkringsbolagens lönsamhet. Den starka utvecklingen på placeringsmarknaden gynnade också försäkringsbolagen.

Resultat och omslutning

Resultatanalys, mn €	1-12/2021	1-12/2020	Förändring, %
Resultat före skatt	1 127	785	43,6
Hushållsbank	304	115	165,3
Företagsbank	474	349	35,8
Försäkring	504	348	44,5
Övrig rörelse	-109	3	-
Intäkter			
Räntenetto	1 409	1 284	9,7
Försäkringsnetto	743	572	29,9
Provisionsnetto	1 034	931	11,0
Nettointäkter från placeringsverksamhet	376	184	104,4
Övriga rörelseintäkter	54	132	-58,8
Intäkter totalt	3 616	3 103	16,5
Kostnader			
Personalkostnader*	914	715	27,9
Avskrivningar och nedskrivningar	283	273	3,6
Övriga rörelsekostnader	810	852	-4,9
Kostnader totalt	2 007	1 839	9,1
Nedskrivningar av fordringar	-158	-225	-
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-118	-3	-
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat	-210	-255	-

* Överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsansvaret minskade pensionskostnaderna för 2020 med 96 miljoner euro under det sista kvartalet.

Nyckeltal, mn €	31.12.2021	31.12.2020	Förändring, %
Utlåning	96 947	93 644	3,5
Bolån	41 522	40 036	3,7
Krediter till företag	23 128	22 587	2,4
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	32 297	31 021	4,1
Garantier	4 047	3 100	30,5
Övriga exponeringar	15 314	13 941	9,8
Inlåning	75 612	70 940	6,6
Förvaltade medel (brutto)	111 836	89 126	25,5
Placeringsfonder	32 515	27 598	17,8
Institutionella kunder	38 336	25 330	51,3
Private Banking	27 831	24 888	11,8
Fondanknutna försäkringsbesparingar	13 154	11 310	16,3
Balansomslutning	174 110	160 207	8,7
Investeringsstillgångar	22 945	23 562	-2,6
Försäkringsskuld	8 773	9 374	-6,4
Skuldebrev emitterade till allmänheten	34 895	34 706	0,5
Eget kapital	14 184	13 112	8,2

Januari–december

OP Gruppens resultat före skatt var 1 127 miljoner euro (785). Resultatet förbättrades med 342 miljoner euro från jämförelseperioden. Intäkterna från kundrörelsen, dvs. räntenettet, försäkringsnettot och provisionsnettot ökade kraftigt. Resultatet förbättrades även av att intäkterna från placeringsverksamheten ökade och nedskrivningarna av fordringar minskade.

Räntenettet ökade med 9,7 procent till 1 409 miljoner euro. Räntenettet i segmentet Hushållsbank ökade med 34 miljoner euro, i segmentet Företagsbank med 20 miljoner euro och i segmentet Övrig rörelse med 70 miljoner euro. Räntenettet ökade med 103 miljoner euro (18) på grund av den villkorliga tilläggs marginal på -0,5 % på TLTRO III-finansieringen som överskred ECB:s inlåningsränta och som intäktsfördes i enlighet med standarden IFRS 9 då tillväxtkriterierna för nettokreditgivning uppfylldes. OP Gruppens utlåning ökade med 3,5 procent till 96,9 miljarder euro och inlåningen med 6,6 procent till 75,6 miljarder euro. Under räkenskapsperioden tog kunderna ut nya krediter för 26,4 miljarder euro (22,6).

Försäkringsnettot ökade med 29,9 procent till 743 miljoner euro. Premieintäkterna från skadeförsäkringen i segmentet Försäkring ökade med 3,3 procent till 1 555 miljoner euro, och försäkringsersättningarna minskade med 2,3 procent till 899 miljoner euro. Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent förbättrades till 85,5 (87,8).

Provisionsnettot uppgick till 1 034 miljoner euro (931). Provisionsnettot från fonderna ökade med 46 miljoner euro, provisionsnettot från inlåningen med 20 miljoner euro, livförsäkringens belastningsinkomst med 15 miljoner euro och provisionsnettot från betalningsrörelsen med 11 miljoner euro.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade med 192 miljoner euro till 376 miljoner euro. Nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat uppgick till 67 miljoner euro (37), varav realisationsvinsterna uppgick till 14 miljoner euro (22).

Nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet var 129 miljoner euro (438). Nettointäkterna från finansiella tillgångar som innehas för handel minskade med totalt 472 miljoner euro till följd av förändringar i det verkliga värdet på derivaten. Värdeförändringarna i derivatens kredit- och motpartsrisk (CVA), som beror på marknadsförändringar, förbättrade resultatet med 15 miljoner euro (-16). Uppgiften för jämförelseperioden har justerats så att den motsvarar det nuvarande beräkningssättet. Avkastningen på aktier värderade till verkligt värde via resultatet ökade totalt med 293 miljoner euro från jämförelseperioden. Under jämförelseperioden i början av coronapandemin minskade aktiernas verkliga värden avsevärt. Nettointäkterna från förvaltningsfastigheter ökade med 75 miljoner euro till följd av positiva förändringar i det verkliga värdet.

Livförsäkringsposterna, som bland annat innehåller förändringar i försäkringstekniska poster, ökade nettointäkterna från placeringsverksamheten med 385 miljoner till 122 miljoner euro.

På en del av försäkringsbolagens eget kapitalinstrument tillämpas ett tillfälligt undantag (overlay approach). Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital. Det tillfälliga undantaget minskade intäkterna från placeringsverksamheten med 118 miljoner euro (-3). Totalt ökade intäkterna från placeringsverksamheten med 77 miljoner euro från jämförelseperioden till 257 miljoner euro. För alla finansiella instrument värderade via fonden för verkligt värde bokfördes realisationsvinster för totalt 139 miljoner euro (43). OP Gruppens försäkringsbolags totala intäkter från placeringar till verkligt värde var 1,7 procent (4,9).

De övriga rörelseintäkterna minskade från jämförelseperioden till 54 miljoner euro (132). De övriga rörelseintäkterna ökade till följd av att Checkout Finland Ab såldes till Paytrail Oyj 30.4.2021. Under jämförelseperioden ökade de övriga rörelseintäkterna till följd av försäljningen av fastigheten i Vallgård. För affären bokfördes en realisationsvinst på 98 miljoner euro bland jämförelseperiodens övriga rörelseintäkter och kostnader på 2 miljoner euro bland övriga rörelsekostnader. OP Gruppen fortsätter sin verksamhet i fastigheten med ett långfristigt hyresavtal, och fastigheten redovisades som en nyttjanderättspost i balansräkningen.

Kostnaderna ökade från jämförelseperioden med 9,1 procent till 2 007 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 27,9 procent till 914 miljoner euro till följd av att reserveringarna för resultatlöner och antalet anställda ökade. Dessutom minskade överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsansvaret i slutet av 2020 jämförelseperiodens pensionskostnader med 96 miljoner euro. Utan inverkan av överföringen av pensionsansvaret ökade kostnaderna med 3,7 procent och personalkostnaderna med 12,8 procent. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar ökade med 3,6 procent till 283 miljoner euro. Nedskrivningarna var 10 miljoner euro större än under jämförelseperioden.

De övriga rörelsekostnaderna minskade med 4,9 procent till 810 miljoner euro. ICT-kostnaderna minskade med 7,8 procent till 364 miljoner euro. Under jämförelseperioden ökade ICT-kostnaderna på grund av en engångsinvestering i datasystemmiljön. Utvecklingen inverkar på kostnaderna med 195 miljoner euro (183). Myndighetsavgifterna ökade med 23,1 procent till 64 miljoner euro till följd av att EU:s stabilitetsavgift ökade.

Resultatförsvagande nedskrivningar på olika resultatposter för krediter och fordringar samt placeringar bokfördes för totalt 164 miljoner euro (244), varav 158 miljoner euro (225) bokfördes för krediter och övriga fordringar. Nedskrivningen av fordringar ökade speciellt till följd av den skärpta

värderingen av fordringar som länge varit nödlidande och uppdateringen av värdet av säkerheter med större risk. Under jämförelseperioden ansökte kunderna aktivt om amorteringsfrihet för krediter och ändringar i betalningstiderna på grund av coronapandemin, vilket tillsammans med förändringarna i de makroekonomiska parametrar som används vid beräkningen av förväntade kreditförluster ökade nedskrivningarna av fordringar för jämförelseperioden med 88 miljoner euro. Den nya definitionen av fallissemang, som togs i bruk under det första kvartalet 2020, gjorde att nedskrivningarna av fordringar vid ibruktagningen också ökade för jämförelseperioden med 44 miljoner euro. Slutliga nettokreditförluster bokfördes för 113 miljoner euro (107). Förlustreserven var vid slutet av räkenskapsperioden 751 miljoner euro (708). De nödlidande fordringarna uppgick till 2,4 procent (2,5) av exponeringarna. Nedskrivningarna av fordringar av krediter och övriga fordringar var 0,16 procent (0,23) av kredit- och garantistocken.

OP Gruppens inkomstskatt uppgick till 224 miljoner euro (144). Den effektiva skattesatsen var 19,8 procent (18,3). Den effektiva skattesatsen minskade under jämförelseperioden till följd av överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret och de beviljade koncernbidragen.

Skadeförsäkringen koncentrerar sig i fortsättningen på kärnaffärsrörelsen och avstår från sjukhusverksamheten. Pohjola Sjukhus klassificerades under det andra kvartalet som en anläggningstillgång som innehas för försäljning. Enligt balansräkningen uppgick sjukhusverksamhetens tillgångar till 8 miljoner euro och skulder till 8 miljoner euro vid slutet av räkenskapsperioden.

OP Gruppens eget kapital uppgick till 14,2 miljarder euro (13,1). I eget kapital ingick Avkastningsandelar för 3,2 miljarder euro (3,0), av dem bestod 0,3 miljarder euro (0,3) av uppsagda Avkastningsandelar. Avkastningsmålet för Avkastningsandelarna för 2021 är 3,25 procent. Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelarna under räkenskapsperioden uppskattas till sammanlagt 96 miljoner euro (95). För 2020 betalades räntor för totalt 95 miljoner euro 4.10.2021, och för 2019 betalades räntor för totalt 97 miljoner euro 8.2.2021.

Totalresultatet efter skatt var 897 miljoner euro (734). Ändringarna i fonden för verkligt värde minskade totalresultatet med 59 miljoner euro. Under jämförelseperioden ökade totalresultat med 131 miljoner euro till följd av förändringarna i fonden för verkligt värde.

Resultaträkningens huvudposter per kvartal

Mn €	2021				2021	2020	Förändring
	1-3	4-6	7-9	10-12			
Räntenetto	316	324	331	438	1 409	1 284	9,7
Försäkringsnetto	157	170	215	201	743	572	29,9
Provisionsnetto	270	242	249	273	1 034	931	11,0
Nettointäkter från placeringsverksamhet	146	109	-2	123	376	184	104,4
Övriga rörelseintäkter	7	36	4	8	54	132	-58,8
Intäkter totalt	896	881	796	1 043	3 616	3 103	16,5
Personalkostnader	222	238	195	258	914	715	27,9
Avskrivningar och nedskrivningar	64	65	64	91	283	273	3,6
Övriga rörelsekostnader	221	181	170	237	810	852	-4,9
Kostnader totalt	507	484	429	586	2 007	1 839	9,1
Nedskrivningar av fordringar	-22	-13	-59	-63	-158	-225	-
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-55	-36	42	-70	-118	-3	-
OP-bonus till ägarkunder	-46	-52	-53	-54	-205	-251	-
Resultat före skatt	265	296	297	270	1 127	785	43,6

OP Gruppens åtgärder i coronapandemin (COVID-19)

OP Gruppen har erbjudit amorteringsfrihet för att underlätta läget för sina privatkunder och företagskunder som har drabbats av ekonomiska problem på grund av coronapandemin. Hushållen har erbjudits möjlighet till högst 12 månaders amorteringsfrihet för bolån. För företag bedöms ändringar i betalningstiderna alltid från fall till fall. Dessutom har Finnveras borgen utnyttjats.

Andelsbankerna har beviljat kundspecifika kortvariga hyreslättnader under coronapandemin.

OP Gruppen har säkerställt de samhälleligt kritiska tjänsternas funktion också under coronapandemin. OP Gruppen har för sina anställda skapat trygga arbetsförhållanden på kontoren samt förutsättningar för distansarbete i stor skala i de arbetsuppgifter som kan utföras på distans.

OP Gruppen har stött Unicefs arbete i Indiens svåra coronaläge. Kampanjmedlen riktas till stöd för sjukhusarbetet och större testningskapacitet. I Indien arbetar cirka 600 personer för OP Gruppen via samarbetspartner.

I oktober godkändes principerna för framtidens arbete, det vill säga hybridarbete, i OP Gruppen. De gemensamma principerna hjälper gruppens arbetsgemenskaper och team att planera arbetssätten för ett mångsidigt och multilokalt arbete. I OP Gruppen kombineras i fortsättningen distansarbete och arbete på kontoret på ett systematiskt, smidigt och produktivt sätt, med beaktande av säkerheten. Kundens behov och affärsrörelsens mål är det som i första hand styr arbetets form och plats.

Viktiga händelser under räkenskapsperioden

OP Gruppen betalade räntorna på Avkastningsandelarna för 2020 i början av oktober

OP Gruppen betalade räntorna på Avkastningsandelarna för 2020 till innehavarna av Avkastningsandelar 4.10.2021. I räntebetalningen följde OP Gruppen Europeiska centralbankens (ECB) rekommendation, som begränsade bankernas vinstutdelning och som upphörde att gälla 30.9.2021. Räntorna på Avkastningsandelarna för 2020 uppgick till sammanlagt 95 miljoner euro enligt det ursprungliga avkastningsmålet 3,25 procent. OP Gruppens vinstutdelning återgår till den normala tidtabellen för betalning av räntorna på Avkastningsandelarna. Enligt den betalas föregående års ränta i juni följande år om betalningsförutsättningarna är uppfyllda. Avkastningsmålet för 2021 är 3,25 procent. Den slutliga räntan fastställs efter räkenskapsperiodens slut.

Utnämningar i direktionen för OP Gruppens centralinstitut

OP Andelslags styrelse utnämnde 26.10.2021 riskhanteringsdirektör Markku Pehkonen till ledamot i OP Andelslags direktion från och med 1.1.2022. Markku Pehkonen har arbetat som riskhanteringsdirektör för OP Gruppen sedan 2018.

OP Gruppens ekonomi- och finansdirektör Vesa Aho har utnämnts till affärsrörelsedirektör för OP Gruppens segment Försäkringskunder och till verkställande direktör för Pohjola Försäkring. Aho börjar som verkställande direktör för Pohjola Försäkring 1.3.2022. I sitt nya uppdrag fortsätter han också som ledamot i OP Andelslags direktion. Pohjola Försäkrings nuvarande verkställande direktör Olli Lehtilä blir verkställande direktör för nya Nylands Andelsbank.

Mikko Timonen har utnämnts till ekonomi- och finansdirektör för OP Gruppen från och med 1.3.2022. Nu är Timonen ansvarig direktör för ekonomistyrningen i Företagsbanken i OP Gruppen. I och med det nya uppdraget blir Timonen ledamot i OP Andelslags direktion.

OP Gruppen ökar avkastningsmålet för Avkastningsandelarna 2022 jubileumsåret till ära

OP Gruppen firar sitt 120-årsjubileum genom att höja avkastningsmålet för ägarkundernas Avkastningsandelar med 1,20 procentenheter. I och med tilläggsräntan är avkastningsmålet för Avkastningsandelen 2022 totalt 4,45 procent. Utbetalningen av räntan och räntans storlek beror på andelsbankens resultat.

Partiell delning av OP Företagsbanken Abp

OP Företagsbanken Abp har delats partiellt 29.11.2021 så att aktierna i dotterbolaget Pohjola Försäkring Ab, som bedriver OP Företagsbanken Abp:s skadeförsäkringsrörelse, har överförs till OP Andelslags direkta ägo. Syftet med strukturarrangemanget är att förenkla OP Gruppens centralinstitutskoncerns struktur och förvaltning samt att förtydliga ledningen. Arrangemanget inverkar inte på OP Gruppens kapitaltäckning, resultat eller rörelsesegment.

OP Gruppen stärker sitt tjänsteutbud inom mobilbetalning

OP Gruppens Pivo, Danske Banks MobilePay och norska Vipps planerar en ny plattform för mobilbetalningar, som skulle förena de mobila betaltjänsterna för 11 miljoner användare till en av Europas ledande tjänster för mobila betalningar. Tjänsten syftar till att erbjuda konsumenterna, köpmän och distributörer den bästa möjliga användarupplevelsen inom mobilbetalningar. Enligt planen ska Vipps ägarbanker äga en andel på 65 procent av det nya företaget, Danske Bank 25 procent och OP Gruppen 10 procent. Företagets huvudkontor ska förläggas till Oslo, och till verkställande direktör utses Vipps nuvarande verkställande direktör. Enligt planen ska OP Gruppen ha en representant i styrelsen för det nya företaget. Planen kräver konkurrensmyndigheternas godkännande för att kunna genomföras.

OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar

I OP Gruppens strategiprocess utformas, förnyas och genomförs strategin fortlöpande. Omvärlden och verksamhetsmodellen bedöms systematiskt för att det ska vara möjligt att vid behov göra nya strategiska val och genomföra dem.

OP Gruppens grunduppgift, värden, vision och strategiska prioriteringar utgör en helhet vars delar kompletterar varandra. OP Gruppens vision är att vara Finlands ledande och attraktivaste finansgrupp. De strategiska prioriteringarna och den kontinuerliga uppföljningen av omvärlden styr all verksamhet och hjälper gruppen att nå den gemensamma visionen.

OP Gruppens centralinstituts förvaltningsråd fastställde gruppens strategi vid sitt sammanträde 25.8.2021. I den uppdaterade strategin fastställdes OP Gruppens centrala strategiska prioriteringar för de närmaste åren.

Prioriteringarna är:

- värde för kunderna
- lönsam tillväxt
- högklassig och effektiv verksamhet
- ansvarsfull affärsrörelse
- kompetent, entusiastisk och välmående personal.

Förvaltningsrådet vid OP Gruppens centralinstitut fastställde 30.10.2019 OP Gruppens långsiktiga strategiska mål. Målen gäller sedan 1.1.2020.

Förvaltningsrådet preciserade 25.8.2021 det långsiktiga målet för varumärkesrekommendation så att NPS-målet är fördelat på bank- och försäkringsrörelsen.

OP Gruppens strategiska mål	31.12. 2021	31.12. 2020	Mål 2025
Räntabilitet på eget kapital (ROE utan OP-bonus), %	7,8	6,6	8,0
CET1-kapitaltäckning, %	18,2	18,9	minst CET1-kapitalkrav + 4 %-enh.*
Varumärkesrekommendation, NPS (Net Promoter Score, privat- och företagskunder)**	Bank: 27 Försäkring: 16	Bank: 29 Försäkring: 17	Bank: 30 Försäkring: 20
Rating	AA-/Aa3	AA-/Aa3	minst på nivån AA-/Aa3

* OP Gruppens mål för CET1-kapitaltäckningen är minst CET1-kapitalkravet plus fyra procentenheter. Beräknat enligt kapitalkravet vid slutet av december var CET1-målet 13,7 procent.

** Kvartalens medelvärde under året

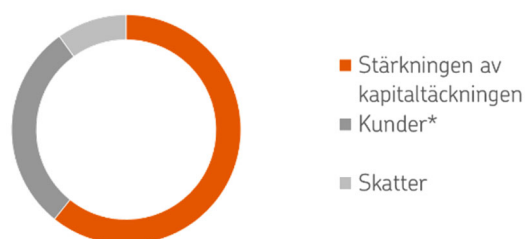
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång

OP Gruppens grunduppgift är att främja ägarkundernas och omvärldens bestående ekonomiska framgång, trygghet och välfärd. Verksamheten bygger på gruppens fastställda värden, grunduppgift, starka kapitaltäckning, kunniga riskhantering och respekt för kunderna. OP Gruppens värden är människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans.

Användningen av resultatet

OP Gruppen har inte som mål att maximera vinsten för ägarna, utan att så effektivt som möjligt producera de tjänster som andelsbankens ägarkunder behöver. Gruppen använder den gemensamma framgången för ägarkundernas bästa i form av koncentreringsförmåner och andra ekonomiska förmåner samt för att upprätthålla och utveckla serviceförmågan.

Uppskattning av hur OP Gruppens resultat för 2021 används då det fastställts efter räkenskapsperiodens slut:

* Kunder = OP-bonus, rabatter och räntor på Avkastningsandelarna till ägarkunderna.

OP Gruppen behöver en stark kapitaltäckning såväl för att framgångsrikt genomföra sin grunduppgift som för att uppfylla de ökande myndighetskraven. För att stärka kapitaltäckningen krävs det att gruppen är effektiv och har resultatkapacitet också i fortsättningen. Förutom den andel som återbetalas till ägarkunderna används en betydande del av rörelseresultatet för att stärka OP Gruppens kapitaltäckning.

Den nytta som OP Gruppen producerar delas ut till andelsbankens ägarkunder i proportion till hur mycket respektive ägarkund anlitar gruppens tjänster. Förmånshelheten för ägarkunder består av OP-bonus som samlas på basis av ärenden samt av förmåner och rabatter på banktjänster, försäkringar samt tjänster för sparande och placering. Ägarkunderna kan också placera i sin andelsbank via Avkastningsandelarna. På Avkastningsandelarna betalas en årlig ränta som utgör bankernas vinstutdelning.

Mätt enligt de skatter som OP Gruppen betalar för resultatet är den en av de största skattebetalarna i Finland. I egenskap av betydande skattebetalare främjar OP hela Finlands framgång.

Kundrelationer och kundförmåner

Antalet ägarkunder i OP Gruppen uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 2,0 miljoner (2,0). Antalet ägarkunder ökade med 24 000.

Antalet bankkunder var 3,6 miljoner (3,6). Segmentet Hushållsbank hade 3,3 miljoner kunder (3,3) och Företagsbank 0,3 miljoner kunder (0,3). Antalet skadeförsäkringskunder var 1,6 miljoner (1,6) och antalet livförsäkringskunder 0,4 miljoner (0,4).

Antalet gemensamma kunder inom bank- och försäkringsrörelsen var 1,3 miljoner (1,3).

Andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar och medlemsandelar uppgick till totalt 3,4 miljarder euro (3,2).

Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, försäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. Värdet av den nya bonus som samlats i januari–december var totalt 210 miljoner euro (255). Det gjordes ändringar i hur OP-bonus samlas från och med 1.11.2020. Under räkenskapsperioden användes OP-bonus för bank- och kapitalförvaltningstjänster för totalt 107 miljoner euro (119) och för försäkringspremier för skadeförsäkringsprodukter för 112 miljoner euro (130).

Ägarkundernas nytta av det rabatterade priset på paketet med dagliga hushållsbankstjänster uppgick till 57 miljoner euro (27). Ägarkunderna beviljades 58 miljoner euro (66) i koncentreringsrabatter på skadeförsäkringar. Dessutom köpte, sålde och bytte ägarkunderna andelar i de flesta fonder utan separata kostnader. Förmånens värde var 7 miljoner euro (6).

Ovannämnda OP-bonus och kundförmåner uppgick totalt till 332 miljoner euro (354), dvs. 22,8 procent (31,1) av OP Gruppens resultat före skatt och beviljade förmåner.

Den ränta som hade ackumulerats på Avkastningsandelarna under 2020 uppgick till totalt 95 miljoner euro (97). För 2021 var avkastningsmålet för Avkastningsandelarna en ränta på 3,25 procent (3,25). Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelarna under räkenskapsperioden uppskattas till sammanlagt 96 miljoner euro (95).

Ansvarskänsla

Ansvarskänslan är en fast del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi. Ansvarsfull affärsrörelse är ett av OP Gruppens strategiska prioriteringsområden. OP Gruppens mål är att vara en föregångare inom företagsansvaret i branschen i Finland. OP Gruppens samhällsansvarsprogram baserar sig på fyra teman: vi stärker finländarnas ekonomiska kunskaper, vi främjar en hållbar ekonomi, vi stöder den lokala livskraften och samhörigheten samt använder vårt kunskapskapital på ett ansvarsfullt sätt.

OP Gruppen har förbundit sig till att iaktta de tio principerna om mänskliga rättigheter, rättigheter i arbetslivet, miljöprinciper och antikorrupcion i enlighet med FN:s Global Compact-initiativ. OP har förbundit sig att iaktta FN:s principer för ansvarsfull placering. OP Gruppen har som grundande medlem undertecknat principerna för ansvarsfull bankverksamhet enligt FN:s miljöprogram Finance Initiative (UNEP FI).

Viktiga händelser under räkenskapsperioden

OP-Bostadslånebanken Abp emitterade i mars Finlands första gröna säkerställda obligationslån på 750 miljoner euro och en löptid på 10 år. Lånet är riktat till internationella, ansvarsfulla institutionella placerare. Medlen som flyter in via lånet riktas till bolån som OP Gruppen i enlighet med OP-Bostadslånebankens referensram Green Covered Bond har identifierat som gröna bolån. Branschen som finansieras är energieffektiva bostadshus (green buildings).

OP Gruppen meddelade i mars att specialplaceringsfonden OP-Hyresinkomst strävar efter klimatneutralitet för bostadspolföljens energiförbrukning och att all energi som används i OP-Hyresinkomsts fastigheter kommer att vara klimatneutral senast 2030.

I mars publicerades OP Gruppens databokslut som på ett öppet och transparent sätt beskriver hanteringen, ledningen och användningen av information i gruppen.

OP Gruppen arrangerade en Ekonomikunskapsvecka i mars samtidigt med internationella Global Money Week. Under en veckas tid lärde andelsbanker runtom i Finland ut dagliga penningaffärer och praktiska ekonomikunskaper till unga vid undervisningsstunder kallade OPxTalompengar som tusentals högstadiel elever deltog i. Undervisningen ordnades via distansförbindelser.

OP är huvudsamarbetspartner för den riksomfattande Ekonomikunskapsstävlingen. Sammanlagt över 21 000 ungdomar från 330 skolor runtom i Finland deltog i tävlingen 2021. Finalen arrangerades via distansförbindelser 23.5.2021. Under våren stödde andelsbankerna ungdomarna med förberedelserna inför tävlingen genom att ordna korta träningspass i ekonomikunskap som en del av undervisningen antingen på distans eller på plats i skolan.

I maj publicerade OP den årliga Green Bond-rapporten, som innehåller en beskrivning av det gröna obligationslån på 500 miljoner euro som OP Företagsbanken emitterade i februari 2019, de finansierade objekten och de uppnådda miljöeffekterna. OP:s första gröna obligationslån har bidragit till att finansiera förnybar energi, miljövänligt byggande och en hållbar markanvändning. Det har gett betydande positiva miljöeffekter under 2020: nästan 200 000 ton CO₂e-utsläpp som undvikits i energiproduktionen, kolsänkor på över 140 000 ton CO₂e tack vare hållbar markanvändning, 390 megawatt förnybar energiproduktion och 20 000 m² byggnadsyta som certifierats som miljövänlig.

Som en del av den årliga kampanjen Sommarjobb på OP:s bekostnad erbjöd OP över 1 600 unga sommarjobb inom den tredje sektorn. Andelsbankerna understödde allmännyttiga föreningar så att de kunde sysselsätta 15–17-åriga unga i två veckor.

I juli arrangerade OP för femte gången tillsammans med Hope rf insamlingen En ryggsäck på varje rygg i andelsbankerna och Pohjola Sjukhusen i hela Finland. I år samlades närmare 3 300 skolväskor in åt barn i mindre bemedlade familjer.

I oktober bjöd OP Gruppen in ägarkunderna att påverka valet av ansvarsfulla gärningar för sina egna andelsbanker. Förslagen samlades för första gången in via nätenkäten Alla tiders gärningar. Totalt fick vi över 40 000 svar. Nätenkätens teman var samma för alla andelsbanker och de hade härletts från OP Gruppens samhällsansvarsprogram. Mest röster gav ägarkunderna åt temat Stöd för sysselsättning och utbildning av unga och näst mest åt gärningar till förmån för miljö och natur.

I oktober förband OP Företagsbanken sig att senast 2050 bli klimatneutral i sina företagskreditportföljer och OP Kapitalförvaltning förband sig att bli klimatneutral i de fonder som företaget förvaltar tillsammans med OP-Fondbolaget senast 2050.

I december fick OP Gruppens klimatarbete betyget A- i CDP:s årliga internationella klimatutvärdering redan tredje gången i rad.

Icke-finansiell rapport

OP Gruppen består av 121 andelsbanker och deras centralinstitut OP Andelslag jämte dotterföretag och närstående företag. I slutet av 2021 hade OP Gruppen 13 074 anställda. Gruppens affärsrörelse är indelad i tre rörelsesegment: Hushållsbank (bankrörelse för privatkunder och sme-företag), Företagsbank (bankrörelse för företag och institutioner) samt Försäkring (försäkringsrörelse). OP Gruppens huvudsakliga verksamhetsområde är Finland. Dessutom har OP Företagsbanken verksamhet i Estland, Lettland och Litauen.

Kundernas ökade förväntningar på ansvar, reglering som gäller hållbar finansiering och tillsynsmyndighetens krav återspeglas starkt i hela finansbranschen. Ansvarsfull affärsrörelse är ett av OP Gruppens strategiska prioritetssområden. OP Gruppens verksamhet styrs och gruppens grunduppgift stötts av våra värden: människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans.

OP Gruppen tillämpar i sin verksamhet principerna för God affärssed (Code of Business Ethics). Principerna innehåller de centrala hållbarhets- och miljöprinciperna enligt vilka alla som arbetar i OP Gruppen och alla som verkar inom gruppens förvaltning ska handla. OP Gruppen har förbundit sig att följa de internationella hållbarhetsprinciperna av vilka de viktigaste är principerna i FN:s Global Compact-initiativ, principerna för hållbar bankrörelse i FN:s miljöprogram Finance Initiative

(UNEP FI) och FN:s principer för ansvarsfull placering (UN PRI). OP är en av de grundande medlemmarna i föreningen för ansvarsfull placering i Finland (FINSIF ry).

Ansvarsarbetet styrs av det samhällsansvarsprogram på grupplanen som OP Andelslags förvaltningsråd har godkänt och som baserar sig på fyra teman: vi stärker finländarnas ekonomikunskaper, vi främjar en hållbar ekonomi, vi stöder den lokala livskraften och samhörigheten samt använder vårt kunskapskapital på ett ansvarsfullt sätt. Samhällsansvarsprogrammets teman utgår från väsentlighetsanalysen av ansvarsaspekterna.

OP Gruppen offentliggör samhällsansvarsrapporten för 2021 som en del av årsrapporten. Rapporten har upprättats i enlighet med GRI-standardernas grundnivå (GRI Standards Core) och innehåller uppgifter som kompletterar den här rapporten. I samhällsansvarsrapporten ingår dessutom en granskning enligt TCFD-ramverket (Task-force on Climate related Financial Disclosure).

Miljö- och klimataspekter

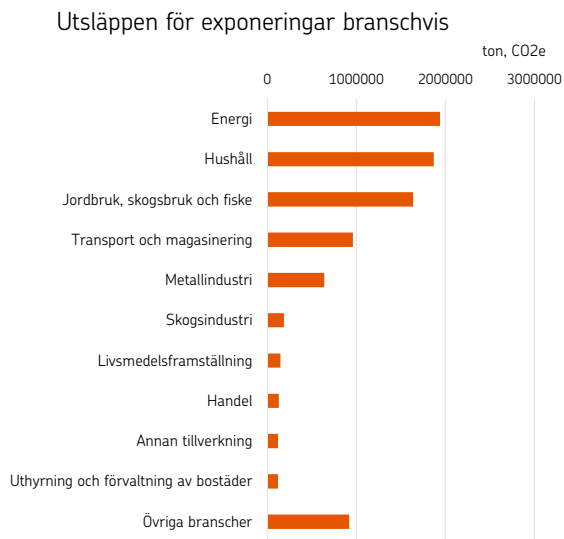
OP Gruppen har förbundit sig till Parisavtalet om klimatförändringar enligt vilket den globala medeltemperaturökningen ska hållas väl under två grader jämfört med förindustriell nivå och med sikte på en uppvärmning på högst 1,5 grader. OP Gruppens mål är att bygga upp en hållbar ekonomi tillsammans med sina kunder till exempel genom att ta fram produkter och tjänster som uppmuntrar kunderna till en mer hållbar verksamhet. Gruppen beaktar också hur verksamheten påverkar naturens mångfald.

OP Gruppen har två ansvarsfulla företagsfinansieringsprodukter som utvecklats utifrån internationella principer: gröna lån och lån enligt hållbarhetskriterier. Kunder som beviljas gröna lån åtar sig att använda de lånade medlen för bestämda ändamål. När lån enligt hållbarhetskriterier beviljas förbinder sig företagskunderna till specifika företagsansvarsmål som väljs ut i samarbete med OP. Företagsansvarsmålen i lån enligt hållbarhetskriterier påverkar lånemarginalen. De totala exponeringarna mot dessa lån och limiter ökade 2021 till 3,0 miljarder euro (1,5).

I sina kreditbeslut beaktar OP Gruppen ESG-temana och -riskerna, som gäller miljö, sociala effekter och bolagsstyrning, i enlighet med Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer om kreditgivning och tillsyn. OP Gruppens företagskunders ESG-analys (Environmental, Social, Governance) upprättas som ett led i bedömningen av företagets kreditvärdighet. I företagsfinansieringen bedömer OP Företagsbanken företagets verksamhet i anslutning till klimatförändringen ur följande perspektiv: företagets inverkan på klimatförändringen, betydelsen av företagets åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och klimatförändringens inverkan på företaget.

OP Gruppen siktar på att vara klimatneutral 2025, vilket betyder att inga utsläpp förorsakas av den energi och de bränslen gruppen använder (scope 1 och scope 2).

OP Gruppen beräknar utsläppen enligt GHG-protokollet (Greenhouse Gas Protocol), och växthusgaserna rapporteras som CO₂-ekvivalenter. År 2021 var de direkta (scope 1) och indirekta (scope 2) utsläppen 25 485 CO₂e-ton (17 922). Kalkyleringssättet har preciserats 2021 och siffran är inte jämförbar med uppgifterna för 2020. OP Gruppens mest betydande klimateffekter uppstår via vår finansiering och våra placeringar. Av de indirekta utsläppen rapporterar OP Gruppen utsläppsfördelningen för sina exponeringar i de mest betydande branscherna.

Bilden visar fördelningen av växthusgasutsläppen för OP Gruppens exponeringar branschvis 2021.

OP Företagsbanken har förbundit sig till att dess företagskreditportföljer ska vara klimatneutrala senast 2050. Utöver detta långsiktiga mål utarbetas just nu en strategisk plan för att avsevärt minska utsläppen redan före det särskilt i Finland, som är huvudmarknaden för företagsfinansiering. OP Företagsbanken finansierar inte nya stenkolskraftverk eller stenkolsgruvor eller företag som planerar att bygga nya stenkolskraftverk eller stenkolsgruvor och utvecklar inte heller nya kundrelationer för företagsfinansiering med kunder vars ekonomiska beroende av stenkol för energianvändning överskrider 5 procent mätt med omsättningen.

OP Företagsbankens första gröna obligationslån (green bond) emitterades 2019. Medlen från obligationslånet går till hållbar företagsfinansiering. I mars 2021 emitterade OP-Bostadslånebanken Finlands första gröna säkerställda obligationslån (green covered bond) för finansieringen av energieffektiva bostadsbyggnader (green buildings). Vid slutet av 2021 stod de gröna obligationslånen för 5,0 procent av alla obligationslån som OP Gruppen emitterat (2,1).

I placeringsverksamheten hanteras kort- och långsiktiga risker som beror på klimatförändringen genom att man avgränsar och utesluter kolberoende gruv- och elbolag i första hand i aktiva och direkta placeringar. OP Kapitalförvaltning har integrerat uppföljningen av klimatfrågor i portföljförvaltningen. Klimatförändringen beaktas i stor utsträckning i placeringsverksamheten. OP Kapitalförvaltning

har förbundit sig till att de fonder som företaget förvaltar tillsammans med OP-Fondbolaget ska bli klimatneutrala senast 2050. Dessutom kommer fondernas utsläppsintensitet av växthusgaser före 2030 att halveras jämfört med nivån 2019. Uteslutningsgränsen för stenkol, som fastställts tidigare, skärps gradvis så att det bland de direkta och aktiva placeringarna inte längre vid slutet av 2030 ska finnas placeringsobjekt som har affärsverksamhet inom stenkolsbrytning eller energiproduktion med stenkol.

Portföljförvaltarna och ESG-specialisterna använder externa tjänsteleverantörers bolagsspecifika ESG-studier som inbegriper de väsentliga riskerna och möjligheterna som beror på klimatförändringen. Via placeringsverksamheten uppkommer indirekta växthusgasutsläpp. Som mätare för de aktie- och räntefonder som förvaltas av OP-Fondbolaget används koldioxidavtrycket, som offentliggörs två gånger om året. Dessutom publiceras fondspecifika företagsansvarsanalyser av OP-aktiefonderna. Av analyserna framgår bland annat respektive fonds positiva miljöpåverkan.

OP Gruppen erbjuder fyra hållbara temafonder: OP-Hållbar Värld, OP-Klimatet, OP-Koldioxidsnål Värld och OP-Rent Vatten. Utöver temafonderna är indexfonderna samt fonderna OP-Mål i tjänsten OP Placeringspartner hållbara fonder. De förvaltade medlen i hållbara fonder uppgick i slutet av 2021 till 8,8 miljarder euro (4,9).

OP Kiinteistösiointus Oy har förbundit sig att främja klimatneutraliteten i sin fastighetsinvesteringsverksamhet. OP Kiinteistösiointus hållbarhetsmål är bland annat klimatneutral energi före 2030 samt klimatneutral byggverksamhet före 2050. Hösten 2021 undertecknade OP Kiinteistösiointus initiativet Net Zero Asset Managers.

Utöver ansvarsredovisningen enligt GRI bedömer OP årligen effekterna av klimatförändringen i en CDP-klimatförändringsenkät. I CDP-kartläggningen 2021 behöll OP Gruppen föregångarnivån med vitsordet A-.

Sociala aspekter och aspekter som gäller personal

Bakom OP Gruppens framgång ligger en kompetent, entusiastisk och välmående personal. OP Gruppens modell för arbetshälsoledning har som mål att med en integrerad och välorganiserad ledning av välbefinnandet och arbetarskyddet kunna upprätthålla och främja hela personalens hälsa och välbefinnande som bas för en god arbetstagarupplevelse. Centrala element för välbefinnandet i arbetet är OP Gruppens modell för tidigt stöd, företagshälsovårdens omfattande tjänster, rehabilitering, flexibla arbetsarrangemang och mångfaldsarbete. Arbetstagarupplevelsen mäts till exempel genom personalundersökningar och uppföljning av friskprocenten. År 2021 var andelen sjukfrånvaro 2,7 procent av den ordinarie arbetstiden. Friskprocenten, andelen anställda helt utan sjukfrånvaro, var 54 procent av hela personalen.

Under coronapandemin har OP Gruppen för sina anställda skapat trygga arbetsförhållanden på kontoren samt förutsättningar för distansarbete i stor skala i de arbetsuppgifter som kan utföras på distans. Med de här

åtgärderna har de samhälleligt kritiska tjänsternas funktion säkerställt också under coronapandemin.

Hösten 2021 fastställdes principerna för framtidens arbete, det vill säga hybridarbete, i OP Gruppen. I framtiden hjälper de gemensamma principerna gruppens arbetsgemenskaper och team att planera arbetssätten för ett mångsidigt och multilokalt arbete. Kundernas behov och affärsrörelsens mål styr i första hand arbetssätten och platserna och i fortsättningen kombineras distansarbete och arbete på kontoret i OP Gruppen på ett systematiskt, smidigt och produktivt sätt, med beaktande av säkerheten.

OP Gruppen ser mångfald som en resurs, och alla garanteras lika möjligheter, rättigheter och bemötande. Vi främjar och följer regelbundet upp att jämlikheten och mångfalden realiserar och utvecklas till exempel med personalundersökningar och genom att vid rekryteringar undersöka de sökandes erfarenheter. För att främja mångfalden är OP Gruppens mål att det ska finnas minst 40 procent av vardera könet i bestämda chefsuppdrag. Vid slutet av 2021 var kvinnornas andel i de här uppdragen 30 procent (28). Personalens fördelning bl.a. enligt kön, lön och ålder i olika befattningsgrupper följs upp årligen.

OP Gruppen kräver att de anställda har mångsidiga kunskaper utöver de kompetenskrav som ställs i myndighetsföreskrifter. De här kunskaperna övervakas och rapporteras enligt olika behov genom utförda nätkurser. Gemensamma nätkurser för alla anställda i OP Gruppen är bl.a. förhindrande av penningtvätt, principer för god affärssed, informationssäkerhet på arbetsplatsen och säkerhetsintroduktion.

Att stödja finländarnas ekonomikunskaper utgör en väsentlig del av OP Gruppens ansvarsarbete. Trots svårigheterna under coronaåret lärde OP Gruppen 2021 ut ekonomikunskaper till mer än 39 000 (51 000) barn och unga. Under 2021 arrangerades handledning i digitala färdigheter för totalt 8 400 (4 500) personer.

OP Gruppens välgörenhetsdonationer uppgick 2021 till totalt cirka 2,4 miljoner euro (2,7). Donationerna riktas till teman som stöder samhällsansvarsprogrammet och OP Gruppens värden.

De sociala aspekterna beaktas i företagsfinansieringens och placeringsverksamhetens ESG-analyser.

Aspekter som gäller mänskliga rättigheter

OP Gruppen respekterar mänskliga rättigheter och strävar efter att förebygga diskriminering i all sin verksamhet. OP Gruppens egen verksamhet är inte förknippad med betydande risker eller effekter i fråga om mänskliga rättigheter. Indirekta effekter kan dock uppkomma från leverantörskedjan eller verksamheten vid placerings- och finansieringsobjekt. OP Gruppens Kriterier för leverantörers samhällsansvar kräver att leverantörerna av varor och tjänster försäkras om att de mänskliga rättigheterna respekteras i leverantörskedjorna. För att mäta det här följer

OP Gruppen upp antalet fall av diskriminering och antalet anmälningar via kanalen för whistle blowing.

I OP Företagsbankens ESG-analyser av stora kunder, bedöms utöver företagens miljöaspekter också deras sociala påverkan och risker systematiskt. Aspekter som gäller mänskliga rättigheter ingår i OP Kapitalförvaltnings process för uppföljning och påverkan av internationella normer. OP placerar inte aktivt direkt i företag som har varit delaktiga i brott mot internationella normer och som inte framgångsrikt har kunnat påverkas att vidta korrigerande åtgärder.

Det viktigaste målet med de interna dataskyddsrutinerna är att säkerställa att alla intressentgrupper kan lita på OP Gruppens sätt att hantera dataskyddsaspekterna och behandla kunddata ansvarsfullt. OP har också som det första finländska företaget publicerat sina etiska principer för artificiell intelligens.

OP Gruppens ambition är att främja ett jämlikt digitalt samhälle genom att utveckla gruppens digitala tjänsters tillgänglighet. OP Tillgänglig uppfyller tillgänglighetskraven bäst. OP Tillgänglig är en lättanvänd nättjänst på klarspråk för dagliga bankärenden. Den kan enkelt användas med olika enheter och hjälpmedel. Tillgängligheten i OP:s övriga digitala tjänster förbättras kontinuerligt allt eftersom utvecklingsarbetet framskrider. I OP:s mobiltjänster kan användaren redan i dag identifiera sig med fingeravtryck, och nyckeltalslistorna tillhandahålls också i punktskrift. Hösten 2021 bedömde projektet Selkeästi meille (Tydligt för oss) den kognitiva tillgängligheten hos tjänsten op.fi och beviljade tjänsten beteckningen Selkeästi meille. Enligt bedömningen hade tillgänglighet beaktats på ett berömligt sätt i OP Gruppens nättjänster och det var över lag lätt att använda webbplatsen.

Bekämpning av korruption och ekobrott

OP Gruppen har förbundit sig att verka i enlighet med Principerna för god affärssed. Till ansvarsfull verksamhet hör att hantera intressekonflikter och frånsäga sig korruption. För att säkerställa att anvisningarna om principerna för god affärssed iaktas har OP Gruppen en nätkurs för alla anställda och kursen ska avläggas vartannat år. Alla anställda i OP Gruppen måste också avlägga en nätkurs i hanteringen av intressekonflikter.

OP Gruppens affärsrörelse och företag uppmärksammar och kartlägger regelbundet riskerna i anslutning till sin verksamhet, inklusive korruptionsrelaterade risker, i enlighet med anvisningen Förfaranden för hanteringen av operativa risker i OP Gruppen. OP Gruppen har i enlighet med lagstiftning och myndighetsföreskrifter upprättat policyer och metoder för kundkännedom och fortlöpande uppföljning samt för utbildning, anvisningar och skydd för personalen. Under 2021 fortsatte investeringarna i bekämpning av ekobrott och antalet anställda som arbetar inom riskhanteringen och bekämpningen av ekobrott ökades. OP Gruppen har förbundit sig att fortlöpande öka och förbättra sina kompetenser för bekämpning av ekobrott. Alla anställda i OP Gruppen måste också avlägga en nätkurs i förhindrande av penningtvätt. Tvivelaktiga affärstransaktioner

anmäls till centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med regleringskraven. Den interna kontrollen kompletteras av att de anställda inom OP Gruppen och andra intressegrupper via en oberoende kanal kan rapportera misstankar om överträdelse av bestämmelser och föreskrifter samt misstankar om diskriminering (whistle blowing). Anmälan kan också gälla verksamhet som strider mot OP Gruppens värden.

Risker och riskhantering beträffande den icke-finansiella rapporten

Affärsrörelsen och processägarna ansvarar för hanteringen av risker som riktar sig mot deras egen verksamhet.

OP Gruppens riskhanterings- och compliance-organisationer övervakar också risker i anslutning till ESG-faktorer, riskhantering samt regleringsefterlevnaden. Riskkommittén vid OP Andelslags styrelse övervakar också riskhanteringen i anslutning till klimat- och miljöfaktorer.

Ur en finansaktörs synvinkel kan det hända att förändringsfaktorer i omvärlden, såsom klimat- och miljöförändringar, kanaliseras via olika resultatkedjor och blir ekonomiska risker för bank- och försäkringsrörelsen. De klimat- och miljörelaterade riskfaktorerna kan delas in i fysiska riskfaktorer och övergångsriskfaktorer. Fysiska riskfaktorer är exempelvis risker till följd av extrema väderfenomen, såsom översvämningar och värmeböljor, och risker till följd av andra miljörelaterade riskfaktorer i anknytning till exempelvis knappa naturresurser eller föroreningar. Övergångsrisker uppstår om de klimatpolitiska åtgärderna för att nå utsläppsminskningar vidtas för sent eller för plötsligt. Risker uppkommer av ny reglering, förändringar i kundbeteendet eller införandet av ny teknik.

Kreditrisken påverkas bland annat av den bransch som finansieringen eller placeringen avser. Fysiska risker kan påverka värdet av fast egendom, så att exempelvis byggnadernas värde påverkar säkerhetsvärdena. Övergången till en koldioxidsnål ekonomi kan inverka på värdet av exempelvis energiineffektiva tillgångsposter eller poster som är beroende av fossila bränslen.

Klimat- och miljörelaterade riskfaktorer kan på grund av förändringar i marknadsförväntningarna påverka både marknadsriskerna för gruppens placeringsverksamhet och våra placerarkunders preferenser. Vi har förberett oss på preferensförändringar till exempel genom att utöka produkturvalet för upplåning med gröna obligationslån.

Extrema väderfenomen kan orsaka fysisk skada och därmed operativa risker för våra verksamhetsställen. Om intressentgruppernas hållbarhetsrelaterade förväntningar inte infrias kan det medföra ett försämrat anseende.

Också med tanke på sociala aspekter och ur personalsynvinkel kan risker förorsakas till exempel via projekt som finansieras och genom tillgången på kompetent arbetskraft. Ur människorättssynvinkel kan risker uppstå bland annat via placeringsobjekt. Risker för korruption och

mutor kan uppstå till exempel i finansieringsbeslut eller försummelse i kundkännedomen.

Verksamheter som omfattas av taxonomin

EU:s taxonomiklassificering för hållbar finansiering trädde i kraft 2021 och dess mål är att fastställa finansierings- och placeringsobjektens hållbarhet. Nedan presenteras uppgifter om OP Gruppen 2021 som är förenliga med EU:s taxonomi. Under de kommande åren presenteras nyckeltal för hållbar finansiering över de tillgångar som omfattas av taxonomin.

Bolånen har i taxonomiregleringen klassificerats som ekonomisk verksamhet, dvs. sådan verksamhet som omfattas av taxonomin.

31.12.2021	Mn €	Andel av tillgångar i balansräkningen, %	Omfattas av taxonomin, %
Bolån	41 522	23,8	100,0

Av försäkringsrörelsen rapporters 2021 den andel av skadeförsäkringens ekonomiska verksamhet som omfattas av taxonomin. Taxonomin omfattar alltså sådana försäkringsavtal som hör till de i EU:s taxonomikriterier uppräknade försäkringsgrenarna och som på basis av försäkringsvillkoren ersätter skador som förorsakas av hot i anslutning till klimatförändringen. Pohjola Försäkrings försäkringskydd förutom de allmänna ansvars-, avbrotts-, rese- och rättsskydds-försäkringarna omfattas av taxonomin. Som mätare används bruttopremieinkomsten. Den andel av återförsäkring som omfattas av taxonomin rapporteras frivilligt och den baserar sig på en bedömning.

Försäkringsrörelse, 1-12/2021	Mn €	%
Skadeförsäkringens premieinkomst, brutto	1 543	100,0
Omfattas av taxonomin	1 357	87,9
Omfattas inte av taxonomin	186	12,1
Återförsäkringens premieinkomst, brutto	70	100,0
Omfattas av taxonomin	49	70,5
Omfattas inte av taxonomin	21	29,5

För övriga funktioner lämnar OP Gruppen en frivillig bedömning av huruvida de poster som är förenliga med EU:s taxonomi omfattas av taxonomin.

31.12.2021	Mn €	Andel av tillgångar i balansräkningen, %	Omfattas av taxonomin, %
Företagsfinansiering, NFRD-exponeringar*	7 802	4,5	33,1
Skadeförsäkringens placeringar**	4 235	2,4	37,3
Livförsäkringens placeringar**	19 473	11,2	12,9
Bankrörelsens skuldebrev***	7 899	4,5	3,4
Totalt	39 409	22,6	

* NFRD-skyldiga företag (Non-financial Reporting Directive, direktiv om annan än finansiell rapportering) omfattar europeiska noterade företag med fler än 500 anställda. Uppgifterna om företagsfinansiering har begränsats endast till inhemska företag.

** Placeringarnas verkliga värde. I livförsäkringens placeringar ingår också fondanknutna placeringar och separata balansräkningar.

*** Omfattar inte skuldebrev som innehas för handel.

Företagens taxonomisiffror baserar sig på en extern leverantörs bedömningar av huruvida OP Gruppens kunders verksamheter och målverksamheter för placeringar omfattas av taxonomin. I sin bedömning har en utomstående leverantör klassificerat företagens ekonomiska verksamheter i näringsgrenar i enlighet med EU-taxonomin definitioner. För att undvika dubbel redovisning har de verksamheter som hör både till begränsningen av klimatförändringen och anpassningen till klimatförändringen beaktats endast en gång. OP Gruppen har inte bedömt eller samlat in uppgifter från kunderna eller placeringsobjekten. Företagens officiella uppgifter om verksamheter som omfattas av taxonomin är inte ännu tillgängliga. Rapporterna preciseras under de kommande åren då det blir möjligt att i stället för uppskattnings utnyttja uppgifter som företagen som är föremål för finansiering och placering själva rapporterar.

Balansräkningsuppgifter, 31.12.2021	Mn €	Andel av tillgångar i balansräkningen, %
Tillgångar i balansräkningen totalt	174 110	100,0
Exponeringar mot stater, centralbanker och överstatliga emittenter	36 236	20,8
Derivatinstrument, tillgångar	3 467	2,0
Finansiella tillgångar som innehas för handel	409	0,2
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	283	0,2

Taxonomiklassificeringens inverkan på OP Gruppen, dess strategi och kunder bedöms senare.

Flerkanalstjänster

OP Gruppens servicenät består av flera kanaler: nät-, mobil-, kontors- och telefontjänster. OP:s mobilkanaler (OP-mobil, OP-företagsmobilen, OP Junior) hade i december cirka 1,3

miljoner aktiva användare (1,2). Personlig kundbetjäning erbjuds på kontor och digitalt.

Mobil- och nättjänster, mn inloggningar	1-12/ 2021	1-12/ 2020	Förändring, %
OP-mobil	481,3	403,8	19,2
OP-företagsmobilen	20,9	15,2	36,9
Pivo	44,4	43,7	1,7
Op.fi	53,4	68,1	-21,5
	31.12.2021	31.12.2020	Förändring, %
Siirto-betalning, registrerade kunder (OP)	1 054 931	899 402	17,3

I februari tog OP fram en ny textmeddelandetjänst för kunderna. OP Kontomeddelande sänder automatiskt ett textmeddelande till kundens telefon om alla kontotransaktioner.

I mars lanserade OP tjänsten Apple Pay för sina kunder i Finland. Med Apple Pay kan uppköp betalas med iPhone, iPad, Apple Watch eller Mac-dator. Kunderna har snabbt tagit tjänsten i bruk.

OP Gruppens täckande kontorsnät består av 324 kontor (342) runt om i Finland. Det egna kontorsnätet stöds dessutom av ett omfattande nätverk av ombud och partner som är särskilt viktigt vid försäljningen av skadeförsäkringar.

OP Gruppen har stor närvaro i de vanligaste sociala medierna, där den har sammanlagt cirka 630 000 följare (570 000). Utöver OP Gruppens konton i sociala medier på riksplanet har många andelsbanker egna konton, där de delar publikationer som är avsedda för lokala kunder.

Kapitaltäckning

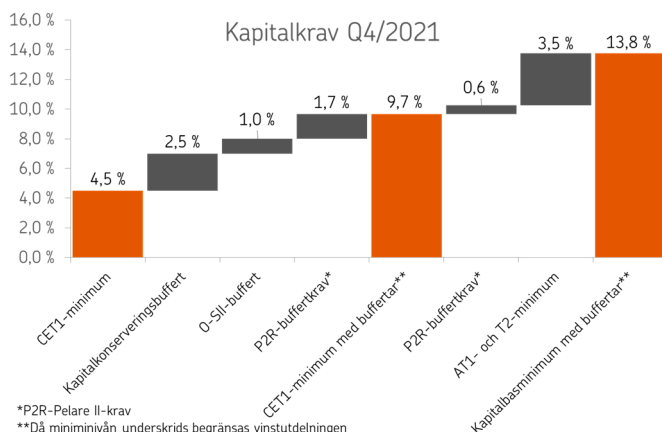
Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred lagens minimibelopp med 4,5 miljarder euro (4,4). Kapitalkravet för Bankrörelsen var oförändrat på 13,8 procent beräknat på de riskvägda posterna. Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalkravet var 146 procent (150). Till följd av bankrörelsens buffertkrav och försäkringsbolagens solvenskrav beskriver minimigränsen för kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen, 100 procent, den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsåligganden på grund av underskridning av buffertar.

Kapitaltäckning för kreditinstitut

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning var 18,2 procent (18,9). Nedgången i relationstalet påverkades av ECB:s beslut som ökade företagsexponeringarnas riskvägda poster, samt av en proaktiv ökning av antalet riskvägda poster, där man beaktade de kommande ändringarna i tillämpningen av interna modeller och på metoden som används vid beräkningen av försäkringsbolagens riskvikter. Den goda resultatutvecklingen och emissioner av Avkastningsandelar förbättrade relationstalet.

Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Kapitalkonservingsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen, O-SII-buffetkravet på 1 procent och ECB:s P2R-krav höjer i praktiken den lägsta gränsen till 13,8 procent för den totala kapitalrelationen och till 9,7 procent för CET1-kapitaltäckningen.

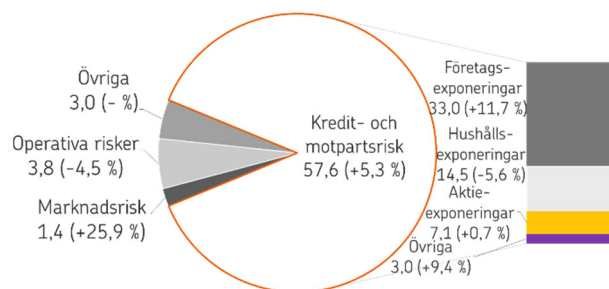

Kärnprimärkapitalet i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet var 12,0 miljarder euro (11,3). Kärnprimärkapitalet gynnades av bankrörelsens resultat och emissioner av Avkastningsandelar. Beloppet av Avkastningsandelarna i kärnprimärkapitalet var 3,1 miljarder euro (2,8).

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick till 65,7 miljarder euro (59,7), vilket är 10 procent större än vid årsskiftet. I mars fastställde ECB på basis av sin granskning av interna modeller (TRIM, Targeted Review of Internal Models) en parameterkoefficient för företagsexponeringarna, vilket ökade företagsexponeringarnas riskvägda poster. I mars gjorde OP Gruppen hushållsexponeringarnas konverteringsfaktor konservativare, vilket ökade hushållsexponeringarnas riskvägda poster. I juni trädde uppdateringen av EU:s tillsynsförordning (CRR2) i kraft, vilken ökade motpartsrisken i derivat i enlighet med prognoserna. I september tog OP Gruppen i bruk kalibrerade parametrar för hushållsexponeringarna och företagsexponeringarna. Till följd av ibruktagningen ökade de riskvägda posterna något och minskade den förväntade förlusten något. I december ökade OP Gruppen de riskvägda posterna proaktivt för att beakta de

kommande ändringarna i tillämpningen av interna modeller (IRBA) och i metoden som används vid beräkningen av försäkringsbolagens riskvikter. Den proaktiva ökningen av riskvägda poster försvagade CET1-kapitaltäckningen med cirka 1,0 procentenheter.

Totalt riskvägdt exponeringsbelopp
31.12.2021 65,7 md €
(förändring från årets början 10,1 %)

Finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med ECB:s tillstånd som riskvägda poster. I aktieexponeringarna ingår 6,8 miljarder euro i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag.

Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalsvis. Finansinspektionen beslöt i december 2021 att tills vidare inte ställa något konkracykliskt buffetkrav för bankerna.

Bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio) för OP Gruppens bankrörelse var 7,4 procent (7,8). Relationstalet minskade till följd av att tillgodohavandena på centralbanker ökade. Enligt regleringen är minimivån 3 procent.

OP Gruppen för en dialog med ECB om att omvärdera den omfattning i vilken de interna modellerna (IRBA, Internal Ratings-Based Approach) ska tillämpas. Den uppskattade effekten av ändringen har lagts till de riskvägda posterna, men den slutliga effekten och tidtabellen för ibruktagningarna preciseras i och med diskussioner med tillsynsmyndigheten och tillståndsprocessen i anknytning till ändringen av omfattningen av IRBA.

Ändringarna i EU:s tillsynsförordning (CRR3), som implementerar den slutliga Basel III-regleringen i EU, uppskattas inte ha någon väsentlig inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning.

OP-sammanslutningens kapitaltäckningstabeller 31.12.2021 publiceras vecka 10 på engelska.

Försäkring

Försäkringsbolagens solvens är stark. Kapitalbasen stärktes av det goda försäkringstekniska bidraget och placeringarnas värdestegring. Kapitalkravet ökade på grund av de större marknadsriskerna. Räntestegringen bidrog också till att stärka solvensen.

	Skadeförsäkring		Livförsäkring	
	31.12. 2021	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2020
Kapitalbas, mn €*	1 464	1 205	1 656	1 436
Kapitalkrav, mn €*	840	762	833	746
Solvensprocent*	174	158	199	193
Solvensprocent (utan beaktande av övergångsbestämmelse)	174	158	173	161

* med beaktande av övergångsbestämmelser

ECB:s tillsyn

OP Gruppen omfattas av Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn.

OP Gruppen fick 25.4.2019 som en del av granskningen av interna modeller (TRIM) ECB:s beslut om ökning av riskvikterna för hushållsexponeringar med säkerhet i fastighet. Ökningarna gäller tills vidare, tills kvalitetskraven i beslutet har uppfyllts.

OP Gruppen fick 19.2.2020 ett beslut av ECB om ändring av definitionen av fallissemang, där riskviktskoefficienter fastställdes för företags- och hushållsexponeringarna. Riskviktskoefficienterna gäller tills kvalitetskraven i beslutet har uppfyllts.

OP Gruppen fick 11.12.2020 ECB:s beslut om ökning av riskvikterna för hushållsexponeringar. Beslutet ersatte det tidigare beslutet från 2.2.2017.

OP Gruppen fick 18.3.2021 ECB:s beslut om höjning av riskparametern för företagssexponeringar. Riskparameterkoefficienten gäller tills kvalitetskraven i beslutet har uppfyllts.

ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav som baserar sig på tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). ECB:s buffertkrav (P2R) är 2,25 procent från och med 1.1.2020.

Skulder i enlighet med lagen om resolution

Enligt bestämmelserna om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag har resolutionsmyndigheten rätt att på ett sätt som påverkar placerarens ställning ingripa i villkoren för placeringsprodukter som banken emitterat. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) i Bryssel. SRB har fastställt OP Gruppens resolutionsstrategi enligt vilken resolutionsåtgärderna riktas till sammanslutningen av andelsbanker och till nya OP Företagsbanken som bildas i en resolutionssituation.

Resolutionsmyndigheten uppdaterade 14.5.2021 MREL-kravet (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities) för OP Gruppens kapitalbas och nedskrivningsbara skulder. Det uppdaterade MREL-kravet är 25,8 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet (RWA) och 10,12

procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden (LRE). Kravet trädde i kraft 1.1.2022.

Som en del av MREL-kravet har resolutionsmyndigheten fastställt ett nytt subordinationskrav för OP Gruppen i enlighet med EU:s resolutionsförordning. På basis av subordinationskravet avgörs en hur stor del av MREL-kravet som ska uppfyllas med kapitalbasen eller med efterställda skulder. Från och med början av 2022 är subordinationskravet som kompletterar MREL-kravet 22 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och 10,11 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden. Från början av 2024 är subordinationskravet 24 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och 10,12 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden. I kraven ingår buffertkrav på 3,5 procent (CBR, Combined Buffer Requirement).

OP Gruppens buffert för MREL-kravet var 6,5 miljarder euro och för subordinationskravet 1,1 miljarder euro. MREL-kravet var RWA-baserat och subordinationskravet LRE-baserat. De av OP Gruppen emitterade obligationslånen till senior non-preferred-villkor (SNP) uppgick till 3,9 miljarder euro och SNP-lånen täcker subordinationskravet.

Centrala principer för riskhantering

I OP Gruppen är OP Andelslags styrelse det viktigaste beslutsorganet när det gäller uppgifter i anslutning till riskhantering. Styrelsens beslut om OP Gruppens riskvillighet fastställs av OP Andelslags förvaltningsråd. Styrelsens riskkommitté biträder styrelsen i hanteringen av uppgifter som hör samman med risktagning och riskhantering. Direktionen har på beslut av chefsdirektören tillsatt en riskhanteringskommitté, en styrnings- och compliance-kommitté och en balanshanteringskommitté för bankrörelsen. Kommittéerna godkänner anvisningar och beskrivningar av förfaringsätt som preciserar principerna för risktagning och principerna för riskhantering.

Den verkställande ledningen bereder affärsrörelsens strategiska val, som beträffande risktagningen baserar sig på Principer för OP Gruppens risktagning, som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd. I Principerna för risktagning ges riktlinjer för och motiveringar till vilka risker affärsrörelsen är beredd att ta och i vilken utsträckning. Den verkställande ledningen fattar beslut om arbetsfördelningen beträffande risktagning: vilka risker olika intjäningslogiska helheter (produkt- och tjänstekoncept) kan ta samt eventuella preciseringar av de risker som juridiska företag och olika funktioner inom dessa intjäningslogiska helheter kan ta då de betjänar kunderna.

Förvaltningsstrukturen skapar en grund för att centrala principer som styr verksamheten och de policyer och instruktioner som preciserar principerna har beretts och beslutats på tillbörligt sätt, och att varje rörelse utvärderas och övervakas med hänsyn till dess kvalitet, omfattning och komplexitet på tillbörligt sätt förutom av affärsrörelsens egen

uppföljning också av aktörer som är oberoende av affärsrörelsen.

OP Gruppens ersättningsystem ska byggas upp i enlighet med gruppens mål, grunduppgift och värden. Compliance och riskhanteringen deltar i beredningen av ersättningsprinciperna, ersättningspolicyn och ersättningsystemen samt i att fastställa metoder för övervakning av ersättningsprocesserna. Principerna för styrsystemet, som det solidariska ansvaret kräver, fastställer och anger riktlinjerna för centralinstitutets och dess medlemsandelsbankers bankspecifika styrsystem som det solidariska ansvaret kräver. Ramarna för rutinerna sätts dessutom av principerna för intern kontroll, intern styrning, god affärssed och företags säkerhet.

Riskposition

Utgångspunkten för OP Gruppens risktagning är att OP Gruppen åtar sig att bära de risker som huvudsakligen uppkommer vid skötseln av gruppens grunduppgift. I sin risktagning betonar OP Gruppen måttfullhet, ansvar och ett omsorgsfullt agerande. Risktagningen riktas och begränsas med hjälp av principer och limiter som beretts av den verkställande ledningen och godkänts av den högsta ledningen.

OP Gruppens framgång baserar sig på kundernas och andra intressentgruppers förtroende, på tillräckligt med kapital och tillräcklig likviditet samt mångsidig data om kunden. Risktagningen baserar sig på en förståelse av de omständigheter som påverkar kundernas framtida verksamhet och framgång både i en omvärld som liknar nuläget och i situationer där omvärlden drabbas av en plötslig chock eller trendmässig förändring.

Omvärlden analyseras som en del av den fortlöpande strategiprocesen. Megatrenderna och framtidsbilderna bakom strategin återspeglar de förändringskrafter som påverkar OP Gruppens och dess kunders vardag, förhållanden och framtid. Sådana fenomen som formar omvärlden är bland annat hållbar utveckling och ansvar (ESG), den demografiska förändringen i befolkningen och teknikens snabba utveckling.

Till exempel klimat- och miljöförändringar granskas noga för att förstå vilka konsekvenser de har för kundernas framtida framgång. Genom rådgivning och affärsbeslut stöttar OP Gruppen kunderna att utveckla hållbar och framgångsrik affärsverksamhet i framtiden. Samtidigt säkerställs att OP Gruppens verksamhet på lång sikt är lönsam och förenlig med gruppens värden.

OP Gruppens affärsrörelse täcker omfattande de olika delområdena inom finanssektorn och därför kan överraskande chocker som får sin början utanför den ekonomiska omvärlden ha många olika direkta och indirekta effekter på framgången hos OP Gruppens kunder samt på OP Gruppens lokaler, datatekniska infrastruktur och personal. Om de realiserar kan de påverka riskpositionen, kapitaliseringen, likviditeten och den dagliga verksamhetens

kontinuitet på många sätt. Effekterna av sådana potentiella chocker synliggörs med hjälp av scenarioarbete.

På grupplanet hölls de operativa riskerna bra under kontroll. De realiserade riskerna medförde bruttoförluster på 10 miljoner euro (8). Effekterna av coronapandemin på OP Gruppens operativa risker var under räkenskapsperioden lindriga och riktades huvudsakligen till andelsbankerna. För de övriga riskernas del följer en närmare genomgång av riskpositionen separat för varje affärsrörelse.

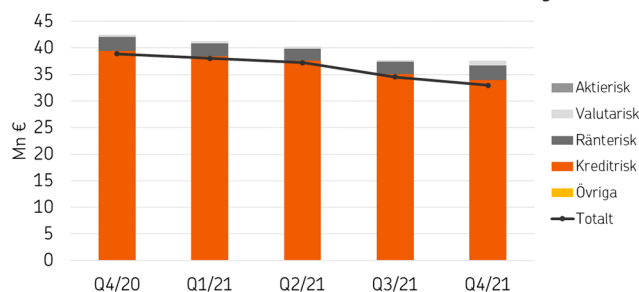
Hushållsbank och Företagsbank

Bankrörelsens centrala risker är de kreditrisker som uppstår i kundrörelsen samt marknadsrisken.

Bankrörelsens kreditriskposition förblev trots coronapandemin stabil och riskerna måttfulla.

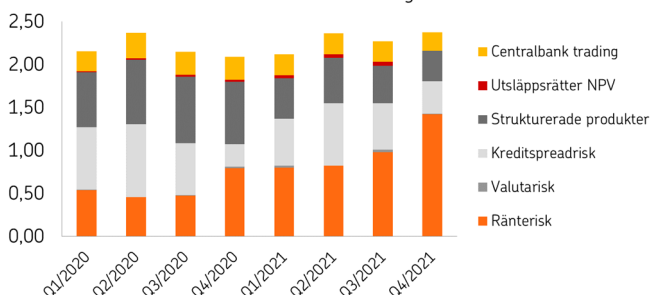
Marknadsrisken för Företagsbankens långfristiga placeringar minskade under räkenskapsperioden. Inga betydande ändringar gjordes i tillgångslagsfördelningen under räkenskapsperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter placeringarnas marknadsrisk, var vid slutet av räkenskapsperioden 33 miljoner euro (39). I VaR ingår likviditetsreservens och bankrörelsens långfristiga placeringar i obligationslån samt säkringsinstrumenten för ränterisken i dem.

VaR för företagsbankens marknadsrisk med konfidensintervallet 95 % och tidshorisonten 10 dagar

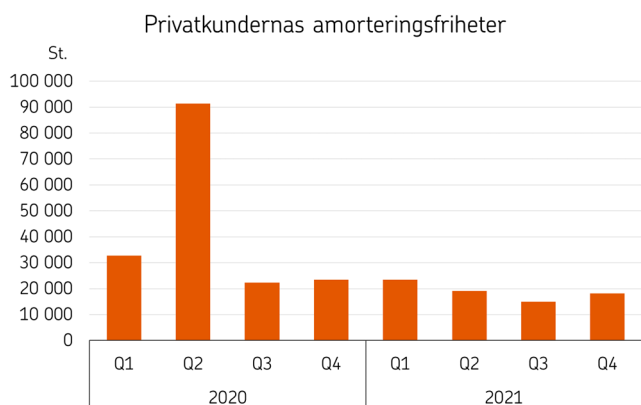
Expected Shortfall (ES)-talet, som mäter marknadsrisken för Markets-funktionens och den interna bankens ränteriskposition, ökade något. Särskilt ränterisken och dess andel av det totala riskvägda beloppet ökade klart till följd av marknadsfluktuationerna under det sista kvartalet.

Marknadsriskens ES med konfidensintervallet 97,5 % och tidshorisonten 1 dag

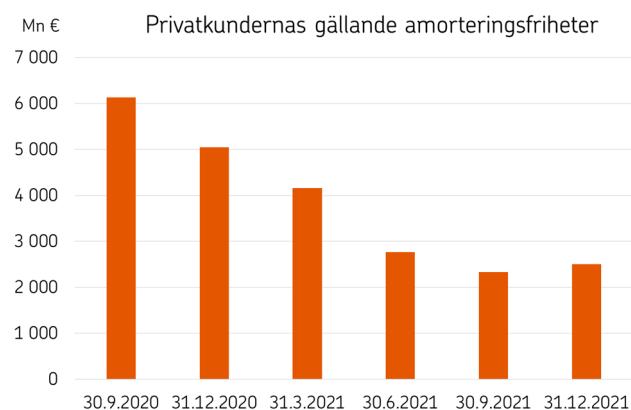
Privatkundernas amorteringsfriheter

Under det fjärde kvartalet 2021 hänförde sig nya amorteringsfria perioder till exponeringar på 1,2 miljarder euro (1,4). Antalet amorteringsfria perioder som beviljats privatkunder var sommaren 2020 tillbaka på samma nivå som före coronapandemin. Som mest hänförde sig amorteringsfriheterna under coronapandemin till exponeringar för 6,3 miljarder euro under det andra kvartalet 2020.

På bilden presenteras antalet realiserade amorteringsfria perioder (st.) för privatkunder under räkenskapsperioden och under jämförelseåret. Tidpunkten bestäms enligt realiseringsdatumet.

De amorteringsfriheter som var gällande vid räkenskapsperiodens slut hänförde sig till exponeringar på 2,5 miljarder euro (5,0). Ett stort antal amorteringsfriheter som på grund av coronapandemin beviljats privatkunder våren 2020 för en period på 12 månader gick ut under det andra kvartalet 2021.

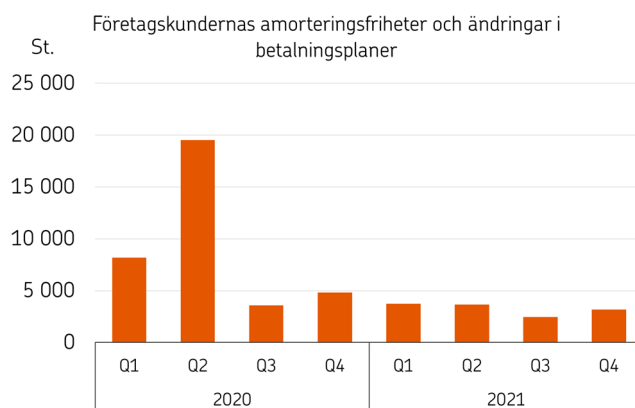

På bilden presenteras totalbeloppen (mn €) av de exponeringar till vilka det hänför sig privatkunders gällande amorteringsfriheter.

Företagskundernas amorteringsfriheter och ändringar i betalningsplaner

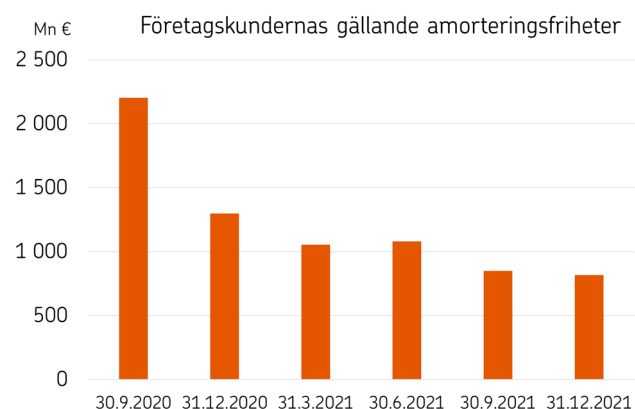
De amorteringsfriheter och ändringar i betalningsplanerna som beviljades under det fjärde kvartalet 2021 gällde exponeringar på 1,9 miljarder euro (1,8). Uppföljningen har förenhetligats med uppföljningen av privatkunder och jämförelseuppgifterna har justerats. Antalet amorteringsfria

perioder och ändringar i betalningsplaner som beviljats företagskunder var efter sommaren 2020 tillbaka på samma nivå som före coronapandemin. De nya amorteringsfriheter och ändringar i betalningsplanerna som under coronapandemin beviljades företag under det andra kvartalet 2020 gällde som mest exponeringar på 4,3 miljarder euro.

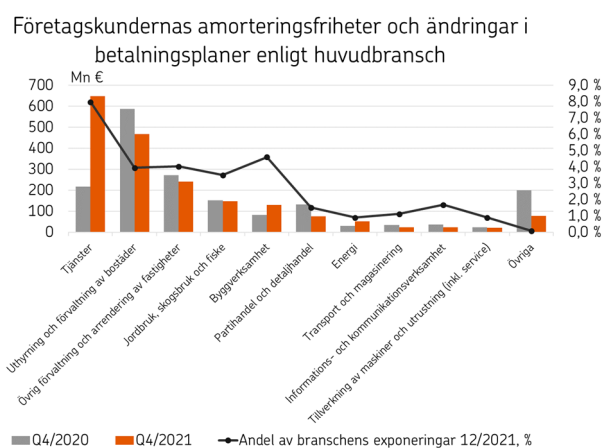
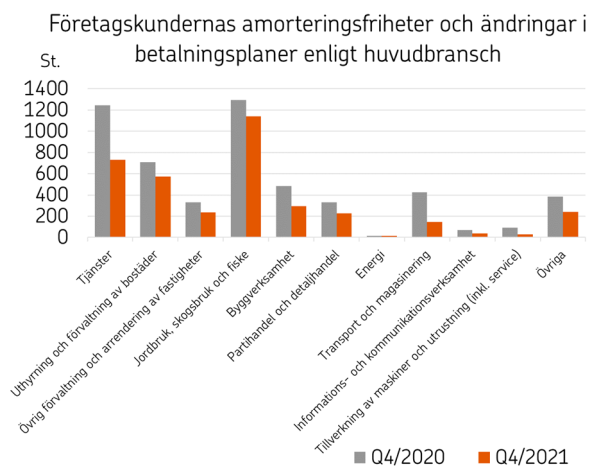

På bilden presenteras antalet realiserade ändringar av betalningsplaner och amorteringsfria perioder (st.) för företagskunder under räkenskapsperiodens och jämförelseårets kvartal. Tidpunkten bestäms enligt det datum då ändringen realiserats. Uppföljningen har förenhetligats med uppföljningen av privatkunder och jämförelseuppgifterna har justerats mellan kvartalen.

Ändringar i betalningsplaner gäller i regel fram till det att ett lån förfaller, men amorteringsfriheter beviljas för en viss period. De amorteringsfriheter för företagskunder som var gällande vid räkenskapsperiodens slut hänförde sig till exponeringar på 0,8 miljarder euro (1,3).

På bilden presenteras totalbeloppen (mn €) av de exponeringar till vilka det hänför sig företagskunders gällande amorteringsfriheter.

På bilden presenteras de realiserade amorteringsfriheterna och ändringarna av betalningsplaner (st.) för företagsexponeringar branschvis under det fjärde kvartalet och jämförelseperiodens fjärde kvartal.

På bilden presenteras branschvis de företagsexponeringar (mn €) till vilka de amorteringsfriheter och ändringar av betalningsplaner som genomfördes under det fjärde kvartalet och jämförelseperiodens fjärde kvartal hänförde sig. På bilden presenteras också branschvis de procentandelar av exponeringarna till vilka det hänförde sig amorteringsfrihet eller ändring av betalningsplanen under räkenskapsperioden.

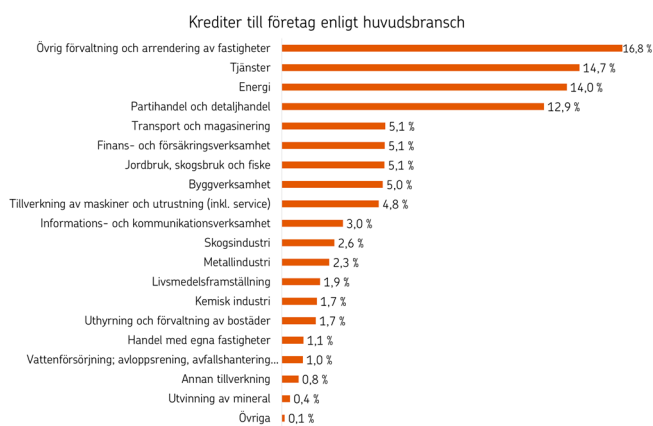
Exponeringar med anstånd och nödlidande fordringar

	Presterande exponeringar med anstånd (brutto)		Nödlidande fordringar (brutto)		Problemfordringar (brutto)		Förlustreserv		Problemfordringar (netto)	
	31.12. 2021	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2020
Över 90 dagar förfallna fordringar, md €			0,64	0,66	0,64	0,66	0,24	0,24	0,40	0,42
Förmodas inte bli betalda, md €			0,78	0,95	0,78	0,95	0,13	0,18	0,65	0,77
Exponeringar med anstånd, md €	3,41	3,29	1,34	1,12	4,75	4,41	0,20	0,15	4,55	4,26
Totalt, md €	3,41	3,29	2,76	2,73	6,17	6,02	0,58	0,57	5,59	5,45

Nyckeltal	OP Gruppen		Hushållsbank		Företagsbank	
	31.12. 2021	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2020
Problemfordringar av exponeringarna, %	5,31	5,44	6,57	6,40	2,29	2,99
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %	2,37	2,47	2,61	2,56	1,77	2,22
Presterande exponeringar med anstånd av exponeringarna, %	2,93	2,97	3,95	3,84	0,52	0,77
Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	55,3	54,6	60,2	60,0	22,9	25,8
Förlustreserv (fordringar på kunder) av problemfordringarna, %	11,9	11,5	7,5	7,6	41,5	32,1

Nyckeltalen ändrades i början av 2021 så att de inte längre redovisas i netto, utan i brutto, dvs. förlustreserven ingår inte längre i de nödlidande fordringarna. Samtidigt övergick man till ett mer omfattande begrepp för problemfordringar. I det ingår alla nödlidande fordringar utanför balansräkningen. I nyckeltalens nya nämnare ingår förutom kredit- och garantistocken de upplupna räntefordringarna samt de outnyttjade kreditarrangemangen. Jämförelseuppgifterna har justerats.

Inte en enda exponering mot en kund överskred tio procent av OP Gruppens kapitalbas efter förlustreserver och annan kreditriskreducering.

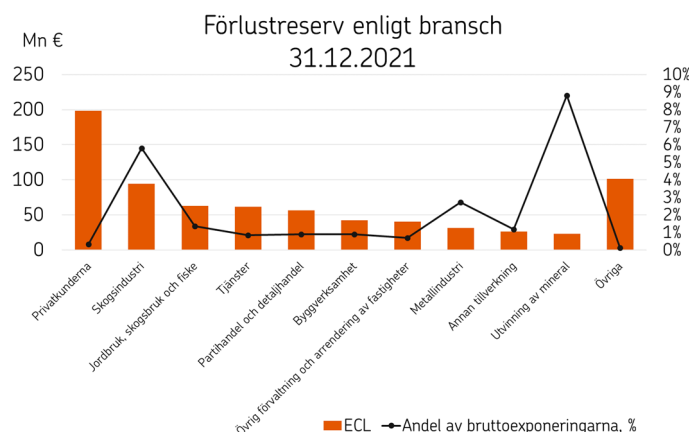

På bilden presenteras fördelningen av OP Gruppens företagskrediter branschvis i procent.

Ränterisken för segmentet Hushållsbanks finansiella balansräkning mätt med effekten av en räntesänkning på en procentenhet på räntenettet under 12 månader var vid slutet av december -90 miljoner euro (-57). Ränteintäktsrisken beräknas för en tidsperiod på ett år genom att dividera summan av ränteintäktsrisken för de tre följande åren med tre.

OP Gruppen förvaltade vid slutet av december insättningar som omfattas av insättningsgarantin för ett totalbelopp på 43,0 miljarder euro (41,2). Ur insättningsgarantifonden ersätts högst 100 000 euro till varje kund i OP Gruppen.

Förlustreserv enligt bransch

På bilden presenteras förlustreserven för olika branscher vid slutet av räkenskapsperioden samt förlustreservens procentandel av de totala exponeringarna i branschen vid slutet av räkenskapsperioden.

Försäkring

Skadeförsäkring

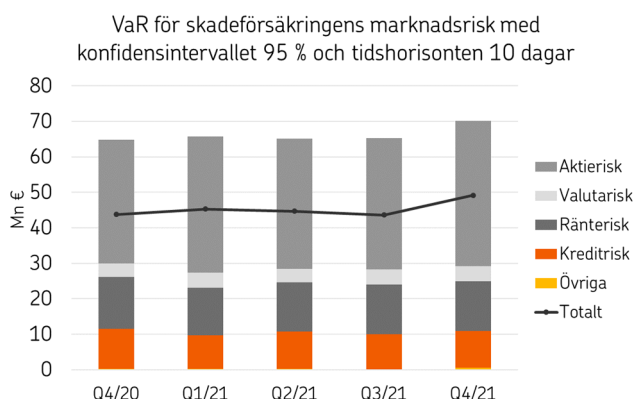
Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden, en oväntad förlängning av den förväntade livslängden för förmånstagare till försäkringsskulden för pensioner, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskulden samt differensen mellan försäkringsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden för pensioner med 45 miljoner euro (48).

En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäringsskulden med 29 miljoner euro (30). Talet för jämförelseperioden har justerats så att det motsvarar det nuvarande beräkningssättet.

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker under räkenskapsperioden. Den viktigaste marknadsrisken i skadeförsäkringen är den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäringsskuldens värde och kapitalkravet. För att dämpa den resultatfluktuation som beror på förändringarna i räntorna som används vid värderingen av försäringsskulden används derivatinstrument.

Marknadsrisken för skadeförsäkringens investeringstillgångar har haft en stabil utveckling under det innevarande året. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var vid slutet av räkenskapsperioden 49 miljoner euro (44). Den positiva utvecklingen på aktiemarknaden har ökat aktierisken för nettointäkterna från skadeförsäkringens placeringar. I nyckeltalet VaR ingår bolagets investeringstillgångar inklusive placeringar, försäringsskuld och säkringsinstrument för ränterisken i försäringsskulden. Jämförelseårens uppgifter har justerats så att de motsvarar den nuvarande uppföljningen.

Livförsäkring

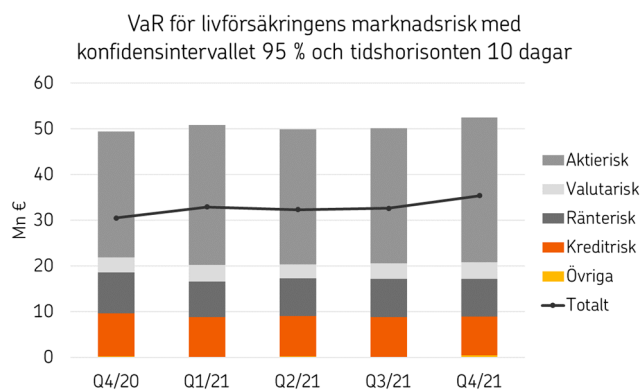
De centralaste riskerna i livförsäkringen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäringsskulden, en snabbare ökning i de försäkrades förväntade livslängd än beräknat samt annullations- och återköpsrisker som beror på förändringar i kundbeteendet.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäringsskulden med 28 miljoner euro (27). En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäringsskulden med 26 miljoner euro (31).

Det finns en buffert för placeringsriskerna och riskerna i anslutning till förändringen i kundbeteendet i de separata

försäringssbestånden. Bufferten räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden varefter OP Gruppen bär riskerna för bestånden. Buffertarna uppgick till totalt 292 miljoner euro (281) vid slutet av räkenskapsperioden.

Marknadsrisken för livförsäkringens investeringstillgångar var vid slutet av räkenskapsperioden på nästan samma nivå som året innan. Nyckeltalet VaR, som mäter marknadsrisken, var vid slutet av räkenskapsperioden 35 miljoner euro (31). Den positiva utvecklingen på aktiemarknaden har ökat aktierisken för nettointäkterna från livförsäkringens placeringar. I nyckeltalet VaR ingår livförsäkringens investeringstillgångar inklusive placeringar, försäringsskuld och säkringsinstrument för ränterisken i försäringsskulden. Beräkningen beaktar inte marknadsriskerna i livförsäkringens separata bestånd, de tillgångar som utgör en buffert för dem eller kundåterbäringarna. Jämförelseårens uppgifter har justerats så att de motsvarar den nuvarande uppföljningen.

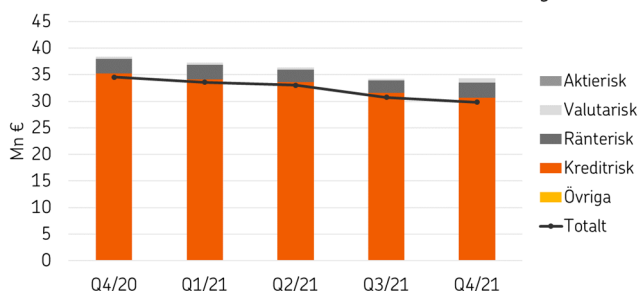
Övrig rörelse

De centrala riskerna inom Övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Den väsentligaste marknadsriskfaktorn är hur förändringar i kreditriskmarginalerna påverkar värdet av skuldebrev i likviditetsreserven.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är starka. Under januari–december emitterades långfristiga obligationslån för totalt 3,8 miljarder euro (8,9).

Marknadsrisken för skuldebrev i likviditetsreserven (VaR 95 %) minskade under räkenskapsperioden. Inga betydande förändringar skedde i tillgångsslagsfördelningen. Nyckeltalet VaR, som mäter likviditetsreservens marknadsrisk, var 30 miljoner euro (35) vid slutet av räkenskapsperioden. I VaR ingår likviditetsreservens långfristiga placeringar i obligationslån samt säkringsinstrumenten för ränterisken i dem.

VaR för likviditetsreservens marknadsrisk med konfidensintervallet 95 % och tidshorizonten 10 dagar

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering.

Likviditetsreserven räcker till för att täcka finansieringsbehovet på kort sikt för det kända och uppskattade kassaflödet samt för likviditetsstressscenariot.

OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetstäckningskravet. Enligt bestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 100 procent. OP Gruppens LCR-relationstal var 212 procent (197) vid räkenskapsperiodens slut.

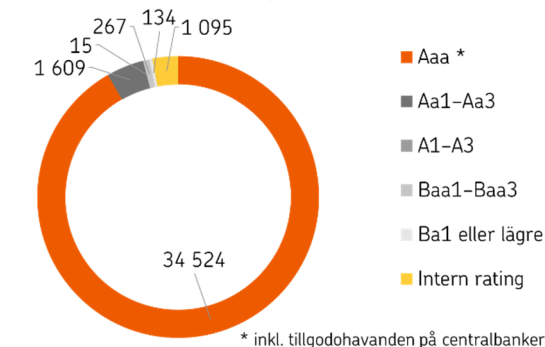
Tillräckligheten hos OP Gruppens långfristiga finansiering följs upp bland annat med NSFR-relationstalet som mäter den strukturella finansieringsrisken. Bestämmelserna ställer ett minimikrav på 100 procent för NSFR-relationstalet från och med 30.6.2021. OP Gruppens NSFR-relationstal var 130 procent (123) vid räkenskapsperiodens slut.

Likviditetsreserv

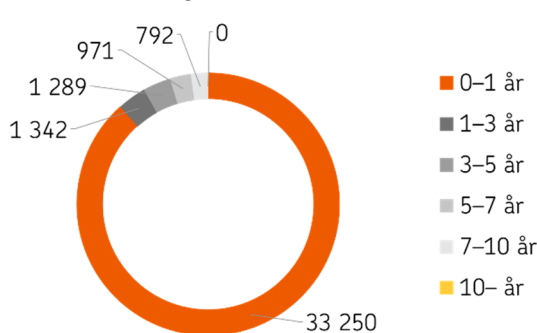
Md €	31.12.2021	31.12.2020	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	32,6	21,6	51,3
Skuldebrev som godtas som säkerhet	4,0	8,7	-53,5
Företagskrediter som godtas som säkerhet	0,0	-	-
Totalt	36,7	30,2	21,2
Fordringar som inte godtas som säkerhet	1,0	1,0	-2,6
Likviditetsreserven till marknadsvärde	37,6	31,3	20,4
Värderingsavdrag (Haircut)	-0,3	-0,5	-
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	37,3	30,8	21,3

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating 31.12.2021, mn €

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet 31.12.2021, mn €

Rating

31.12.2021

Ratinginstitut	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	-	AA-	Stabila
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

OP Företagsbanken Abp har ratingar från Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited och Moody's Investors Service (Nordics) AB. Vid bedömningen av OP Företagsbankens rating beaktar ratinginstituterna hela OP Gruppens finansiella ställning.

Segmentens resultat

OP Gruppens rörelsesegment är Hushållsbank (Bankrörelse för privatkunder och sme-företag), Företagsbank (Bankrörelse för företag och institutioner) och Försäkring (Försäkringsrörelse). Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet Övrig rörelse. Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Hushållsbank

- Resultatet före skatt förbättrades till 304 miljoner euro (115). Nedskrivningarna av fordringar minskade med 88 miljoner euro till 84 miljoner euro. Under jämförelseperioden ökade nedskrivningarna av fordringar till följd av ibruktagningen av den nya definitionen av fallissemang och coronapandemins inverkan på kreditstockens kvalitet.
- Intäkterna ökade med 7,3 procent till 1 773 miljoner euro. Intäkterna från kundrörelsen ökade med totalt 8,3 procent: räntenettet ökade med 3,7 procent till 959 miljoner euro och provisionsnettot ökade med 7,9 procent till 753 miljoner euro.
- Kostnaderna ökade med 5,9 procent till 1 221 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 8,3 procent till 447 miljoner euro, avskrivningarna och nedskrivningarna ökade med 14,8 procent till 69 miljoner euro och de övriga rörelsekostnaderna med 3,7 procent till 705 miljoner euro.
- OP-bonus till ägarkunderna minskade till 165 miljoner euro (214) i och med de ändringar som gjordes 2020 i hur OP-bonus samlas.
- Utlåningen ökade med 2,3 procent och inlåningen med 5,2 procent.
- De nödlidande fordringarna (brutto) uppgick till 2,6 procent (2,6) av exponeringarna.
- De mest betydande utvecklingsåtgärder riktades till att förbättra kundupplevelsen och kundprocesserna samt till att uppdatera konto- och finansieringssystemen.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2021	1-12/2020	Förändring, %
Räntenetto	959	925	3,7
Provisionsnetto	753	698	7,9
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-16	2	-
Övriga intäkter	78	29	167,6
Intäkter totalt	1 773	1 653	7,3
Personalkostnader	447	412	8,3
Avskrivningar och nedskrivningar	69	60	14,8
Övriga rörelsekostnader	705	680	3,7
Kostnader totalt	1 221	1 152	5,9
Nedskrivningar av fordringar	-84	-172	-
OP-bonus till ägarkunder	-165	-214	-
Resultat före skatt	304	115	165,3
Kostnads-intäktsrelation, %	68,8	69,7	-0,9*
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %**	2,6	2,6	0,0*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,12	0,24	-0,13*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,26	0,11	0,15*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,40	0,30	0,09*
Mn €			
Uttagna bolån	8 805	7 429	18,5
Uttagna företagskrediter	2 639	2 411	9,5
Förmedlade bostads- och fastighetsaffärer, st.	13 177	11 998	9,8
Md €	31.12.2021	31.12.2020	Förändring, %
Utlåning			
Bolån	41,5	40,0	3,7
Krediter till företag	8,2	8,1	1,0
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	21,3	21,3	0,1
Utlåning totalt	71,0	69,4	2,3
Garantier	0,9	0,9	6,2
Övriga exponeringar	9,6	8,7	10,0
Inlåning			
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	41,4	39,3	5,4
Placeringsinsättningar	20,8	19,8	4,8
Inlåning totalt	62,2	59,1	5,2

* Förändring i relationstalet

** Nyckeltalets innehåll och namn har ändrats Q1/2021. Jämförelseuppgifterna har justerats. Närmare information om ändringen finns i verksamhetsberättelsen under tabellen Exponeringar med anstånd och nödlidande fordringar i avsnittet Riskposition.

OP Gruppens segment Hushållsbank består av bankrörelse och kapitalförvaltning för privatkunder och sme-företag i andelsbankerna och centralinstitutskoncernen.

Utlåningen ökade med 2,3 procent till 71,0 miljarder euro. Nya bolån togs ut för 18,5 procent mer än under jämförelseperioden. Bolånestocken växte med 3,7 procent till 41,5 miljarder euro. Till ökningen i stocken bidrog särskilt efterfrågan på nya lån. Utlåningen till företag ökade med en procent till 8,2 miljarder euro.

Kundernas intresse för att skydda bolån och krediter till bostadssammanslutningar fortsatte. Av privatkundernas bolån var 29,6 procent (27,1) ränteskyddade vid slutet av räkenskapsperioden.

Antalet bostads- och fastighetsaffärer som OP Hem förmedlade ökade med 9,8 procent tack vare en livlig bostadsmarknad.

Inlåningen ökade med 5,2 procent till 62,2 miljarder euro. Tillväxten bestod av såväl bruks- och betalningskonton som av placeringsinsättningar. Inlåningen från hushåll växte kraftigast.

OP:s kunders intresse för sparande och placering fortsatte och var under räkenskapsperioden rekordhögt. OP-fonderna fick 187 000 nya andelsägare av vilka största delen började spara regelbundet. Också aktiehandels volym var 14 procent större än under jämförelseperioden. En ny förmånshelhet för placering lanserades i mars för ägarkunderna.

Kontantvolymerna hölls under räkenskapsperioden på en klart lägre nivå än före pandemin. OP utvecklar fortlöpande sina betalningstjänster. I mars lanserade OP tjänsten Apple Pay för sina kunder. Med Apple Pay kan uppköp betalas med Apples smarta enheter. Kunderna har snabbt tagit tjänsten i bruk. I juni berättade OP Gruppens Pivo, Danske Banks MobilePay och norska Vipps att de planerar en ny plattform för mobilbetalningar som ska förena 11 miljoner användares mobila plånböcker till en av Europas ledande tjänster för mobila betalningar. Planen kräver konkurrensmyndigheternas godkännande för att kunna genomföras.

Under räkenskapsperioden riktades de mest betydande utvecklingsåtgärderna till att förbättra kundupplevelsen och kundprocesserna samt till att uppdatera konto- och finansieringssystemen.

I mars emitterade OP-Bostadslånebanken ett grönt säkerställt obligationslån (green covered bond) på 750 miljoner euro med en löptid på 10 år.

Det pågår flera fusionsprojekt mellan andelsbanker på olika håll i Finland. Efter att de fusioner som beslutats under räkenskapsperioden genomförts var antalet andelsbanker 121 (137) vid slutet av 2021.

I slutet av september fattade fullmäktige i OP Helsingfors, OP Östnyland och OP Nyland beslut om en fusion av bankerna. Målet är att skapa en andelsbank som erbjuder en enhetlig och utmärkt kundupplevelse i Finlands största tillväxtområde med start i augusti 2022.

Räkenskapsperiodens resultat

Segmentet Hushållsbanks resultat före skatt ökade till 304 miljoner euro (115). Intäkterna ökade med 7,3 procent till 1 773 miljoner euro. Räntenettet ökade med 3,7 procent till 959 miljoner euro och provisionsnettot ökade med 7,9 procent till 753 miljoner euro huvudsakligen till följd av ökade avgifter för dagliga ärenden och för kapitalförvaltningen. Ökningen i övriga intäkter med 49 miljoner euro berodde på tilläggsmarginerna på TLTRO III-finansieringen som riktades till segmentet.

Kostnaderna ökade med 5,9 procent till 1 221 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 8,3 procent till 447 miljoner euro, avskrivningarna och nedskrivningarna ökade till följd av de större nedskrivningarna än under jämförelseperioden med 14,8 procent till 69 miljoner euro och de övriga rörelsekostnaderna ökade med 3,7 procent till 705 miljoner euro i och med de ökade satsningarna på riskhanteringen och bekämpningen av ekobrott.

Nedskrivningarna av fordringar minskade med 88 miljoner euro till 84 miljoner euro. Räkenskapsperiodens nedskrivningar av fordringar påverkades av den skärpta värderingen av fordringar som länge varit nödlidande samt av uppdateringen av värdet av säkerheter med högre risk. Under jämförelseperioden ansökte kunderna på grund av coronapandemin aktivt om amorteringsfrihet för krediter och ändringar i betalningstiderna, vilket tillsammans med förändringarna i de makroekonomiska parametrar som används vid beräkningen av förväntade kreditförluster ökade de förväntade kreditförlusterna. De förväntade kreditförlusterna ökade också till följd av den nya definitionen av fallissemang som togs i bruk under jämförelseperioden. Under räkenskapsperioden bokfördes slutliga nettokreditförluster för 67 miljoner euro (52). De nödlidande fordringarna uppgick till 2,6 procent (2,6) av exponeringarna.

OP-bonus till ägarkunderna minskade med 49 miljoner euro till 165 miljoner euro. Till minskningen bidrog de ändringar i hur OP-bonus samlas som trädde i kraft i november 2020. Efter ändringen samlas OP-bonus för bolån, studielån, lån med säkerhet, sparkonton och fondbesparingar, fondanknutna försäkringar samt försäkringspremier.

Företagsbank

- Resultatet före skatt förbättrades till 474 miljoner euro (349).
- Intäkterna ökade med 25,3 procent till 886 miljoner euro. Räntenettet ökade med 5,0 procent till 414 miljoner euro, provisionsnettot med 33,7 procent till 204 miljoner euro och nettointäkterna från placeringsverksamheten med 19,6 procent till 171 miljoner euro.
- Kostnaderna ökade med 11,1 procent till 318 miljoner euro. Övriga rörelsekostnader ökade med 7,4 procent till 211 miljoner euro till följd av att EU:s stabilitetsavgift ökade.
- Utlåningen ökade med 6,9 procent till 25,7 miljarder euro och inlåningen med 18,4 procent till 15,6 miljarder euro. De förvaltade medlen i segmentet Företagsbank ökade med 28,2 procent till 82,3 miljarder euro.
- Nedskrivningarna av fordringar var 74 miljoner euro (53). De nödlidande fordringarna (brutto) uppgick till 1,8 procent (2,2) av exponeringarna.
- De mest betydande utvecklingsåtgärderna gällde förnyelsen av systemen för betalning och kapitalförvaltning.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2021	1-12/2020	Förändring, %
Räntenetto	414	394	5,0
Provisionsnetto	204	153	33,7
Nettointäkter från placeringsverksamhet	171	143	19,6
Övriga intäkter	97	17	480,2
Intäkter totalt	886	707	25,3
Personalkostnader	93	71	31,3
Avskrivningar och nedskrivningar	14	18	-26,2
Övriga rörelsekostnader	211	197	7,4
Kostnader totalt	318	286	11,1
Nedskrivningar av fordringar	-74	-53	39,1
OP-bonus till ägarkunder	-20	-18	8,1
Resultat före skatt	474	349	35,8
Kostnads-intäktrelation, %	35,9	40,4	-4,6*
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %**	1,8	2,2	-0,4*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,25	0,20	0,05*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,24	0,86	0,38*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,29	0,91	0,38*
Md €	31.12.2021	31.12.2020	Förändring, %
Utlåning			
Krediter till företag	14,5	14,4	0,4
Bostadssammanslutningar och övriga krediter	11,2	9,6	16,8
Utlåning totalt	25,7	24,0	6,9
Garantier	3,5	2,6	35,9
Övriga exponeringar	5,7	5,4	0,3
Inlåning	15,6	13,1	18,4
Förvaltade medel (brutto)			
Placeringsfonder	32,5	27,6	17,8
Institutionella kunder	38,3	25,3	51,3
Private Banking	11,5	11,3	1,7
Förvaltade medel totalt (brutto)	82,3	64,2	28,2
Mn €	1-12/2021	1-12/2020	Förändring, %
Nettoförsäljning			
Private Banking-kunder	-174	225	-
Institutionella kunder	76	190	-60,2
Nettoförsäljning totalt	-98	415	-

* Förändring i relationstalet

** Nyckeltalets innehåll och namn har ändrats Q1/2021. Jämförelseuppgifterna har justerats. Närmare information om ändringen finns i verksamhetsberättelsen under tabellen Exponeringar med anstånd och nödlidande fordringar i avsnittet Riskposition.

OP Gruppens segment Företagsbank består av bankrörelse samt kapitalförvaltning för företag och institutioner. Segmentet omfattar OP Företagsbanken Ab:s bankrörelse, OP Kapitalförvaltning Ab, OP-Fondbolaget Ab, OP Säilytys Oy och OP Kiinteistösihteeri Oy.

Utlåningen ökade med 6,9 procent till 25,7 miljarder euro. Inlåningen ökade med 18,4 procent till 15,6 miljarder euro.

De mest betydande utvecklingsåtgärder inom segmentet Företagsbank gällde förnyelsen av systemen för betalning, finansiering och kapitalförvaltning. Förnyandet av basystemen för betalning och förbättrandet av de elektroniska tjänsterna fortsätter ännu. Inom kapitalförvaltningen förnyas processerna för förvaltning av fonder samt kundbetjäningen.

I oktober lanserade OP aktiesparkkontot i OP-mobil.

Under räkenskapsperioden möjliggjorde OP som första bank i Finland multibanksbetalningar för företag. Med hjälp av OP:s multibanksfunktion kan företagen göra betalningar från konton i olika banker och granska kontouppgifterna för dem. Den nya funktionen underlättar företagets vardag och hanteringen av kassaflödet eftersom den ger en mer omfattande inblick i kassaställningen i realtid. De som använder OP Företagsbank har kunnat använda multibanksfunktionen från och med juni. OP Företagsbank är OP:s digitala tjänst för ekonomihantering för företag.

Segmentet Företagsbanks intäkter ökade på bred front med totalt 25,3 procent till 886 miljoner euro. Kapitalförvaltningens nettoförsäljning var negativ, dvs. -98 miljoner euro (415). De förvaldade medlen i segmentet Företagsbank ökade med 28,2 procent till 82,3 miljarder euro (64,2). I de förvaldade medlen ingick medel från företag som hör till OP Gruppen för cirka 24 miljarder euro (11).

Antalet fondandelsägare i OP-fonderna överskred gränsen på en miljon andelsägare under räkenskapsperioden. Antalet fondandelsägare i brutto ökade med cirka 187 000 till 1 154 000 andelsägare. OP-fondernas Morningstar-klassificering var 3,17 (3,15).

Intresset för hållbara fondprodukter har hållits starkt, och placeringsfonden OP-Klimatet var fortsatt det klart populäraste placeringsobjektet bland OP-fonderna.

Utifrån det avtal som OP och Europeiska investeringsbanken (EIB) undertecknade i maj erbjuder OP medelstora finländska företag ny finansiering för 300 miljoner euro. Med den nya finansieringen förbättras företagets investeringsmöjligheter och erbjuds stöd till företag som råkat ut för utmaningar till följd av coronapandemin. Finansieringen garanteras av EIB och förmedlas av OP, och den är avsedd för att finansiera företags ekonomiskt lönsamma investeringar och driftskapital.

Räkenskapsperiodens resultat

Segmentet Företagsbanks resultat före skatt ökade till 474 miljoner euro (349). Intäkterna ökade till 886 miljoner euro (707) och kostnaderna till 318 miljoner euro (286). Kostnads-intäktsrelationen var 35,9 procent (40,4).

Räntenettet ökade med 5,0 procent till 414 miljoner euro (394). Segmentet Företagsbanks provisionsnetto var 204 miljoner euro (153). De förvaldade medlen i placeringsfonderna ökade på ett år med 17,8 procent, vilket ökade provisionsnettot för fonderna. Övriga provisionsintäkter ökade på bred bas, och OP Gruppens interna provisionskostnader sjönk.

Segmentet Företagsbanks provisionsnetto

Mn €	1-12/ 2021	1-12/ 2020	Förändring, %
Fonder	137	112	22,3
Kapitalförvaltning	28	17	66,9
Övriga	40	24	63,1
Totalt	204	153	33,7

Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade till 171 miljoner euro (143) då intäkterna från derivatrörelsen ökat. Förändringarna på marknaden och särskilt uppgången i de långa räntorna minskade derivatfordringarna och deras resultatförda värderingsjusteringar. Övriga intäkter ökade till följd av vinsten från försäljningen av Checkout Finland Ab samt tillägsmarginalen på 50 miljoner euro på TLTRO III-finansieringen som riktades till segmentet.

Kostnaderna ökade med 11,1 procent till 318 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 31,3 procent till 93 miljoner euro. Överföringen av det lagstadgade arbetspensionsansvaret under jämförelseperioden minskade pensionskostnaderna med 11 miljoner euro. Under räkenskapsperioden ökade personalkostnaderna till följd av reserveringar för resultatlöner. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 7,4 procent till 211 miljoner euro. EU:s stabilitetsavgift ökade med 23,5 procent till 24 miljoner euro, och OP Gruppens interna debiteringar ökade med 8 miljoner euro.

Nedskrivningarna av fordringar minskade resultatet med 74 miljoner euro (53). Nedskrivningen av fordringar ökade speciellt till följd av den skärpta värderingen av fordringar som länge varit nödlidande. De nödlidande fordringarna uppgick till 1,8 procent (2,2) av exponeringarna.

Försäkring

- Resultatet före skatt förbättrades till 504 miljoner euro (348). Försäkringsnettot förbättrades då premieintäkterna ökade och försäkringsersättningarna minskade. Placeringsintäkterna förbättrades av realisationsvinster.
- Premieintäkterna från skadeförsäkringen ökade med 3,3 procent till 1 556 miljoner euro, och de operativa försäkringsersättningarna minskade med 2,3 procent till 899 miljoner euro.
- Kostnaderna ökade med 28,4 procent till 493 miljoner euro. Ökningen utan jämförelseårets överföring av pensionsansvaret var 5,2 procent.
- Intäkterna från placeringsverksamheten var 170 miljoner euro (84). Nettointäkterna från placeringar värderade till verkligt värde var i skadeförsäkringen 222 miljoner euro (25) och i livförsäkringen 142 miljoner euro (14).
- Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent förbättrades och var 85,5 (87,8) och den operativa riskprocenten 57,8 (61,1). Den operativa omkostnadsprocenten var 27,7 (26,6).
- De fondanknutna försäkringsbesparingarna i livförsäkringen ökade från årsskiftet med 16,4 procent till 13,1 miljarder euro. Premieinkomsten från risklivförsäkringen ökade med 2,4 procent.
- Utvecklingsåtgärderna riktades till förnyandet av bassystemet samt till förbättring av nät- och mobiltjänsternas tillgänglighet och möjligheterna att teckna försäkringar.
- Pohjola Försäkring koncentrerar sig på sin kärnaffärsrörelse och avstod från sjukhusverksamheten.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2021	1-12/2020	Förändring, %
Försäkringsnetto	754	582	29,7
Provisionsnetto	96	78	23,2
Nettointäkter från placeringsverksamhet	288	88	228,2
Övriga nettointäkter	-2	8	-128,9
Intäkter totalt	1 135	755	50,4
Personalkostnader	160	140	14,3
Överföring av lagstadgat arbetspensionsansvar		-85	
Avskrivningar och nedskrivningar	66	60	10,6
Övriga rörelsekostnader	267	269	-0,7
Kostnader totalt	493	384	28,4
OP-bonus till ägarkunder	-21	-19	13,7
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-117	-4	-
Resultat före skatt	504	348	44,5
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,64	1,16	0,48*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,71	1,22	0,49*

* Förändring i relationstalet

OP Gruppens segment Försäkring består av skadeförsäkringsrörelsen och livförsäkringsrörelsen. Till segmentet hör Pohjola Försäkring Ab och OP-Livförsäkrings Ab. Konkurrens- och konsumentverket (KKV) godkände 14.1.2022 den företagsaffär genom vilken Pohjola Försäkring säljer Pohjola Sjukhus till Pihlajalinna Terveys, som hör till Pihlajalinna-koncernen. Pohjola Sjukhus övergick i Pihlajalinnas ägo 1.2.2022.

I förnyelsen av skadeförsäkringens bassystem skedde den första ibruktagningen i mars 2021, då försäljningen av nya arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringar flyttades till den nya plattformen.

Räkenskapsperiodens resultat

Resultatet före skatt förbättrades till 504 miljoner euro (348). Försäkringsnettot ökade med 29,7 procent till 754 miljoner euro. Kostnaderna ökade med 28,4 procent till 493 miljoner euro. Överföringen av det lagstadgade

arbetspensionsansvaret under jämförelseperioden minskade pensionskostnaderna med 85 miljoner euro. De justerade kostnaderna ökade med 5,2 procent. Personalkostnaderna ökade med 14,3 procent till följd av det ökade antalet anställda i ersättningstjänsten, backsourcing samt de ökade reserveringarna för resultatlöner.

Intäkterna från placeringsverksamheten med beaktande av det tillfälliga undantaget var 170 miljoner euro (84). Realisationsvinsterna från placeringar uppgick i skadeförsäkringen till 67 miljoner euro (23) och i livförsäkringen till 59 miljoner euro (26).

Intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2021	1-12/2020
Verkligt värde via övrigt totalresultat	45	47
Verkligt värde via resultatet	66	215
Upplupet anskaffningsvärde	-5	-5
Livförsäkringsposter*	186	-154
Upplösning av diskontering**	-17	-21
Intresseföretag	14	4
Nettointäkter från placeringsverksamhet	288	88
Tillfälligt undantag	-117	-4
Totalt	170	84

* Omfattar räntegottgörelser på kunders försäkringsbesparingar, förändringar i räntekompletteringar och övriga försäkringstekniska poster samt förändringar i verkligt värde av fondanknutna placeringar och placeringar i de separata balansräkningarna.

** Skadeförsäkring.

Skadeförsäkringens operativa resultat

Skadeförsäkringens resultat förbättrades till 382 miljoner euro (314). Resultatet förbättrades av det försäkringstekniska bidraget och placeringsverksamhetens resultat.

Mn €	1-12/2021	1-12/2020	Förändring, %
Premieintäkter	1 556	1 506	3,3
Försäkringsersättning ar	899	921	-2,3
Driftskostnader	431	401	7,5
Försäkringstekniskt bidrag, operativt	225	184	21,9
Ändring i beräkningsgrunden	42	-45	194,4
Försäkringstekniskt bidrag	267	139	91,6
Placeringsintäkter och -kostnader	189	99	89,8
Övriga intäkter och kostnader	-11	79	-114,2
Tillfälligt undantag	-62	-4	-
Resultat före skatt	382	314	21,7
Operativ totalkostnadsprocent	85,5	87,8	
Operativ riskprocent	57,8	61,1	
Operativ omkostnadsprocent	27,7	26,6	

Skadeförsäkringens premieintäkter

Mn €	1-12/2021	1-12/2020	Förändring, %
Privatkunder	879	857	2,5
Företagskunder	677	649	4,3
Totalt	1 556	1 506	3,3

Premieintäkterna ökade med 3,3 procent till 1 556 miljoner euro. Bland privatkunderna ökade antalet preferenskundshushåll som koncentrerade sina försäkringsärenden. Premieintäkterna från företagskunder ökade med 4,3 procent.

Utan ändringarna i beräkningsgrunden minskade försäkringsersättningarna med 2,3 procent till 899 miljoner euro. Förändringen i dödlighetsmodellen förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 42 miljoner euro. Under jämförelseperioden försvagade sänkningen av diskonteringsräntan bidraget med 45 miljoner euro. Under januari-december registrerades 115 (119) nya stora skador på egendom och verksamhet och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 134 miljoner euro (131). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Skadekostnaden ökade till följd av företags avbrottskador i anslutning till coronapandemin. Förändringarna i skador som inträffat under föregående år, utan inverkan av förändringen i dödlighetsmodellen, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 91 miljoner euro (39). Skadeförsäkringens operativa riskprocent exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 57,8 (61,1). Skadekostnaden för olycksfall i arbetet och reseskador var låg. Förändringarna i ersättningsansvaret för de lagstadgade pensionerna förbättrade resultatet med 30 miljoner euro (10).

Skadeförsäkringens operativa omkostnadsprocent, som innehåller också de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 27,7 (26,6).

Skadeförsäkringens operativa totalkostnadsprocent förbättrades till 85,5 (87,8).

Nyckeltal för skadeförsäkringens placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2021	1-12/2020
Nettointäkter från placeringar, mn €*	222	25
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	2,7	4,8
Ränteplaceringarnas running yield, %	0,9	1,0
	31.12.2021	31.12.2020
Placeringsbestånd, mn €	4 287	4 102
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	92	92
Fordringar med minst rating A, %	54	58
Modifierad duration	3,3	3,5

* Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Livförsäkringens operativa resultat

Utvecklingen på placeringsmarknaden var stark under räkenskapsperioden. De fondanknutna försäkringsbesparingarna på 13,1 miljarder euro var 16,4 procent större än vid slutet av 2020. Nettoförsäljningen av fondanknutna försäkringar var 472 miljoner euro (193). Återköpen inom livförsäkringen höll sig på en måttlig nivå. Premieinkomsten från risklivförsäkringen ökade med 2,4 procent.

Resultatet före skatt fördubblades till 118 miljoner euro (60). Resultatförbättringen berodde på ökningen i intäkterna och minskningen i kostnaderna.

Mn €	1-12/2021	1-12/2020	Förändring, %
Nettointäkter från riskrörelse	34	25	31,1
Nettointäkter från placeringsverksamhet	98	14	600,0
Provisionsnetto	128	106	20,1
Övriga intäkter	0	2	-
Intäkter totalt	260	148	75,7
Personalkostnader	10	9	10,6
Avskrivningar och nedskrivningar	21	23	-5,5
Övriga rörelsekostnader	37	40	-10,8
Kostnader totalt	68	72	-6,3
OP-bonus	-19	-16	15,3
Tillfälligt undantag	-55	0	-
Resultat före skatt	118	60	97,3
Operativ driftskostnadsprocent	34,0	42,1	

Nyckeltal för livförsäkringens placeringsverksamhet*

Mn €	1-12/2021	1-12/2020
Nettointäkter från placeringar, mn €**	142	14
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	0,6	5,0
Ränteplaceringarnas running yield, %	0,9	1,0
	31.12.2021	31.12.2020
Placeringsbestånd, mn €	3 646	3 602
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	94	90
Fordringar med rating A, minst, %	56	58
Modifierad duration	3,0	3,2

* utan de separata balansräkningarna

** Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor. De separata balansräkningarna ingår inte i investeringstillgångarna.

Försäkringsskuldens ränterisk har säkrats med räntekompletteringar och räntederivat. Nettoförändringen för de kortfristiga räntekompletteringarna i livförsäkringen var 1 miljon euro (-2). Räntekompletteringarna av försäkringsskulden utan de separata balansräkningarna var vid räkenskapsperiodens slut 355 miljoner euro (490). Av räntekompletteringarna utgjorde 45 miljoner euro (44) kortfristiga räntekompletteringar.

Övrig rörelse

Nyckeltal

Mn €	1-12/2021	1-12/2020	Förändring, %
Räntenetto	10	-60	-
Provisionsnetto	-2	9	-119,7
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-5	12	-139,7
Övriga rörelseintäkter	684	744	-8,0
Intäkter totalt	687	705	-2,5
Personalkostnader	216	177	22,1
Avskrivningar och nedskrivningar	137	138	-1,0
Övriga rörelsekostnader	444	388	14,6
Kostnader totalt	797	703	13,4
Nedskrivningar av fordringar	0	1	-20,0
Resultat före skatt	-109	3	-

Segmentet Övrig rörelse omfattar de funktioner som stöder rörelsesegmenten. Till segmentet hör OP Andelslag och OP Företagsbanken Abp:s centralbanksfunktioner.

Räkenskapsperiodens resultat

Resultatet före skatt för segmentet Övrig rörelse var -109 miljoner euro (3). Intäkterna minskade med 2,5 procent till 687 miljoner euro. Jämförelseperiodens resultat förbättrades med 96 miljoner euro av försäljningen av fastigheten i Vallgård.

Räntenettet för segmentet Övrig rörelse var 10 miljoner euro (-60). Räntenettet ökade med 103 miljoner euro (18) på grund av den villkorliga tilläggsmarginall på -0,5 % på TLTRO III-finansieringen som överskred ECB:s inlåningsränta. Eftersom tillväxtkriterierna för nettoutlåningen som var ett villkor för tilläggsmarginall uppfylldes, ändrades de framtida kassaflödena för TLTRO III-finansieringen vid beräkningen av kassaflödet. Vid ändringen lades den villkorliga tilläggsmarginall för den innevarande ränteperioden till kassaflödena, och återbetalningstidpunkterna för finansieringen uppdaterades. Det redovisade bruttovärdet för TLTRO-finansieringen fastställdes i enlighet med standarden IFRS 9 för att det skulle motsvara nuvärdet av de på nytt uppskattade kassaflödena genom att de diskonterades med de finansiella posternas ursprungliga effektivräntesatser. Den justering som då uppkom resultatfördes i enlighet med IFRS 9.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten var -5 miljoner euro (12). De övriga rörelseintäkterna minskade med 8,0 procent till 684 miljoner euro. De övriga rörelseintäkterna ökade under jämförelseperioden till följd av försäljningen av fastigheten i Vallgård. För affären bokfördes en realisationsvinst på 98 miljoner euro bland jämförelseperiodens övriga rörelseintäkter och kostnader på 2 miljoner euro bland övriga rörelsekostnader. OP Gruppen fortsätter sin verksamhet i fastigheten med ett långfristigt hyresavtal.

Kostnaderna i segmentet Övrig rörelse ökade med 13,4 procent till 797 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 22,1 procent till 216 miljoner euro till följd av

reserveringar för resultatlöner, backsourcing och det ökade antalet anställda. Antalet anställda ökade bland annat inom utveckling, riskhantering och bekämpning av ekobrott. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar låg på samma nivå som under jämförelseperioden och uppgick till 137 miljoner euro (138). De övriga rörelsekostnaderna ökade med 14,6 procent till 444 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 106 miljoner euro (0) i och med att den marginal för TLTRO-finansieringen som överskrider ECB:s inlåningsränta riktades till segmenten Hushållsbank och Företagsbank. ICT-kostnaderna minskade med 7,1 procent till 254 miljoner euro.

Snittmarginall för OP Gruppens marknadsupplåning till seniorvillkor och senior non-preferred-villkor, TLTRO-upplåningen och säkerställda obligationslån var vid slutet av december 16 räntepoäng (19). De säkerställda obligationslånen rapporteras som en del av segmentet Hushållsbank.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är starka.

OP Företagsbanken deltog i mars i den sjunde TLTRO-III-transaktionen med 5,0 miljarder euro och i juni i den åttonde transaktionen med 3,0 miljarder euro. OP Företagsbanken hade vid slutet av december TLTRO III-finansiering för totalt 16,0 miljarder euro.

I mars emitterade OP Företagsbanken två obligationslån till senior non-preferred-villkor och i juni, september och oktober ett. Av lånen som emitterades i mars var det ena ett lån på 500 miljoner euro med en löptid på 5 år och det andra ett lån på 300 miljoner euro med en löptid på 10 år. Lånen som emitterades i juni och i september var på 500 miljoner euro och hade en löptid på 7 år och det i oktober emitterade lånet var på 400 miljoner brittiska pund med en löptid på 5 år.

Under januari-december emitterade OP Gruppen långfristiga obligationslån för totalt 3,8 miljarder euro (8,9).

Europeiska centralbankens råd ändrade 2020 villkoren för TLTRO III-finansieringen för att främja bankernas utlåning till dem som drabbats hårdast av coronapandemin. Enligt de ändrade villkoren kan räntan under perioden 24.6.2020–23.6.2022 vara ECB:s inlåningsränta (vid rapporteringstidpunkten -0,50 %) minus 0,50 % och för den löptid som återstår efter det högst ECB:s inlåningsränta. Den nedsatta räntan är villkorlig och kräver att vissa tillväxtkriterier för nettoutlåningen uppfylls.

För ränteperioden 24.6.2020–23.6.2021 har Finlands Bank bekräftat att OP Gruppen har uppfyllt tillväxtkriterierna för nettoutlåningen. För ränteperioden 24.6.2021–23.6.2022 uppskattar OP Gruppen att den har uppfyllt tillväxtkriterierna och inverkan på resultatet behandlas därmed i enlighet med standarden IFRS 9. Den slutliga räntan bestäms när TLTRO III-transaktionen förfaller.

ICT-investeringar

OP Gruppen investerar ständigt i utveckling av sin verksamhet och förbättring av kundupplevelsen. Centralinstitutet och dess dotterföretag svarar för utvecklingen av OP Gruppens tjänster. Av kostnaderna i anslutning till tjänsteutveckling består en betydande del av ICT-investeringar.

OP Gruppens utvecklingskostnader uppgick i januari–december till 294 miljoner euro (282). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. Av utvecklingskostnaderna har 99 miljoner euro (97) aktiverats. Närmare information om OP Gruppens investeringar finns i de segmentvisa textavsnitten i den här verksamhetsberättelsen.

OP Gruppen ingick våren 2019 ett femårigt avtal med Tata Consultancy Services Ltd (TCS) om produktionen av ICT-tjänster. Avtalet omfattar OP Gruppens ICT-infrastruktur tjänster såsom centraldator-, server- och kapacitetstjänsterna. Dessutom omfattar avtalet datacenter- och molntjänsterna. Överföringen av ICT-infrastruktur tjänsterna till TCS genomfördes enligt planerna och var slutförd i februari 2021.

OP Gruppen undertecknade i februari 2021 ett nytt femårigt avtal med CGI om produktionen av IT-applikationstjänster särskilt för försäkringen och kompetenscentren. OP Gruppen undertecknade i maj ett nytt femårigt avtal med Accenture om produktionen av IT-applikationstjänster särskilt för bankrörelsen. I juni undertecknade OP Gruppen ett nytt sexårigt avtal med Elisa om produktionen av arbetsstationstjänster och stödtjänster. Avtalen är en del av effektiviseringen och förnyandet av rutiner och partnerskap för IT-operationer.

Personal

Vid slutet av räkenskapsperioden hade OP Gruppen 13 079 anställda (12 604). Antalet anställda var i genomsnitt 13 009 (12 486). Antalet anställda ökade under räkenskapsperioden inom kundtjänst, utveckling och teknik, ersättningstjänst, riskhantering och bekämpning av ekobrott.

Antal anställda vid räkenskapsperiodens slut

	31.12.2021	31.12.2020
Hushållsbank	7 108	7 069
Företagsbank	898	899
Försäkring	2 550	2 260
Övrig rörelse	2 523	2 376
Totalt	13 079	12 604

Under räkenskapsperioden gick 234 personer (282) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 62,0 år (62,3).

Ekonomistuderande valde för första gången OP Gruppen till den mest attraktiva arbetsgivaren i Finland i Universums undersökning om arbetsgivarimage våren 2021. Dessutom behöll OP Gruppen sin placering som den mest attraktiva arbetsgivaren i finansbranschen även bland studerande inom andra branscher.

I Universums undersökning hösten 2021 utsågs OP Gruppen till finansbranschens mest attraktiva arbetsgivare inom handel, IT, juridik och humaniora. Handelsbranschen utsåg OP till Finlands näst attraktivaste arbetsgivare.

OP Gruppens rörliga ersättningar bestod 2021 av ett resultatlönesystem och en personalfond som omfattar alla anställda. I mätarna för resultatlönesystemet och personalfonden beaktas de företagsspecifika målen som grundar sig på årsplanen samt gruppens strategiska mål. Ersättningsystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningsystemen inom finansbranschen.

Ersättningsrapporten för OP Gruppens organ 2021 och ersättningspolicyn för OP Gruppens organ publiceras vecka 10 som separata rapporter.

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens bokslut konsoliderades vid slutet av räkenskapsperioden totalt 121 andelsbanker (137) och OP Andelslagskoncernen. Under räkenskapsperioden minskade antalet andelsbanker genom fusioner av banker.

Ruukin Osuuspankki och Vihannin Osuuspankki fusionerades med Raahen Seudun Osuuspankki 31.3.2021. I samband med fusionerna ändrades Raahen Seudun Osuuspankkis firma till Raahentienoon Osuuspankki.

Lokalahden Osuuspankki och Taivassalon Osuuspankki fusionerades med Lounaisrannikon Osuuspankki 31.3.2021.

Mynämäen-Nousiaisten Osuuspankki fusionerades med Auranmaan Osuuspankki 30.4.2021. I samband med fusionen ändrades Auranmaan Osuuspankkis firma till Osuuspankki Vakka-Auranmaa.

Artjärven Osuuspankki fusionerades med Västra-Kymmene Andelsbank 31.7.2021.

Oripään Osuuspankki fusionerades med Alastaron Osuuspankki 31.7.2021. I samband med fusionen ändrades Alastaron Osuuspankkis firma till Osuuspankki Harjuseutu.

Kurun Osuuspankki fusionerades med Tampereen Seudun Osuuspankki 31.8.2021.

Kiikoisten Osuuspankki fusionerades med Länsi-Suomen Osuuspankki 31.8.2021.

Himangan Osuuspankki och Perhon Osuuspankki fusionerades med Nivalan Osuuspankki 30.9.2021. I

samband med fusionen ändrades Nivalan Osuuspankkis firma till Joki-Pohjanmaan Osuuspankki.

Oulaisten Osuuspankki fusionerades med Suomenselän Osuuspankki 30.9.2021.

Halsua-Ylipään Osuuspankki, Toholammin Osuuspankki och Ullavan Osuuspankki fusionerades med Perhonjokilaakson Osuuspankki 31.10.2021. I samband med fusionerna ändrades Perhonjokilaakson Osuuspankkis firma till Jokilaaksojen Osuuspankki.

Loimaan Osuuspankki fusionerades med Lounais-Suomen Osuuspankki 31.12.2021.

Luhangan Osuuspankki och Keski-Suomen Osuuspankki har 7.9.2021 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Luhangan Osuuspankki fusioneras med Keski-Suomen Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 28.2.2022.

Luopioisten Osuuspankki och Kangasalan Seudun Osuuspankki har 14.10.2021 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Luopioisten Osuuspankki fusioneras med Kangasalan Seudun Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 31.3.2022.

Sastamalan Osuuspankki, Satakunnan Osuuspankki och Satapirkkan Osuuspankki har 13.10.2021 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Sastamalan Osuuspankki och Satapirkkan Osuuspankki fusioneras med Satakunnan Osuuspankki. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen är 30.4.2022. I samband med fusionen ändras Satakunnan Osuuspankkis firma till Satapirkkan Osuuspankki.

Östnylands Andelsbank, Nylands Andelsbank och Helsingforsnejdens Andelsbank har 29.9.2021 godkänt fusionsplaner, enligt vilka Östnylands Andelsbank och Nylands Andelsbank fusioneras med Helsingforsnejdens Andelsbank. Den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionerna är 31.7.2022. I samband med fusionerna ändras Helsingforsnejdens Andelsbanks firma till Nylands Andelsbank.

OP Andelslagskoncernens struktur förenklas

OP Gruppens centralinstitutskoncern har med juridiska strukturella förändringar förenklats koncernstrukturen, förtydligt ledandet och lättat på kostnadsstrukturen.

OP Asset Management Execution Services Oy har genom en dotterbolagsfusion fusionerats med OP Kapitalförvaltning Ab 30.4.2021.

OP Andelslag har sålt hela aktiestocken i sitt dotterföretag Checkout Finland Ab till Paytrail Oyj. Företagsaffären genomfördes 30.4.2021.

OP-Kortbolaget Abp:s firma har ändrats till OP Detalj kunder Abp 1.6.2021.

OP Företagsbanken Abp:s dotterföretag i Baltikum OP Finance AS (Estland), OP Finance SIA (Lettland) och AB OP Finance (Litauen) har fusionerats med sitt moderföretag OP Företagsbanken Abp genom en gränsöverskridande dotterföretagsfusion 31.10.2021.

OP-Tjänster Ab har genom en dotterföretagsfusion fusionerats med OP Andelslag 30.11.2021.

OP Företagsbanken Abp har delats partiellt 29.11.2021 så att aktierna i dotterbolaget Pohjola Försäkring Ab, som bedriver OP Företagsbanken Abp:s skadeförsäkringsrörelse, har överförs till OP Andelslags direkta ägo. Delningen genomfördes tekniskt så att OP Företagsbanken Abp delades partiellt 29.11.2021 och en del övergick till OP Andelslags helägda hjälpbolag OP Vakuutus Holding Oy som 30.11.2021 fusionerades med OP Andelslag genom en dotterföretagsfusion.

Pohjola Försäkring Ab har sålt hela aktiestocken i Pohjola Sjukhus Ab till Pihlajalinna Terveys Oy, som hör till Pihlajalinna-koncernen. Företagsaffären offentliggjordes 2.7.2021. Den nettoskuldfria köpesumman är 31,8 miljoner euro. Konkurrens- och konsumentverket (KKV) har godkänt företagsaffären 14.1.2022. Pohjola Sjukhus har övergått i Pihlajalinnas ägo 1.2.2022.

OP Företagsbanken Abp har sålt hela aktiestocken i sitt dotterföretag OP Säilytys Oy till OP Andelslag 30.11.2021.

OP Andelslags förvaltning

OP Gruppens centralinstituts, dvs. OP Andelslags, förvaltningsråd utsåg 18.11.2020 ledamöterna till OP Andelslags styrelse för mandatperioden 1.1–31.12.2021. Inga ändringar skedde i styrelsens sammansättning.

Alla nuvarande ledamöter fortsatte i styrelsen 2021: Leif Enberg (styrelseordförande, Oy Mapromec Ab), Jarna Heinonen (professor i företagande, Handelshögskolan vid Åbo universitet), Jari Himanen (verkställande direktör, OP Suur-Savo), Kati Levoranta (Executive Vice President, kommersiell och operativ direktör, P2X Solutions Ab), Pekka Loikkanen (professionell styrelseledamot), Tero Ojanperä (styrelseordförande, Silo.AI), Riitta Palomäki (professionell styrelseledamot), Jaakko Pehkonen (professor i nationalekonomi, Jyväskylä universitet), Timo Ritakallio (chefdirektör, OP Gruppen), Olli Tarkkanen (verkställande direktör, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki) och Mervi Väisänen (lektor i marknadsföring, Kajaanin ammattikorkeakoulu).

Dessutom valde styrelsen 15.12.2020 inom sig för den nya perioden ordförande och vice ordförande samt övriga ledamöter till styrelsens lagstadgade kommittéer. Som ordförande för styrelsen fortsatte Jaakko Pehkonen och som vice ordförande Jarna Heinonen. Inga ändringar skedde i sammansättningarna av styrelsens kommittéer.

Förvaltningsrådet valde 2.12.2021 ekonomie doktor Petri Sahlström till ny ledamot i OP Andelslags styrelse för mandatperioden 2022. Leif Enberg avstod från sitt ledamotskap i styrelsen 31.12.2021. De övriga styrelseledamöterna fortsätter under mandatperioden 1.1–31.12.2022. Dessutom valde styrelsen 3.1.2022 inom sig för den nya perioden ordförande och vice ordförande samt övriga ledamöter till styrelsens lagstadgade kommittéer. Som ordförande för styrelsen fortsätter Jaakko Pehkonen och som vice ordförande Jarna Heinonen.

OP Andelslag höll ordinarie andelsstämma 21.4.2021. På stämman valdes förvaltningsrådsledamöter och revisor.

Förvaltningsrådet har 36 ledamöter. Vid den ordinarie andelsstämman omvaldes följande förvaltningsrådsledamöter som stod i tur att avgå: upphandlingschef Päivi Hakasuo, verkställande direktör Mika Helin, restonom (YH), MBA Mervi Hinkkanen, professor Juha-Pekka Junttila, företagare Taina Jummu, äldre lantbruksekonom Päivi Kujala, CGR-revisor Katja Kuosa-Kaartti, verkställande direktör Pekka Lehtonen, verkställande direktör Sirpa Leppäkoski, direktör Timo Metsä-Tokila, Senior Manager Anssi Mäkelä, CFO Annukka Nikola, agronomie- och forstdoktor Yrjö Niskanen, verkställande direktör Ulf Nylund, lantbruksföretagare Johanna Pättiniemi, utvecklingsdirektör Tiina Rajala, professor Petri Sahlström, företagare Carolina Sandell, lantbruksföretagare Timo Saukkonen, professor Markku Sotarauta, företagare Timo Syrjälä, verkställande direktör Pauliina Takala och verkställande direktör Ari Väänänen. Juha-Pekka Junttilas ledamotskap upphörde 20.9.2021 och Petri Sahlströms 31.12.2021.

Till nya förvaltningsrådsledamöter valdes verkställande direktör Raii Hyvönen, biträdande professor Saara Julkunen, utvecklingschef Mika Kainusalmi, verkställande direktör Matti Kiuru, distriktskaplan Toivo Loikkanen, lantbruksföretagare Veijo Manninen, verkställande direktör Kaisa Markula, serviceförman Jarmo Nurmela, verkställande direktör Heikki Palosaari, verkställande direktör Teuvo Perätaalo, verkställande direktör Tuomas Puttonen, verkställande direktör Jyrki Rantala och verkställande direktör Teemu Sarhema.

Vid sitt konstituerande möte valde förvaltningsrådet sitt presidium. Som ordförande fortsätter CFO Annukka Nikola och som vice ordförande professor Markku Sotarauta och verkställande direktör Ari Väänänen.

Den ordinarie andelsstämman valde revisionssammanslutningen KPMG Oy Ab till revisor för räkenskapsperioden 2021. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Juha-Pekka Mylén.

OP Gruppens juridiska struktur

Gruppstruktur

OP Gruppen är en finländsk kooperativ finansgrupp som består av OP Andelslag (nedan centralinstitutet), som är OP Gruppens centralinstitut och OP Andelslagskoncernens moderföretag, dess dotterföretag och de självständiga lokala och regionala andelsbankerna. Centralinstitutet, dess dotterföretag som är kreditinstitut och andelsbankerna utgör en sådan sammanslutning av inlåningsbanker (nedan OP-sammanslutningen) som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010, nedan sammanslutningslagen). OP Andelslag är ett i EU:s tillsynsförordning (Förordning (EU) Nr 575/2013) artikel 10 avsett centralt organ och dess dotterföretag, som är kreditinstitut, och andelsbankerna (nedan medlemskreditinstitutet) är institut som på det sätt som avses i nämnda artikel har underställt centralinstitutet.

Medlemmar av centralinstitutet kan vara sådana kreditinstitut, vilkas stadgar eller bolagsordningar stämmer överens med sammanslutningslagen och vilkas stadgar eller bolagsordningar är godkända av centralinstitutet. Centralinstitutets förvaltningsråd beslutar om antagning av medlemmar. Ett medlemskreditinstitut har rätt att utträda ur centralinstitutet. Ett medlemskreditinstitut kan också uteslutas ur centralinstitutet i enlighet med lagen om andelslag eller om medlemskreditinstitutet har försummat sina skyldigheter gentemot sammanslutningen på det sätt som beskrivs mer ingående i centralinstitutets stadgar.

Centralinstitutets medlemskreditinstitut är:

- centralinstitutets dotterföretag som är kreditinstitut (OP Företagsbanken, som svarar för företagsfinansieringsrörelsen och dessutom fungerar som Gruppens centralbank och svarar för Gruppens marknadsupplåning, OP Detaljkunder Abp, som förvaltar kreditkortet som OP Gruppen utfärdar, och OP-Bostadslånebanken, som emitterar obligationslån med andelsbankernas bostadskrediter som säkerhet) samt
- 121 andelsbanker som bedriver hushållsbanksrörelse och bildar medlemskapet i OP Andelslag och utövar den högsta beslutanderätten i OP Gruppen.

Till OP Gruppen hör utöver OP-sammanslutningen i egenskap av dotterföretag till centralinstitutet ett värdepappersföretag (OP Kapitalförvaltning Ab), ett fondbolag (OP-Fondbolaget Ab), ett livförsäkringsbolag (OP-Livförsäkrings Ab), ett skadeförsäkringsbolag (Pohjola Försäkring Ab) och vissa mindre företag samt OP Hem-företagen som ägs av andelsbankerna och bedriver fastighetsförmedling.

OP-sammanslutningen och OP Andelslags dotterföretag, som är försäkringsbolag eller finansiella institut, bildar tillsammans ett bankbetonat finans- och försäkringskonglomerat som avses i direktivet 2002/87/EG och lagen om tillsyn över

finans- och försäkringskonglomerat (nedan konglomeratlagen). Europeiska centralbanken har beviljat ett tillfälligt undantagstillstånd att låta bli att i enlighet med konglomeratlagen tillämpa separat tillsyn på finans- och försäkringskonglomeratet som centralinstitutskoncernen bildar.

OP Gruppens förvaltningsstruktur

Andelsstämman, som består av representanter för medlemskreditinstituten, utövar den högsta beslutanderätten i OP Gruppen och väljer centralinstitutets förvaltningsrådsledamöter (36 ledamöter). Förvaltningsrådet väljer centralinstitutets styrelse som består av OP Gruppens chefsdirektör under dennas anställningstid och 9–13 ledamöter. Minst fyra ledamöter i styrelsen ska vara oberoende av centralinstitutet och övriga företag i OP Gruppen. Styrelsen är ett förvaltningsorgan som sköter både förvaltningsuppdrag och övervakningsuppdrag i enlighet med kreditinstitutsdirektivet (2013/36/EU) och Europeiska bankmyndighetens anvisningar.

Medlemskreditinstituten är separata juridiska personer och de har egna förvaltningsorgan i enlighet med den allmänna bolagslagstiftningen. I medlemsandelsbankerna utövas det högsta beslutsfattandet av deras fullmäktigesammanträde eller andelsstämma, som väljer andelsbankens förvaltningsråd. Förvaltningsrådet väljer andelsbankens styrelse. Centralinstitutets dotterföretag har i enlighet med aktiebolagslagen en styrelse vars ledamöter utses av centralinstitutet.

OP Gruppens finansiella rapportering, myndighetstillsyn och internrevision

OP-sammanslutningen

OP Gruppen publicerar årligen ett konsoliderat bokslut, som omfattar alla väsentliga företag som hör till Gruppen. Enligt sammanslutningslagen ska OP Gruppens bokslut upprättas med iakttagande av de internationella redovisningsstandarder som avses i bokföringslagen. Finansinspektionen har meddelat närmare föreskrifter om hur OP Gruppens bokslut ska upprättas. Principerna för upprättandet av bokslutet presenteras i noterna till OP Gruppens bokslut.

Centralinstitutet är skyldigt att ge medlemskreditinstituten anvisningar för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper vid upprättandet av OP Gruppens bokslut. Medlemskreditinstituten ska ge centralinstitutet den information som behövs för sammanställningen av OP Gruppens bokslut.

Centralinstitutets revisorer ska med iakttagande i tillämpliga delar av kreditinstitutslagen (610/2014) granska OP Gruppens bokslut. Centralinstitutets revisorer har rätt att för granskningen av OP Gruppens bokslut få kopior av handlingar som gäller medlemskreditinstituten revision. Bokslutet ska föreläggas och tillkännages centralinstitutets ordinarie andelsstämma.

ECB övervakar OP-sammanslutningen på basis av dess konsoliderade finansiella ställning. Försäkringsbolagen som

hör till OP Gruppen övervakas av Finansinspektionen. Finansinspektionen övervakar också att de förfaringsätt som tillämpas i OP Gruppens bankrörelse och kapitalförvaltning följer lagen.

Sammanslutningen måste uppfylla de krav som kreditinstitutslagen och EU:s tillsynsförordning ställer på sammanslutningens konsoliderade finansiella ställning. Sammanslutningen ska ha en kapitalbas som uppgår till minst det belopp som föreskrivs i 10 kapitlet 1 § i kreditinstitutslagen.

Internrevisionen för de företag som hör till OP Gruppen handhas av Internrevisionen som är underställd OP Gruppens chefsdirektör. Internrevisionen är en av OP Gruppens övriga funktioner oberoende funktion som granskar OP Gruppens interna kontrollsystem, riskhantering samt lednings- och förvaltningsprocessernas tillräcklighet och effektivitet. Revisionsdirektören rapporterar administrativt om verksamheten till chefsdirektören och operativt till revisionskommittén vid OP Andelslags styrelse. Till Internrevisionens uppgifter hör inspektion av centralinstitutets medlemskreditinstitut och företagen i deras finansiella företagsgrupper samt internrevision i centralinstitutet och dess dotterföretag. Internrevisionen utförs enligt de internationella branschstandarderna och etiska reglerna för internrevision samt enligt de av OP Andelslags styrelse godkända verksamhetsprinciperna för Internrevisionen.

Finans- och försäkringskonglomerat

På det finans- och försäkringskonglomerat som OP Gruppen bildar tillämpas inte på basis av 30 § i konglomeratlagen bestämmelserna om ett finans- och försäkringskonglomerats bokslut, eftersom konglomeratets bokslut upprättas i enlighet med de internationella IFRS-standarderna.

ECB övervakar att kraven i konglomeratlagen följs i finans- och försäkringskonglomeratet, inklusive kraven på konglomeratets sammanlagda kapitaltäckningskrav.

Medlemskreditinstituten

Medlemskreditinstituten upprättar ett årsbokslut i enlighet med centralinstitutets anvisningar och de revideras i enlighet med kreditinstitutslagen. Medlemskreditinstituten är inte skyldiga att ge ut en sådan delårsrapport som avses i 12 kapitlet 12 § i kreditinstitutslagen. Medlemskreditinstituten är inte heller skyldiga att ge ut uppgifterna om sin kapitaltäckning (uppgifterna enligt Pelare III) i sin helhet, utan de ges ut endast för sammanslutningen av andelsbanker.

Enligt sammanslutningslagen får tillsynsmyndigheten ge centralinstitutet tillstånd att besluta om undantag för sina medlemskreditinstitut i fråga om begränsningen av kapitalbasen, kraven på likviditeten och stora exponeringar samt i fråga om den kvalitativa riskhanteringen. Medlemskreditinstitutet ska dock uppfylla kraven på den i sammanslutningslagen fastställda kapitalbasen som är lindrigare än kraven som tillämpas på andra kreditinstitut. Centralinstitutet får inte bevilja undantag från bestämmelserna till ett kreditinstitut som avsevärt eller

upprepade gånger försummat centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i sammanslutningslagen eller villkoren i undantagstillståndet. Ett sådant undantag får ges för högst tre år. Centralinstitutet har med tillsynsmyndighetens tillstånd beviljat undantag som gäller medlemskreditinstitutens exponeringar mot kunder, likviditet och kvalitativa riskhantering.

Centralinstitutets och medlemskreditinstitutens uppgiftsfördelning i OP-sammanslutningen

OP Andelslag fungerar som OP-sammanslutningens lagstadgade centralinstitut och OP Gruppens strategiska ägarsammanslutning.

Centralinstitutet har en lagstadgad skyldighet att:

- övervaka medlemskreditinstitutens verksamhet
- ge medlemskreditinstitutet anvisningar om riskhantering, bolagsstyrning och intern kontroll för att trygga sammanslutningens likviditet och kapitaltäckning
- ge medlemskreditinstitutet anvisningar om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättande av det konsoliderade bokslutet.

Centralinstitutet kan också på det sätt som bestäms i dess stadgar för medlemskreditinstitutet fastställa allmänna principer som är nödvändiga för sammanslutningens verksamhet. Bland annat de av centralinstitutets styrelse godkända principerna för riskvilja och risktagning i OP Gruppen samt riskpolicyerna i enlighet med dessa är bindande för medlemskreditinstitutet. OP Gruppens riskhantering har beskrivits mer detaljerat på annat håll i den här verksamhetsberättelsen samt i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport.

Centralinstitutet övervakar att medlemskreditinstitutet följer anvisningarna och de allmänna principerna om sammanslutningens verksamhet. Centralinstitutet övervakar särskilt att medlemskreditinstitutet inte i sin verksamhet tar en så stor risk att sammanslutningens finansiella ställning skulle äventyras. Medlemskreditinstitutet svarar för att de anvisningar som centralinstitutet har fastställt och de allmänna principerna som gäller sammanslutningens verksamhet följs i enlighet med principerna för det solidariska ansvaret som centralinstitutet har fastställt. Centralinstitutet kan i enlighet med dessa principer rikta övervakningsåtgärder till medlemskreditinstitutet. Dessa åtgärder sträcker sig allt från skärpt övervakning till uteslutning av medlemskreditinstitutet ur OP Gruppen.

Centralinstitutet svarar för produktionen av centraliserade tjänster för medlemskreditinstitutet, inklusive strategisk planering och kapitalplanering, likviditet och refinansiering, riskhantering, bokföring, finansiell rapportering och myndighetsrapportering, juridiska ärenden, datasystem inklusive planering och underhåll av digitala kundkanaler, tjänstedesign och tjänsteutbud samt marknadsföring. Medlemskreditinstitutet är funktionellt beroende av de tjänster som centralinstitutet erbjuder, men de svarar självständigt för upprätthållningen av den egna kapitalbasen

och vinstutdelningen (inom ramen för OP Gruppens kapitalplan) samt för kundvalet och för enskilda affärsbeslut.

Medlemskreditinstitutets solidariska ansvar och centralinstitutets betalningsskyldighet

Allmänna principer

I lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker bestäms om det solidariska ansvaret i OP-sammanslutningens medlemsbanker. Centralinstitutet svarar för verkställandet av det solidariska ansvaret (fastställningen av medlemskreditinstitutets betalningsandelar, insamlingen av betalningar och förmedlingen av insamlade medel till medlemskreditinstitut som behöver stöd) och svarar i sista hand för att medlemskreditinstitutets betalningsförpliktelser uppfylls. Medlemskreditinstitutet har regressrätt gentemot centralinstitutet för betalningarna som de betalat till centralinstitutet på basis av det solidariska ansvaret. Centralinstitutet har i sin tur rätt att kräva att stödet till ett medlemskreditinstitut återbetalas.

Det solidariska ansvaret består av följande förpliktelser för medlemskreditinstitutet:

- solidariskt kapitalstöd åt ett medlemskreditinstitut för att trygga dess kapitaltäckning i situationer där medlemskreditinstitutet inte uppfyller de lagstadgade kapitaltäckningskraven
- medlemskreditinstitutets solidariska ansvar för varandras skulder för att trygga likviditeten i ett sådant medlemskreditinstitut som inte klarar av att fullgöra sina förfallna åtaganden
- medlemskreditinstitutets tillskottsplikt i enlighet med lagen om andelslag vid centralinstitutets konkurs.

Ett medlemskreditinstituts ansvar som baserar sig på förpliktelser i enlighet med det solidariska ansvaret består i fem år efter att medlemskreditinstitut har utträtt eller uteslutits ur sammanslutningen.

Solidariskt kapitalstöd

Varje medlemskreditinstitut är skyldigt att vid behov årligen ge centralinstitutet kredit som motsvarar högst 0,05 procent av medlemskreditinstitutets senast fastställda omslutning att användas för refinansieringen av ett sådant medlemskreditinstitut som inte uppfyller de lagstadgade kapitaltäckningskraven.

Medlemskreditinstitutets solidariska ansvar för varandras skulder

En borgenär som inte av ett medlemskreditinstitut på förfalldagen har fått betalning för en skuld som förfallit till betalning, kan kräva betalning av centralinstitutet. Ett medlemskreditinstitut får inte försättas i konkurs på borgenärens krav innan borgenären har krävt att få sin fordran av centralinstitutet.

De andra medlemskreditinstitutet har en lagstadgad skyldighet att ge centralinstitutet en kredit vars belopp centralinstitutet på ovan nämnda sätt har betalat för

medlemskreditinstitutets räkning. Medlemskreditinstitutets andel av krediten beräknas enligt respektive medlemskreditinstitutets omslutning i relation till alla medlemskreditinstitutets totala omslutning.

OP Företagsbanken Abp förvaltar centraliserat OP Gruppens likviditetsreserv och garanterar i alla lägen centralinstitutets och medlemskreditinstitutets likviditet. Eftersom medlemskreditinstitutets solidariska ansvar i OP-sammanslutningen på det här sättet verkställs automatiskt, föreligger det i praktiken inget behov att tillämpa procedurbestämmelserna i sammanslutningslagen

Medlemskreditinstitutets tillskottsplikt vid centralinstitutets konkurs

Vid ett medlemskreditinstitutets konkurs, har medlemskreditinstitutet som medlemmar i centralinstitutet enligt kapitel 14 i lagen om andelslag obegränsad tillskottsplikt. Respektive medlemskreditinstitutets relativa andel fastställs på basis av dess omslutning.

Skydd från insättningsgarantifonden och ersättningsfonden för investerare

Enligt lagstiftningen om insättningsgarantifonden betraktas inlåningsbankerna inom sammanslutningen av inlåningsbanker som en enda bank vad gäller insättningsgarantin.

Av insättningsgarantifondens medel ersätts en kunds fordringar på en eller flera medlemskreditinstitut i OP-sammanslutningen för totalt högst 100 000 euro.

Också enligt lagbestämmelserna om ersättningsfonden för investerare betraktas sammanslutningen av inlåningsbanker som en enda bank. Av ersättningsgarantifondens medel ersätts en placerares fordringar på en eller flera medlemskreditinstitut i OP-sammanslutningen för totalt högst 20 000 euro.

För insättningsgarantin ansvarar Verket för finansiell stabilitet, som förvaltar stabilitetsfonden utanför statsbudgeten. Fonden består av en resolutionsfond som årligen samlar in stabilitetsavgifter från kreditinstitutet och värdepappersföretagen samt en insättningsgarantifond som årligen samlar in insättningsgarantiavgifter av inlåningsbankerna.

Händelser efter räkenskapsperioden

Pohjola Försäkring avstod från sjukhusverksamheten

Pohjola Försäkring Ab, som hör till OP Gruppen, har sålt hela aktiestocken i Pohjola Sjukhus Ab till Pihlajalinna Terveys Oy, som hör till Pihlajalinna-koncernen. Konkurrens- och konsumentverket (KKV) godkände företagsaffären 14.1.2022 och den genomfördes 1.2.2022. Den nettoskuld fria köpesumman var 31,8 miljoner euro.

OP Företagsbanken Abp emitterade ett nytt grönt obligationslån

OP Företagsbanken Abp emitterade ett grönt obligationslån på 500 miljoner euro enligt den uppdaterade referensramen Green Bond Framework. Med lånet främjas den gröna övergången, och medlen från det styrs till hållbar företagsfinansiering. Lånet är riktat till internationella ansvarsfulla institutionella placerare, och det är OP Företagsbankens första gröna obligationslån till non-preferred-villkor utan säkerhet. Lånets belopp är 500 miljoner euro och löptiden är 5,5 år. Näringsgrenar som finansieras via lånet är förnybar energi, miljövänligt byggande (green buildings) och hållbar användning av naturresurser, inklusive markanvändning. Lånet prissattes 20.1.2022 och emitterades 27.1.2022.

OP Gruppen börjar tillämpa en schablonmetodsbaserad golvnivå för riskvägda poster i kapitaltäckningsanalysen

OP Gruppen har beslutat att under det andra kvartalet 2022 i sin kapitaltäckningsanalys börja tillämpa en schablonmetodsbaserad golvnivå för riskvägda poster. Beslutet beror på ökade regleringskrav samt diskussioner med Europeiska centralbanken om tillämpningen av intermetoden (IRBA, Internal Ratings-Based Approach).

OP Gruppens kapitaltäckning är fortsatt stark, trots att golvnivån börjar tillämpas. Ibruktagningen försvagar OP Gruppens CET1-kapitaltäckning med uppskattningsvis 3 procentenheter och dess kapitaltäckning enligt konglomeratlagen med uppskattningsvis 30 procentenheter. Efter att golvnivån börjat tillämpas överstiger CET1-kapitaltäckningen miniminivån enligt regleringen med uppskattningsvis över 5 procentenheter och finans- och försäkringskonglomeratets kapitaltäckning enligt konglomeratlagen med cirka 20 procentenheter.

Tillämpningen av golvnivån är en tillfällig redovisningsteknisk ändring som inte inverkar på OP Gruppens riskposition, som är god. Golvnivåns inverkan upphör gradvis under de kommande åren efter att ECB har godkänt utvecklingsåtgärderna för intermetoden.

Åtgärden har ingen väsentlig inverkan på OP Gruppens plan för emission av obligationslån 2022.

Utsikter för 2022

Såväl den globala ekonomin som ekonomin i Finland återhämtade sig 2021 efter krisen som coronapandemin förorsakade och den ekonomiska tillväxten var exceptionellt kraftigt då jämförelsenivån var svag. Sentimentet i ekonomin var fortsatt gott under årets sista kvartal trots att den kraftigaste återhämtningen redan var över. Priset på energiråvaror steg klart under den senare hälften av året, vilket i flera länder fick inflationen att stiga till de högsta siffrorna på flera årtionden. I Finland var inflationstakten moderat än i många andra länder, men trots det steg konsumentpriserna snabbast på ett årtionde.

På finansmarknaden steg aktiekurserna kraftigt 2021. Den upptrappade inflationen och centralbankernas förberedelser på en åtstramning av penningpolitiken spred oro på marknaden mot slutet av året. De korta räntorna hölls låga, men de längre räntorna steg så småningom under året.

Ökningen i coronasmittorna och restriktionerna till följd av detta bromsar tillfälligt upp den ekonomiska tillväxten i början av 2022. Återhämtningen i ekonomin väntas fortsätta, men bromsas upp så småningom. Inflationen planar ut, men inflationsnivån förblir hög under hela början av året. Man räknar med att penningpolitiken så småningom stramas åt, men Europeiska centralbanken förväntas inte höja sina styrräntor ännu under början av året.

Osäkerheten i ekonomin är fortfarande klart större än normalt. Coronapandemin kan överraskande bromsa upp ekonomin eller skapa betydande flaskhalsar i produktionen. Inflationen kan bli långvarigare än väntat också i det fall att den ekonomiska utvecklingen dämpas. Detta skulle strama åt de finansiella förhållandena och öka osäkerheten på finansmarknaden.

En plötslig försämring i pandemiutvecklingen skulle kunna påverka OP Gruppen på tre sätt: osäkerheten skulle öka på finans- och placeringsmarknaden samt i ekonomin, kundernas ökade ekonomiska svårigheter skulle öka kreditrisken samt minska efterfrågan på tjänster, och dessutom skulle en försämring i virusläget kunna försvåra ett effektivt genomförande av OP Gruppens egen verksamhet.

OP Gruppens resultat före skatt 2022 uppskattas bli mindre än 2021. I och med coronapandemin och inflationen är de största osäkerhetsmomenten för resultatutvecklingen förknippade med förändringar i ränte- och placeringsmiljön samt med utvecklingen av nedskrivningar. Kriget i Ukraina samt sanktionerna och motsanktionerna i anslutning till det ökar avsevärt osäkerheten i ekonomin och resultatutvecklingen.

Alla prognoser och bedömningar i den här verksamhetsberättelsen grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal

Mn €	2021	2020	2019	2018	2017
Centrala resultatposter, Mn €					
Räntenetto	1 409	1 284	1 241	1 186	1 102
Försäkringsnetto	743	572	421	566	478
Provisionsnetto	1 034	931	936	887	879
Nettointäkter från placeringsverksamhet	376	184	530	211	522
Övriga rörelseintäkter	54	132	53	61	83
Personalkostnader	914	715	781	516	758
Avskrivningar och nedskrivningar	283	273	278	325	246
Övriga rörelsekostnader	810	852	844	839	764
Nedskrivningar av fordringar	-158	-225	-87	-46	-48
OP-bonus till ägarkunder	-205	-251	-249	-226	-217
Tillfälligt undantag (overlay approach)	-118	-3	-105	26	-
Resultat före skatt	1 127	785	838	959	1 031
Centrala balansposter – tillgångar, milj. €					
Kontanta medel	32 846	21 827	11 988	12 350	12 937
Derivatinstrument	3 467	5 215	4 824	3 581	3 412
Institutsexponeringar	541	306	246	183	504
Fordringar på kunder	96 947	93 644	91 463	87 026	82 193
Investeringsstillgångar	22 945	23 562	23 509	23 050	23 324
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	13 137	11 285	10 831	9 771	10 126
Immateriella och materiella tillgångar	1 658	1 944	1 930	2 227	2 353
Övriga poster	2 569	2 424	2 232	2 107	2 355
Tillgångar totalt	174 110	160 207	147 024	140 294	137 205

Centrala balansposter – skulder och eget kapital, milj. €

Skulder till kreditinstitut	16 650	8 086	2 632	4 807	5 157
Derivatinstrument	2 266	3 424	3 316	2 992	3 026
Skulder till kunder	77 898	73 422	68 289	66 112	65 549
Försäkringsskuld	8 773	9 374	9 476	9 476	9 950
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	13 210	11 323	10 862	9 812	10 158
Skuldebrev emitterade till allmänheten	34 895	34 706	34 369	30 458	26 841
Övriga poster av främmande kapital	6 233	6 761	5 510	4 896	5 440
Eget kapital	14 184	13 112	12 570	11 742	11 084
Skulder och eget kapitalt totalt	174 110	160 207	147 024	140 294	137 205

Nyckeltal

Räntabilitet på eget kapital, ROE, %	6,6	5,0	5,5	6,5	7,7
Räntabilitet på totalt kapital, ROA, %	0,5	0,4	0,5	0,5	0,6
Kostnadernas andel av intäkterna, %	55	59	60	58	58
Antal anställda i genomsnitt*	13 009	12 486	12 376	12 339	12 212
Kämprimärkapitalrelation (CET1), %	18,2	18,9	19,5	20,5	20,1
Kapitalrelation, %	20,4	21,7	21,1	22,1	22,5
Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, %	146	150	138	147	148

* I siffrorna för 2017 ingår inte sommaranställda.

Formler för nyckeltalen

Alternativa nyckeltal redovisas för att beskriva den ekonomiska utvecklingen i affärsrörelsen och förbättra jämförbarheten mellan olika rapportperioder. Formlerna för de alternativa nyckeltal som tillämpats presenteras nedan. Formlerna för nyckeltalen kan härledas från siffrorna i verksamhetsberättelsen och bokslutet och därför har inga separata alternativa avstämningskalkyler för nyckeltalen presenterats.

Alternativa nyckeltal

Nyckeltal	Formel	Beskrivning
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det egna kapitalet under räkenskapsperioden.
Räntabilitet på eget kapital (ROE), utan OP-bonus, %	$\frac{\text{Periodens resultat + OP bonus efter skatt}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det egna kapitalet under räkenskapsperioden exklusive kostnaderna för OP-bonus som betalas till ägarkunderna.
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det uppbundna kapitalet under räkenskapsperioden.
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), utan OP-bonus, %	$\frac{\text{Periodens resultat + OP bonus efter skatt}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det uppbundna kapitalet under räkenskapsperioden exklusive kostnaderna för OP-bonus som betalas till ägarkunderna.
Kostnadernas andel av intäkterna, %	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Intäkter totalt}} \times 100$	Nyckeltalet anger kostnadernas andel av intäkterna. Ju lägre nyckeltal, desto bättre.
Intäkter från placeringsverksamhet	Nettointäkter från placeringsverksamhet + Tillfälligt undantag (overlay approach)	Nyckeltalet beskriver utvecklingen av de totala intäkterna från placeringsverksamheten. På en del av försäkringsbolagens egetkapitalinstrument tillämpas ett tillfälligt undantag (overlay approach). Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital.
Utlåning	Balansposten Fordringar på kunder	I balansposterna Fordringar på kunder redovisas kreditstocken.
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nedskrivningar av fordringar}}{\text{Kredit- och garantistock vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver nedskrivningarna av fordringar i resultaträkningen i relation till kredit- och garantistocken. Ju lägre nyckeltal, desto bättre.
Inlåning	Inlåning i balansposten Skulder till kunder	I balansposten Skulder till kunder redovisas insättningarna.
Förlustreservens reserveringsgrad (coverage ratio), %	$\frac{\text{Förlustreserv}}{\text{Fordringar på kunder (balansposter och poster utanför balansräkningen)}} \times 100$	Nyckeltalet mäter en hur stor del av exponeringsbeloppet som täcks av de förväntade förlusterna.
Observationsgrad för fallissemang (default capture rate), %	$\frac{\text{Nya fallerade avtal som var i steg 2 under jämförelseperioden}}{\text{Nya fallerade avtal under räkenskapsperioden}} \times 100$	Med nyckeltalet mäts SICR-modellens (betydande ökning av kreditrisken) effektivitet, dvs. hur många avtal som var i steg 2 innan de överfördes till steg 3.
Intäkter från kundrörelsen	Räntenetto + försäkringsnetto + provisionsnetto	Intäkterna från kundrörelsen beskriver utvecklingen av räntenettet, försäkringsnettot och provisionsnettot. Intäkterna direkt från kunderna presenteras huvudsakligen i dessa poster.

Skadeförsäkringen:

Operativ skadeprocent	$\frac{\text{Ersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$	Nyckeltalet anger en hur stor andel av premieintäkterna som går åt till ersättningar och skaderegleringar. Nyckeltalet beräknas efter återförsäkrarnas andel.
Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$	Nyckeltalet anger den andel av premieintäkterna som går till driftskostnader (anskaffnings-, skötsel- och administrationsutgifter för försäkringar). Nyckeltalet beräknas efter återförsäkrarnas andel.
Operativ totalkostnadsprocent	Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent	Totalkostnadsprocenten är ett centralt nyckeltal som beskriver skadeförsäkringsbolagets effektivitet. Nyckeltalet anger om granskningsperiodens premieintäkter täcker bolagets kostnader.
Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$	Nyckeltalet anger den andel av premieintäkterna som går till ersättningar. Nyckeltalet beräknas efter återförsäkrarnas andel.
Operativ omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$	Nyckeltalet anger användningen av kostnaderna för bolagets operativa verksamhet (anskaffnings-, skötsel-, administrations- och skaderegleringskostnader) i relation till premieintäkterna.

Livförsäkringen:

Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Belastningsinkomst + återföring av förvaltningsprovisioner}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver bolagets effektivitet, dvs. hur bra kostnaderna för försäkringarna och återföringarna av försäkringarnas förvaltningsprovisioner täcker bolagets driftskostnader.
--------------------------------	--	---

Nyckeltal som kalkyleras separat

Kapitalrelation, %	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger kapitalbasen i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Tier 1-kapitalrelation, %	$\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger primärkapitalet i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger kärnprimärkapitalet i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Solvensprocent	$\frac{\text{Kapitalbasmedel}}{\text{Solvenskapitalkrav (SCR)}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver försäkringsbolagets solvens och anger kapitalbasmedlen i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio), %	$\frac{\text{Primärkapital (T1)}}{\text{Exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets skuldsättning och anger primärkapitalet i relation till det totala exponeringsbeloppet.
Likviditetstäckningskrav (LCR), %	$\frac{\text{Likvida tillgångar}}{\text{Likviditetsutflöden - likviditetsinflöden i stressituationer}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver den kortfristiga likviditetsrisken, som förutsätter att banken har tillräckligt med högklassiga likvida tillgångar för att klara ett akut stressscenario på 30 dagar.

Stabil nettofinansieringskvot (NSFR), %	$\frac{\text{Tillgänglig stabil finansiering}}{\text{Behov av stabil finansiering}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver den långfristiga likviditetsrisken som förutsätter att banken har tillräckligt med stabila finansieringskällor i relation till posterna som kräver stabila finansieringskällor. Målet är att trygga en hållbar maturitetsstruktur för tillgångar och skulder för en tidshorisont på ett år och begränsa användningen av alltför mycket kortfristig marknadsupplåning.
Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat*	$\frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver finans- och försäkringskonglomeratets kapitaltäckning och anger kapitalbasen i relation till minimibeloppet av kapitalbasen.
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %	$\frac{\text{Nödlidande fordringar (brutto)}}{\text{Exponeringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver andelen exponeringar mot kunder med allvarliga betalningsproblem av alla exponeringar. Med nödlidande fordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar och övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. De nödlidande fordringarna anges i brutto inklusive förväntade kreditförluster.
Problemfordringar av exponeringarna, %	$\frac{\text{Problemfordringar (brutto)}}{\text{Exponeringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver andelen exponeringar mot kunder med betalningsproblem av alla exponeringar. Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar eller till presterande exponeringar. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Utöver nödlidande exponeringar med anstånd ingår det i problemfordringarna nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som problemfordringar. Problemfordringarna anges i brutto inklusive förväntade kreditförluster.
Presterande exponeringar med anstånd av exponeringarna, %	$\frac{\text{Presterande exponeringar med anstånd (brutto)}}{\text{Exponeringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver andelen presterande exponeringar med anstånd av alla exponeringar. Presterande exponeringar med anstånd är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som exponeringar med anstånd.
Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	$\frac{\text{Presterande exponeringar med anstånd (brutto)}}{\text{Problemfordringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver andelen presterande exponeringar med anstånd av problemfordringar som utöver presterande exponeringar med anstånd innehåller nödlidande exponeringar. Presterande exponeringar med anstånd är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som exponeringar med anstånd.
Förlustreserv (fordringar på kunder) av problemfordringarna, %	$\frac{\text{Förlustreserv som riktas till balansposten fordringar på kunder}}{\text{Problemfordringar vid räkenskapsperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver andelen förväntade förluster av alla problemfordringar. I problemfordringarna ingår nödlidande fordringar samt presterande exponeringar med anstånd.

Kredit- och garantistock	Kreditstocken + garantistocken	Nyckeltalet beskriver beviljade krediter och garantier totalt.
Exponeringar	Kredit- och garantistocken + räntefordringar + outnyttjade kreditarrangemang	Som förhållningsgrund för problemfordringar och nödlidande exponering används summan av kredit- och garantistocken, räntefordringar samt outnyttjade kreditarrangemang (outtagna krediter och uttagslimiter).
Övriga exponeringar	Räntefordringar + outnyttjade kreditarrangemang	Utöver kredit- och garantistocken uppstår det exponeringar för räntefordringar samt outnyttjade kreditarrangemang (outtagna krediter och uttagslimiter).

* Övergångsbestämmelserna har beaktats i relationstalet enligt konglomeratlagen.

Kapitaltäckningstabeller

Kapitaltäckning för kreditinstitut

Kapitalbas, mn €	31.12.2021	31.12.2020
OP Gruppens eget kapital	14 184	13 112
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	-988	-498
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-96	-203
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	13 101	12 410
Immateriella tillgångar	-351	-391
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-132	-93
Andelskapital som dras av från kapitalbasen	-160	-126
Förtutsebar utdelning och obetald utdelning från föregående räkenskapsperiod	-96	-95
ECL - förväntade förluster underskott	-356	-413
Tillämplig summa av otillräcklig täckning för nödlidande exponeringar	-41	
Kärnprimärkapital (CET1)	11 965	11 293
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse		40
Primärkapitaltillskott (AT1)		40
Primärkapital (T1)	11 965	11 333
Debenturlån	1 308	1 599
Debenturlån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	141	
Supplementärkapital (T2)	1 448	1 599
Kapitalbas totalt	13 413	12 933

Totalt riskvägt exponeringsbelopp, mn €	31.12.2021	31.12.2020
Kredit- och motpartsrisk	57 361	54 522
Schablonmetoden (SA)	4 822	4 562
Exponeringar mot stater och centralbanker	298	347
Institutsexponeringar	5	9
Företagsexponeringar	3 180	3 068
Hushållsexponeringar	1 142	1 026
Aktieexponeringar	6	32
Övriga	190	80
Intermetoden (IRB)	52 539	49 960
Institutsexponeringar	1 191	1 029
Företagsexponeringar	29 808	26 461
Hushållsexponeringar	13 320	14 295
Aktieexponeringar	7 112	7 036
Övriga	1 109	1 140
Marknads- och avvecklingsrisken, schablonmetoden	1 380	1 096
Operativ risk, schablonmetoden	3 786	3 964
Värdejustering av exponeringar (CVA)	204	138
Övriga risker*	3 000	
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	65 731	59 720

* OP Gruppen ökade de riskvägda posterna proaktivt (RWA add-on) för att beakta de kommande ändringarna i tillämpningen av interna modeller (IRBA) och i metoden som används vid beräkningen av försäkringsbolagens riskvikter.

Relationstal, %	31.12.2021	31.12.2020
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	18,2	18,9
Tier 1-kapitalrelation	18,2	19,0
Kapitalrelation	20,4	21,7
Relationstal utan övergångsbestämmelse, %	31.12.2021	31.12.2020
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	18,2	18,9
Tier 1-kapitalrelation	18,2	18,9
Kapitalrelation	20,2	21,6
Kapitalkrav, mn €	31.12.2021	31.12.2020
Kapitalbas	13 413	12 933
Kapitalkrav	9 041	8 213
Buffert för kapitalkrav	4 373	4 719

Kapitalkravet 13,8 procent består av minimikravet 8 procent, kapitalkonservingsbufferten 2,5 procent, O-SII-kapitalkravet 1,0 procent, ECB:s kapitalkrav (P2R) 2,25 procent och ländersvisa kontryckiska buffertkrav för exponeringar i utlandet.

Skuldsättning, mn €	31.12.2021	31.12.2020
Primärkapital (T1)	11 965	11 333
Exponeringar totalt	161 415	144 799
Bruttosoliditetsgrad, %	7,4	7,8

Bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio) beskriver skuldsättningen; mätarens minimivärde är tre procent.

OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
OP Gruppens egna kapital	14 184	13 112
Kapitallån och debenturlån	1 448	1 640
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-392	-331
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 097	-1 147
Värderingsdifferenser i försäkringsrörelsen*	794	623
Planerad utdelning och obetald vinstutdelning från föregående räkenskapsperiod	-96	-95
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen**	-181	-184
ECL - förväntade förluster underskott	-330	-387
Konglomeratets kapitalbas totalt	14 331	13 231
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten***	8 111	7 284
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen*	1 672	1 508
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt	9 783	8 791
Konglomeratets kapitaltäckning	4 547	4 439
Konglomeratets kapitalrelation	146	150
(kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)		

* Värderingsdifferenser och bedömning av SCR enligt försäkringsbolagens solvens

** Överskott i pensionsansvar, värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde

*** Totalt riskvägt exponeringsbelopp x 13,8 %

Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna.

Resultaträkning

Mn €	Not	2021	2020
Räntenetto	5	1 409	1 284
Försäkringsnetto	6	743	572
Provisionsnetto	7	1 034	931
Nettointäkter från placeringsverksamhet	8	376	184
Övriga rörelseintäkter	9	54	132
Intäkter totalt		3 616	3 103
Personalkostnader	10, 86	914	715
Avskrivningar och nedskrivningar	11	283	273
Övriga rörelsekostnader	12	810	852
Kostnader totalt		2 007	1 839
Nedskrivningar av fordringar	13	-158	-225
OP-bonus till ägarkunder	14	-205	-251
Tillfälligt undantag (overlay approach)	15	-118	-3
Resultat före skatt		1 127	785
Inkomstskatter	16	-224	-144
Periodens resultat		904	641

* Överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsansvaret minskade pensionskostnaderna för 2020 med 96 miljoner euro.

Fördelning:

Periodens resultat hänförligt till ägarna		900	641
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		4	0
Periodens resultat		904	641

Rapport över totalresultat

Mn €	Not	2021	2020
Periodens resultat		904	641
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	34	50	-47
Förändring i omvärderingsfond	36	15	
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Förändring i fonden för verkligt värde			
Värdering till verkligt värde	36	-57	81
Säkring av kassaflöde	36	-135	78
Tillfälligt undantag (overlay approach)	36	118	5
Inkomstskatter			
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	28	-10	9
Förändring i omvärderingsfond	28	-3	
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Värdering till verkligt värde	36	11	-16
Säkring av kassaflöde	36	27	-16
Tillfälligt undantag (overlay approach)	36	-24	-1
Periodens totalresultat		897	734
Fördelning av totalresultat:			
Periodens totalresultat hänförligt till ägarna		893	734
Periodens totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		4	0
Periodens totalresultat		897	734

Balansräkning

Mn €	Not	31.12.2021	31.12.2020
Kontanta medel	17	32 846	21 827
Fordringar på kreditinstitut	18	541	306
Derivatinstrument	19	3 467	5 215
Fordringar på kunder	20	96 947	93 644
Investeringsstillgångar	21	22 945	23 562
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	22	13 137	11 285
Immateriella tillgångar	24	1 212	1 311
Materiella tillgångar	25	446	633
Övriga tillgångar	27	2 419	2 236
Skattefordringar	28	141	188
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning	3	8	
Tillgångar totalt		174 110	160 207
Skulder till kreditinstitut	29	16 650	8 086
Derivatinstrument	19	2 266	3 424
Skulder till kunder	30	77 898	73 422
Försäkringsskuld	31	8 773	9 374
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	32	13 210	11 323
Skuldebrev emitterade till allmänheten	33	34 895	34 706
Avsättningar och övriga skulder	34	3 134	3 431
Skatteskulder	28	1 109	1 069
Efterställda skulder	35	1 982	2 261
Skulder hänförliga till anläggningstillgångar som innehas för försäljning	3	8	
Skulder totalt		159 926	147 095
Eget kapital			
OP Gruppens ägares andel			
Andelskapital			
Medlemsandelar		215	212
Avkastningsandelar		3 244	2 962
Fonden för verkligt värde		323	382
Övriga fonder		2 184	2 172
Ackumulerade vinstmedel		8 090	7 248
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		128	137
Eget kapital totalt	36	14 184	13 112
Skulder och eget kapital totalt		174 110	160 207

Rapport över förändringar i eget kapital

Mn €	Eget kapital som hör till ägare						Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel	Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	
Eget kapital 1.1.2020	3 238	251	2 185	6 730	12 404	166	12 570
Periodens totalresultat		131		604	734	0	734
Periodens resultat				641	641	0	641
Övrigt totalresultat		131		-38	93		93
Vinstutdelning				-98	-98	-11	-109
Ändringar i medlems- och avkastningsander	-64				-64		-64
Fondöverföringar			-14	14			
Övriga				-1	-1	-18	-20
Eget kapital 31.12.2020	3 174	382	2 172	7 248	12 975	137	13 112

Mn €	Eget kapital som hör till ägare						Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel	Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	
Eget kapital 1.1.2021	3 174	382	2 172	7 248	12 975	137	13 112
Periodens totalresultat		-59	12	939	893	4	897
Periodens resultat				900	900	4	904
Övrigt totalresultat		-59	12	40	-7		-7
Vinstutdelning				-94	-94	-7	-101
Ändringar i medlems- och avkastningsandelar	285				285		285
Övriga				-3	-3	-5	-9
Eget kapital 31.12.2021	3 459	323	2 184	8 090	14 057	128	14 184

Kassaflödesanalys

Mn €	Not	2021	2020
Kassaflöde från rörelsen			
Periodens resultat		904	641
Justeringar i rapportperiodens resultat	45	540	111
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar		-3 948	-2 878
Fordringar på kreditinstitut	18	-114	-11
Derivatinstrument	19	169	-35
Fordringar på kunder	20	-3 663	-2 287
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	22	-513	-8
Investeringstillgångar	21	430	-128
Övriga tillgångar	27	-256	-410
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder		13 435	10 247
Skulder till kreditinstitut	29	8 557	5 660
Derivatinstrument	19	248	-305
Skulder till kunder	30	4 679	4 829
Försäkringsskuld	31	10	0
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	32	368	98
Avsättningar och övriga skulder	34	-427	-34
Betald inkomstskatt		-135	-89
Erhållna utdelningar		89	44
A. Kassaflöde från rörelsen totalt		10 883	8 077
Kassaflöde från investeringar			
Anskaffning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten	23	1	
Försäljning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten	84	35	
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	24, 25	-135	-131
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	24, 25	11	637
B. Kassaflöde från investeringar totalt		-88	506
Kassaflöde från finansiering			
Efterställda skulder, förändring		-254	978
Skuldebrev emitterade till allmänheten, förändring	33	646	68
Andels- och aktiekapital, ökningar		412	78
Andels- och aktiekapital, minskningar		-126	-142
Utdelningar och räntor på andelskapital		-189	0
Leasingskulder		-36	-34
C. Kassaflöde från finansiering totalt		451	948
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)		11 247	9 530
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden		22 055	12 168
Effekten av förändringar i valutakurserna		-173	357
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden		33 129	22 055

Noter till bokslutet

Innehållsförteckning över noterna

1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut
2. OP Gruppens principer för riskhantering
3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet
4. Segmentrapportering

Noter till resultaträkningen

5. Räntenetto
6. Försäkringsnetto
7. Provisionsintäkter, netto
8. Nettointäkter från placeringsverksamhet
9. Övriga rörelseintäkter
10. Personalkostnader
11. Avskrivningar och nedskrivningar
12. Övriga rörelsekostnader
13. Nedskrivningar av fordringar
14. OP-bonus till ägarkunder
15. Tillfälligt undantag (overlay approach)
16. Inkomstskatt

Noter angående tillgångar

17. Kontanta medel
18. Fordringar på kreditinstitut
19. Derivatinstrument
20. Fordringar på kunder
21. Investeringsstillgångar
22. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal
23. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden
24. Immateriella tillgångar
25. Materiella tillgångar
26. Leasingavtal
27. Övriga tillgångar
28. Skattefordringar och skatteskulder

Noter angående skulder och eget kapital

29. Skulder till kreditinstitut
30. Skulder till kunder
31. Försäkringskund
32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal
33. Skuldebrev emitterade till allmänheten
34. Avsättningar och övriga skulder
35. Efterställda skulder
36. Eget kapital

Övriga noter till balansräkningen och poster utanför balansräkningen

37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev
38. Ställda säkerheter
39. Erhållna finansiella säkerheter
40. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder
41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod
42. Åtaganden utanför balansräkningen
43. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar
44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om net
45. Noter till kassaflödesanalysen

Noter till riskhanteringen

OP Gruppens riskposition

46. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar

Hushålls- och Företagsbanksrörelsens riskposition

47. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar
 48. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen
 49. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid
 50. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning
 51. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys
 52. Likviditetsreserven

Försäkringsrörelsens riskposition

53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet
 54. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning i skadeförsäkringen
 55. Storskadeutvecklingen i skadeförsäkringen
 56. Försäkringsrörelsens lönsamhet i skadeförsäkringen
 57. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär i skadeförsäkringen
 58. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden i skadeförsäkringen
 59. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar
 60. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringar
 61. Skadeförsäkringens ränteplacerings riskposition
 62. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk
 63. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk
 64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden
 65. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringssavtal
 66. Lönsamhet hos livförsäkringens affärsverksamhet
 67. Fördelningen av livförsäkringens placeringar
 68. Fördelningen av placeringar i SBR 1
 69. Fördelningen av placeringar i SBR 2
 70. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringar
 71. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna
 72. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna
 73. Livförsäkringens ränteplacerings riskposition
 74. SBR 1-ränteplacerings riskposition
 75. SBR 2-ränteplacerings riskposition
 76. Livförsäkringens placeringars valutarisk
 77. SBR 1-placerings valutarisk
 78. SBR 2-placerings valutarisk
 79. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk
 80. SBR 1-placerings motpartsrisk
 81. SBR 2-placerings motpartsrisk
 82. SBR 1-placerings kreditrisk
 83. SBR 2-placerings kreditrisk

Övriga noter

84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter
 85. Ländervisa uppgifter
 86. Närståendetransaktioner
 87. Händelser efter räkenskapsperioden

Not 1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut

OP Gruppen är en sådan ekonomisk helhet som avses i 9 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. OP Gruppens bokslut är upprättat som en sammanställning av boksluten och koncernboksluten för OP Andelslag samt dess dotterbolag och medlemskreditinstitut.

OP Gruppen utgör inte en sådan koncern som avses i bokföringslagen eftersom OP Andelslag och dess medlemsandelsbanker inte har ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i de allmänna koncernredovisningsprinciperna. Därför har ett tekniskt moderföretag utsetts för OP Gruppen (Not 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter).

OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag upprätta OP Gruppens konsoliderade bokslut. OP Andelslags styrelse svarar för att bokslutet upprättas i överensstämmelse med bestämmelserna om upprättande av bokslut.

OP Andelslags hemort är Helsingfors och dess registrerade adress är Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

En kopia av OP Gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens kontor på besöksadressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

OP Andelslags styrelse godkände att OP Gruppens bokslutskommuniké offentliggörs 9.2.2022 och styrelsen godkände bokslutet 1.3.2022.

1. Grund för upprättande av bokslutet

OP Gruppens bokslut har upprättats enligt internationella IFRS-standarder (International Financial Reporting Standards). Vid upprättandet av bokslutet iaktas de IAS- och IFRS-standarder samt de SIC- och IFRIC-tolkningar som gällde 31.12.2021. Med de internationella redovisningsstandarderna avses de standarder och tolkningar som har antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1606/2002. OP Gruppens skyldighet att upprätta bokslutet i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna baseras på lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. OP Gruppens noter beaktar också de krav i finländsk bokföringslagstiftning och bolagslagstiftning som kompletterar IFRS-bestämmelserna.

OP Gruppen började 2021 tillämpa följande standarder och tolkningar:

- OP Gruppen tog 1.1.2021 i bruk dokumentet Referensräntereform (fas 2), med vilket standarderna IFRS 9, IAS 39 och IFRS 7, IFRS 4 och IFRS 16 ändrades. De här ändringarna är en fortsättning på det dokument om Referensräntereformen (fas 1) som togs i bruk 2020. Ändringarna i fas 2 medförde två praktiska lättnader, och dessa tillämpas från och med den tidpunkt då referensräntereformen togs i bruk. Den första lättnaden gäller finansiella instrument värderade till upplupet anskaffningsvärde så att en ändring av avtalsbaserade kassaflöden på grund av referensräntereformen behandlas genom att uppdatera effektivräntan, varvid ingen direkt vinst eller förlust uppkommer till följd av ändringen. Den här ändringen har ingen betydande inverkan på OP Gruppen, eftersom merparten av fordringarna och skulderna är euriborbundna och euribor fortfarande används som referensränta. Endast en liten del av skulderna och fordringarna är bundna till Libor. Den andra ändringen gäller säkringsredovisningen som inte avbryts även om referensräntan ändras under ett pågående säkringsförhållande, utan den säkrade risken och kassaflödena i anslutning till den definieras på nytt då referensräntan ändras. På motsvarande sätt ändras säkringsdokumenteringen för den säkrade risken och säkringsinstrumentet. Ändringen i värderingen som orsakas av detta redovisas som en del av säkringsineffektiviteten. Den här ändringen har ingen väsentlig inverkan på OP Gruppen, eftersom merparten av säkringarna är euriborbundna.

OP Gruppens konsoliderade bokslut är upprättat enligt ursprungliga anskaffningsvärden med undantag för finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet, finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, säkringsobjekt vid säkring av verkligt värde (för den risk som säkras) och förvaltningsfastigheter värderade till verkligt värde. Dessutom har de förmånsbestämda pensionsplanerna behandlats i enlighet med standarden IAS 19.

Uppgifterna i bokslutet anges i miljoner euro. Då det för en post i en tabell i noterna anges en nolla, betyder det att posten har ett saldo, men att det är avrundat till noll. Då ingenting anges för en post (posten är tom), är saldot för posten noll.

I enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker och standarden IAS 8 om redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar samt fel ska OP Andelslags styrelse fastställa sådana bokslutsprinciper som inget bestäms om i de internationella redovisningsstandarderna. OP Andelslags styrelse har i enlighet med det här fastställt principen att OP Gruppens redovisningstekniska moderföretag består av medlemsandelsbankerna.

Den information om kapitaltäckning enligt Pelare 3 som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 redovisas i OP-sammanslutningens kapitaltäckningstabeller. I OP Gruppens verksamhetsberättelse finns ett sammandrag av kapitaltäckningen.

2. Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Upprättandet av bokslutet enligt IFRS-standarderna förutsätter att ledningen bedömer och överväger tillämpningen av redovisningsprinciperna. Då bokslutet upprättas görs sådana uppskattningar och antaganden om framtiden, vilkas utfall kan avvika från det verkliga utfallet. Dessutom måste olika avvägningar göras då principerna för upprättande av bokslutet tillämpas.

2.1 Förväntade kreditförluster

Flera faktorer som kräver ledningens bedömning ansluter sig till upprättandet av beräkningsmodeller för förväntade kreditförluster (ECL), bland annat:

- Val av rätta ECL-modeller som beskriver de kreditförluster som kan väntas i avtalsbeståndet så väl som möjligt
- Olika antaganden och bedömningar från egna medarbetare som gjorts i modellerna
- Val av estimatmetoder för ECL-modellernas parametrar
- Fastställande av avtals löptid för krediter utan förfallodag (revolverande krediter)
- Fastställande av den modellrisk som ansluter sig till modelleringsmaterial och datakvalitet
- Korrekt indelning av avtal i olika segment så att deras ECL beräknas med rätt modell
- Val av makroekonomiska faktorer så att ändringarna i dem korrelerar med avtalens sannolikhet för fallissemang
- Prognostisering av makroekonomiska scenarier och sannolikheten för dem i framtiden
- Tilläggsavsättningar som enligt ledningens bedömning riktats till en viss bransch till exempel på grund av coronapandemin
- Sänkning av säkerhetsvärdet enligt ledningens prövning på grund av säkerhetens geografiska läge

Ledningens prövning har också använts för att bedöma en betydande ökning i kreditrisken, bl.a. för:

- Bedömningar från egna medarbetare som används för att bedöma den relativa förändringen i kreditrisken för privatkunder, med vilka säkerställs att antalet avtal som överförs till steg 2 är korrekt före överföringen till steg 3 (s.k. default capture rate)
- Valet av absolut gräns som baserar sig på det historiska beteendet för fallissemang samt på OP Gruppens kreditriskprocess
- Bestämningen av längden på den tidsperiod under vilken kunden måste visa ett gott betalningsbeteende för att nedskrivningssteget ska kunna förbättras från steg 3 till steg 2 och 1.

Den egentliga beräkningen av ECL-tal utförs med ECL-modellerna utan prövning av ledningen, utom då det är fråga om en stor företagsexponering huvudsakligen i steg 2 eller 3 och på bevakningslistan, varvid ECL beräknas med den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

Tilläggsavsättningar som baserar sig på ledningens bedömning direkt i ECL-talen (så kallade post model adjustments) är avsedda endast för tillfällig användning tills den oförutsedda händelse eller omständighet som gett upphov till avsättningen har kunnat beaktas i ECL-modellerna.

De nuvarande ECL-modellerna beaktar inte riskerna som förknippas med hållbar utveckling Environmental, Social och Governance ("ESG") som en separat komponent. I not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev redogörs för beräkningen av förlustreserven.

2.2 Verkliga värden på finansiella instrument

Ledningen ska avgöra när marknaden för finansiella instrument inte fungerar. Ledningen ska dessutom avgöra när ett enskilt finansiellt instrument är föremål för aktiv handel och när prisuppgifterna på marknaden är en tillförlitlig indikation på instrumentets verkliga värde. Då det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs med en värderingsmetod behövs ledningens prövning för att välja värderingsmetod. Till den del som indata inte kan fås från marknaden för att få resultat från modellerna, måste ledningen ta ställning till hur mycket annan information som kan användas (Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod).

2.3 Försäkringsavtal

I beloppet på skulden till följd av försäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. För skadeförsäkringens del baseras bedömningen utöver antaganden som gäller den yttre omvärlden i huvudsak på aktuariella analyser av den egna skadestatistiken. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa skuldens diskonteringsränta samt för att bedöma skadekostnaden för skador som redan inträffat (Not 53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet).

I beloppet på skulden till följd av livförsäkringsavtal ingår flera faktorer och osäkerhetsfaktorer som är föremål för avvägningar. Då livförsäkringens skuld beräknas används främst antaganden vid tidpunkten för beviljande av försäkringen om försäkringsriskernas utfall, driftskostnaderna och avkastningen från placeringsverksamheten. Antagandena följs fortlöpande upp och om det framgår att den skuld som beräknats med de här antagandena är för liten, kompletteras skulden att motsvara de nya observationerna. Ledningens bedömning krävs i synnerhet för att fastställa skuldens diskonteringsränta, människors dödlighetsantagande samt de driftskostnader som hanteringen av försäkringar orsakar i framtiden (Not 64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden).

2.4 Strukturerade företag

Vid granskningen av det bestämmande inflytandet som placeringar i strukturerade företag medför bedöms placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamhet samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Granskningen av inflytandet över relevant verksamhet och exponeringar mot rörliga intäkter innefattar prövning. Då placeringens andel av placeringsobjektets nettotillgångar och avkastning överstiger 10–20 procent granskas det bestämmande inflytandet närmare. Ett placeringsobjekt konsolideras som dotterföretag senast då OP Gruppens andel av företagets rörliga intäkter överstiger 37 procent och det finns ett samband mellan den rörliga avkastningen och inflytandet (Not 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter).

2.5 Nedskrivningsprövning

Goodwill, nyttigheter med en obegränsad nyttjandetid och immateriella tillgångar i arbete prövas årligen med hänsyn till nedskrivningsbehovet. Återvinningsvärdet bestäms vid nedskrivningsprövningen och det baserar sig ofta på bruksvärdet, och vid beräkningen av det måste bedömningar göras om det framtida kassaflödet och den diskonteringsränta som tillämpas (Not 24. Immateriella tillgångar).

2.6 Fastigheter

Värderingen av förvaltningsfastigheter till verkligt värde baserar sig till vissa delar på ledningens bedömningar av objektens marknadsvärden (Not 21. Investeringstillgångar). De framtida intäkterna från förvaltningsfastigheter baserar sig på ledningens bedömning av fastigheternas nyttjandevärde (Not 25. Materiella tillgångar).

2.7 Kapitalförvaltningens OP-bonus

Kapitalförvaltningens OP-bonus ackumuleras främst ur de förvaltningsprovisioner som kunderna betalar för fonder samt ur provisionerna för fondanknutna försäkringar. OP-bonus för de här posterna motsvarar rätt långt sådana ersättningar som betalas till kunderna, vilka avses i standarden IFRS 15 och som i bokföringen behandlas som avdrag från transaktionspris och därmed från försäljningsintäkter. Om kapitalförvaltningens OP-bonus skulle nettas från provisionsintäkterna i kapitalförvaltningen, skulle det enligt ledningens prövning leda till att OP-bonus som ackumulerats i OP Gruppens resultaträkning inte ger en rättvisande bild av det totala beloppet av dem. På grund av det redovisas utöver OP-bonus som ackumulerats i bankrörelsen och skadeförsäkringens även OP-bonus för kapitalförvaltning i resultaträkningen på raden OP-bonus till ägarkunder (Not 14. OP-bonus till ägarkunder).

3. Konsolideringsprinciper

3.1 Det redovisningstekniska moderföretaget

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens konsoliderade bokslut upprättas som en sammanställning av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut. Det konsoliderade bokslutet ska också omfatta sådana sammanslutningar, i vilka ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslagen. OP Gruppens andelskapital utgörs av andelsbanksmedlemmarnas sådana medlemsinsatser som banken har en absolut rätt att vägra lösa in. I enlighet med de här principerna har för OP Gruppen bildats ett så kallat redovisningstekniskt moderföretag (Not 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter).

Det redovisningstekniska moderföretagets interna innehav, interna transaktioner, interna fordringar och skulder, interna vinstutdelningar och internvinster elimineras.

3.2 Dotterföretag, intresseföretag och samarbetsarrangemang

I OP Gruppens bokslut konsolideras boksluten för det redovisningstekniska moderföretaget och de företag som det har bestämmande inflytande i. OP Gruppen har bestämmande inflytande över ett företag när OP Gruppen är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning genom sitt engagemang i företaget och kan påverka avkastningen med hjälp av sitt bestämmande inflytande över företaget (medräknat strukturerade företag). Största delen av dotterföretagen ägs helt av OP Gruppen, varvid gruppens bestämmande inflytande baserar sig på rösträtten.

OP Gruppen fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. De fonder som klassificerats som strukturerade företag har konsoliderats i gruppens bokslut då OP Gruppens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt, utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Förändringarna i bestämmande inflytande i de olika fondplaceringar som konsolideras i OP Gruppen följs upp kvartalsvis. Vid granskningen av det bestämmande inflytandet beaktas placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamheter samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Då OP Gruppens bestämmande inflytande upphör värderas det återstående innehavet enligt det verkliga värdet på den dag då inflytandet upphört och förändringen i det bokförda värdet resultatförs. Det här verkliga värdet används som ursprungligt bokfört värde då det återstående innehavet senare behandlas som intresseföretag, samarbetsarrangemang eller finansiella tillgångar. Dessutom behandlas belopp i ifrågakvaranter som tidigare redovisats bland övrigt totalresultat som om OP Gruppen direkt hade överlåtit de tillgångar och skulder som ansluter sig till dem. Det här kan medföra att belopp som tidigare redovisats bland övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

OP Gruppens interna innehav har eliminerats med förvärvsmetoden. Det vederlag som getts och de tillgångar och övertagna skuldåtaganden i ett förvärvat bolag som kan särskiljas värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Den andel av anskaffningsvärdet som överskrider nettotillgångarna redovisas som goodwill. Om anskaffningsvärdet är mindre än det verkliga värdet av nettotillgångarna, resultatförs differensen.

Utgifter i anslutning till förvärv kostnadsförs då de realiserats. En eventuell tilläggsköpesumma värderas till verkligt värde och klassificeras antingen som skuld eller eget kapital. En tilläggsköpesumma som klassificerats som skuld värderas till verkligt värde via resultatet på rapportperiodens slutdag.

Intresseföretag som företag som hör till OP Gruppen har betydande inflytande i konsolideras enligt kapitalandelsmetoden. Ett betydande inflytande uppkommer i regel då gruppen innehar 20–50 procent av röstetalet i ett annat bolag eller då gruppen annars har betydande inflytande utan att ha bestämmande inflytande. Då kapitalandelsmetoden tillämpas redovisas en placering vid första redovisningstillfället enligt anskaffningsvärde och den ökas eller minskas genom att redovisa placerarens andel av vinsten eller förlusten för tiden efter placeringsobjektets anskaffningstidpunkt. OP Gruppens andelar av intresseföretag innehåller också den goodwill som fastställs vid anskaffningstidpunkten. Om koncernens andel av intresseföretagets förlust är större än placeringens bokförda värde, redovisas placeringen i balansräkningen till nollvärde och förluster som överstiger det bokförda värdet konsolideras inte, om OP Gruppen inte förbundit sig till att uppfylla intresseföretagets förpliktelser. De riskkapitalfonder som behandlats som intresseföretag har värderats till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 9 på det sätt som standarden IAS 28 tillåter (Not 21. Investeringstillgångar).

Ett samarbetsarrangemang är ett arrangemang över vilket två eller fler parter har gemensamt bestämmande inflytande. Med gemensamt bestämmande inflytande avses att två eller flera parter i avtal reglerat att gemensamt utöva det bestämmande inflytandet över ett samarbetsarrangemang. Ett sådant inflytande föreligger endast när beslut om relevanta åtgärder kräver samtycke från samtliga parter som utövar det bestämmande inflytandet. Ett samarbetsarrangemang är antingen en gemensam verksamhet eller ett joint venture. Ett joint venture är ett arrangemang genom vilket OP Gruppen har rätt till nettotillgångarna från arrangemanget. En gemensam verksamhet är ett arrangemang genom vilket OP Gruppen har rätt till de tillgångar och har förpliktelser avseende de skulder som rör arrangemanget. Fastighetsbolagen konsolideras i OP Gruppens bokslut som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter och skulder som motsvarar OP Gruppens innehav.

Dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang som förvärvats under räkenskapsperioden konsolideras från den tidpunkt då OP Gruppen har fått bestämmande, gemensamt bestämmande eller betydande inflytande. På motsvarande sätt konsolideras dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang som sålts under räkenskapsperioden till dess det bestämmande eller betydande inflytandet upphör.

Interna transaktioner, fordringar, skulder och vinstutdelningar elimineras då bokslutet upprättas.

3.3 Innehav utan bestämmande inflytande

Fördelningen av räkenskapsperiodens resultat mellan det redovisningstekniska moderföretagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande presenteras i resultaträkningen och fördelningen av totalresultatet presenteras i den separata rapporten över totalresultat. Räkenskapsperiodens resultat och totalresultatet hänförs till innehav utan bestämmande inflytande också i de fall där det leder till att innehavet utan bestämmande inflytande blir negativt. Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande presenteras i balansräkningen som en del av det egna kapitalet. Om ett placeringsobjekts kapital inte uppfyller kraven för eget kapital i IAS 32, ska som skuld redovisas vilken andel av nettotillgångarna som utgörs av innehav utan bestämmande inflytande.

Innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till det objekt som förvärvas kan värderas till antingen det verkliga värdet eller som en relativ andel av nettotillgångarna hos det objekt som förvärvas. Värderingsprincipen fastställs separat för varje förvärv.

4. Poster i utländsk valuta

OP Gruppens bokslut upprättas i euro, som är moderföretagets funktionella valuta och rapportvaluta. Transaktioner i utländsk valuta redovisas i euro till transaktionsdagens kurs eller rapportmånadens mittkurs. På bokslutsdagen omräknas monetära balansposter i utländsk valuta till euro till den kurs som gäller på bokslutsdagen. Icke-monetära balansposter som värderas till det ursprungliga anskaffningsvärdet redovisas till transaktionsdagens kurs.

Kursdifferenser som uppkommer då transaktioner i utländsk valuta och monetära balansposter omräknas till euro redovisas som valutakursvinster eller valutakursförluster på resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet. (Not 8. Nettointäkter från placeringsverksamhet).

5. Sammandrag av presentationen av resultatposter i bokslutet

Räntenetto	<p>Erhållna och betalda räntor för ränteinstrument, erhållna och betalda negativa räntor, differensen mellan det upplupna nominella värdet och anskaffningsvärdet, räntor på räntederivat samt värdeförändringen vid säkringen till verkligt värde.</p> <p>Provisioner som anses utgöra ersättning för den risk som banken tar i anslutning till ett finansiellt instrument och som anses utgöra en fast del av det finansiella instrumentets effektiva ränta.</p>
Försäkringsnetto	Premieintäkter från skadeförsäkringen och skadeförsäkringsersättningar samt livförsäkringens riskrörelse.
Provisionsnetto	<p>Provisionsintäkter från utlåningen, inlåningen, betalningarna, förmedlingen av värdepapper, emissionen av värdepapper, fonderna, kapitalförvaltningen, juridiska uppdrag, garantierna, bostadsförmedlingen, försäkringsförmedlingen, livförsäkringens belastningsinkomst samt hälso- och välbefinnandetjänsterna.</p> <p>Provisionskostnader för betalningarna, förmedlingen av värdepapper, emissionen av värdepapper, fonderna kapitalförvaltningen, försäkringsförmedlingen samt hälso- och välbefinnandetjänsterna.</p>
Nettointäkter från placeringsverksamhet	<p>Realisationsvinster och realisationsförluster, ränteintäkter, valutavärderingar samt nedskrivningar och återförda nedskrivningar för tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.</p> <p>Förändringar i verkligt värde av finansiella instrument som redovisats till verkligt värde via resultatet samt utdelningar och andelar. Dessutom ränteintäkter och räntekostnader för derivat som innehas för handel.</p> <p>Intäkter och nedskrivningar för lån och övriga fordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde.</p> <p>Förändringar i verkligt värde på förvaltningsfastigheter, hyror och andra kostnader i anslutning till fastigheter.</p> <p>Räntegottgörelse på kunders försäkringsbesparingar och förändring i försäkringsskuld i livförsäkringen samt upplösning av diskontering i skadeförsäkringen.</p> <p>Intäkter hos intresseföretag som konsolideras med metoden för verkligt värde eller kapitalandelsmetoden.</p>

Övriga rörelseintäkter	Hyresintäkter och försäljningsintäkter från rörelsefastigheter samt övriga intäkter.
Personalkostnader	Löner, provisioner, pensionskostnader och lönebikostnader.
Övriga rörelsekostnader	ICT-driftkostnader och ICT-utvecklingskostnader, köptjänster, kostnader för verksamhetsställen, myndighetsavgifter, datakommunikation, marknadsföring, samhällsansvar och övriga kostnader.
Nedskrivningar av fordringar	Förväntade kreditförluster från kunder, poster utanför balansräkningen och skuldebrev samt slutliga kreditförluster och återföringar för dem.

6. Principer för intäktsföring

6.1 Ränteintäkter

Ränteintäkter och räntekostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta redovisas med effektivräntemetoden. Effektivräntemetoden beskrivs närmare i avsnitt 7.2.1 Upplupet anskaffningsvärde i redovisningsprinciperna. Också räntor på sådana fordringar för vilka det finns förfallna betalningar som inte skötts intäktsförs. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader. Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras bland ränteintäkter och räntekostnader över lånets löptid.

Kundmarginalen enligt derivatvillkoren för räntetaks- och räntekorridorsskrediterna ackumuleras i räntenettet i takt med att en kund betalar tilläggs marginal enligt ett derivatvillkor (Not 5. Räntenetto).

6.2 Provisionsnetto

Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument redovisas i enlighet med standarden IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. De provisionsintäkter som avses i standarden IFRS 15 ska intäktsföras då de prestationsåtaganden som man kommit överens om i tjänsten överförs till kunden. I sådana fall är överföringen av kontroll ett centralt kriterium. Provisionsintäkterna redovisas till beloppet av den ersättning som man förväntar sig att ha rätt till i utbyte mot att överföra varor tjänster till kunden. Provisionskostnaderna redovisas i provisionsnettot enligt prestationsprincipen.

I segmentet Hushållsbank debiteras avgifter av privatkunderna och företagskunderna. Provisionsintäkterna består av provisionsintäkter från utlåningen och betalningarna. I hushållsbanksrörelsen debiteras dessutom avgifter bland annat för juridiska uppdrag, garantier, fonder och bostadsförmedling. De poster som nämns ovan består av flera hundra olika avgiftstyper, vilkas prestationsåtaganden uppfylls i enlighet med arten av avgiften antingen över tiden eller vid en bestämd tidpunkt. Prestationsåtagandena för avgifterna för utlåningen, garantierna och fonderna uppfylls i regel över tiden, de övriga avgifterna i hushållsbanksrörelsen vid en bestämd tidpunkt. Ersättningsbeloppet består i tjänsterna främst av ett listpris eller ett pris som överenskommit i avtalet. Ägarkunderna får rabatt på dagliga banktjänster. Kunderna debiteras med avgifterna i enlighet med avtalsvillkoren månatligen eller efter det att tjänsten utförts.

I segmentet Företagsbank debiteras avgifter av privatkunderna och företagskunderna. Provisionsintäkterna i anslutning till bankrörelsen består av provisionsintäkterna från utlåningen och betalningarna. I företagsbanksrörelsen debiteras dessutom externa avgifter för bland annat garantier och värdepappersemissioner. De poster som nämns ovan består av flera hundra olika avgiftstyper, vilkas prestationsåtaganden uppfylls i enlighet med arten av avgiften antingen över tiden eller vid en bestämd tidpunkt. Prestationsåtagandena för avgifterna för utlåningen och garantierna uppfylls i regel över tiden, de övriga avgifterna i anslutning till bankrörelsen vid en bestämd tidpunkt. Provisionsintäkterna i anslutning till kapitalförvaltningen i segmentet Företagsbank består av provisioner för fonder och kapitalförvaltning. Provisionsintäkterna intäktsförs främst över tiden under avtalsperioden och det ersättningsbelopp som debiteras månatligen består av en avtalsenlig procentuell andel av de placeringar eller försäkringsbesparingar som förvaltas för kunden. I provisionerna för fonder och kapitalförvaltning ingår avkastningsbaserade provisioner som är bundna till framgången i placeringsverksamheten. De avkastningsbaserade provisionerna intäktsförs först då det är mycket sannolikt att de kriterier som mäter framgången i placeringsverksamheten har uppfyllts.

I segmentet Skadeförsäkring intäktsförs de avtal som inte innehåller försäkringsrisk i enlighet med standarden IFRS 15 och redovisas i provisionsnettot. Provisionsintäkterna består främst av livförsäkringens belastningsinkomst, återbäringar av fondanknutna förvaltningsprovisioner, intäkter från hälso- och välbefinnandetjänsterna samt provisioner från förmedling av försäkringar.

Livförsäkringens belastningsinkomst består av teckningsprovisioner för försäkringspremier (s.k. kappa-belastning) och förvaltningsprovisioner för försäkringsbesparingar (s.k. gamma-belastning). Övriga provisioner från livförsäkring intäktsförs i enlighet med standarden IFRS 4 Försäkringsavtal. Intäkterna från hälso- och välbefinnandetjänsterna redovisas enligt vårdbesök då tjänsten är utförd. Kunderna debiteras med avgifterna i enlighet med tariffen då tjänsten är utförd. I avtalen om företagshälsovård intäktsförs intäkterna över tiden under avtalsperioden och kunderna debiteras med avgifterna månatligen enligt avtal. OP Gruppen agerar som huvudman för hälso- och välbefinnandetjänsterna i enlighet med standarden IFRS 15, varvid de ersättningar som betalas till yrkesutövarna redovisas bland provisionskostnaderna. OP Gruppens samarbetspartner betalar provisionsintäkter för försäkringsförmedlingen i enlighet med den ersättning som överenskommit i avtalen. Prestationsåtagandena uppfylls över tiden, och kunderna debiteras med avgifterna månatligen.

Avgifterna i segmentet Övrig rörelse består främst av provisioner från betalningar. Prestationsåtagandena uppfylls över tiden, och ersättningsbeloppet har överenskommit i avtalen. Avgifterna debiteras i enlighet med de betalningstransaktioner som skett.

Intäkterna från avtal med kunder delas i bokslutet upp i enlighet med segmenten (Not 7. Provisionsnetto).

Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen. Utdelningarna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet.

7. Finansiella instrument

7.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter (Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod).

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris (t.ex. OTC-derivat), baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmodell för respektive produkt. Värderingsmodellerna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid bokslutstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågasvarande post som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

Typiskt för illikvida produkter är att det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell avviker från den faktiska köpesumman. Den faktiska köpesumman är dock det bästa beviset på en produkts verkliga värde. Differensen mellan den faktiska köpesumman och det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell som använder marknadspris, dvs. Day 1 profit/loss, periodiseras i resultaträkningen enligt

avtalets löptid. Den operierade andelen intäktsförs dock genast, om ett verkligt marknadspris finns att få på produkten eller om en prissättningspraxis etableras på marknaden.

I OP Gruppens balansräkning ingår inte betydliga illikvida finansiella tillgångar.

De illikvida finansiella skulderna (placeringsavtal) i gruppens livförsäkringsrörelse värderas enligt IFRS 9 till verkligt värde. Vid beräkningen av placeringsavtalens verkliga värde tillämpas en värderingsmetod som beaktar bl.a. penningars tidsvärde och det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som utgör täckning. Skuldernas värde kan dock inte vara mindre än avtalets återköpsvärde. De här avtalen har klassificerats till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

7.2 Finansiella tillgångar och skulder

OP Gruppens finansiella tillgångar redovisas i noterna 17. Kontanta medel, 18. Fordringar på kreditinstitut, 19. Derivatinstrument, 20. Fordringar på kunder, 21. Investeringsstillgångar, 22. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal samt 27. Övriga tillgångar. De finansiella skulderna redovisas i noterna 29. Skulder till kreditinstitut, 19. Derivatinstrument, 30. Skulder till kunder, 32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal, 33. Skuldebrev emitterade till allmänheten, 34. Avsättningar och övriga skulder samt 35. Efterställda skulder.

7.2.1 Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde är det belopp till vilket den finansiella tillgången eller den finansiella skulden värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och, för finansiella tillgångar, justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv.

Effektivräntemetoden diskonterar exakt de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under den förväntade löptiden för den finansiella tillgången eller finansiella skulden till redovisat bruttovärde för en finansiell tillgång eller till det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell skuld. Vid beräkning av effektivräntan uppskattas de förväntade kassaflödena genom att beakta samtliga avtalsvillkor för det finansiella instrumentet utan att beakta de förväntade kreditförlusterna ("ECL"). Beräkningen innefattar alla avgifter och punkter som betalats eller erhållits av avtalsparterna, och som är en integrerad del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra premier eller rabatter. Avgifter som ingår i räntan för ett finansiellt instrument omfattar t.ex. expeditions- och uppläggningsavgifter i samband med uttag av lån. Sådana avgifter periodiseras på det finansiella instrumentets förväntade löptid eller på en kortare period, i tillämpliga fall. Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument och som redovisas i enlighet med standarden IFRS 15 omfattar t.ex. avgifter som tas ut för förvaltning av lån.

De förväntade kreditförlusterna ska inkluderas i de uppskattade kassaflödena vid beräkningen av den kreditjusterade effektivräntan för finansiella tillgångar som anses vara kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (s.k. "POCI").

Ränteintäkter

Ränteintäkterna beräknas genom tillämpning av effektivräntan på det redovisade bruttovärdet för en finansiell tillgång med undantag av följande:

- a) köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar, för vilka tillämpas kreditjusterad effektivränta på en finansiell tillgångs upplupna anskaffningsvärde.
- b) finansiella tillgångar som inte är köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar men som senare har blivit kreditförsämrade finansiella tillgångar (eller som befinner sig i steg 3). För de här finansiella tillgångarna ska effektivräntan tillämpas på den finansiella tillgångens upplupna anskaffningsvärde (dvs. efter avdrag av det redovisade nettovärdet av den förväntade kreditförlusten).

7.2.2. Det första redovisningstillfället och den första värderingen

Vid det första redovisningstillfället ska en finansiell tillgång eller finansiell skuld värderas till det verkliga värdet plus eller minus, när det gäller en finansiell tillgång eller finansiell skuld som inte värderas till verkligt värde via resultatet, transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärv eller emission av den finansiella tillgången eller finansiella skulden. Omedelbart efter det första redovisningstillfället ska för en finansiell tillgång redovisas en förlustreserv för förväntade kreditförluster, om den finansiella tillgången värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Det här medför att en förlust redovisas i resultatet för finansiella tillgångar som nyligen getts ut eller köpts.

7.3. Klassificering och efterföljande värdering av finansiella tillgångar

OP Gruppen klassificerar finansiella tillgångar i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet (FVTPL – Fair Value Through Profit or Loss)
- Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (FVOCI – Fair Value Through Other Comprehensive Income)
- Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

7.3.1 Krediter och skuldebrev

Klassificeringen och den efterföljande värderingen av krediter och skuldebrev beror på följande faktorer:

- a) OP Gruppens affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar
- b) egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

På basis av de här faktorerna ska OP Gruppen klassificera krediter och skuldebrev i följande tre värderingskategorier:

- 1) Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. En posts bokförda värde innehåller en förlustreserv för förväntade kreditförluster och ränteintäkterna redovisas bland ränteintäkterna med effektivräntemetoden.
- 2) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar. Dessutom ska de avtalade villkoren vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Ändringarna i verkligt värde redovisas i fonden för verkligt värde. Nedskrivningsvinster eller -förluster samt valutakursvinster eller -förluster resultatförs. När en finansiell tillgång tas bort från balansräkningen omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten i fonden för verkligt värde från eget kapital till resultatet som en omklassificeringsjustering till nettointäkter från placeringsverksamheten. Räntan beräknad enligt effektivräntemetoden tas upp i ränteintäkter eller nettointäkter från placeringsverksamheten (försäkringsbolagens placeringar).
- 3) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet är finansiella tillgångar som innehas för handel eller finansiella tillgångar som inte uppfyller kriterierna för värdering till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Vinsterna och förlusterna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet. Ränteintäkterna och räntekostnaderna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel redovisas bland nettointäkter från placeringsverksamhet.

Affärsmodell

Med affärsmodell avses hur OP Gruppen förvaltar sina finansiella tillgångar för att generera kassaflöden. OP Gruppens affärsmodell avgör huruvida enbart insamling av avtalsenliga kassaflöden eller insamling av avtalsenliga kassaflöden och försäljning av finansiella tillgångar leder till kassaflöden eller om det är fråga om handel. Finansiella tillgångar som hör till affärsmodellen med handel värderas i resultatet. Vid bedömningen av affärsmodellen beaktar OP Gruppen kommande åtgärder för att nå affärsmodellens mål. Bedömningen omfattar tidigare erfarenhet av insamlingen av kassaflöden, hur affärsrörelsemodellen och de finansiella tillgångar som innehas i enlighet med den ska värderas samt hur det rapporteras till nyckelpersoner i företagets ledning, hur riskerna hanteras och hur cheferna för affärsrörelsen belönas.

Till exempel innehas bolån som OP Gruppen beviljat för att samla in avtalsenliga kassaflöden. De kan endast i få fall säljas mellan företag som ingår i OP Gruppen, t.ex. som garantier för obligationslån med bostadssäkerhet som satts i omlopp av OP-Bostadslånebanken eller vid exceptionella likviditetskriser. Dessutom är målet med affärsmodellen för OP Gruppens likviditetsreservportfölj att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar.

Ändring i affärsmodellen

Ändringar i affärsmodellen förväntas ske sällan till följd av interna eller externa förändringar, och de måste vara betydande med tanke på OP Gruppens verksamhet. OP Andelslags styrelse bestämmer om ändringar i affärsmodellen. Affärsmodellen ändras då OP Gruppen förvärvar eller avyttrar ett affärsområde eller avvecklar affärsområdets verksamhet. En förändring i affärsmodellen dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt av respektive affärsenhet. Ekonomi och Riskhantering ska behandla den för att klargöra hurdana effekter den kan ha på bokföringen (inkl. effekterna på ECL). En förändring i målet för ett företags affärsmodell måste genomföras före den dag då klassificeringen ändras.

Ändringen i klassificeringen ska tillämpas prospektivt från ändringsdagen för klassificeringen. Ändringsdagen för klassificeringen är den första dagen i den rapporteringsmånad som följer efter det att beslutet om att ändra klassificeringen har fattats. Tidigare rapportperioder justeras inte retroaktivt.

I följande tabell presenteras effekterna på bokföringen av ändringarna av olika klassificeringar:

Ursprunglig värderingskategori	Ny värderingskategori	Bokföringseffekt
Upplupet anskaffningsvärde	FVTPL	Det verkliga värdet fastställs på ändringsdagen för klassificeringen. Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i resultatet.
FVTPL	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt redovisat bruttovärde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
Upplupet anskaffningsvärde	FVOCI	Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i övrigt totalresultat. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.
FVOCI	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt upplupet anskaffningsvärde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska dock tas bort från det egna kapitalet och redovisas som en justering av det verkliga värdet för en finansiell tillgångspost på ändringsdagen för klassificeringen. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.
FVTPL	FVOCI	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
FVOCI	FVTPL	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska överföras som en justering som beror på ändringen i klassificeringen från eget kapital till resultatet på ändringsdagen för klassificeringen.

Egenskaperna hos kassaflödena

Då OP Gruppens affärsmodell är en annan än handel, bedömer OP Gruppen om avtalsenliga kassaflöden är förenliga med ett grundläggande lånearrangemang eller inte. I ett grundläggande lånearrangemang består de avtalsenliga kassaflödena endast av betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet ("SPPI"), och ersättning för pengars tidsvärde, kreditrisk, utlåningsrisker samt en vinstmarginal är oftast de mest betydande delarna av räntan. Största delen av OP Gruppens finansiella tillgångar består av grundläggande lånearrangemang.

Alla krediter som OP Gruppen beviljat privatkunder och en del av företagskundernas krediter innehåller en möjlighet till återbetalning i förtid. Villkoren motsvarar dock grundläggande lånearrangemang, eftersom beloppet för förtida inlösen representerar ett avtalsenligt nominellt belopp och upplupen (men ännu inte reglerad) avtalsenlig ränta, vilket kan innebära ytterligare ersättning för förtida uppsägning av avtalet.

För skuldebrevens del testas egenskaperna hos kassaflödena med ett SPPI-verktyg. Resultatet från verktyget leder till att SPPI-testet antingen godkänns eller förkastas utan ytterligare undersökningar (resultaten pass/fail) eller till att kassaflödesegenskaperna före klassificeringsbeslutet undersöks enligt OP:s interna anvisningar (resultat "further review required"). Metoden identifierar ur avtalsvillkoren flera olika element som inverkar på om SPPI-definitionen uppfylls eller inte.

Då de avtalsenliga kassaflödena är exponerade för t.ex. förändringar i aktiekurser eller låntagarens ekonomiska resultat, är det inte fråga om ett grundläggande lånearrangemang, och sådana finansiella tillgångar ska värderas till verkligt värde via resultatet. Typiska exempel på det här är olika fondplaceringar som inte uppfyller definitionen på eget kapital enligt IAS 32 i emittentens bokslut.

Inbäddade derivat som ingår i de finansiella tillgångarna skiljs inte åt från värdavtalet utan de beaktas i den totala bedömningen av avtalsenliga kassaflöden.

Om affärsmodellen för förvaltningen av finansiella tillgångar ändras, kan det bli nödvändigt att omklassificera de finansiella tillgångarna. Omklassificeringen tillämpas framåtriktad från dagen för omklassificeringen. Sådana förändringar förväntas ske synnerligen sällan.

7.3.2 Egetkapitalinstrument

Egetkapitalinstrument är instrument som innebär en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder. Oftast utgörs egetkapitalinstrumenten av aktieplaceringar.

Egetkapitalinstrument värderas senare till verkligt värde via resultatet, utom då OP Gruppen gjort ett oåterkalleligt val vid första redovisningstillfället att efterföljande förändringar i verkligt värde för särskilda investeringar i egetkapitalinstrument som inte ingår i handelsrörelsen, och som annars skulle värderas till verkligt värde via resultatet, redovisas i övrigt totalresultat. Sådana investeringar finns inte för närvarande. Realisationsvinster eller realisationsförluster från sådana investeringar redovisas inte via resultatet, men utdelningarna från dem redovisas i övriga rörelseintäkter. Utdelningar för egetkapitalinstrument som innehåser för handel redovisas via resultatet bland nettointäkter från placeringsverksamhet.

7.3.3 Modifiering av avtalsenliga kassaflöden

Ändringar i betalningsplanen utgör åtgärder inom normala kundrelationer, men förekommer också i fall där kundens betalningsförmåga har försämrats. Anstånd som beviljats på grund av försämrad betalningsförmåga tas upp som exponeringar med anstånd och handlar vanligen om amorteringsfrihet för en begränsad tid. Vanligtvis omförhandlas de avtalsenliga kassaflödena för lån i sådana fall, eller så modifieras de på något annat sätt så att lånen inte tas bort från balansräkningen. I sådana fall beräknas lånets redovisade bruttovärde på nytt, och en modifieringsvinst eller -förlust redovisas på räntenettet i resultaträkningen. Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en proaktiv mätare för kundernas betalningsförmåga.

Om ändringarna i lånevillkoren är betydande eller om ett lån annars omförhandlas, tar OP Gruppen bort det ursprungliga lånet ur balansräkningen och redovisar samtidigt det nya, ändrade lånet i balansräkningen. I sådana fall ska modifieringens datum behandlas som det första redovisningstillfället för lånet vid tillämpning av nedskrivningskraven på det modifierade lånet. Det här innebär vanligtvis att man värderar förlustreserven till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster. OP Gruppen klassificerar orsakerna till ändringen och svårighetsgraderna med en intern klassificering som följer upp om det vid borttagningen ur balansräkningen har funnits bevis för att det modifierade lånet är kreditförsämrat vid första redovisningstillfället. I så fall redovisas lånet som en utgiven kreditförsämrad finansiell tillgång. Det här skulle till exempel kunna inträffa i en situation där det föreligger en betydande modifiering av en nödlidande tillgång.

I övriga fall tas finansiella tillgångar bort från balansräkningen då de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller då OP Gruppen överför den finansiella tillgången till en annan part, och överföringen uppfyller villkoren för borttagande från balansräkningen.

7.3.4 Försäkringsbolags finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar värderas till verkligt värde via resultatet, om de inte värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. OP Gruppen har också uttryckligen värderat finansiella tillgångar till verkligt värde via resultatet (alternativet verkligt värde) då det eliminerar eller minskar den s.k. bokföringsmässiga asymmetrin mellan värderingen av finansiella tillgångar och finansiella skulder med kopplingar till dem.

Placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar i livförsäkringsrörelsen samt placeringar i s.k. separata balansräkningar värderas till verkligt värde via resultatet, eftersom motsvarande försäkringsskuld eller skuld för placeringsavtal värderas till verkligt värde via resultatet.

7.3.5 Tillfälligt undantag

Egetkapitalinstrument och fondplaceringar med kopplingar till placeringsverksamheten i OP Gruppens skade- och livförsäkring klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet. På en betydande del av de här egetkapitalinstrumenten tillämpar OP Gruppen ett tillfälligt undantag (s.k. overlay approach), som återställer resultateffekterna av de här instrumenten till en nivå som motsvarar den nuvarande standarden IAS 39. De här placeringarna behandlas på samma sätt som de finansiella tillgångar som kan säljas som avses i standarden IAS 39. Förändringarna i verkligt värde på de placeringar som omfattas av det tillfälliga undantaget bokförs i fonden för verkligt värde bland eget kapital. Tillämpningen av det tillfälliga undantaget upphör senast då standarden IFRS 17 Försäkringsavtal träder i kraft. Syftet med det tillfälliga undantaget är att sammanjämka den tillfälliga resultatvolatiliteten som följer av att standarderna IFRS 9 och IFRS 17 träder i kraft vid olika tidpunkter genom att investeringar enligt standarden IFRS 9 värderas till verkligt värde via resultatet medan försäkringsskulden i anslutning till dem ännu inte kan värderas till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 17.

Enligt standarden IAS 39 bokförs finansiella tillgångar som kan säljas vid köptidpunkten i balansräkningen till anskaffningsvärdet, dvs. det verkliga värdet av det vederlag som betalats för dem utökat med de transaktionsutgifter som direkt kan riktas till förvärvet. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Värddeförändringar bokförs i övrigt totalresultat, varifrån de bokförs i resultaträkningen, då tillgångsposten tas bort från balansräkningen eller då det finns objektiva belägg för att dess värde har sjunkit. I fråga om finansiella tillgångar som kan säljas betraktas som objektiva belägg för ett egetkapitalinstruments del en betydlig eller långvarig nedgång under anskaffningsvärdet i dess verkliga värde.

Om ett värdepappers marknadsvärde ytterligare sjunker efter att en nedskrivning gjorts, redovisas en nedskrivning i resultaträkningen. Om det verkliga värdet av ett egetkapitalinstrument senare stiger, redovisas värdestegringen bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat (Not 15. Tillfälligt undantag (overlay approach)).

7.4 Nedskrivningar

Förväntade kreditförluster beräknas på basis av alla balansposter som värderas till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via övrigt totalresultat (övriga än egetkapitalinstrument) samt låneåtaganden och finansiella garantiavtal utanför balansräkningen. (Not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev). Förväntade kreditförluster ska redovisas varje balansdag och de ska beskriva:

- ett objektivt och sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera ett intervall av möjliga utfall
- pengarnas tidsvärde och
- rimliga och verifierbara uppgifter som är tillgängliga utan onödiga kostnader eller insatser på balansdagen för tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar.

7.4.1 Klassificering av avtal i tre nedskrivningssteg

Avtalen klassificeras i tre steg. De olika stegen beskriver hur en kredits kvalitet försvagats efter det första redovisningstillfället.

- Steg 1: avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för 12 månader.
- Steg 2: avtal, vars kreditrisk har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för hela löptiden.
- Steg 3: år 2021 nödlidande avtal (år 2020 fallerande avtal), för vilka också beräknas ECL för hela löptiden.

Definition av fallissemang (default)

OP Gruppen tillämpar för kalkyleringen enligt standarden IFRS 9 samma definition av fallissemang som tillämpas i de interna kreditriskmodellerna (IRB). Fallissemang bedöms med OP Gruppens interna klassificeringssystem för betalningsbeteendet. För privatkunderna tillämpas definitionen av fallissemang för varje avtal medan granskningen av företagskunderna sker kundgruppsspecifikt. En kund klassificeras som fallerande då det är osannolikt att kunden kommer att betala sina förpliktelser, till exempel då kunden har en offentlig betalningstörning eller exponering med anstånd, där nuvärdet av ett lån minskar med mer än 1 procent. För privatkundernas del sprids fallissemang till den fallerande gäldenärens samtliga kreditförpliktelser, då en betydande del (20 %) av en privatkunds exponeringar är fallerade. Dessutom är ett avtal fallerande senast då en betalning som hör till de finansiella tillgångarna är försenad i mer än 90 dagar.

Kundens fallissemang upphör då det inte längre uppfyller definitionen på fallissemang och den efterföljande prövotiden på 6–12 månader har löpt ut.

Definitionen av fallissemang baserar sig på artikel 178 i Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 575/2013 (CRR) samt Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang EBA/GL/2016/07 och EBA/RTS/2016/06).

Definition av nödlidande (non-performing) exponering

Definitionen av nödlidande exponering omfattar utöver exponeringarna enligt den tidigare tillämpade definitionen av fallissemang även prövotiderna för nödlidande exponeringar med anstånd innan de kan klassificeras som presterande (performing). OP Gruppen har 31.12.2021 ändrat kriteriet för nedskrivningssteg 3 till nödlidande exponering, medan kriteriet tidigare var fallerande exponering. Jämförelseuppgifterna har inte korrigerats.

Dessutom omfattas avtal som vid det första redovisningstillfället beviljats som kreditförsämrade alltid under hela löptiden av beräkningen av förväntad förlust (POCI).

Betydande ökning av kreditrisker

De förväntade kreditförlusterna beräknas avtalsenligt antingen för 12 månader eller för hela löptiden beroende på om instrumentets kreditrisk på balansdagen har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället eller inte. En betydlig ökning i kreditrisken bedöms avtalspecifikt samt med såväl kvalitativa som kvantitativa kriterier. Exponeringar med anstånd betraktas som ett kvalitativt kriterium. De övriga kvalitativa kriterierna består av olika mätare av kreditrisk (t.ex. kovenantbrott) och de beaktas i klassificeringsmodellerna eller i bedömningen av klassen för betalningsbeteendet.

OP Gruppen har för att fastställa betydande ökning av kreditrisken inkluderat relativa och absoluta tröskelvärden och beaktat alla väsentliga och verifierbara uppgifter.

En kvantitativ förändring bedöms under hela löptiden med PD-tal (PD-kurva) utifrån en relativ förändring. Ursprunglig PD-kurva för hela löptiden beräknas vid den tidpunkt då krediten beviljats med beaktande av makroekonomiska faktorer. Efter det fastställs den naturliga godtagbara variationsbredden för när kreditrisken inte anses ha ökat märkbart under lånets återstående löptid. En godtagbar variationsbredd har modellerats separat för privatkunder och företagskunder. Resultatet är en s.k. tröskelvärdeskurva, som man varje balansdag jämför med PD-kurvan för den del av löptiden som då återstår: om tröskelvärdet överskrids, har kreditrisken ökat betydligt och för krediten redovisas en kreditförlust som beräknats för kreditens hela löptid. Utöver den här gränsen för relativ förändring krävs att det skett en försämring i ratingklassen från det första redovisningstillfället för att övergången till beräkning av ECL för hela löptiden inte ska ske enbart på grund av tid. Dessutom tillämpas ett absolut tröskelvärde för de svagaste ratingklasserna (E+, E, E-, 9,0, 9,5 och 10,0).

Utöver de kriterier som nämns ovan har kreditrisken för en finansiell tillgång ökat betydligt efter det första redovisningstillfället, om de avtalsenliga betalningarna är försenade mer än 30 dagar eller en kredit har beviljats anstånd.

Då OP Gruppen bedömer om kreditrisken ökat betydligt har den inte tillämpat övergångsbestämmelsen om motbevisbar presumtion enligt standarden IFRS 9 på avtal, för vilka det inte är möjligt att beräkna ett ursprungligt PD för hela löptiden utan orimliga kostnader och arbetsinsatser.

OP Gruppen följer regelbundet upp hur effektivt de kriterier som nämns ovan upptäcker att kreditrisken har ökat betydligt innan avtalsenliga betalningar har varit förfallna mer än 30 dagar samt att avtal i regel inte överförs från nedskrivningssteg 1 direkt till nedskrivningssteg 3, och vidtar de kalibreringar som behövs i sättet att beräkna den relativa förändringen.

7.4.2 Beräkningsmetoder

Förväntade kreditförluster beräknas i regel systembaserat och avtalspecifikt med metoden för sannolikheten för fallissemang/förlustandelen vid fallissemang (PD/LGD-metoden) för alla privatkunders och företagskunders åtaganden. Dessutom används för de största företagsexponeringarna i steg 3 en kassaflödesbaserad ECL-beräkningsmetod som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

7.4.2.1 PD/LGD-metoden

De förväntade kreditförlusterna beräknas för varje avtal med modellerade riskparametrar och formeln $\text{probabilty of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen. PD beskriver sannolikheten för fallissemang i enlighet med definitionen för fallissemang ovan. LGD beskriver förlustandelen vid fallissemang, och den påverkas bl.a. av beloppet och typen av säkerheter och olika garantier. EAD beskriver exponeringsbeloppet vid fallissemang medräknat den exponering som ingår i balansräkningen (kapital och upplupen ränta) samt det förväntade syftet för poster utanför balansräkningen vid fallissemang.

ECL beräknas utifrån tre olika scenarier. Riskparametrarna PD, LGD och EAD beräknas på årsplanet i varje scenario. De årliga ECL-talen diskonteras på balansdagen, och med talen för de olika scenarierna beräknas ett ECL som viktats med sannolikheter. Som diskonteringsfaktor används avtalets effektiva ränta eller en uppskattning av det. Avtalets återstående löptid är begränsad till högst 30 år i beräkningarna.

Modellerna för sannolikheten för fallissemang under ett avtals hela löptid (lifetime PD) har upprättats separat för privatkunder och företagskunder. Centralt för PD-modellerna är avtalets ratingklass, kreditens ålder (privatkunder) samt modellens undersegment som bestäms för företagskunder utifrån en klassificeringsmodell och för privatkunder utifrån produkttyp. Dessutom är PD-estimaterna beroende av makroekonomiska faktorer och prognoserna för dem i de olika scenarierna. Förändringen i BNP och realräntan används som makroekonomiska förklarande faktorer i lifetime PD-modellen för företagsexponeringar. I lifetime PD-modellen för privatkunder har de makroekonomiska faktorerna delats upp mer detaljerat enligt segment, och till exempel för bolån används förändringen i BNP och 12 mån. Euribor, med avdrag för inverkan av BNP och inflationen. I revolverande krediter används förändringen i BNP och 3 mån. Euribor

realränta (under jämförelseåret till exempel i bolån förändringen i BNP och 12 mån. Euribor och i revolverande krediter förändringen i arbetslöshetsgraden och 12 mån. Euribor). Jämförelseuppgifterna har inte ändrats.

Modellen för förlustandelen vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter: 1) sannolikheten för återhämtning från fallissemang, 2) återbäring från skulder med säkerhet och 3) återbäring från skulder utan säkerhet. De olika komponenternas värden beror främst på produkttyp, bransch (företag), säkerhetstyp och hur länge avtalet har varit fallerande. Estimatet för återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 3 är tidsberoende, så att de minskar då fallissemangs- eller återvinningsstiden ökar.

De makroekonomiska faktorerna och prognoserna för dem påverkar de två första komponenterna.

Avtalets ansvar vid fallissemang för hela löptiden (lifetime EAD) består beroende på produkttyp av avtalsenliga kassaflöden, förväntad kapacitet, sannolikheten för återbetalning i förtid samt en löptidsmodell.

Hur avtals giltighetstid fastställs

Ett avtals giltighetstid består för skuldebrevslån av avtalets löptid som beaktar de låneamorteringar som följer av betalningsplanen. Modellen för återbetalning i förtid tillämpas på skuldebrevslån med säkerhet (exkl. fallerade), men den minskar inte löptiden för avtalet utan beaktas som en del av avtalets EAD.

Revolverande krediter (t.ex. kreditkort) utgörs av avtal som gäller tills vidare. För dem har upprättats modeller med en förväntad löptid. Löptiden i modellen beror på produkttyp och ratingklass. Den är i snitt ca 15 år.

Framtidsinriktad information

I beräkningsmodellen inkluderas framtidsinriktad information och makroekonomiska scenarier. OP Gruppens ekonomer uppdaterar de makroekonomiska scenarierna kvartalsvis, och de är desamma som också annars används i OP Gruppens ekonomiska planering. De makroekonomiska prognoserna omfattar 2–3 år av bastrenden för de ekonomiska scenarierna. Efter det konvergerar scenariot mot långsiktig ekonomisk jämvikt. I långsiktig jämvikt beräknas BNP och en del av de övriga variablerna enligt produktionsfunktionsmetoden. De alternativa scenarierna kring bastrenden beräknas enligt en vektorautoregressiv modell, där man utifrån variablernas sammansatta sannolikhetsfördelning avgör trenderna för respektive variabel med önskade sannolikheter. Variablernas sannolikhetsfördelning baserar sig på historiska ekonomiska chocker och korrelationer mellan variabler. Då de alternativa scenarierna beräknas beaktas även prognosfel i OP:s ekonomiprognos. De scenarier som används är tre: bas, stark och svag. De makroekonomiska faktorer som använts är: BNP-tillväxten, arbetslöshetsgraden, ökningen i investeringar, inflationen, förändringen i inkomstnivån, 12 mån. Euribor och 3 mån. Euribor-reallränta. Dessutom används bostadsprisindex i LGD-modellerna.

Det ingår en stor mängd osäkerhet i att upprätta makroekonomiska prognoser och att projicera dem mot framtiden ända upp till 30 år. De faktiska resultaten kan därför avvika betydligt från prognoserna. OP Gruppen har analyserat att förhållandet mellan komponenterna för de riskparametrar som används i ECL-kalkyleringen och förändringarna i makroekonomiska faktorer inte är lineärt. De makroekonomiska prognoserna påvisar därmed OP Gruppens bästa uppfattning om vilka scenarier och resultat som är möjliga.

7.4.2.2 Den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare

Målgruppen för ECL-testmetoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare är företagsmotparter på bevakningslistan som omfattas av R-ratingmodellen och vars exponeringar i regel hamnat i steg 2 eller 3 för ECL-beräkningen. De egna medarbetarnas bedömningar upprättas i samband med rating- eller kreditbeslut.

Den framtidsinriktade information som ska utnyttjas vid beräkningen utgör en del av den kreditvärdighetsbedömning och den ratingframställan som kreditanalytikern upprättat för företaget. I dem ska man ta ställning till hur marknaden, konkurrensläget och det förväntade kassaflödet kommer att utveckla sig.

I beräkningen beaktas också scenarier som beskriver förändringar i de makroekonomiska variablerna (stark, bas och svag), och kundens viktade förväntade kreditförlust beräknas utifrån dem.

Då scenarierna byggs upp utnyttjar man de scenarier som använts i PD/LGD-modellen.

Då en kund som omfattas av en kundspecifik ECL-bedömning från egna medarbetare inte längre uppfyller kriterierna för fallissemang, och kunden i samband med ratingprocessen har identifierats och klassificerats som en "icke nödlidande" motpart, omfattas kunden inte längre av den här metoden. Kunden börjar i stället omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt den normala PD/LGD-modellen.

7.4.3 Nedskrivningar av skuldebrev

Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat resultatförs och justerar fonden för verkligt värde.

OP Gruppen använder den ratingbaserade modellen för att beräkna den förväntade förlusten för skuldebrev.

I modellen används köpposters ratingar för såväl förvärvstidpunkten som rapporteringstidpunkten och de konverteras till PD-tal. I första hand används medelvärden för externa ratingar, i andra hand interna ratingar då externa ratingar inte finns.

PD-talen motsvarar de historiska fallissemang som realiserats för varje ratingklass enligt tidsperiod från den tidpunkt då ratingen fastställts. De historiska data som de korrelationer som fastställts baserar sig på är omfattande och härstammar från en lång tidsperiod. LGD motsvarar också det historiska utfall som undersökts enligt placering-/säkerhetsslag (senioritet, covered bond-status). De värderas inte separat enligt emittent eller placering. Eftersom externa ratingar i stället för PD mäter den totala kreditrisken (ECL), inverkar LGD i deras fall endast på hur ECL fördelas mellan PD- och LGD-komponenterna.

7.4.3.1 Klassificering av skuldebrev i nedskrivningssteg

Till steg 2 överförs placeringar, vars PD för ett år har fördubblats i den grad att förändringen räknat i procentenheter är minst 0,2, har en exponering med anstånd eller vars betalningar varit förfallna till betalning i mer än 30 dagar. I steg 3 klassificeras placeringar i anslutning till emittenter som fallerat, om betalningarna varit förfallna till betalning i mer än 90 dagar eller om kunden är en problemkund.

7.4.4 Nedskrivning av poster utanför balansräkningen

En stor del av de produkter som OP Gruppen tillhandahåller har en uttagsmån, en limit eller något annat låneåtagande utanför balansräkningen antingen som standard eller åtminstone under någon del av kretsloppet. Till exempel omfattar revolverande krediter, till exempel kreditkort och konton med kredit, både ett lån och ett outnyttjat åtagande. Dessutom är OP Gruppen säljarpart i olika garantier såsom finansieringsgarantier samt andra handelsgarantier eller myndighetsgarantier, på vilka tillämpas reglerna för nedskrivning enligt standarden IFRS 9. För låneåtaganden och finansiella garantiavtal ska det datum då OP Gruppen blir avtalspart till det oåterkalleliga åtagandet anses vara dagen för det första redovisningstillfället vid tillämpningen av nedskrivningskraven. Därmed beaktas vid beräkningen av den förväntade förlusten endast poster som binder OP Gruppen.

För de här posterna beräknas den förväntade förlusten med samma principer som för krediter. En betydlig ökning av kreditrisken bedöms på samma grunder. För sådana produkter beviljas EAD, som förutser exponeringsbelopp vid fallissemang. I den ingår såväl en bruksgrad som en konverteringsfaktor. Dessutom tillämpas en löptidsmodell på de avtal som gäller tills vidare. I modellen beaktas de fall där OP Gruppen har en avtalsenlig möjlighet att kräva återbetalning och ta tillbaka det outnyttjade åtagandet, men det begränsar inte exponeringen för kreditförluster till avtalets avtalsenliga uppsägningstid.

7.4.5 Redovisning av förväntade kreditförluster

I regel redovisas för förväntade kreditförluster en förlustreserv som avdrag på lånets bokförda värde på ett separat konto. Då det är fråga om låneåtaganden och finansiella garantiavtal, redovisas förlustreserver som avsättningar. Om en produkt omfattar både en lånedel (dvs. en finansiell tillgång) och en outnyttjad låneåtagandedel (dvs. ett låneåtagande) och OP Gruppen inte kan identifiera de förväntade kreditförlusterna för låneåtagandedelen separat från de för den finansiella tillgångsdelen, ska förväntade kreditförluster på låneåtagandet redovisas tillsammans med förlustreserven för den finansiella tillgången.

7.4.6 Bortskrivning

En bortskrivning av en slutlig kreditförlust är ett borttagande från balansräkningen. Om det inte finns några rimliga förväntningar på att återvinna en finansiell tillgång helt eller delvis, redovisas den slutliga kreditförlusten genom att direkt minska dess redovisade bruttovärde.

Ett lån bortskrivs ur balansräkningen då säkerheterna är realiserade eller då konkursboets slutsammanträde har hållits, skuldsaneringen eller företagssaneringen har upphört eller då indrivningen har upphört. Betalningar som erhålls efter bortskrivningen redovisas som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar.

7.5 Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel och på anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut (Not 17. Kontanta medel).

7.6. Klassificering och efterföljande värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder innefattar insättningar och övriga skulder till kreditinstitut och kunder samt emitterade skuldebrev och övriga finansiella skulder.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde med effektivräntemetoden med undantag av derivatskulder som värderas till verkligt värde via resultatet. Dessutom värderas skulderna för av försäkringsbolag beviljade placeringsavtal utan rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner till verkligt värde via resultatet. Som skulder som innehas för handel klassificeras skyldigheter att till en motpart leverera värdepapper som har sålts men som inte innehas vid försäljningstidpunkten (blankning).

OP Gruppen har inte vid det första redovisningstillfället identifierat finansiella skulder som värderade till verkligt värde via resultatet.

Finansiella skulder (eller en del av en finansiell skuld) tas bort ur balansräkningen då skulden är utsläckt, dvs. när den förpliktelse som är angiven i avtalet fullgörs, annulleras eller upphör.

Om OP Gruppen byter finansiella skulder mellan de ursprungliga långivarna med villkor som i allt väsentligt är olika, ska bytet redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden. De utgifter eller arvoden som uppkommer genom det här redovisas som en del av vinsten eller förlusten för utsläckningen. Om bytet eller modifieringen inte redovisas som utsläckning ska det upplupna anskaffningsvärdet för den modifierade finansiella skulden räknas om genom att diskontera de avtalsenliga kassaflödena med den ursprungliga effektiva räntesatsen. Förändringarna i det upplupna anskaffningsvärdet för finansiella tillgångar värderas via resultatet. Skuldens redovisade värde justeras med uppkomna utgifter eller arvoden och de skrivs av över återstående löptid för den ändrade skulden. OP Gruppen har inte bytt finansiella skulder i de nuvarande finansiella skulderna.

7.7 Nettning

Finansiella tillgångar och skulder kvittas i balansräkningen, om OP Gruppen vid granskningstidpunkten har en kvittningsrätt som kan verkställas lagligt i normal affärsrörelse samt i fall av försummelser, insolvens och konkurs, och den har för avsikt att fullgöra prestationerna genom kvittning (Not 44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning).

7.8 Derivatinstrument

Derivatinstrumenten kategoriseras som säkrande derivat och derivat som innehas för handel, och de består av räntederivat, valutaderivat, aktiederivat och kreditderivat. Derivaten värderas alltid till verkligt värde (Not 19. Derivatinstrument).

Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart (CCP). Som clearingmetod tillämpas beroende på den så kallade clearing brokern antingen settled-to-market (STM) eller collateralised-to-market (CTM). Vid bägge förfarandena nettas de dagliga derivatbetalningarna med den centrala motparten. Dessutom antingen betalas eller erhålls dagligen förändringen i derivatens verkliga värde (variation margin) i kontanter. I STM-metoden har den dagliga betalningen avtalsbaserat definierats som slutlig betalning och som en del av derivatinstrumentens kassaflöden. Den dagliga betalningen redovisas via resultatet som förändring i verkligt värde. Då återstår inte någon annan förändring i det verkliga värdet av ett derivatinstrument än värderingsdifferensen mellan OP och CCP. Differensen bokförs i balansräkningen bland derivatinstrument under tillgångar eller skulder. CTM-metoden avviker från STM-metoden såtillvida att den dagliga betalningen inte avtalsbaserat har definierats som slutlig betalning, utan som säkerhet. Den nettas dock i balansräkningen med derivatens verkliga värde. Övriga derivat redovisas i balansräkningen enligt bruttoprincipen, varvid de positiva värdeförändringarna redovisas bland derivatinstrument under tillgångar och de negativa bland derivatinstrument under skulder.

7.8.1 Säkringsinstrument

OP Gruppen har upprättat metoder och interna principer för när ett finansiellt instrument kan klassificeras som säkrande. I enlighet med säkringsprinciperna kan OP Gruppen tillämpa säkring av ränterisken, valutakursrisken och prISRISKEN enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet. Med säkringen till verkligt värde skyddas mot förändringar i det verkliga värdet på säkringsobjektet och med säkring av kassaflödet skyddas mot fluktuationer i det framtida kassaflödet. De riskkategorier som ska skyddas i OP Gruppen är ränterisken för verkligt värde och kassaflöde samt valutarisken.

Kontrakten behandlas inte i bokföringen i enlighet med reglerna för säkringsredovisning, om det säkringsförhållande mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten som krävs enligt IAS 39 inte uppfyller kriterierna i standarden. OP Gruppen har derivatinstrument som de facto skyddar mot ekonomiska risker men som inte uppfyller de här kriterierna.

7.8.2 Derivat som innehas för handel

Differensen mellan erhållna och betalda räntor på ränteswappar som innehas för handel tas upp bland resultaträkningens Nettointäkter från placeringsverksamhet, och motsvarande resultatregleringsräntor tas upp i balansräkningens Derivatinstrument. Värdeförändringar i Derivat som innehas för handel redovisas på resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet. Derivatinstrumentens positiva värdeförändringar som tagits upp i balansräkningen redovisas som tillgångar i posten Derivatinstrument, tillgångar och de negativa i posten Derivatinstrument, skulder.

7.9 Säkringsredovisning

Med säkringsredovisning verifieras att förändringar i det verkliga värdet eller kassaflödet av ett säkringsinstrument som står i säkringsförhållande upphäver motsvarande förändringar hos det säkrade objektet helt eller delvis. I avsnitt 13.3.2 redogörs för livförsäkringens säkringsåtgärder.

Sambandet mellan säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten dokumenteras formellt. Dokumentation innehåller uppgifter om principerna för riskhantering, säkringsstrategin och de metoder som tillämpas för att påvisa hur effektiv säkringen är. Effektiviteten hos säkringen påvisas vid den tidpunkt då säkringen äger rum och under säkringsperioden genom att jämföra förändringarna i de verkliga värdena eller kassaflödet av säkringsinstrumenten och de säkrade posterna med varandra. Säkringen anses vara effektiv då förändringarna i det verkliga värdet eller kassaflödet för säkringsinstrumentet eliminerar 80–125 procent av förändringen i det verkliga värdet eller kassaflödet för det kontrakt eller den portfölj som utgör säkringsobjekt.

Om det faktiska resultatet av testet för historisk effektivitet är utanför dessa gränser, bedöms dock på grund av referensräntereformen om säkringsredovisningen kan fortsätta eller om den måste upphöra. Det här inkluderar bland annat att säkringen väntas vara effektiv ännu i framtiden och att säkringsförhållandets effektivitet kan mätas tillförlitligt. Då man vid testet för framtida effektivitet bedömer om en transaktion fortfarande är mycket sannolik, ändras inte referensräntan på grund av referensräntereformen. Vid testet för effektivitet bedöms också eventuella effekter på OP Gruppens säkringsförhållanden som beror på marknadsparter i och med referensräntereformen. OP Gruppen upphör att tillämpa ändringarna i testet för effektiviteten hos säkringsförhållanden när den osäkerhet som uppstår till följd av referensräntereformen inte längre påverkar den säkrade postens eller säkringsinstrumentets referensräntebaserade kassaflöden eller när säkringsförhållandet upphör. OP Gruppen tillämpar säkringsredovisning i enlighet med IAS 39 och de ändringar som referensräntereformen för med sig i anslutning till den.

I OP Gruppen bildades en referensräntearbetsgrupp, som har som uppgift att följa upp processen kring referensräntereformen och dess konsekvenser för OP Gruppen. OP Gruppen har upprättat en sådan kontinuitetsplan som krävs enligt referensvärdesförordningen. I planen fastställs en reservränta för avtal, om inga referensräntor är tillgängliga, och identifieras de existerande avtalsvillkoren produktvis. Planen uppdateras i takt med att referensräntereformen framskrider. OP Gruppen tar i bruk reformerade referensräntor enligt marknadspraxis i nya avtal. I det gamla avtalsbeståndet genomförs ändringarna genom att ta i bruk praxis som tillämpas på marknaden för att ersätta IBOR-räntorna.

7.9.1 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkringen av ränterisken enligt verkligt värde gäller långfristiga skulder med fast ränta (såsom centralbanksskulder, egna emissioner och vissa emissioner av tidsbundna insättningar), enskilda obligationslåneportföljer och kreditportföljer samt enskilda krediter. En portföljsäkringsmodell till verkligt värde tillämpas som skydd mot ränterisken för vissa räntetaks- och räntekorridorskrediter eller dagligkonton och sparkonton med fast ränta och avistavillkor. Som säkringsinstrument används ränteoptioner, ränteswappar samt ränte- och valutaswappar (OTC-swappar). Säkringen av valutarisken gäller skade- och livförsäkringens placeringar i utländsk valuta.

Förändringar i verkligt värde för derivatinstrument som dokumenterats som säkring av verkligt värde och som är effektiva som säkring resultatförs. Också tillgångs- och skuldposter som utgör säkringsobjekt värderas under säkringstiden i fråga om den säkrade risken till verkligt värde, och förändringarna i verkligt värde resultatförs.

I säkringsredovisning av verkligt värde redovisas värdeförändringar i säkringsinstrumentet och den säkrade posten i bankrörelsen på resultatposterna räntenetto och nettointäkter från placeringsverksamhet. I skade- och livförsäkringar bokförs de på nettointäkter från placeringsverksamhet. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter, och den redovisas på motsvarande sätt på de poster som nämns ovan.

Beräkningsgrunderna för Euriborräntan ändrades under 2019. I juli 2019 utfärdade belgiska Financial Services and Markets Authority (FSMA) en auktorisation i anslutning till Euribor med stöd av European Union Benchmark Regulation. Det här gav marknadsparterna möjlighet att fortsätta använda Euribor efter 1.1.2020 både i nuvarande och i nya avtal. OP Gruppen förväntar sig att Euribor kommer

att förbli en referensränta också i framtiden och väntar sig inte att ändra den säkrade risken till en annan referensränta. Av dessa skäl anser OP Gruppen inte att referensräntereformen direkt skulle påverka säkringar av verkligt värde där referensräntan är Euribor.

7.9.2 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Med säkring av kassaflöde säkras räntekassaflödet från skuldebrevslån med rörlig ränta eller andra tillgångar och skulder med rörlig ränta. Dessutom används säkring av kassaflöde för att skydda framtida ränteflöden från kreditstocken enligt räntebindning. Som säkringsinstrument används främst ränteswappar.

Derivatinstrument som har dokumenterats som kassaflödessäkring och som är effektiva i säkringen värderas till verkligt värde. Den effektiva säkringens andel av förändringen i verkligt värde tas upp bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter och den resultatförs i räntenetto. Förändringarna i verkligt värde bland eget kapital tas upp i resultatet för den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

OP Gruppen har uppskattat i vilken grad kassaflödessäkringarna är beroende av osäkerheten kring referensräntereformen på rapportdagen. De säkrade posterna och säkringsinstrumenten fortsätter indexeringen till referensräntan, som inte ändras och som i också i fortsättningen noteras dagligen samt vars kassaflöden byts mellan motparter såsom tidigare. LIBOR-räntan väntas ersättas med en ny referensränta., och den här övergången och den nya referensräntan förknippas ännu med osäkerhet, som senare kan påverka säkringsförhållandets effektivitet eller bedömningen av villkoret "mycket sannolik". Inte heller för kassaflödessäkringarnas del ser OP Gruppen att referensräntereformen skulle förorsaka osäkerhet gällande tidpunkt eller Euribor-kassaflöden på rapportdagen 31.12.2021.

8. Förvaltningsfastigheter

En förvaltningsfastighet är ett markområde och/eller en byggnad eller en del av en byggnad som innehas för att generera hyresintäkter eller värdestegring. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana fastigheter som i liten utsträckning används av ägarföretaget eller dess personal. Den andel som används av ägarföretaget eller dess personal räknas dock inte som förvaltningsfastighet då andelen kan säljas separat. I OP Gruppens balansräkning redovisas förvaltningsfastigheterna som investeringstillgångar (Not 21. Investeringstillgångar).

Förvaltningsfastigheterna tas vid förvärvet upp i balansräkningen till anskaffningsvärde, transaktionskostnaderna medräknade. Efter det första redovisningstillfället värderas de till verkligt värde. Också förvaltningsfastigheter som är under byggnad värderas till verkligt värde förutsatt att det verkliga värdet kan bestämmas tillförlitligt. Förändringarna i det verkliga värdet redovisas i resultaträkningen på nettointäkter från placeringsverksamhet under nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

Om ingen jämförbar marknadsinformation om realiserade köpesummor för fastigheter som motsvarar det objekt som ska värderas finns att få, används som grund för bestämningen av verkligt värde på affärs-, kontors- och industrifastigheter avkastningskalkylering och interna kalkylmodeller som baserar sig på objektvis nettoavkastning. Vid kalkyleringen av avkastningsvärdet används såväl OP Gruppens interna som externa information. Objektets nettointäkt bildas av differensen mellan hyresintäkter och underhållskostnader, och den baseras på avkastningen från gällande hyresavtal eller, om gällande hyresavtal inte finns, på genomsnittliga marknadshyror. De kostnader som dras av från intäkterna baseras främst på realiserade kostnader. Vid kalkyleringen beaktas också ett antagande om objektets underutnyttjande. För beräkningen av avkastningsvärdet skaffas information om marknadshyror och kostnadsnivåer från såväl OP Gruppens egen expertis som externa källor. Avkastningskraven på förvaltningsfastigheter bestäms enligt objektets syfte, läge och skick/tidsenlighet. Kraven baserar sig på marknadsinformation från en utomstående oavhängig expert.

Det verkliga värdet av bostäder och markområden bedöms i huvudsak enligt affärsvärdesmetoden på basis av realiserade köpesummor för motsvarande objekt och OP Gruppens interna expertis. I värdet på obebyggda tomter beaktas planläggnings- och marknadsläget vid värderingstidpunkten. Det verkliga värdet på de viktigaste objekten baserar sig på värderingsinstrument som upprättats av externa AFV- auktoriserade värderare. Externa värderare använder en kassaflödesanalys som bas för sina värderingar (Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod).

9. Immateriella tillgångar

Goodwill, varumärken, förvärvade försäkringsbestånd, kundrelationer, datasystem och övriga immateriella tillgångar redovisas i gruppen immateriella tillgångar i balansräkningen (Not 24. Immateriella tillgångar). Nedskrivningen av immateriella tillgångar behandlas i avsnitt 8.1 Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

9.1 Goodwill

Den goodwill som uppkommer vid rörelseförvärv redovisas i det belopp, med vilket det vederlag som getts, innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till föremålet för förvärvet till verkligt värde och det tidigare innehavet sammanlagt överstiger OP Gruppens andel av det verkliga värdet av den nettoförmögenhet som förvärvats.

Vid förvärv som skett innan den nuvarande standarden IFRS 3 trädde i kraft motsvarar goodwill den andel av anskaffningsvärdet som överstiger OP Gruppens andel av det verkliga värdet till nettobelopp vid förvärvstidpunkten för tillgångar, skulder och eventalförpliktelser som kan särskiljas.

Goodwillen värderas enligt det ursprungliga anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade nedskrivningar. För nedskrivningsprövningen fördelas goodwill på enheter som genererar kassaflöde, som utgörs av antingen rörelsesegment, företag som hör till dem eller affärsområden inom dem. Goodwill fördelas från och med förvärvstidpunkten på de kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas dra nytta av synergifördelar som beror på rörelseförvärv, och dessutom till den lägsta nivån, på vilken goodwill övervakas i den interna styrningen. Om OP Gruppens interna rapporteringsstruktur omorganiserar, fördelas goodwill på de kassagenererande enheter som är föremål för ändringen i förhållande till deras verkliga värden eller enligt någon annan metod som bättre skulle återspeglar goodwill i anslutning till en avyttrad funktion.

9.2. Nedskrivningsprövning av goodwill

För en kassagenererande enhet som goodwill har fördelats på, prövas goodwill för nedskrivning årligen och alltid då något tyder på att en kassagenererande enhets värde kan behöva skrivas ned. Värdet av OP Gruppens kassagenererande enheter har för prövningen av goodwill fastställts enligt nuvärdesmetoden för över-/underskott. I metoden avdras avkastningskravet på eget kapital av från den innevarande räkenskapsperiodens och de kommande räkenskapsperioders återvinningsvärde. För att fastställa nuvärdet av kassaflödena diskonteras en eventuell återstående avkastning med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital.

Prognoserna i kassaflödeskalkylerna baserar sig på kassaflödesförväntningarna de fem följande åren samt prövningsenhetens terminalvärde, vilka diskonteras till nuvärde. Prognoserna i kassaflödesanalyserna härleds ur den strategiprocess som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd och som ställer upp riktlinjerna för OP Gruppens utveckling samt på de förväntningar på affärsrörelsernas framtida utveckling som härletts ur dem.

Nedskrivningar som gjorts av goodwill återförs under inga omständigheter.

9.3 Värdet av det förvärvade försäkringsbeståndet

Av det försäkringsbestånd som förvärvats redovisas en immateriell tillgång som motsvarar värdet av det försäkringsbestånd som förvärvats då försäkringsbeståndet förvärvas antingen direkt av ett annat försäkringsbolag eller via ett dotterföretag. Det verkliga värdet av de försäkringsavtal som förvärvats fastställs genom att bedöma nuvärdet av framtida kassaflöden enligt försäkringsbeståndet vid förvärvstidpunkten. Vid det första redovisningstillfället delas det verkliga värdet av försäkringsavtal som förvärvats i två delar, det vill säga i skuld som härrör från försäkringsavtal, som värderas enligt de principer som ska tillämpas vid förvärvstidpunkten, och i en immateriell tillgång. Efter förvärvet redovisas den immateriella tillgången, beroende på affärsrörelsen, antingen med degressiva avskrivningar eller med linjära avskrivningar som en kostnad under den uppskattade nyttjandetiden för de avtal som förvärvats. Nyttjandetiden justeras årligen och värdet avskrivs inom skadeförsäkringen på 1–4 år och inom livförsäkringen på 10–15 år. De immateriella tillgångarna prövas årligen i samband med förlustprövningen av skulden.

9.4 Kundrelationer

De kundrelationer som förvärvats genom rörelseförvärv och som kan särskiljas värderas vid förvärvet till verkligt värde. Den immateriella tillgång som uppkommer av kundrelationerna avskrivs med linjära avskrivningar som kostnader inom den uppskattade nyttjandetiden. Nyttjandetiden för kundrelationer som OP Gruppen förvärvat uppskattas till 5–15 år.

9.5 Varumärken

De varumärken som kan särskiljas och som förvärvats genom rörelseförvärv värderas vid förvärvet till verkligt värde. De här varumärkenas nyttjandetid har uppskattats till obegränsad, eftersom de inverkar på ackumuleringen av kassaflödet under en ospecificerad tid. De avskrivs inte. OP Gruppens varumärken har i sin helhet uppstått genom förvärven av Pohjola-Gruppen Abp:s affärsrörelse. En nedskrivningsprövning har utförts separat i enlighet med IAS 36 för varumärkena Pohjola och A-Försäkring.

Värdet på varumärken prövas årligen med hänsyn till om ett nedskrivningsbehov föreligger. Varumärkena har värderats enligt en metod i vilken varumärkenas värde fastställdes till de royaltyinbesparingar diskonterade till nutid som i framtiden uppnås genom innehav av varumärkena. Som diskonteringsränta vid prövningen av varumärken används den kostnad för eget kapital till marknadsvillkor som fastställts för skadeförsäkringsrörelsen utökad med en tillgångsvis riskpremie på 3 procent. Längden för prövningsperioden har fastställts till 5 år i enlighet med standarden IAS 36.

9.6 Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar värderas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningstiden för dataprogram och licenser är i regel 4 år och för övriga immateriella tillgångar 5 år.

Utgifter för utveckling av internt utarbetade immateriella tillgångar (programvaror) aktiveras från och med det att de kan beräknas tillförlitligt, det är tekniskt möjligt att färdigställa den immateriella tillgången, man har förutsättningar att använda eller sälja tillgången samt att man har påvisat att programvaran kommer att generera framtida ekonomiska fördelar. De kostnader som aktiveras omfattar bland annat licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. En tillgång avskrivs från det att den är färdig att användas. Behovet av nedskrivningar av tillgångar som ännu inte är färdiga att användas prövas årligen. Analysutgifter redovisas som kostnader för räkenskapsperioden.

9.7. Molntjänster

I molntjänster, det vill säga SaaS (Software as a Service), PaaS (Platform as a Service) eller IaaS (Infrastructure as a Service) har programvaruleverantören helt eller delvis kontroll över programvaran eller tjänsten, och avgifter för programvaror eller tjänster som står under leverantörens kontroll aktiveras inte som immateriella tillgångar i OP Gruppen.

Utgifter för utveckling av SaaS-tjänster innan en tjänst tas i bruk redovisas bland förskottsbetalningar under övriga tillgångar. Beloppet som aktiveras bland förskottsbetalningar består av utgifter för implementeringsprojekt och anpassning av tjänsten, vilka utförs av tjänsteleverantören innan tjänsteleverantören kan producera tjänsten för OP Gruppen. Utgifterna som aktiveras bland förskottsbetalningar är en fast del av tjänsten, och de kan inte skiljas åt från själva tjänsten. Förskottsbetalningen upplöses under avtalets giltighetstid från och med det att tjänsten är färdig att användas.

10. Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar och nedskrivningar. Tillgångarna avskrivs linjärt under den uppskattade nyttjandetiden. För markområden görs inga avskrivningar. Utgifter som uppkommer efter den ursprungliga anskaffningen av en tillgång aktiveras i tillgångens redovisade värde endast, om det är sannolikt att tillgången ger större ekonomisk nytta än vad som ursprungligen har beräknats (Not 25. Materiella tillgångar).

De uppskattade nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	20–50 år
Reservkraftverk och generatorer	15 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
ICT-utrustning	3–5 år
Bilar	2–6 år
Övriga materiella tillgångar	3–10 år

En tillgångs restvärde och nyttjandetid kontrolleras vid varje bokslut och vid behov justeras de i enlighet med förändringarna i förväntningarna på ekonomisk nytta.

10.1 Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

I samband med varje bokslut bedöms om det finns tecken på ett nedskrivningsbehov av tillgången. Om det finns sådana tecken, uppskattas återvinningsvärdet för ifrågavarande tillgångspost. Oberoende av om sådana tecken finns eller inte, uppskattas återvinningsvärdet årligen för tillgångar i arbete, goodwill och sådana immateriella tillgångar, vilkas nyttjandetid är obegränsad (varumärken). Om en tillgångsposts bokförda värde är större än det återvinningsvärde som uppskattats i framtiden, redovisas den överskridande delen som en kostnad.

Återvinningsvärdet utgörs av det verkliga värdet av tillgångsposten med avdrag för de utgifter som följer av försäljningen (nettoförsäljningspriset) eller bruksvärdet, om det är högre. Strävan är att bestämma återvinningsvärdet via nettoförsäljningspriset på en tillgångspost. Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris, fastställs bruksvärdet för tillgångsposten. Bruksvärdet utgörs av nuvärdet av det framtida kassaflöde som tillgångsposten förväntas ge upphov till. Som diskonteringsränta används den ränta som fastställts före skatt och som beskriver marknadens uppfattning av penningarnas tidsvärde och de särskilda risker som ansluter sig till tillgångsposten. Nedskrivningsbehovet hos de tillgångsposter som enligt det som nämnts ovan har prövats årligen bestäms alltid via en kalkylering av bruksvärdet.

Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris för tillgångsposten och om tillgångsposten inte ger upphov till ett självständigt kassaflöde som är oberoende av andra tillgångsposter, fastställs nedskrivningsbehovet via den enhet, dvs. den rörelsegren eller ett företag som hör till rörelsegrenen, som genererar kassaflödet och till vilken tillgångsposten hör. I så fall jämförs de bokförda värdena av de tillgångsposter som hör till enheten med hela återvinningsvärdet av den enhet som ger upphov till kassaflöde.

En nedskrivning återförs, om en förändring har inträffat i omständigheterna och återvinningsvärdet har förändrats från nedskrivningens redovisningstillfälle. En nedskrivning återförs inte till ett belopp som är större än vad tillgångens bokförda värde skulle vara om nedskrivningen inte hade gjorts.

För rörelsefastigheters del bedöms i samband med bokslutet om det finns tecken på att värdet på någon fastighet har minskat. Tecken på en värdeminskning utgörs av att marknadsvärdet minskat betydligt samt om de finns tecken på inkurans eller fysisk skada. Om de intäkter som i framtiden sannolikt inflyter från en fastighet i eget bruk bedöms vara mindre än den oavskrivna utgiftsresten, ska differensen kostnadsföras som en nedskrivning.

11. Leasingavtal

När ett avtal ingås bedömer OP Gruppen om avtalet är, eller innehåller, ett leasingavtal. Det är fråga om ett leasingavtal som ska behandlas i enlighet med IFRS 16, om följande villkor uppfylls till alla delar:

- avtalet baserar sig på rätten att bestämma över användningen av en identifierad tillgång, så att företag som hör till OP Gruppen eller dess anställda har rätt att bestämma över användningen av tillgången under hela leasingperioden då OP Gruppen är leasetagare, och kunden eller företag som hör till dess koncern har rätt att bestämma över användningen av objektet då OP Gruppen är leasegivare
- rättigheterna och skyldigheterna samt avgifterna i anslutning till dem avtalas i ett avtal
- den tillgång som identifierats i avtalet kan användas endast av företag som hör till OP Gruppen och dess anställda då OP Gruppen är leasetagare, och endast av kunden eller företag som hör till dess koncern då OP Gruppen är leasegivare.

Redovisning av tillgångar som leasats ut

När ett avtal ingås klassificerar OP Gruppen de utleasade tillgångarna som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal enligt transaktionens faktiska innebörd. Ett leasingavtal är ett finansiellt leasingavtal, om de risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Annars är leasingavtalet ett operationellt leasingavtal. Leasingavtalen klassificeras vid den tidpunkt då avtalet ingås.

Tillgångar som leasats ut med finansiella leasingavtal redovisas i balansräkningen som fordringar på kunder. En fordran redovisas till ett belopp som motsvarar nettoinvesteringen i leasingavtalet. Den finansiella intäkt som avtalet ger redovisas bland ränteintäkter så att leasegivaren får en jämn förräntning på den utestående nettoinvesteringen för respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats ut med operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och de avskrivs med jämna poster under leasingperioden. Leasingintäkterna redovisas bland övriga rörelseintäkter och de redovisas som jämna poster under leasingperioden. Som leasingperiod för avtal som leasats ut ska fastställas den fasta längd som inte kan förlängas eller avbrytas utan vägande skäl eller sanktioner.

Redovisning av nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal

De nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal redovisas bland materiella tillgångar och de skrivs i regel av under leasingperioden. Motsvarande leasingkund redovisas bland övriga skulder och räntekostnaderna för dem i räntenettet. De tjänstdebiteringar som ansluter sig till leasingavtalen, och vilka skiljs åt från leasingavgiften, redovisas bland övriga rörelsekostnader. Särskiljandet av tjänsteersättningen sker enligt nyttjanderättstillgångsslag.

OP Gruppen fastställer som leasingperiod för leasade avtal

- avtalets fasta längd som inte kan förlängas eller avbrytas utan vägande skäl eller sanktioner eller
- enligt ledningens bedömning högst 3 år då det är fråga om ett avtal om verksamhetslokaler som gäller tills vidare och som har en ömsesidig uppsägningstid. Om avtalet först är fast och sedan fortsätter att gälla på obestämd tid enligt beskrivningen ovan, är leasingperioden en kombination av de här. Då ett sådant avtal har sagts upp, ska leasingtiden fastställas som uppsägningstid. OP bedömer då den fastställer leasingperioden att OP är rimligt säker på att verksamhetslokalerna utnyttjas en längre tid eftersom föremålen för lokalavtalen har ett centralt läge och inga motsvarande ersättande lokaler nödvändigtvis finns att få.
- leasegivarens uppsägningstid, om det är fråga om ett avtal som gäller tills vidare, som inte är ett avtal om verksamhetslokaler, och uppsägningstiden är ömsesidig. Ett avtals leasingperiod förlängs alltid då uppsägningstiden löpt ut med en ny uppsägningstid, om avtalet inte har sagts upp. OP bedömer då den fastställer leasingperioden att OP är rimligt säker på att avtalen har ingåtts för en längre tid, eftersom det inte är ekonomiskt lönsamt att fortlöpande upphäva och förnya sådana avtal. Eller
- leasingobjektets livslängd, om den är kortare än de leasingperioder som fastställts på ovan nämnda sätt.

Vid beräkningen av leasingkulden använder OP Gruppen i regel leasetagarens marginella låneränta. Som marginell låneränta används den ränta som OP Gruppens centralbank noterar och med vilken centralbanken ger kredit till andelsbankerna och OP Gruppens dotterföretag.

OP Gruppen tillämpar de undantag från redovisning som tillåts för leasetagaren. Kostnaderna under räkenskapsperioden för leasingavtal med lågt värde eller kort tid redovisas bland övriga rörelsekostnader. I de här leasingavtalen ingår bärbara datorer, mobiltelefoner samt mindre apparater och utrustning samt apparater och utrustning som leasats mot engångsavgifter.

OP Gruppen tillämpar standarden IAS 36 Nedskrivningar för att avgöra om det föreligger ett nedskrivningsbehov för en nyttjanderätt. OP Gruppen bedömer varje balansdag, om det finns någon indikation på att värdet av en tillgång har minskat. Om sådana indikationer finns, bedömer OP Gruppen tillgångens återvinningsvärde. En tillgång har minskat i värde när det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet.

OP Gruppens avtal som leasats omfattar främst leasingavtal för verksamhetslokaler, tjänstebilar och säkerhetsapparatur (Not 26. Leasingavtal).

12. Ersättningar till anställda

12.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda i OP Gruppens företag sköts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. En del av det lagstadgade pensionsskyddet sköttes av pensionskassan OP-Eläkekassa till slutet av 2020. OP Gruppen överförde 31.12.2018 merparten av OP-Eläkekassas lagstadgade pensionsbestånd till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen, och det återstående pensionsbeståndet överfördes 31.12.2020. Vissa företag i OP Gruppen har arrangerat ett tilläggs-pensionsskydd för sina arbetstagare via antingen pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö eller ett försäkringsbolag.

De pensionsplaner som sköts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen är avgiftsbestämda. De pensionsplaner som sköts av försäkringsbolag kan vara antingen förmåns- eller avgiftsbestämda. Pensionsplanerna i OP-Eläkesätiö är helt och hållet förmånsbestämda.

Förvaltningskostnaderna redovisas på resultatposten "personalkostnader". Försäkringspremierna för de avgiftsbestämda pensionsplanerna betalas till försäkringsbolaget och redovisas som kostnad för den räkenskapsperiod som debiteringen gäller. I de avgiftsbestämda pensionsplanerna finns inga andra betalningsskyldigheter. Åtstramningar av, fullgörelser av förpliktelser eller ändringar av förmånsbestämda pensionsplaner resultatförs vid transaktionstidpunkten.

De förmånsbestämda planerna i försäkringsbolag och OP-Eläkesätiö finansieras med avgifter som grundar sig på aktuariella kalkyler.

I förmånsbestämda pensionsplaner tas som en skuldpost upp nuvärdet av de förpliktelser som föranleds av planen på balansdagen minskat med det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna för OP-Eläkesätiös planer och för godtagbara försäkringar.

De förmånsbestämda förpliktelserna har beräknats separat för respektive plan. Beräkningen har gjorts med metoden Projected Unit Credit Method. Pensionsutgifterna redovisas som kostnader för personernas anställningstid på basis av beräkningar av behöriga

aktuarier. Den diskonteringsränta som använts vid beräkningen av nuvärdet av pensionsplanerna har bestämts på basis av marknadsavkastningen på rapporteringsperiodens slutdag för högklassiga obligationslån som företag emitterat.

Posterna som uppkommer av omvärderingen av pensionsplaner redovisas i övrigt totalresultat för den period då de uppkommit. Då de poster som uppkommer genom omvärderingen redovisas i det övriga totalresultatet, resultatförs dessa poster inte längre under senare räkenskapsperioder.

12.2 Kortfristiga ersättningar till anställda

OP Gruppen har ett kortfristigt ersättningssystem, enligt vilket de personer som omfattas av systemet kan få ersättning antingen enbart i kontanter eller i form av en kombination av kontanter och ett referensinstrument som OP Andelslags styrelse bestämt. Ersättningen betalas för arbetsprestationer under intjäningsåret. Det uppskattade maximibeloppet för ersättningssystemet beräknas vid tidpunkten för beviljandet. De belopp som kostnadsförs periodiseras bland personalkostnaderna och upplupna kostnader för den period då de uppkommit.

Beloppet av de ersättningar som realiserats i enlighet med de mål som nåtts granskas kvartalsvis. De eventuella effekterna av justeringarna på de ursprungliga uppskattningarna resultatförs som personalkostnader, och en motsvarande korrigerings görs bland upplupna kostnader.

OP Gruppen har en personalfond. Till fonden betalas enligt på förhand fastställda principer en vinstpremie beroende på hur OP Gruppens mål uppnås. Vinstpremieandelarna som betalas till fonden bokförs på resultatposten Löner och arvoden, och motposten bokförs som en upplupen kostnad tills den betalas (Not 10. Personalkostnader).

13. Försäkringsrörelsens tillgångar och skulder

I noterna 31. Försäkringsskuld och 32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal specificeras skulderna i anslutning till försäkringsrörelsen. I noterna 21. Investeringsstillgångar och 22. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal redogörs för placeringar i anslutning till försäkringsrörelsen.

13.1 Klassificering av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen

För klassificeringen av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen redogörs i avsnittet Klassificering och redovisning i OP Gruppens balansräkning.

13.2 Klassificering och indelning av avtal som försäkringsbolag beviljat

Försäkringsavtal är avtal med vilka man på det sätt som definierats i standarden IFRS 4 överför en betydande försäkringsrisk från avtalets innehavare till försäkringsbolaget. Övriga avtal, som försäkringsbolaget får bevilja med stöd av sitt verksamhetstillstånd, är placeringsavtal eller skaderegleringsavtal. Om en betydande försäkringsrisk inte hänförs till ett avtal vid bokslutstidpunkten, men avtalets innehavare har rätt att ändra avtalet så att en betydande försäkringsrisk överförs på bolaget genom avtalet, klassificeras avtalet som ett försäkringsavtal. Avtal klassificeras avtalsvis eller enligt avtalslag, vilkas risker är homogena. Om flera avtal ingås samtidigt med en och samma motpart eller om avtalen är avhängiga av varandra, behandlas avtalen emellertid gemensamt.

I försäkringsavtal skiljs inte spar- och försäkringsdelen från varandra för behandlingen.

Nästan alla avtal som skadeförsäkringsbolagen beviljat är försäkringsavtal. Avtal där differensen mellan realiserade och förväntade skador jämnas ut med en tilläggspremie, och som inte innehåller försäkringsrisk, har klassificerats som skaderegleringsavtal.

De kapitaliseringsavtal som livförsäkringsbolagen beviljat och sådana spar- eller pensionsavtal enligt vilka försäkringsbesparingarna, eller ett belopp som är något mindre än dem, ska betalas till förmånstagarna i händelse av att den försäkrade avlider klassificeras som placeringsavtal, för de innehåller ingen betydande försäkringsrisk och försäkringstagaren har inte rätt att ändra avtalen så att de skulle innehålla en sådan risk.

Försäkringsavtalen delas enligt avtalens risker in i grupper så att avtalens risker är homogena i varje grupp. Vid indelningen av skadeförsäkringsavtal beaktas dessutom försäkringsobjektet, olikheter i avtalsperiodernas längd eller i fråga om den genomsnittliga tiden från det att ett försäkringsfall har inträffat fram till dess att skadan är slutreglerad (skaderegleringstid). I livförsäkringen beaktas huruvida försäkringen allokerar besparingar, hur de uppkomna besparingarnas avkastningskomponent bestäms samt om avtalet är en livsfalls- eller dödsfallsförsäkring.

Huvudgrupperna för försäkringsavtalen är kortvariga skadeförsäkringsavtal, långvariga skadeförsäkringsavtal och livförsäkringsavtal.

Giltighetstiden för kortvariga skadeförsäkringsavtal är i allmänhet 12 månader eller mindre, mycket sällan över två år. I synnerhet försäkringar för privatpersoner, fordonsförsäkringar och lagstadgade olycksfallsförsäkringar är i allmänhet fortlöpande årsförsäkringar som betraktas som kortvariga.

Som långvariga skadeförsäkringsavtal klassificeras de försäkringsavtal vilkas genomsnittliga giltighetstid är minst två år. Sådana försäkringar är allframtidförsäkringar samt sådana byggfelsförsäkringar som avses i lagen om bostadsköp.

Livförsäkringsavtal är sparbetonade livförsäkringar med engångspremie eller fortlöpande premie, där det är meningen att försäkringsbeloppet ska betalas ut då försäkringen upphör, individuella pensionsförsäkringar, gruppensionsförsäkringar som kompletterar det lagstadgade pensionskyddet samt riskförsäkringar som beviljats i händelse av dödsfall. Besparingarna i liv- och pensionsförsäkringarna kan antingen ha beräkningsränta och rätt till en av prövning beroende andel av bolagets överskott eller vara fondanknutna så att placeringsrisken har överförts till försäkringstagarna.

13.3 Klassificering och värdering av avtal som försäkringsbolag beviljat

Avtal redovisas då bolagets skyldighet att betala ersättning för dem vid ett eventuellt försäkringsfall börjar.

Försäkringsavtal och placeringsavtal där avtalets innehavare har rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner eller till att överföra sina besparingar till beräkningsränta, och därmed få rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner, värderas och behandlas i enlighet med försäkringsavtalsstandarderna IFRS 4. Övriga placeringsavtal värderas enligt standarden IFRS 9.

Merparten av den skuld som uppkommer av avtal som beviljats av försäkringsbolagen och som ska värderas enligt försäkringsavtalsstandarderna beräknas enligt nationella bokslutsprinciper. Utjämningsbeloppet inkluderas dock inte i skulden men beaktas i det egna kapitalet. Dessutom värderas en del av försäkringsskulden med beaktande av marknadsräntan vid granskningstidpunkten.

Skulden består av premieansvaret och ersättningsansvaret. Livförsäkringens premieansvar utgörs av den nettoskuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och driftskostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller och avdraget av framtida försäkringspremier. Skadeförsäkringens premieansvar utgörs av den skuld som uppkommer genom de förväntade ersättningarna och övriga kostnaderna under de återstående försäkringsperioderna för de avtal som gäller. Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

13.3.1 Värdering av avtal som skadeförsäkringsbolag beviljat

Under försäkringsavtalets giltighetstid intäktförs försäkringspremierna i regel i relation till tidens förlopp. Vid byggfelsförsäkringar och allframtidförsäkringar sker intäktföringen emellertid i relation till hur försäkringsrisken fördelas. För de här försäkringarna intas den andel av premieinkomsten som hänför sig till tiden efter bokslutsdagen i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier och periodiseras som premieinkomst i förhållande till risken för avtalets giltighetstid.

Ersättningar som betalas till kunderna samt direkta och indirekta kostnader som skaderegleringen förorsakar tas upp som försäkringsersättningar utgående från den tidpunkt då skadan inträffade. För sådana ersättningar för inträffade skador som fortfarande är obetalda vid bokslutstidpunkten och skaderegleringskostnaderna för dem – även för sådana skadors del som ännu inte anmälts – görs en avsättning i posten avsättningar för oreglerade skador. I avsättningarna för oreglerade skador ingår såväl avsättningar för specifika skador som avsättningar för statistiska skador. Den i avsättningarna för oreglerade skador ingående avsättningen för ännu orealiserade skaderegleringskostnader för redan inträffade skador grundar sig på uppskattade kostnader för skadereglering.

Avsättningen för ej intjänade premier i den lagstadgade byggfelsförsäkringen och allframtidförsäkringen samt försäkringsskulden för ersättningar som betalas ut i pensionsform diskonteras. Vid fastställandet av diskonteringsräntan beaktas den allmänna ränteutvecklingen. Ändringen i diskonteringsräntan för ersättningar som betalas ut i pensionsform beaktas som en enda, fortlöpande uppdaterad variabel för bokföringsmässiga bedömningar. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå. Den ökning av skulden som förorsakas av att tid förflutit (upplösning av diskonteringen) redovisas i resultaträkningen som en separat post bland nettointäkter från placeringsverksamhet under skadeförsäkringsposterna.

Ränterisken för skadeförsäkringens försäkringsskuld reduceras genom förvärv av räntederivat och direkta ränteplaceringar som i balansräkningen värderas till verkligt värde via resultatet. Derivatens värde ingår i försäkringsskulden för att försäkringsskulden ska reagera på förändringar i marknadsräntorna.

Realisationsvinster eller -förluster från derivatinstrument periodiseras i regel på försäkringsskuldens återstående löptid genom att minska eller höja diskonteringsräntan. Realisationsförluster från derivatinstrument kan periodiseras genom att höja diskonteringsräntan endast, om den planerliga räntenivån inte överskrids. Genom försäljningen av placeringsinstrument som skyddar försäkringsskulden kan man täcka planerliga sänkningar av diskonteringsräntan endast i begränsad omfattning. Den högsta gränsen utgörs av den värdeförändring som uppkommit av en ränterörelse som överskridit målnivån för respektive tidpunkt.

13.3.2 Värdering av avtal som livförsäkringsbolag beviljat

Den andel av premieinkomsten som för riskförsäkringar hänförs till tiden efter bokslutsdagen, med avdrag av premier som eventuellt inte betalats in, intas i balansräkningen som avsättning för ej intjänade premier.

Skulden för försäkringsavtal med sparmoment och placeringsavtal som värderas enligt försäkringsavtalsstandard IFRS 4 beräknas som kapitalvärdet av framtida förmåner, kostnaderna i anslutning till förvaltningen av försäkringsavtalet och framtida premier. Vid beräkningen av kapitalvärdet används främst ränteintensiteten, dödlighetsintensiteten och antagna driftskostnader. De kundåterbärningar som upphört beaktas då skulden beräknas.

Ersättningsansvaret består av den skuld som uppkommer genom ersättnings- och skaderegleringskostnaderna för kända och okända försäkringsfall.

Skuldens diskonteringsränta uppgår enligt försäkringsbolagslagen högst till den ränta som använts vid premiesättningen av försäkringen. Räntan får inte överskrida avkastningsförväntningarna på den egendom som utgör täckning för skulderna och inte en genom myndighetsbestämmelser fastställd nivå.

På bolagets risk finns besparingar där den garanterade räntesatsen är 0,5–4,5 procent. För avtal med en garanterad räntesats på 4,5 procent har försäkringsskulden kompletterats genom att diskonteringsräntan för försäkringsskulden i bokslutet bestående är beräkningsräntan 3,5 procent. Dessutom har diskonteringsräntan med hjälp av räntekompletteringar för hela beståndet med beräkningsränta beräknats för en bestämd tid. Ersättningsansvaret för annan livförsäkring än pensionsförsäkring diskonteras inte.

Ränterisken för livförsäkringens försäkringsskuld reduceras genom förvärv av räntederivat och direkta ränteplaceringar som i balansräkningen värderas till verkligt värde via resultatet. Derivatens värde ingår i försäkringsskulden eftersom förmånen från derivat används för kassaflöden som garanterats i avtalen.

Vid värderingen av skulden för fondanknutna försäkringsavtal och placeringsavtalen är ett centralt antagande att försäkringen gottskrivs som intäkt med avkastningen till marknadsvillkor för de tillgångar som täcker försäkringsskulden.

Fondanknutna placeringsavtal redovisas i balansposten Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal.

13.4 Förlustprövning av skulder som hänförs till försäkringsavtalen

På bokslutsdagen görs en bedömning av om den i balansräkningen upptagna skulden är adekvat. Vid prövningen används de vid prövningstidpunkten föreliggande uppskattningarna av det framtida kassaflödet från försäkringsavtalen. Om bedömningen visar att det bokförda värdet av den skuld som försäkringsavtalen ger upphov till inte är tillräcklig, ökas skuldbeloppet med underskottet och underskottet redovisas sedan i resultatet.

13.5 Premieinkomst

Premieinkomsten som ingår i försäkringsnettot i resultaträkningen är ett vederlag för det försäkringsskydd som börjat under perioden.

Från premieinkomsten har dragits av premieskatten men inte provisioner och arvoden och inte heller kreditförluster avseende premiefordringar.

Premierna från skadeförsäkringsavtal redovisas som premieinkomst i början av försäkringsperioden.

Premierna från livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal redovisas prestationsbaserat i premieinkomsten så att inga försäkringsfordringar uppkommer för andra avtal än förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar. Från premieinkomsten görs inte avdrag för arvoden och provisioner och inte heller för kreditförluster (Not 6. Försäkringsnetto).

13.5.1 Fordringar och skulder i anslutning till försäkringsavtal

Skadeförsäkringens premiefordringar redovisas vid början av försäkringsperioden när rätten till fordran uppstår. Fordringarna utgörs i huvudsak av fordringar på försäkringstagare och i ringa mån av fordringar på försäkringsrepresentanter. Förutbetalda premier tas upp i övriga skulder i posten skulder avseende direktförsäkringsverksamhet.

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på skadeförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att värdet av en fordran har minskat, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultatet. Från fordringarna dras av såväl de nedskrivningar som konstaterats vara definitiva (kreditförluster) som de nedskrivningar som konstaterats statistiskt på basis av indrivningsskedet för debiteringen.

13.6 Skadegods och regressfordringar

Egendom som tagits om hand av bolaget i samband med skaderegleringen eller ostridiga regressfordringar i anslutning till skadorna dras av från försäkringsskulden.

13.7 Återförsäkringsavtal

Med återförsäkring som tecknats av OP Gruppen avses ett avtal som uppfyller kriterierna för ett försäkringsavtal och på basis av vilket OP Gruppen kan få ersättningar från ett annat försäkringsbolag i det fall att OP Gruppen själv blir ersättningsansvarig på basis av andra försäkringsavtal.

I samband med bokslutet görs en förlustprövning av fordringar som baserar sig på återförsäkringsavtal. Om det finns objektiva belägg för att OP Gruppen eventuellt inte kommer att få alla penningbelopp som den har rätt till enligt villkoren för avtalet, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultatet till en nivå som motsvarar återvinningsvärdet.

Prestationer som erhålls på basis av återförsäkringsavtal i skadeförsäkringen intas i balansräkningen under övriga tillgångar, återförsäkringsfordringar. De sistnämnda fordringarna motsvarar återförsäkrarnas andel av avsättningarna för ej intjänade premier och oreglerade skador gällande de försäkringsavtal som OP Gruppen återförsäkrat. Obetalda premier till återförsäkrare tas upp i balansposten övriga skulder, skulder avseende återförsäkringsverksamhet.

Fordringar och skulder i anslutning till återförsäkring värderas enligt samma principer som skulder och fordringar som härrör från återförsäkrade avtal och tas upp i balansräkningen under antingen övriga tillgångar eller övriga skulder.

13.8 Koassurans och pooler

OP Gruppen deltar i en del koassuransarrangemang tillsammans med andra försäkringsgivare. Som försäkringsavtal behandlar OP Gruppen endast den del av koassuransavtalen som enligt avtalet i fråga utgör OP Gruppens egen andel. OP Gruppens ansvar begränsar sig till den här andelen.

OP Gruppen tecknar andelar i försäkringsavtal också via pooler. Medlemmarna i poolerna ansvarar i första hand för sin egen proportionella andel. Andelarna baserar sig på avtal som fastställs årligen. Som försäkringsavtal behandlar OP Gruppen sin egen proportionella andel av den förstariskrörelse som poolerna handhar och av den återförsäkringsrörelse som medlemmarna mottar från poolen.

Poolens andel av de här försäkringsavtalen behandlas som återförsäkring. I en del pooler svarar poolmedlemmarna för insolventa medlemmars förpliktelser i proportion till sina egna andelar. OP Gruppen redovisar framtida ansvar och fordringar via det gemensamma ansvaret, i det fall att det verkar sannolikt att det gemensamma ansvaret kommer att realiseras.

13.9 Skälighetsprincipen i livförsäkringen

Nästan alla livförsäkringsavtal, med undantag av de fondanknutna delarna av avtalen, och en del av kapitaliseringsavtalen har utöver de garanterade förmånerna rätt till en av prövning baserad andel av överskottet, som kan utgöra en betydande del av de helhetsförmåner som grundar sig på avtalet, men vilkas belopp och utdelningstidpunkt enligt avtalet överläts åt bolaget att besluta. En del av de fondanknutna försäkringarna har möjlighet till en av prövning beroende andel av överskottet. Tilläggsförmånerna delas ut som tilläggsavkastning på beräkningsränta, som tilläggsförmåner på dödsfallsbeloppen eller som premierabatter.

Överskottet baserar sig på skälighetsprincipen i försäkringsbolagslagen. Enligt principen ska en skälig del av det överskott som försäkringarna avkastat återbäras i form av tilläggsförmåner till respektive försäkringstagare, förutsatt att solvenskraven inte förhindrar tilläggsförmånerna. I fråga om nivån på tilläggsförmånerna ska försäkringsbolaget sträva efter kontinuitet. Skälighetsprincipen medför dock ingen skuldfordringsrätt för försäkringstagarna. OP Gruppen har offentliggjort livförsäkringens principer för tilläggsförmånerna och tillämpningen av dem på sin webbplats.

Separata balansräkningar har bildats för de sparlivförsäkringar och individuella pensionsförsäkringar som överförts från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. De separata balansräkningarnas vinstutdelningspolicy avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen. Det belopp, med vilket tillgångarna i de separata balansräkningarna till marknadsvillkor överstiger försäkringsskulderna diskonterade med swappräntekurvan, reserveras som en avsättning för framtida tilläggsförmåner.

14. Avsättningar och eventualförpliktelser

En avsättning redovisas på basis av en förpliktelse, om förpliktelsen härrör från en inträffad händelse och det är sannolikt att förpliktelsen kommer att realiseras, men förfallotidpunkten eller beloppet är ovissa. Dessutom måste förpliktelsen basera sig på antingen en informell eller en legal förpliktelse gentemot någon utomstående. Om det är möjligt att få ersättning av en tredje part för en del av en förpliktelse, redovisas ersättningen som en separat tillgångspost, men först då det i praktiken är säkert att ersättningen fås.

En eventualförpliktelse är en möjlig förpliktelse som uppkommit till följd av tidigare händelser och vars existens blir säker först då en osäker händelse som står utanför OP Gruppens bestämmande inflytande realiseras. Som eventualförpliktelse betraktas också en sådan gällande förpliktelse som sannolikt inte kräver att en betalningsskyldighet uppfylls, eller vars storlek inte kan bestämmas tillförlitligt. Eventualförpliktelserna redovisas i en not (Not 34. Avsättningar och övriga skulder).

15. Eget kapital

OP Gruppen klassificerar de instrument som den emitterat enligt deras art antingen som eget eller främmande kapital (finansiell skuld). Utgifter som ansluter sig till emissioner eller förvärv av egetkapitalinstrument, redovisas som avdrag från eget kapital.

Som egetkapitalinstrument klassificeras andelskapitalen som indelas i andelsbanksmedlemmarnas medlemsinsatser och Avkastningsandelar. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala såväl medlemsinsatser som Avkastningsandelar. Av andelskapitalen kan dock varje år återbetalas belopp enligt det som bestämts av respektive andelsbank och som faller inom de gränser som myndigheterna angett.

Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i andelsbankens beslutsfattande. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser. På medlemsinsatser betalas ingen ränta.

Avkastningsandelarna medför ingen rösträtt. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala Avkastningsandelarnas kapital och att betala ränta på dem. Den ränta som eventuellt betalas på Avkastningsandelarna är lika stor för alla Avkastningsandelar. Röntan redovisas som skuld och dras av från det egna kapitalet då beslut om betalningen har fattats (Not 36. Eget kapital).

16. Inkomstskatt

I resultaträkningens skatter ingår de skatter som grundar sig på räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst, skatter från tidigare räkenskapsperioder och den uppskjutna skattekostnaden eller skatteintäkten i OP Gruppens företag. Skatterna resultatförs, frånsett fall där de gäller poster som direkt redovisas bland eget kapital eller övrigt totalresultat. I sådana fall redovisas också skatten i de här posterna. Den skatt som baserar sig på periodens beskattningsbara inkomst beräknas på den beskattningsbara inkomsten enligt gällande skattesats i respektive land och den uppskjutna skatten enligt gällande skattesats eller den skattesats för kommande år som fastställts senast på bokslutsdagen.

Den uppskjutna skatteskulden räknas på de temporära skattepliktiga skillnaderna mellan bokföringen och beskattningen. Den uppskjutna skattefordran räknas på alla avdragbara temporära skillnader mellan bokföringen och beskattningen och på de förluster som ska fastställas i beskattningen. Om det till följd av den influtna beskattningsbara inkomsten är sannolikt att fordran kan användas, redovisas den. En uppskjuten skattefordran bokförs inte till den del som det sannolikt inte uppstår någon beskattningsbar inkomst, mot vilken skattemässiga förluster eller gottgörelser kan utnyttjas. I OP Gruppen uppkommer de väsentligaste temporära skillnaderna av skattemässiga avsättningar (bl.a. kreditförlustreserveringen), värderingen av placeringar till verkligt värde samt elimineringen av skadeförsäkringens utjämningsbelopp.

De uppskjutna skatteskulderna och skattefordringarna kvittas företagsvis. Uppskjutna skatteskulder och skattefordringar som uppstått till följd av konsolideringsåtgärder kvittas inte. De uppskjutna skatteskulderna och skattefordringarna räknas enligt den skattesats som antas gälla då den temporära skillnaden upplöses (Not 16. Inkomstskatt).

17. Myndighetsavgifter

OP Gruppen betalar avgifter till olika myndigheter. Verket för finansiell stabilitet ansvarar för insättningsgarantin. Europeiska centralbanken ansvarar för banktillsynen. Finansinspektionen ansvarar för försäkrings-, förfarande- och makrotillsynen. EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) ansvarar för resolutionen. Myndighetsavgifterna bokförs i början av året i sin helhet bland övriga rörelsekostnader (Not 12. Övriga rörelsekostnader).

17.1 Stabilitetsavgift

Stabilitetsavgifter samlas in till den europeiska resolutionsfonden (Single Resolution Fund, SRF) fram till 2023 så att fondens målnivå på minst 1 procent av de insättningar som ska ersättas uppnås. Resolutionsfonden förvaltas av EU:s resolutionsnämnd, som också fattar beslut om stabilitetsavgifternas belopp. SRF ska säkerställa att finanssektorn finansierar stabiliseringen av finansieringssystemet. Stabilitetsavgiften bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

17.2 Insättningsgarantiavgift

De medel som samlats in till den gamla insättningsgarantifonden överstiger för närvarande EU-kraven om insättningsgarantins nivå. Med stöd av stadgarna betalar den gamla insättningsgarantifonden de insättningsgarantiavgifter som tillskrivs var och en av dess medlemsbanker till den nya insättningsgarantifonden i samma proportion som respektive medlemsbank under årens lopp har betalat avgiften till den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantifonden fastställer avgiften för varje medlemsbank men debiterar den direkt från den gamla insättningsgarantifonden. Insättningsgarantiavgiften medförde ingen kostnadseffekt för OP Gruppen för 2020 eller 2021.

17.3 Förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet

Förvaltningsavgiften till Verket för finansiell stabilitet baserar sig på samma beräkningsmetod som tillsynsavgiften till Finansinspektionen.

17.4 Finansinspektionens tillsynsavgift

Finansinspektionens tillsynsavgift består av en proportionell avgift som beräknas enligt balansomslutningen samt av en fast grundavgift.

17.5 Europeiska centralbankens tillsynsavgift

ECB:s tillsynsavgift bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

18. OP-bonus till ägarkunder

I resultaträkningen redovisas OP-bonus till ägarkunder som en separat post. Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. OP-bonus redovisas under intjäningsperioden som kostnader i resultaträkningen och som upplupna kostnader i balansräkningen. Den bonus som samlats används automatiskt för serviceavgifter för bank- och kapitalförvaltningstjänster samt för försäkringspremier med början från den äldsta transaktionen, varvid de upplupna kostnaderna minskar (Not 14. OP-bonus till ägarkunder).

19. Statliga bidrag

Statliga bidrag är stöd från staten i form av överföringar av resurser till ett företag i utbyte mot att företaget uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor rörande sin verksamhet. Förmånen av ett statligt lån till lägre ränta än marknadsräntan behandlas som ett statligt bidrag. Förmånen av att räntan understiger marknadsräntan ska värderas som skillnaden mellan lånets ursprungliga redovisade värde och mottaget belopp. Ett statligt bidrag redovisas dock först då det föreligger rimlig säkerhet att företaget kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget och att bidraget kommer att erhållas. Bidrag hänförliga till intäkter dras av vid redovisningen av motsvarande kostnader och redovisas i resultaträkningen över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för.

20. Nya standarder och tolkningar

IASB (International Accounting Standards Board) har offentliggjort följande framtida betydande standardändringar.

20.1 IFRS 17 Försäkringsavtal

Standarden IFRS 17 Försäkringsavtal publicerades 18.5.2017. Den ersätter den nuvarande standarden IFRS 4 Försäkringsavtal.

Standardens viktigaste mål är att förenhetliga värderingen av försäkringssskulden på det globala planet; värderingen enligt den nuvarande försäkringsavtalsstandardens baserar sig på nationella värderingar. Värderingen enligt IFRS 17 baserar sig på aktuella estimat, liksom försäkringsbolagens kapitaltäckningsanalys. Standarden IFRS 17 skiljer sig dock från kapitaltäckningsanalysen i fråga om sitt syfte och sin principiella grund.

Försäkringsavtalen värderas enligt den generella modellen (GMM) på varje rapportdag med följande tre delar:

- uppskattningar av framtida kassaflöden som justeras med ett tidsvärde,
- en riskjustering för icke-finansiella risker som beskriver OP Gruppens riskvillighet och
- en avtalsenlig marginal som vid det första redovisningstillfället för ett avtal värderas så att avtalet inte ger upphov till en vinst, medan en förlust redovisas genast. Den avtalsenliga marginalen motsvarar den vinst som inte tjänats in och den ska under försäkringsperioden intäktsföras på basis av hur försäkringstjänsten produceras.

Det nuvarande förfarandet där försäkringssskulden kan innehålla implicita marginaler för risktagning och framtida vinster upphör och leder till att ändringar i skulden ska presenteras på ett transparent sätt.

IFRS 17 tillåter också att försäkringsavtal värderas med den förenklade premiefördelningsmetoden (PAA), om avtalens försäkringsperiod är högst ett år. Avtal av den här typen är till exempel skadeförsäkringsprodukterna.

Dessutom innehåller standarden en rörlig avgiftsmodell (VFA). Modellen har modifierats på basis av den allmänna värderingsmodellen och den ska tillämpas på avtal som har direkt rätt till en andel av överskottet från avtalen. I VFA-modellen ingår bolagets andel av förändringarna i verkligt värde på de underliggande placeringarna i den avtalsenliga marginalen som ändras varje rapportdag. Typiska exempel på sådana avtal är de fondanknutna avtalen i livförsäkringen.

För förändringar i antaganden som gäller finansieringsrisken och ändringar i skulden som beror på förändringar på marknaden kan det i resultaträkningen byggas upp en buffert med motsvarande ändringar i tillgångarna. Standarden ger rätt att omklassificera finansiella tillgångar i försäkringsbolag vid den tidpunkt då standarden tas i bruk.

Den nya standarden medför ändringar i värderingssättet för försäkringsavtal samt i uppställningen av balansräkningen och resultaträkningen. Rättigheterna och skyldigheterna i försäkringsavtalen nettas för presentationen i balansräkningen och redovisas bland antingen tillgångar eller skulder. I resultaträkningen redovisas intäkter från försäkringstjänster som en mellansumma och dessutom separat intäkter från placeringsverksamhet, vilka skiljs åt från livförsäkringar i sparform.

Dessutom medför den nya standarden ytterligare kvalitativa och kvantitativa krav på noterna, bl.a. om avstämningskalkyler över förändringarna under perioden i nettot av de bokförda värdena på försäkringsavtal samt i analysen av intäkterna från försäkringstjänster enligt värderingskomponent.

Första tillämpningen av standarderna IFRS 17 och IFRS 9 samt jämförelseårets uppgifter (offentliggjordes 9.12.2021) träder i kraft 1.1.2023. Ändringen gäller också dem som redan tillämpar IFRS 9 och den för med sig ett frivilligt undantag vid klassificeringen av finansiella tillgångar, vilket ger möjlighet att redovisa jämförelseårets uppgifter som om de finansiella tillgångarna hade klassificerats och värderats i enlighet med IFRS 9. Genom detta elimineras en eventuell bokföringsmässig asymmetri mellan försäkringssskulden och finansiella tillgångar i anslutning till den vid första tillämpningen av IFRS 17. Ändringen har ännu inte godkänts av EU.

Standarden IFRS 17 påverkar värderingen och redovisningen av OP Gruppens skade- och livförsäkringsprodukter samt presentationen av dem i bokslutet. OP Gruppen har organiserat ett projekt som förbereder ibruktagningen av standarden och ändringsbehoven samt bedömer hur standarden IFRS 17 kommer att påverka OP Gruppens finansiella ställning och resultat.

Standarden IFRS 17 ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2023 eller senare. Standarden IFRS 17 har godkänts av Europeiska unionen 19.11.2021.

20.2 Övriga framtida ändringar i standarder

Ändringarna i standarderna IAS 37, IFRS 16 och IFRS 3 träder i kraft 1.1.2022. De har inte någon väsentlig inverkan på OP Gruppens bokslut.

Not 2. OP Gruppens principer för riskhantering

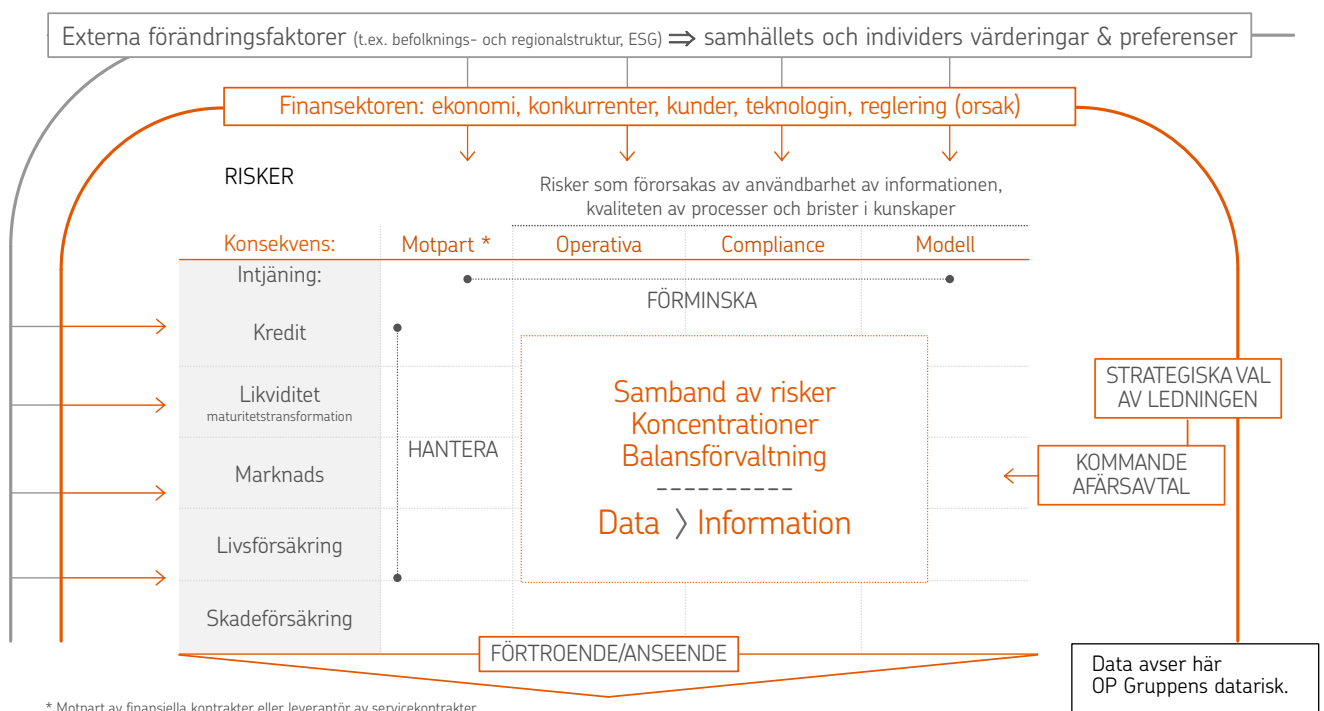
1 OP Gruppens betydande risker: allmän översikt

I OP Gruppen upprättas de allmänna principerna för risktagning och riskhantering så att de gäller alla funktioner, och de allmänna principerna preciseras ytterligare enligt intjäningslogiker (produkt- och tjänstekoncept). Hörnstenarna när intjäningslogiska helheter bildas utgörs av tjänster som tillhandahålls kunderna, de processer som behövs för produktionen av tjänsterna och för analyseringen och rapporteringen av verksamheten samt vilka risker tillhandahållandet av dessa tjänster medför för OP Gruppen.

På grund av karaktären av OP Gruppens affärsrörelse och bransch har riskerna två från varandra avvikande grundprinciper: OP Gruppen kan nå intjäning genom att ta risker (intjäningsrisker) eller så kan riskerna vara en konsekvens av något (påföljdsrisker). Eftersom granskningen av intjäningsrisker kräver granskning av OP Gruppens kritiska framgångsfaktorer med tanke på affärsrörelsen, grupperas källorna till intjäningsrisker och hanteringen av dem per intjäningslogik i de detaljerade beskrivningarna av betydande risker. Ett undantag utgörs av riskerna på gruppnivå, som gäller alla intjäningslogiker. Eftersom merparten av påföljdsriskerna är risker på gruppnivå och eftersom granskningen av påföljdsrisker fokuserar på att reducera de negativa effekterna om en risk skulle realiseras, grupperas dessa risker på gruppnivån i de detaljerade beskrivningarna av betydande risker. Bilden nedan presenterar ett sammandrag av OP Gruppens betydande risker och deras källor. Den gråa och orangea ramen utanför tabellen presenterar källorna och grundorsakerna till de betydande riskerna. Utanför tabellen beskrivs på motsvarande sätt också den negativa effekten på OP Gruppens förtroende och anseende om en risk skulle realiseras.

Viktigt att beakta i bildens tabell:

- Genom att ta intjäningsrisker kan man förorsaka påföljdsrisker utöver källorna och orsakerna till OP Gruppens externa risker.
- Samverkan mellan intjänings- och påföljdsrisker kan leda till nya risker på gruppnivå bland annat till följd av koncentrationer och beroenden mellan risker.
- På grund av intjänings- och påföljdsriskernas olika funktion, strävar gruppen i första hand efter att kontrollera intjäningsriskerna, medan den i första hand strävar efter att reducera påföljdsriskerna.

Den intjäningslogiska helheten Bankrörelse omfattar både segmentet Hushållsbank och segmentet Företagsbank. Den intjäningslogiska helheten Bankrörelse grupperas i riskhanteringen i tre intjäningslogiker: Bankrörelse via balansräkningen, Markets och Kapitalförvaltning. Intjäningslogikerna liv- och skadeförsäkring hör till rörelsesegmentet Försäkring.

OP Gruppens riskhantering och säkerställande av regelefterlevnaden (compliance) bygger på principen om tre försvarslinjer. Den första försvarslinjen består av affärsrörelserna, den andra av en från affärsrörelserna oberoende riskhanteringsfunktion och compliance-funktion och den tredje av internrevisionen. Samtliga försvarslinjer har sin egen roll för att riskhanteringsprocessen ska genomföras effektivt.

I OP Gruppen samarbetar riskhanteringsens första och andra försvarslinje kontinuerligt. Genom det säkerställs att all kompetens som behövs för att utveckla och hantera verksamheten utnyttjas på förhand. Försvarslinjerna bildar tillsammans en riskhanteringsprocess som beaktar särdragen i OP Gruppens verksamhet. Den första och den andra försvarslinjens ansvar är tydligt fördelade.

- Affärsrörelserna genomför OP Gruppens strategi, svarar för planeringen av sin verksamhet, en effektiv och högklassig implementering av den och den interna kontrollen. Bara en affärsrörelse kan fatta affärsbeslut och ansvara för kundservicens kvalitet, verksamhetens kontinuitet och sitt resultat och sina risker.
- Den andra försvarslinjen bereder ett riskhanteringsregelverk för beslut av gruppens ledning, och inom ramen för det genomför den första försvarslinjen risktagningen och riskhanteringen i anslutning till den dagliga verksamheten. Den andra försvarslinjen stöder den första försvarslinjen genom att ge den råd i synnerhet i frågor som gäller dess egen specialkompetens. Den andra försvarslinjen övervakar också att riskhanteringsregelverket iaktas och den gör oberoende analyser av balansen mellan resultatet, riskerna och det kapital och den likviditet som fungerar som buffertar samt av att verksamhetens kontinuitet även säkerställs i störningssituationer.
- Internrevisionen är den tredje försvarslinjen, och den är oberoende av de övriga försvarslinjerna.

2 OP Gruppens betydande risker: källor och hantering

2.1 Definitioner av och källor för betydande risker

Nedan presenteras ett sammandrag av definitionerna av och källorna för OP Gruppens betydande risker.

Kreditrisk	Med kreditrisk avses risken för att en avtalspart i ett finansiellt instrument inte förmår uppfylla sina avtalsenliga betalningsförpliktelser och på så vis orsakar den andra parten en ekonomisk förlust.
Likviditetsrisk	En likviditetsrisk orsakas av obalans i timing och belopp av kassaflöden vid beviljande och anskaffning av finansiering, otillräckliga säkerheter vid anskaffning av finansiering, finansieringens timing samt koncentration relaterad till motparter eller instrument. Detta kan leda till att företagets egen likviditet försämras, om dess likviditetsberedskap inte är tillräcklig. Likviditetsrisker omfattar också likviditetsrisker på marknader, med vilket avses risk för att en marknadstransaktion inte kan genomföras inom önskvärd tid och/eller till estimerat pris.
Marknadsrisk	Med marknadsrisk avses en ofördelaktig förändring som hänför sig till ett avtals värde eller intjäningen genom ett avtal och som orsakas av prisförändringar som observeras på finansmarknaden. Till marknadsriskerna hör ränterisker, valutarisker, volatilitetsrisker, kreditspreadrisker, aktierisker och fastighetsrisker samt eventuella andra prisrisker för balansposter och poster utanför balansräkningen.
Skadeförsäkringsrisk	Skadeförsäkringsriskerna består av skade- och reservrisken. En skaderisk uppkommer genom att skador inträffar mer än i snitt eller att de är exceptionellt stora. En reservrisk uppkommer av att skadekostnaderna för skador som redan inträffat är större än väntat eller att tidpunkten för betalningarna avviker från det som man förväntat sig.

Livförsäkringsrisker	Livförsäkringsriskerna består av biometriska risker samt kostnads- och kundbeteenderisker. En biometrisk risk uppkommer av att prognoser över försäkrades förväntade livslängd avviker från försäkringsprodukter som innehåller levnadsrisker eller att prognoser över försäkrades mortalitet (t.ex. en oförutsedd ökning i mortaliteten på grund av en katastrof) avviker från produkter som innehåller mortalitetsrisker. Biometriska risker uppkommer också av att prognoser över arbetsförmåga avviker från produkter som innehåller risker för arbetsförmåga, men inom OP-Livförsäkring är risken för arbetsförmåga mycket låg.
Motpartsrisker	Med motpartsrisk avses risken för att en avtalspart inte uppfyller sina ekonomiska förpliktelser. En motpartsrisk kan anknyta till ett derivatinstrument, handel eller ett återförsäkringsavtal.
Operativa risker	Operativa risker orsakas av all affärsverksamhet och kan uppkomma av bristfälliga eller felaktiga rutiner, processer, system eller yttre faktorer. Inom OP Gruppen hör också ICT- och säkerhetsriskerna till de operativa riskerna. Med datarisker, som räknas till de operativa riskerna, avses eventuella förluster, förlust av anseende eller försämrad operativ förmåga på grund av osäkerhet i beslutsfattandet, ledningen och rapporteringen i fråga om data och information som härletts från data.
Compliance-risker	En risk som förorsakas av att externa bestämmelser, interna rutiner eller behöriga rutiner eller etiska principer i kundrelationerna inte iakttas.
Modellrisker	Med modellrisk avses en eventuell förlust eller ett försämrat anseende till följd av beslut som fattats på basis av resultatet av modellerna på grund av att det uppkommit fel i utvecklingen, verkställandet eller användningen av modellerna. Modell avser en kvantitativ metod där indata med hjälp av matematik, statistik eller bedömningar från egna medarbetare omvandlas till kvantitativa data som styr affärsbeslut eller anknyter till den finansiella ställningen eller riskpositionen.
Anseenderisker	Risken för att anseendet eller förtroendet försvagas till följd av negativ publicitet eller att en risk realiserar.
Koncentrationsrisker	Risker som kan uppkomma av att affärsrörelsen koncentreras i för stor omfattning till enskilda kunder, produkter, branscher, löptidsperioder eller geografiska områden. En koncentrationsrisk kan uppkomma också genom koncentrationer som bildas av tjänsteleverantörer eller processer.
Risker i den framtida affärsrörelsen	En risk som handlar om med vilka villkor och volymer det ingås nya avtal, antingen av nuvarande eller av helt ny typ. Bakom detta kan ligga bristfällig reaktion och osmidighet att förändras då det skett förändringar i omvärlden och konkurrensmiljön eller i kundernas värden och tekniken. Den viktigaste metoden för hantering av risker i den framtida affärsrörelsen är ledningens val.

Motpartsriskerna och riskerna i den framtida affärsrörelsen behandlas inte som en separat helhet, eftersom riskerna i den framtida affärsrörelsen kan framträda som varierande betydande risker, och motpartsriskerna framträder i anknytning olika riskslag.

Kundbeteenderisken kan bli aktuell i flera olika riskslag (effekten av en förändring i kundbeteendet på till exempel försäkringsavtalens värde, insättningarnas belopp eller förtida betalningar av avtal).

Den kvarstående risken är den risk som återstår och som man inte kan eller vill avlägsna. Begreppet "kvarstående risk" kan betraktas som en synonym till "risk". Den kvarstående risken kan således inte jämföras med de ovannämnda betydande riskerna, utan en kvarstående risk kan gälla vilken som helst betydande risk ovan.

Förändringsfaktorer i omvärlden

Allmänna förändringsfaktorer i omvärlden såsom klimatförändringen och andra hållbarhetsfaktorer, det vill säga ESG-faktorer (environmental, social, governance; miljö, socialt ansvar, bolagsstyrning), påverkar kundernas och samhällets behov och preferenser. Dessa tillsammans med bland annat den tekniska utvecklingen och demografiska förändringar kan påverka finanssektorns situation för efterfrågan och utbud, vilken för sin del styr villkoren för de nya avtal som OP Gruppen ingår. Externa förändringsfaktorer analyseras för att förstå förutsättningarna för framtida framgång för kunden. Att säkerställa framtida framgång för kunderna är centralt för gruppens framtida framgång.

Förändringsfaktorerna i omvärlden är inte risker i sig, utan de kanaliseras via olika funktionskedjor till ekonomiska risker för bank- och försäkringsrörelsen. Utöver att externa förändringsfaktorer kan erbjuda möjligheter, kan de också äventyra verksamhetsförutsättningarna i vissa branscher. Till exempel där klimatförändringen kan främja verksamhetsförutsättningarna och konkurrenskraften för det inhemska lantbruket, kan den i någon bransch leda till svagare lönsamhet på grund av förändringar i kundbeteendet, lägre säkerhetsvärden i vissa områden och en större ökning än väntat i kostnader relaterade till reglering. I ett kreditinstitut återspeglar sig de ovan nämnda verkningarna direkt eller indirekt som bland annat kredit-, likviditets och anseenderisker samt operativa risker.

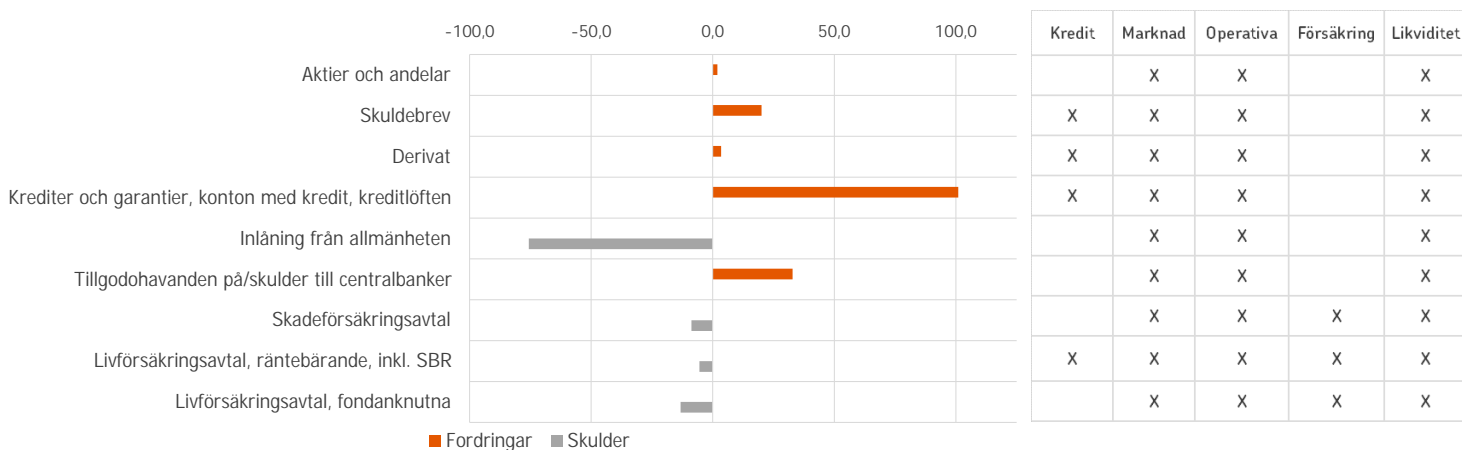
Det väsentliga är att bedöma vilka konsekvenser en förändring i omvärlden får på lång sikt. Utvecklingen kan leda till en förändring i kundbeteendet som påverkar efterfrågan och därmed produktutbudet. På lång sikt kan förändringsfaktorer i omvärlden utgöra ett hot mot kontinuiteten (till exempel priset och tillgången på finansiering). Konsekvenserna av en och samma förändringsfaktor kan samtidigt vara mycket lokala och globala utvecklingstrender. De kan på ett håll erbjuda möjligheter, medan de på annat håll kan inskränka verksamhetsförutsättningarna.

På kundnivå hanteras riskerna genom att ge kunderna rådgivning och följa upp kundrelationernas utveckling. Prissättningen är riskbaserad. ESG-projekt och/eller ESG-placeringar som finansieras ska vara ekonomiskt hållbara. Då kundernas framtida framgång ombesörjs, säkerställs att gruppens affärsverksamhet är lönsam också på lång sikt samt att de riskbuffertar som behövs för verksamheten är tillräckliga i fråga om kapital och likviditet. Genom att ge kunderna råd strävar man efter att skapa ett mervärde som visar sig som en förbättring av den ekonomiska ställningen och välfärden bland kunderna.

Centrala instrument och riskslag

Diagrammet nedan beskriver risklagen i anslutning till de centrala finansiella instrumenten och belyser risklagens betydelse med hjälp av de finansiella instrumentens balansvärden (31.12.2021).

Centrala instrument, riskslag och volymer i anslutning till dem, md €

2.2 Risker i bankrörelsen

Kreditrisk

I OP Gruppen hanteras kreditrisken med anvisningar och riktlinjer på gruppnivå samt med kvantitativa risklimiter. De preciseras i riskpolicyn för bankrörelsen med riktlinjerna för risktagningen, limiter och kontrollgränser, kvalitativa och kvantitativa mål samt principerna för kundurvalet, säkerheter och kovenanter. De kvantitativa och kvalitativa målen balanserar affärsmålen med den måttfulla riskvilligheten. Limiterna och kontrollgränserna ställer upp övre gränser för risktagningen. Med hjälp av dem tryggas en tillräcklig diversifiering av kreditportföljen och undviks att det uppstår för stora riskkoncentrationer. Hanteringen av kreditrisken baseras på ett omsorgsfullt kundurval och på aktiv hantering av kundrelationer, god kundkännedom, gedigen yrkeskunskap och omfattande dokumentation. Den dagliga kreditprocessen och dess kvalitet spelar en central roll i hanteringen av kreditrisker. Kreditrisken hanteras också med val av produktsortiment och -villkor. Risker i anslutning till ny kreditgivning hanteras med övervägt kundurval och undvikande av riskkoncentrationer. Dessutom tillämpas aktiv kreditriskreducering (säkerheter, borgen) och kovenanter. Risker i kreditportföljen hanteras genom god ledning av kundrelationer samt genom en proaktiv och konsekvent hantering av problemfall.

En grundläggande förutsättning för all kreditgivning är att kundens skuldbetalningsförmåga är tillräcklig. Att en kundgrupp bildas korrekt skapar en grund för kreditriskhanteringen. Utan en klar uppfattning om vilka medlemmar som ingår i en kundgrupp, hurdan struktur kundgruppen har och hur skuldbetalningsförmågan uppkommer, kan man inte få rätt bild av den grupp som ska få finansiering eller förstå den risk som finansieringen medför. Affärsrörelsen identifierar kundgrupperna och kopplingarna inom dem, och beskriver dem i OP Gruppens system.

Tillräckligt med aktuell information ska samlas in om alla kunder som medför en kreditrisk för att kreditvärdigheten ska kunna fastställas. Kreditvärdigheten består både av kundens vilja och förmåga att betala, och därmed har båda effekter för kundens kreditklass. Genom tillräckliga och korrekta grunddata kan man säkerställa att kunden klassificeras enligt rätt kreditvärdighetsmodell och att kreditklassen ger rätt bild av de risker som knyter an till kundens kreditvärdighet. Affärsrörelsen ser till att kundernas kreditklasser kontinuerligt är i kraft och uppdaterade samt uppdaterar vid behov kreditklassen om kundens situation förändras. På det här sättet kan kreditportföljen följas upp i realtid både på bank- och på gruppnivå.

Säkerhetshanteringen grundar sig på en oberoende säkerhetsvärdering, att pantsättningarna är giltiga och att säkerheterna är realiserbara, för att man ständigt ska kunna ha en realistisk bild av de säkerheter som tryggar fordringarna. Värdena på de föremål som pantsatts som säkerhet för fordringar ska ge en rättvisande och uppdaterad bild av såväl kundens som av hela kreditportföljens säkerhetsposition. Vid värderingen av icke-likvida säkerheter ska man beakta den finansiella ställningen hos den som äger säkerhetsobjektet. Ju sämre finansiell ställning ägaren har, desto större vikt ska ges realiseringsvärdet vid värderingen av säkerhetsobjektet.

Finansieringsbesluten grundar sig på principen om åtskillnad, där den som bereder en finansiering inte ensam kan fatta finansieringsbeslutet. Finansieringsbeslut är beslut om risktagning och därför ska beslutsfattarna inför sina beslut känna till alla omständigheter som väsentligt påverkar beslutsfattandet. Alla beslut som gäller kreditrisktagning är affärsrörelsebaserade. Beslutsfattandet styrs av OP Gruppens riskvilja och den målriskposition som fastställts i riskpolicyn. Beslut som avviker från den målriskposition som fastställts i riskpolicyn ska motiveras mer ingående. Centralinstitutets riskhantering bedömer de mest betydande finansieringsprojektens förenlighet med riskpolicyn och rapporterar en lägesbild av hur riskpolicyn har iakttagits vid kreditgivningen till ledningen i OP Gruppen och de företag som bedriver bankrörelse.

Bankens verkställande ledning och förvaltning följer noggrant upp bankens kreditriskposition. Bankens ledning ansvarar för att hålla förvaltningen uppdaterad om eventuella avvikelser i bankens operativa risktagning i förhållande till den riskpolicy som förvaltningen fastställt, för att styrelsen i enlighet med sin roll ska kunna övervaka hur bankens riskposition utvecklas och vid behov styra den operativa ledningen i fråga om risktagningen.

Ur bankens synvinkel realiserar en kreditrisk i en situation där kunden fallerar och inte klarar av sina kreditförpliktelser utan att banken vidtar åtgärder, som att realisera säkerheter. Därför är det viktigt att kunder vars skuldbetalningsförmåga

har försämrats eller utsätts för ett betydande hot identifieras utan dröjsmål såväl i finansieringsprocesserna som i kundhanteringsprocesserna.

Kunder som hör till de viktigaste för banken, och vars risk för fallissemang har ökat klart eller vars skuldbetalningsförmåga förknippas med något annat betydande hot, ska överföras till specialövervakning. I fråga om dessa kunder ska banken utarbeta en handlingsplan för vilka åtgärder man kan vidta för att lösa kundens situation ur bankens synvinkel och minimera den risk som eventuellt realiserar för banken. Uppföljningen och dokumenteringen av betydande potentiella eller egentliga problemkunder ska vara intensivare och mer heltäckande jämfört med de kunder som förknippas med mindre risker. På det sättet kan man hålla sig uppdaterad om förändringar i en problemkunds situation och reagera omedelbart på dem.

Mätning av kreditrisken

Kreditrisken mäts på gruppnivå som andelen ekonomiskt kapitalkrav för kreditrisken av beloppet av exponeringar vid tidpunkten för fallissemang, andelen nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken samt andelen förväntade kreditförluster av kredit- och garantistocken. Därtill mäts andelen företagsexponeringar i olika kreditklasskorgar och företagsexponeringarnas medelrating. För dessa mätare har limiter fastställts i riskpolicyn. Koncentrationerna i kreditportföljen följs dessutom upp kund-, bransch- och landsspecifikt. Differensen i ökningen mellan kreditstocken och det ekonomiska kapitalkravet för kreditrisken mäts för att säkerställa balansen mellan tillväxt och risktagning. För de rörelsesegment som bedriver bankrörelse har limiter fastställts så att de härletts från limiterna på gruppnivå.

Limiter som fastställts i riskpolicyn kan kompletteras med kvalitativa mål som ställts i instruktionerna för segmenten. Målen kan vara specifika för ett segment eller ett företag. Mål kan ställas för hela kreditportföljen eller separat för finansieringen till privatkunder respektive företagskunder. Dessutom kan mål ställas för mätningen av kreditriskprocessens kvalitet.

Kundsegmentering tillämpas för att säkerställa en tillräcklig spridning av kreditportföljen och en effektiv kapitalallokering vid styrningen av kreditportföljen. Kundsegmenten har fastställts så att ett enskilt segment innehåller fordringar som är homogena avseende kreditrisken och därmed kan styras som en helhet i riskpolicyn. Med stöd av segmenteringen och indelningen i kreditklasskorgar presenteras i riskpolicyn kreditportföljens målbild, vilken inte är bindande för affärsrörelsen, men affärsrörelsen bör styra kreditrisktagningen så att målbilden uppfylls.

Vid bedömningen av riskerna utnyttjar OP Gruppen interna kreditriskmodeller. För mätningen av kreditrisken används utöver modeller för bedömning av sannolikheten för fallissemang (PD, Probability of Default) även prognosmodeller för förlustandelen och exponeringsbeloppet. Exponeringens belopp vid fallissemang (EAD, Exposure at Default) är en prognos av beloppet på bankens fordran då fallissemang börjar. Beloppet av åtaganden utanför balansräkningen vid fallissemang bestäms på basis av konverteringsfaktorn (CF, Conversion Factor). Förlustandelen vid fallissemang (LGD, Loss Given Default) är en uppskattning av den ekonomiska förlust som uppkommer för banken, som andel av EAD, om fallissemang blir ett faktum. På de modeller som används i bedömningen av kreditrisken tillämpas förfaranden för modellriskhantering.

OP Gruppens interna kreditklassificeringssystem

Med kreditklassificering avses modeller och metoder, processer, övervakning, datainsamling samt it-system som ligger till grund för hantering av kreditrisker, värdering av kreditrisk, tilldelning av riskklasser för exponeringar och kvantifiering av fallissemangs- och förlustestimater för vissa typer av exponeringar. OP Gruppens kreditklassificeringssystem gäller på gruppnivå. OP Andelslags styrelse godkänner principerna för kreditklassificeringssystemet som en del av dokumentet Principer för riskhantering.

Sannolikheten för fallissemang hos **privatkunders** avtal bedöms med en intern skala i 16 steg A–F, varav de fallerande avtalen hör till klass F. Sannolikheten för fallissemang bedöms för alla privatkunders avtal månatligen med en klassificeringsmodell för kreditstocken. Klassificeringen av kreditstocken baserar sig på kundgrunddata, betalningsbeteende och annan information om kundhistorien. För varje kreditklass har härletts den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang för en tidsperiod på ett år.

Klassificeringsmodellerna för ansökningsskedet stöder tillsvidare kreditbesluten, analysen av kreditrisken och prissättningen av nykreditgivningen. Andelsbankerna, gruppens finansbolagsprodukter och konsumentkrediter utan säkerhet har egna modeller för ansökningsskedet.

Sannolikheten för fallissemang hos **företagskunder** bedöms med en skala i 20 steg 1,0–12,0 där insolventa kunder klassificeras i klasserna 11–12.

Medelstora och stora företagskunders rating R baserar sig på företagets ekonomiska nyckeltal och kvalitativa bakgrundsuppgifter. Utifrån dem upprättar en statistisk modell ett ratingförslag. En expert som fördjupat sig i kundens fall gör en ratingframställan på basis av det ratingförslag som modellen ger och den övriga information som står till buds. Eventuella förändringar och osäkerheter i fråga om framtiden tas i beaktande som varningssignaler och som undantag från den klassificering som modellen ger. Kreditklassen fastställs av centralinstitutets oberoende riskhantering utifrån en ratingframställan minst en gång per år, för svaga kunder halvårsvis.

Grunden för rating A av små företagskunder utgörs av den automatiska klassificeringsmodellen Rating Alfa som Suomen Asiakastieto tillämpar. I Rating Alfa består variablerna av uppgifter om betalningsstörningar och betalningssätt, bokslutsnyckeltal och kundgrunddata för företaget och dess ansvariga. OP Gruppens ratingar bildas på basis av Rating Alfas riskpoäng och OP Gruppens interna uppgifter som beskriver betalningsbeteende som leder till fallissemang. De här ratingarna ändras vid behov utifrån bedömningar från egna medarbetare. Riktigheten hos ratingen för kunder med rating A ska bedömas minst en gång per år. För svaga kreditklasser och kunder på bevakningslistan ska bedömningen göras halvårsvis. Den ansvariga banken ansvarar för bedömningen. Efter bedömningen godkänns kreditklassen av centralinstitutets riskhantering i fråga om de viktigaste kunderna med rating A.

Företagskunder med små exponeringar klassificeras med en klassificeringsmodell för små exponeringar (P). Klassificeringsmodellen är en automatisk rating som beräknas månatligen och som upprättas på basis av kundens grunddata, kundhistoria och betalningsbeteende.

Sannolikheten för fallissemang hos **kreditinstitutsmotparter** bedöms med en skala i 20 steg 1,0–12,0 där kunder med fallissemang klassificeras i klasserna 11–12.

För bedömningen av sannolikheten för fallissemang hos kreditinstitutsmotparter finns en separat L-ratingmodell, vars struktur motsvarar företagets R-ratingmodell. Den statistiska modell som utgör grund för kreditklassificeringen baserar sig på nyckeltal i bokslut och kvalitativa bakgrundsuppgifter. Klassificeringen kan korrigeras av en expert med varningssignaler, och klassificeringen påverkas ofta av bankkoncernens moderföretags stöd och principen om sovereign ceiling, dvs. att en motpart inte kan ha en bättre rating än den stat där den verkar. Kreditinstitutens ratingar fastställs minst en gång per år.

Riskhanteringsfunktionen administrerar en detaljerad beskrivning av det interna kreditklassificeringssystemet och rapporterar regelbundet om dess funktion som en del av OP Gruppens riskanalys samt separat till direktionens riskhanteringskommitté.

Likvidetsrisker

Identifiering av likvidetsrisker

OP Gruppens centralbank och de övriga affärsenheterna samt riskhanteringen identifierar och bedömer kontinuerligt de risker som förknippas med upplåningen och affärsrörelsen samt den övriga omvärlden. Vid riskanalysen av nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system ska affärsrörelsen även beakta likvidetsriskerna. Minst en gång per år gör riskhanteringen i samarbete med företrädare för affärsrörelserna en heltäckande kartläggning av likvidetsriskerna i syfte att säkerställa att förfaringsätten för att bedöma likviditetens tillräcklighet (ILAAP) är tillbörliga i förhållande till gruppens likvidetsrisker.

Likvidetsrisken hör nära samman med bankrörelsen, där finansieringens in- och utflöden inte sammanfaller tidsmässigt. Banken utsätts då för en återfinansieringsrisk till följd av framför allt differenserna mellan löptiderna för utlåningen med lång löptid och den inlåning som beror på kundbeteendet samt till följd av fordringarnas illikviditet. Samtidigt utsätts

banken för koncentrationsrisk i upplåningen beträffande inlåningens och marknadsupplåningens motparter, tillgången på finansiering och löptiden. En brist på marknadslikviditet kan minska beloppet av bankens likvida medel.

Bedömning och mätning

Det kommande kassaflödet från fordringar, skulder och åtaganden utanför balansräkningen bedöms enligt avtalets förfallodag eller amorteringsplan, med en bedömning från egna medarbetare eller statistiska modeller som baserar sig på det historiska kundbeteendet.

Den strukturella finansieringsrisken mäts som differensen mellan inkommande och utgående kassaflöden i olika tidsklasser. Dessutom ska det bestämmelseenliga nyckeltalet beräknas för den stabila nettofinansieringskvoten (NSFR, Net Stable Funding Ratio) som anger hur stora de stabila finansieringskällorna som uppskattas vara längre än ett år ska vara i relation till de poster som krävs för den stabila nettofinansieringen.

Likviditetsrisken mäts ur myndighetsperspektiv med nyckeltalet för likviditetstäckningskravet (LCR, Liquidity Coverage Ratio). Likviditetstäckningskravets tidsmässiga tillräcklighet bedöms utifrån de balansposter som förfaller. Då förnyas inte avtal som löper ut, utan de upphör på sin förfallodag. Ur ekonomisk synvinkel mäts tillräckligheten hos likviditetsreserven baserat på stresstest.

Koncentrationsrisken i upplåningen ska mätas genom att beräkna beloppet av den långfristiga upplåning med obligationslån som förfaller till betalning under en glidande period på 12 månader respektive 3 månader. Med en tidshorisont på under ett år mäts den totala marknadsupplåningen, som bildas av kort- och långfristig marknadsupplåning, under 3 månader. I fråga om inlåningen följer man upp koncentrationen av de största inlåningsvolymerna. Dessutom ska motparts-koncentrationer och instrumentspecifika koncentrationer följas upp.

Hur intecknade tillgångarna i balansräkningen är mäts genom att ställa de intecknade tillgångarna i balansräkningen i relation till de sammanlagda tillgångarna och säkerheterna i balansräkningen.

Metoderna för bedömning och mätning av risker i anslutning till placeringsverksamheten för likviditetsreserven beskrivs i samband med marknadsriskerna.

Stresstestning av likviditeten

Tillräckligheten hos OP Gruppens likviditetsreserv och beredskapsposter bedöms med hjälp av olika scenarier. Som stressscenarier används både för OP Gruppen specifika och marknadsspecifika scenarier samt kombinationer av dem. Scenarierna ska omfatta stressläget på såväl kort sikt som lång sikt. Vid mätningen av en medlemsbanks strukturella finansieringsrisk beaktas det likviditetstäckningskrav som grundar sig på myndighetens stressscenario som en likviditetsinsättning i centralbanken. I anslutning till gruppens återhämtningsplan används ett omvänt stresstest. Den verkställande ledningen bestämmer vilka scenarier som ska användas, hur resultaten från stresstesten ska användas och hur de ska rapporteras.

Upplåningsplan

I OP Gruppens upplåningsplan ska man beakta medlemsbankernas uppskattning av de kommande årens finansieringsbehov. I upplåningsplanen fastställs riktlinjerna för marknadsupplåningen under de kommande åren. Planen ska följas upp regelbundet och uppdateras vid behov under året. Inlåningen ska i första hand ske utifrån affärsrörelsestrategin och -planen. I upplåningsplanen ska fastställas källorna för marknadsupplåningen och anges hur gruppens finansieringsbehov kan täckas beträffande de viktigaste källorna för marknadsupplåning med beaktande av marknadens djup och tillräcklig spridning. Dessutom fastställs beslutsbefogenheterna för detta. I upplåningsplanen ska man också beakta ogynnsamma scenarier under flera år och plötsliga förändringar i centrala upplåningsposter.

Hantering av likviditet i valuta

OP Gruppen tar upplåning i valuta för att sprida källorna för upplåningen. Eftersom gruppens fordringar nästan helt är denominerade i euro, konverteras upplåningen i valuta i regel till euro med derivat i samband med emission.

Enligt likviditetsbestämmelserna är en valuta betydande, om skulderna i en viss valuta överstiger 5 procent av sammanslutningens balansomslutning. Betydande valutor ska följas upp månatligen med en likviditetsrapport som ges tillsynsmyndigheten. Valutor utgör endast en liten del av balansräkningen, och på grund av verksamhetsmodellen har likviditetsrisken som beror på tillgången till valuta minimerats.

Hantering av den dagsinterna likviditeten

OP Gruppens centralbank följer upp de finansieringskällor som används dagsinternt samt förutser och följer hur betalningar som sker dagsinternt genomförs. De dagsinterna finansieringskällorna hålls så länge att de betalningar som ska utföras under bankdagen kan genomföras.

I enlighet med beredskapsplanen för likviditetshanteringen kan beredskapen vid behov höjas också då den dagsinterna likviditeten störs. På så sätt säkerställs att verksamheten är effektiv om hotet om kris ökar.

Likviditetsreserv

Ur ekonomisk synvinkel består likviditetsreserven av insättningar i Finlands Bank samt av icke in-tecknade skuldebrev som innehas av OP Företagsbanken och som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Till den hör också OP Företagsbankens övriga omsättbara fordringsbevis och icke in-tecknade företagskrediter som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering.

Ur myndighetsperspektiv består OP Gruppens likviditetsreserv av en likviditetsreserv som uppfyller kriterierna i reglerna för likviditetstäckningskravet (= LCR-reserven).

Gruppens centralbank ansvarar för att en placeringsplan upprättas minst en gång per år. I den ingår de obligationsplaceringar i likviditetsreserven som centralbanken innehar. OP Företagsbankens styrelse godkänner planen. Placeringsplanen beaktar de begränsningar och mål för marknadsrisk, kreditrisk och likviditetstäckningsrisk som ställts i OP Gruppens risktagningsprinciper (RAS) samt riskpolicy. I placeringsplanen anges i tillämpliga delar ramen för testningen av skuldebrevens likviditet.

Placeringarna sprids genom att beakta såväl den interna riskvilligheten som kraven i de externa bestämmelserna bland annat enligt produkt, motpart och land.

Hantering av säkerheter och in-teckning av tillgångar

Med säkerheter avses i det här sammanhanget OP Gruppens tillgångar som används som säkerheter för att klara av likviditetsbehov antingen i ett normalt fall eller i ett stressläge. Gruppens centralbank följer centraliserat upp säkerheterna och ansvarar för hur säkerheter används och överförs.

Den största post som kräver in-teckningar av tillgångar i balansräkningen är bolån som utgör säkerhet för OP-Bostadslånebanken Abp:s säkerställda obligationslån. Dessutom kräver främst centralbanksoperationer och derivatrörelsen in-teckning av tillgångar. Med tanke på förberedelserna för likviditetsbehov begränsas in-teckningar av tillgångar med en kvantitativ limit i riskpolicyn.

För att öka likviditetspotentialen är det viktigt att identifiera hur fordringarna i balansräkningen duger som säkerhet för finansiering och utveckla beredskapen att använda fordringarna som säkerhet för finansiering.

Hur likviditeten tryggas i stresslägen

Med beredskapsplanen för OP Gruppens likviditet upprättas en referensram som tryggar gruppens förmåga att klara av sina betalningsförpliktelser också under en likviditetskris. Planen innehåller klara operativa anvisningar och verksamhetsmodeller för att upptäcka en ökad likviditetsrisk samt styra mot rättidiga och rättdimensionerade åtgärder för att minska likviditetsrisken genom att säkerställa en effektiv organisation och verksamhet då hotet om en kris ökar. För varje beredskapsnivå för likviditeten finns styr- och uppföljningsförfaranden som skärps i takt med att beredskapsnivån höjs.

Dessutom inkluderar OP Gruppens återhämtningsplan återhämtningsåtgärder för likviditetshanteringen.

Rapportering av likviditetsrisker

Likviditetsriskerna rapporteras till centralinstitutets ledning regelbundet, och i samband med att beredskapsnivån för likviditetsläget höjs övergår man vid behov till lägesrapportering varje vecka eller varje dag. I OP Gruppens företag rapporteras likviditetsrisken till styrelsen regelbundet minst enligt de kontrollgränser och limiter som ställts upp.

I OP Gruppens riskanalys rapporterar riskhanteringen kvartalsvis till riskkommittén vid centralinstitutets styrelse om utfallet av likviditetsstrategin och riktlinjerna i riskpolicyn för bankrörelsen. Vid rapporteringen bedöms i regel på sammanslutningsnivå vilka förändringar som skett i upplåningen i förhållande till finansieringsbehovet inom kundrörelsen samt separat även förändringarna i inlåningen och marknadsupplåningen och det relaterade kundbeteendet. Därtill bedöms med hjälp av stresstestning hur väl de interna likviditetsbuffertarna räcker till på kort och lång sikt, bankrörelsens strukturella finansieringsposition samt ändringar i myndighetskraven.

Funktionen hos de modeller som används vid hanteringen av likviditetsrisker säkerställs enligt principerna för hantering av modellrisker, som beskrivs i samband med modellriskerna.

Hantering och styrning av likviditeten i sammanslutningen

Likviditetsregleringen tillämpas inte som sådan på företagen i sammanslutningen, utan centralinstitutet kan med ECB:s tillstånd bevilja sina medlemsbanker tillstånd att avvika från likviditetsregleringen. OP Andelslag har i egenskap av centralinstitut för sammanslutningen av andelsbanker beviljat sina medlemskreditinstitut ett undantag i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. Med stöd av undantaget tillämpas de krav på kreditinstituts likviditet som avses i del sex i EU:s tillsynsförordning inte på medlemskreditinstituten. Likviditeten enligt förordningen övervakas och rapporteras för sammanslutningen av andelsbanker. En förutsättning för beviljande av undantag är att centralinstitutet ger sammanslutningens företag anvisningar om de riskhanteringsåtgärder som behövs för tryggnad av likviditeten och om andra kvalitetskrav, samt övervakar att dessa anvisningar iakttas.

Centralinstitutets verkställande ledning ansvarar för att centraliserat ordna hanteringen av likviditetsrisken i OP Gruppen i enlighet med riktlinjerna i likviditetsstrategin. Ledningen ska se till att hanteringen av sammanslutningens likviditet och övervakningen av den är fortlöpande i harmoni med affärsrörelsens omfattning och natur samt uppfyller kraven i regleringen. Vid styrningen av försäljningen av inlåningen och utlåningen ska ledningen inte endast fästa vikt vid målen för tillväxt och lönsamhet, utan även vid produkternas likviditetsegenskaper. Med hjälp av produktutvecklingen i anslutning till kundbetjäningen bör man också sträva efter att minska likviditets- och finansieringsstrukturens risker.

OP Gruppens likviditets- och marknadsupplåningsplan samt fullmakterna för upplåning på kapitalmarknaderna godkänns av OP Företagsbankens och OP-Bostadslånebankens styrelser. Centralinstitutets verkställande ledning godkänner beredskapsplanen för likviditeten. Planen innehåller förfaranden för att styra och övervaka en beredskapsnivåbaserad likviditet samt finansieringskällorna.

I egenskap av centralbank för OP Gruppen tryggar OP Företagsbanken Abp likviditeten för såväl hela gruppen som varje andelsbank eller annat företag som hör till gruppen. Gruppens företags likviditet samlas på gruppens centralbanks checkkonto i Finlands Bank. Därmed sköts hela gruppens likviditetsposition alltid centraliserat via checkkontot. OP Gruppens centralbank ansvarar för gruppens marknadsupplåning, hanterar gruppens kortfristiga likviditet och upprätthåller likviditetsreserven, sköter centraliserat gruppens minimireservskyldighet och ansvarar för hanteringen av den dagsinterna likviditetsrisken. OP Företagsbanken administrerar centralt gruppens marknadsupplåning med främmande kapital och med egetkapitalinstrument, medan OP-Bostadslånebanken Abp handhar marknadsupplåningen mot säkerheter i bolån.

Genom beslut av styrelsen eller ett av styrelsen befullmäktigat organ kan centralbanken utnyttja säkerheter som normalt finns i hela OP Gruppen. Centralinstitutets styrelse eller ett av styrelsen befullmäktigat organ ålägger vid en störning på penning- och kapitalmarknaden eller vid en allvarlig likviditetskris som beror på någon annan omständighet, eller som en förberedelse för en sådan kris, medlemsbankerna i sammanslutningen att antingen sälja krediter till OP-Bostadslånebanken Abp eller via en mellankredit ställa sin kreditstock som säkerhet för ett säkerställt obligationslån som OP-Bostadslånebanken Abp har satt i omlopp. Omfattningen av krediterna baserar sig på det gruppsspecifika behovet och

fastställs skilt för varje bank. Beslutet kan verkställas genom beslut av centralinstitutets styrelse eller ett av styrelsen befullmäktigat organ. Medlemsbankerna förbinder sig att omedelbart vidta de åtgärder som föranleds av beslutet.

De primära finansieringskällorna för andelsbankernas utlåning är eget kapital, inlåning och mellankredit via OP-Bostadslånebanken. Användningen av mellankrediter minskar OP Gruppens behov av senior upplåning.

Om det uppstår likviditetsöverskott i en andelsbanks kundrörelse överförs det till placeringsprodukter som tillhandahålls av gruppens centralbank för att stödja genomförandet av hela OP Gruppens grunduppgift. Placeringsverksamhet ingår inte i en andelsbanks grunduppgift.

Allokering av kostnader för likviditetsrisker i sammanslutningen

Kostnaderna för marknadsupplåningen och upprätthållandet av likviditetsreserven fördelas på medlemsbankerna enligt den upphovsprincip som centralinstitutets verkställande ledning har godkänt. Kostnaderna för upprätthållandet av likviditeten allokeras via likviditetsinsättningar och kostnaderna för marknadsupplåningen med en marginal som läggs på OP-krediternas/OP-insättningarnas räntegolv eller genom något annat förfarande.

Kostnaderna för extern marknadsupplåning ska återspeglas i kundrörelsens prissättning.

Marknadsrisker

Strategi för hantering av ränterisken i den finansiella balansräkningen

Cirka en tredjedel av OP Gruppens intäkter består av räntenettet. Strategin för hantering av ränterisken i den finansiella balansräkningen utgör därför ett centralt element vid säkerställandet av stabiliteten i gruppens resultat. Ränterisken i den finansiella balansräkningen har fastställts som en del av marknadsriskerna och en betydande risk hos OP Gruppen.

Den finansiella balansräkningen bildas av de balansposter och poster utanför balansräkningen för OP Gruppens bankrörelse som inte har fastställts som poster som hör till handelslagret. Ränterisken i den finansiella balansräkningen är en strukturell ränterisk som uppstår på grund av rörelsens karaktär. Ränterisken i den finansiella balansräkningen säkras med produkter som tillhandahålls av gruppens centralbank. Medlemsbankerna ska ha tillräckliga kunskaper om hur derivat används för säkringen.

Limiterna för ränterisken i den finansiella balansräkningen ställs på en nivå som inte uppmuntrar till att ta en för stor ränterisk på kort eller lång sikt i relation till respektive medlemsbanks riskhanteringsförmåga.

Principerna för hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen ger förutsättningar för att uppfylla kraven även i IRRBB-regelverket (Interest Rate Risk in the Banking Book). Enligt principerna:

- Den verkställande ledningen har ansvaret för att ordna hanteringen av ränteriskerna i den finansiella balansräkningen för OP Gruppens bankrörelse i enlighet med riktlinjerna i strategin för hantering av ränterisken.
- Förfarandena för hanteringen av ränterisken ska vara motiverade, gedigna och dokumenterade.
- Varje medlemsbank i sammanslutningen ska bära ränterisken i sin egen finansiella balansräkning och ansvara för hanteringen av den.
- Optionaliteter som ingår i tillgångar och skulder beaktas i de modeller som används för att mäta ränterisken. Modellernas funktion säkerställs enligt principerna för hantering av modellrisker, som beskrivs i samband med modellriskerna.
- Ränterisken mäts med hjälp av förändringar i räntekurvans nivå och i stresstest även med hjälp av förändringar i räntekurvans form.
- Med ränteintäktsriskmätaren mäts räntenettorisken, och med nuvärdesriskmätaren mäts den ränterisk som ingår i balansräkningen och i poster utanför balansräkningen under hela löptiden.
- För ränterisken i den finansiella balansräkningen reserveras ekonomiskt kapital i förhållande till ränterisken.
- Stresstest för ränterisken utförs regelbundet.

- För närvarande finns lite krediter med fast ränta. Fordringarna är till huvudsak bundna till rörliga referensräntor, och bankens intjäning baserar sig därför inte i nämnvärd utsträckning på att utnyttja räntedifferenser mellan korta och långa räntor. Bankens intjäning kan dock delvis basera sig också på att utnyttja räntedifferenser mellan långa och korta räntor mer än nu, inom ramen för ränterisklimiterna.

Varje medlemsbank hanterar ränterisken i den finansiella balansräkningen i enlighet med riktlinjerna och begränsningarna i riskpolicyn, andra anvisningar från centralinstitutet och måluppställningen samt konto-, insättnings- och kreditvillkoren. Medlemsbankerna upprättar i samband med årsplaneringen en balanshanteringsplan som även innefattar en plan för hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen.

Genom ett riskanalysförfarande för OP Gruppens nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system säkerställer man att hanteringen av ränterisken har förståtts och beskrivits på ett korrekt sätt.

För en avsevärd del av krediterna är den nedre gränsen för referensräntan noll enligt kreditvillkoren. Denna nedre gräns anses tekniskt och med stor sannolikhet vara hållbar, eftersom ett avstående från den inte diskuteras inom branschen eller i offentligheten. Slopandet av nollräntegolv förutsätter en ändring av lagstiftningen, där det fastställs hur en negativ referensränta krediteras kunden och hur den ska behandlas i beskattningen. Effekterna av slopandet av nollräntegolv bedöms med stresstest.

Eget kapital anses vara en post med vilken affärsrörelse finansieras. I riskkalkylerna beaktas räntorna på Avkastningsandelarna enligt kundlöftet och kapitallånen enligt avtalsräntan. Aktiekapital och andelskapital är räntefria liksom ackumulerade vinstmedel.

Centralinstitutet säkerställer genom centraliserad säkringsredovisning att det i gruppens och dess viktigaste företags bokslut ingår en avbildning som motsvarar karaktären hos affärsverksamheten vid ränterisköverföringen.

I OP Gruppens riskanalys rapporterar riskhanteringsfunktionen kvartalsvis till riskkommittén vid centralinstitutets styrelse om utfallet av riktlinjerna i riskpolicyn för bankrörelsen.

Hantering av övriga marknadsrisker i bankrörelsen via balansräkningen

De övriga marknadsriskerna i intjäningslogiken "bankrörelse via balansräkningen" uppkommer närmast av hanteringen av OP Gruppens likviditetsreserv samt av OP Företagsbankens obligationsportfölj.

OP Företagsbankens centralbanksfunktion förvaltar likviditetsreserven för OP Gruppens bankrörelse. Likviditetstäckningskravet enligt regleringen (LCR) fastställer ramarna för storleken på och allokeringen av likviditetsreserven. Likviditetsreserven omfattar utöver centralbankstillgodohavanden en likviditetsreservportfölj, vars poster ska uppfylla kraven på kreditvärdighet och likviditet i regleringen. Därför innehåller portföljen värdepapper för vilka det är ytterst osannolikt att kreditförluster kommer att realiseras. Dessa värdepapper har för det mesta en fast ränta, dvs. deras värde lever efter marknadsräntorna och rörelserna i kreditspreaderna. Man har bestämt att värdepappren i portföljen ska redovisas i en kategori som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat, och därför redovisas deras värdetändringar i fonden för verkligt värde i kapitalbasen och de påverkar därmed kapitaltäckningen.

Likviditetsreservportföljen följs upp och hanteras med metoderna för hantering av marknadsrisken:

- I likviditetsreservportföljen baserar sig intjäningen på att bära kreditspread- och likviditetsrisken. Ränterisken säkras med derivat. Derivattransaktionerna kan ingå inom OP Företagsbanken, varvid ränterisken överförs att hanteras av centralbanken.
- I riskpolicyn för bankrörelsen fastställs metoderna för riskmätning, limiterna för risktagning och övriga begränsningar.
- För placeringsportföljen utarbetas en placeringsplan där man beskriver målen för placeringsverksamheten och principerna för portföljförvaltningen. OP Företagsbankens styrelse godkänner placeringsplanen. Utöver det som beskrivs i placeringsplanen kan kortfristiga placeringar göras i kommuncertifikat.
- En tillräcklig spridning av portföljerna tryggas med separata emittentspecifika begränsningar.

Därtill placerar OP Företagsbanken i företags obligationslån. Portföljen av obligationer är motvikt till kreditgivningen ur OP Företagsbankens synvinkel. För portföljen utarbetas en placeringsplan där man beskriver målen för placeringsverksamheten och principerna för portföljförvaltningen.

Bankrörelsens aktie- och fastighetsrisk hanteras främst genom anvisningar som noggrant begränsar risktagningen. Fastighetsrisken består närmast av fastigheter i andelsbankernas eget bruk. Till bankrörelsens nuvarande affärsmodeller hör inte att öka aktie- eller fastighetsrisken.

Vid finansiering av bilhandel kan man erbjuda produkter där OP Företagsbanken bär risken för bilens återförsäljningsvärde vid slutet av avtalsperioden. Om det realiserade försäljningspriset understiger uppskattningen i avtalet når intjäningen inte upp till målet eller förlust uppstår. I syfte att hantera risken är det viktigt att avgränsa de finansierade objekten så att deras prisutveckling är förutsebar och att de kan realiseras snabbt.

Markets-funktionens riskhantering

OP Gruppens handel med kapitalmarknadsprodukter har koncentrerats till OP Företagsbankens Markets-funktion. Till denna hör att prissätta och skydda de ränteskyddsprodukter som gjorts för lån beviljade av andelsbankerna och OP Företagsbanken, olika ränteskydd, valutahandel, strukturerade placeringsprodukter, handel med obligationer samt råvaruderivat. Risker som har tagits är exempelvis ränterisken i olika valutor, valutarisken, volatilitetsrisken för optioner, kreditspreadrisken och motpartsrisken. Återköp av strukturerade placeringsprodukter ger också upphov till en viss aktierisk. Markets ansvarar för hanteringen av gruppens valutaposition och gör vid behov valutatransaktioner på marknaden. Markets riskpositioner hanteras genom aktiv handel på marknaden. Markets risk- och resultatuppföljning sker dagligen. Dessutom rapporterar riskhanteringen om Markets risker till styrelsens riskkommitté och den verkställande ledningen inom ramen för OP Gruppens riskanalys.

Markets risker mäts med "expected shortfall"-indikatorer samt med olika slags produkt- och positionsspecifika känslighetsindikatorer och indikatorer för nominellt värde. Konsekvenserna av operativt signifikanta marknadsfluktuationer bedöms med stresstest för att få en bild av riskerna som anknyter till sällsynta marknadsfluktuationer med betydande inverkan. Markets marknadsrisker ingår i det ekonomiska kapitalkravet. Riskpolicyn sätter limiter och begränsningar för affärsmodellerna. Riskpolicyn utarbetas så att riskerna visas per affärsmodell och den externa risktagningen i modellerna är strikt avgränsad.

När avtal om derivatinstrument ingås uppkommer en motpartsrisk som begränsas med hjälp av kundvisa limiter. Beslut om limiterna tas i processen för OP Företagsbankens kreditbeslut. För att risken ska beaktas, korrigeras derivatvärderingarna genom värderingsjusteringar för kreditrisken (CVA och DVA). Hur stor värderingsjusteringen är beror på den kreditriskfria värderingen av derivat, räntenivån, valutakurserna, volatiliteten i ränteoptionerna och kreditriskens marknadspris. Fluktuationer som orsakas av variationer i räntenivån vid värderingsjusteringar för kreditrisken minskas genom derivatinstrument.

De risker som uppkommer av ränteskydd inbäddade i krediter överförs till Markets, som täcker dem på marknaden. Risker som hänför sig till verksamheten är ränte- och volatilitetsrisken. För vissa produkter har det prognostiserade kundbeteendet en betydande inverkan på prissättningen av produkten och säkringen av risken. Om kundernas beteende på det stora hela avsevärt avviker från prognoserna, kan de realiserade kundintäkterna vara mindre eller större än väntat samt riskpositionen över- eller undersäkrad. Kundbeteenderiskerna avviker från marknadsriskerna i och med att man inte kan gardera sig mot dem på interbankmarknaden. Riskhanteringen baserar sig på andelsbankernas hantering av kundrelationer, uppföljning av kundbeteendet och utnyttjande av insamlad information för att utveckla prognosmodellerna.

Riskhantering inom affärsmodellen Kapitalförvaltning

De operativa riskerna och compliance-riskerna i anslutning till organiseringen av verksamheten är de viktigaste riskerna i affärsområdet Kapitalförvaltning. Försäljningen av kapitalförvaltningsprodukter berörs av detaljerad reglering som syftar till att säkerställa att kunden förstår riskerna och kostnaderna samt miljökonsekvenserna och de sociala konsekvenserna i anslutning till placeringsbesluten. Försäljningen av placeringsprodukter är förenad med en anseenderisk. Marknadsutvecklingens inverkan på de förvaltade medlen exponerar affärsrörelsens intjäning för marknadsrisker.

Riskerna hanteras genom att förbättra kvaliteten på processerna och säkerställa att produktutbudet motsvarar efterfrågan och behoven bland kunderna. Ett mångsidigt utbud av produkter förbättrar kundlojaliteten i situationer där kunder vill byta eller diversifiera placeringsobjekt. För riskerna reserveras kapitalkrav som en del av riskslaget Övriga risker som ska bedömas.

Compliance-organisationen rapporterar om compliance-risker och riskhanteringsfunktionen om de övriga riskerna i anslutning till intjäningslogikhelheten Kapitalförvaltning till styrelsens riskkommitté och den verkställande ledningen inom ramen för OP Gruppens riskanalys.

2.3 Riskerna i försäkringsverksamheten

Livförsäkringsrisker

De biometriska risker som ingår i livförsäkringsprodukterna beror på att ersättningar till följd av dödsfall eller arbetsoförmåga betalas i en större omfattning eller att pensioner betalas längre än förväntat. Dödlighetsintensitet och återstående livslängd inverkar på livförsäkringsbolagets riskposition i dödsfallsförsäkringar och pensionsförsäkringar. I synnerhet i förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar och andra bestånd som innehåller livslånga pensionsförsäkringar är livslängdsrisken stor, eftersom de här avtalen inte innehåller en dödlighetsrisk med en avsevärd motsatt riskposition.

Av försäkringstagarnas kundbeteende uppkommer en annullationsrisk och en återköpsrisk. Försäkringstagare har rätt att sluta betala försäkringspremier, säga upp avtal i förtid eller ändra avtalet med stöd av en option som ingår i avtalet så att bolaget får en större risk än tidigare i det ändrade avtalet. Ett exempel på en sådan option är kundens rätt att byta ut avkastningen på tillgångarna från fondanknuten till beräkningsränta, vilket ökar räntekostnaderna. Ett annat exempel är uppskjutning av pensionen, vilket ökar både livslängdsrisken och annullationsrisken. Sparförsäkringar och kapitaliseringsavtal, där kunderna har återköpsrätt, är särskilt exponerade för återköpsriskerna som anknyter till kundbeteendet. Detsamma gäller riskförsäkringar som försäkringstagaren kan säga upp när som helst. Återköp av pensionsförsäkringar är möjliga endast i undantagsfall.

Med kostnadsrisk avses en situation där de kostnader som uppkommer för förvaltningen och skötseln av försäkringsavtal samt för ersättningsverksamheten skiljer sig från de kostnader som uppskattats vid premiesättningen. Försäkringar som förfaller i förtid kan också äventyra hållbarheten hos de kostnadsantaganden som gjorts i premiesättningen av försäkringar och därmed bidra till att kostnadsrisken realiserar.

Det behov av kapital som livförsäkringsriskerna förutsätter analyseras med solvenskapitalkravet (SCR) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstest.

Livförsäkringens försäkringsrisker hanteras med ett noggrant riskurval och en noggrann premiesättning samt genom att säkerställa en precis och tryggande värdering av försäkringsskulden. Riktlinjerna för kund- och riskurval beskrivs i anvisningar som uppdateras regelbundet.

Riskerna i anslutning till dödlighetsintensiteten och livslängden premiesätts tryggande på basis av omständigheterna och förhållandena vid tidpunkten för beviljande av försäkringen. Bolaget har få möjligheter att ändra priset på de här långfristiga avtalen. Därför får försäkringsbolaget bära risken för en eventuell senare ändring av premiesättningsgrunderna genom att premierna i nyförsäljningen höjs och bolaget bokför en komplettering av försäkringsskulden för det bestånd som sålts. Genom att tillhandahålla försäkringar med motsatt riskposition reduceras nettorisken i hela försäkringsbeståndet.

Risken för förtida annullation i anslutning till kundbeteendet och risken för kundens option att byta avkastningen på sina tillgångar till beräkningsränta hanteras genom ett konkurrenskraftigt produktsortiment och en lämplig produktstruktur samt genom incitament och sanktioner i avtalsvillkoren.

Kostnadsrisken hanteras med en tillräcklig kostnadsdisciplin och tryggande premiesättning. Hur antagandena för premiesättningen realiserar följs fortlöpande upp och vid behov justeras premierna för nyförsäljning och en komplettering av försäkringsskulden bokförs för det sålda försäkringsbeståndet.

Risken begränsas också med en återförsäkring vars nivå fastställs i de återförsäkringsprinciper som styrelsen för OP-Livförsäkrings Ab har godkänt. Återförsäkringsprinciperna fastställer gränserna för det maximala självbehållet och katastrofskyddets kapacitet. Återförsäkringsprinciperna begränsar också befogenheterna att ta motpartsrisiker inom återförsäkringen, eftersom dokumentet sätter limiter utifrån motpartens rating och återförsäkringens avtalstyp (avtalsrörelse, fakultativ).

Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som försäkringsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav som försäkringsrörelsens karaktär ställer samt aktuariefunktionens utlåtanden om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen.

Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till OP Gruppens interna kapital. Beloppet av försäkringsriskerna styrs också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

Skadeförsäkringsrisker

Försäkringsverksamheten grundar sig på risktagning och hantering av risken. De viktigaste försäkringsriskerna är förknippade med riskurval och premiesättning, teckning av återförsäkringsskydd och försäkringsskuldens tillräcklighet. I skadeförsäkringen anknyter risken i anslutning till försäkringsskulden speciellt till sådana försäkringsgrenar där det tar lång tid innan skadorna visar sig. Biometrisk risker uppkommer också när skadeförsäkringsbolag beviljar sådana skadeförsäkringar där det betalas ut en fortlöpande pension till följd av ett försäkringsfall.

Skadeförsäkringsriskerna analyseras med solvenskapitalkravet (SCR) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstest.

Skadeförsäkringsriskerna hanteras med ett noggrant riskurval och en noggrann premiesättning samt genom att säkerställa en precis och tryggande värdering av försäkringsskulden.

Prissättningen av försäkringarna baserar sig på riskmotsvarighet, dvs. att riskpremien för en försäkring motsvarar åtminstone de försäkringsersättningar som betalas ur försäkringen. Försäkringspremien innehåller också komponenter för operativa kostnader och kapitalkostnader.

Grunderna för riskurvalet (kundurval och kriterierna för det samt grenspecifika beslutsgränser) fastställs i riskpolicyn, som uppdateras årligen, och i anvisningar som kompletterar den. Dokumenten fastställer differentierade beslutsbefogenheter enligt försäkringsriskens storlek samt risker enligt försäkringsgren, vilka anges endast begränsat och efter prövning av ledningsgruppen för Försäkringskunder.

Försäkringsperioderna för skadeförsäkringen är i regel årsförsäkringar eller kortare och förändringarna i försäkringsriskerna kan i regel snabbt överföras till försäkringspremierna. För långfristiga försäkringsgrenar där riskerna eventuellt är oberoende av varandra, hanteras riskerna genom att ställa upp årliga teckningslimiter.

Risken begränsas också med en återförsäkring vars nivå fastställs i de återförsäkringsprinciper som styrelserna har godkänt. Återförsäkringen sker främst med risk- (det försäkrade objektet) och skadefallspecifika återförsäkringsskydd. Eventuella luckor i återförsäkringsskyddet fylls med noggranna UW-anvisningar. Den risk som tillgången på återförsäkring utgör övervakas aktivt. Oberoende av försäkringsgren återförsäkras stora enskilda risker, till exempel skadekumuler som eventuellt förorsakas av naturkatastrofer eller mänsklig verksamhet.

Återförsäkringsprinciperna fastställer gränserna för det maximala självbehållet och katastrofskyddets kapacitet. Återförsäkringsprinciperna begränsar också befogenheterna att ta motpartsrisiker inom återförsäkringen, eftersom dokumentet sätter limiter utifrån motpartens rating och återförsäkringens avtalstyp (avtalsrörelse, fakultativ, fronting). Lokala riskkoncentrationer beaktas vid EML-beräkningen av egendoms- och avbrottsrisker (Estimated Maximum Loss, den beräknade maximala skadan) och i det EML-genombrottskydd som ingår i återförsäkringsskyddet.

Försäkringsskuldens belopp uppskattas betryggande så att det räcker till för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Det här genomförs så att man först gör en uppskattning av försäkringsskuldens förväntade värde och

på det räknar ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger. Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som försäkringsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav som försäkringsrörelsens karaktär ställer samt aktuariefunktionens utlåtanden om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen.

Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till gruppens interna kapital. Beloppet av försäkringsriskerna begränsas också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

Hantering av marknads- och motpartsrisiker i livförsäkrings- och skadeförsäkringsrörelsen

Hantering av strukturella ränterisiker och andra risker i placeringsverksamheten

Hanteringen av marknadsriskerna inom liv- och skadeförsäkringsrörelserna omfattar marknadsriskerna i hela balansräkningen, dvs. försäkringsskulden, placeringarna och derivaten. Syftet med placeringsverksamheten är att säkerställa kundernas avkastning, att ge täckning för försäkringsskulden och att placera täckningen räntabelt.

Granskningen av den strukturella ränterisken, dvs. risken i räntebalansen, börjar med hur väl ränteplaceringarnas och försäkringsåtagandenas kassaflöden har anpassats till varandra (Asset and Liability Management = ALM). Ändringar i räntorna har effekter för värdet både på försäkringsskulder och på placeringar och skyddande derivat.

I Solvens II-ramverket och modellen för ekonomiskt kapitalkrav ingår en volatilitetskorrigeringskurva för försäkringsskulden, vilket även medför en kreditmarginalrisk. Då räntorna sjunker och kreditriskmarginalerna minskar, ökar försäkringsskuldens nuvärde. Med tanke på kreditmarginalriskens nivå är det viktigt att tillgångarna och skulderna har enhetliga riskprofiler. Säkringen av ränterisken i försäkringsskulden kan genomföras både genom direkta ränteplaceringar och med räntederivat. Därför utgörs nettoränterisken av såväl ränterisken i försäkringsskulden som riskprofilen för de ränteplaceringar och derivatskydd som utgör täckning för försäkringsskulden.

I placeringsverksamheten beaktas bland annat den strukturella ränterisk som uppkommer bland annat av försäkringsskuldens kassaflöde samt de övriga krav som försäkringsskulden ställer på investeringstillgångarna och deras likviditet. Tillämpningen av skälighetsprincipen inom livförsäkringen påverkar också placeringsverksamhetens mål och risktagningens omfattning.

Marknadsriskens storlek mäts och begränsas med Value at Risk-mätaren och olika känslighetsmätare samt enligt beloppet av det ekonomiska kapitalkravet och solvenskapitalkravet (SCR). Analysen kompletteras med stresstest. Genom att granska fördelningen inom allokeringen enligt tillgångsslag bedömer man försäkringsbolagens riskkoncentrationer på tillgångsklassnivå.

Marknadsriskerna i räntebalansen begränsas med marknads- och koncentrationsrisklimiter i de placeringsplaner som bolagets styrelse fastställt i enlighet med de intjäningslogikspecifika riskpolicyerna. Begränsningar per tillgångsklass fastställs för likvida och illikvida placeringar. Separata placeringsplaner utarbetas för livförsäkringsbeståndet (ETA 1) och för pensionsförsäkringsbeståndet (ETA 2) som OP-Livförsäkrings Ab övertagit av Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. I placeringsplanerna godkänner försäkringsbolagens styrelser också principerna för användningen av derivat. Placeringsportföljerna begränsas förutom av gruppens riskpolicy och limiter även av de riktlinjer för ansvarsfull placering som bolagens styrelser har fastställt.

Försäkringsbolagens försäkringsskuld medför i regel ingen valutarisk, eftersom den i huvudsak är i euro, och för OP-Livförsäkrings del i sin helhet i euro. Av den anledningen riktas också en stor del av de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden till värdepapper i euro.

Hantering av motpartsrisiker

Återförsäkrarnas motpartsrisk hanteras med limiter som är specifika för varje kreditklass och motpart samt i enlighet med placeringsplanerna och principerna för återförsäkring, som fastställts av styrelsen.

Motpartsrisken i placeringsportföljen begränsas med kreditklassspecifika allokeringlimiter.

För motpartsrisken reserveras kapital både i modellen för ekonomiskt kapitalkrav och i SCR-beräkningen.

Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet

1. Effektiv ränta på TLTRO III-finansiering

Den effektiva räntan har beräknats för TLTRO III-finansieringen på basis av ledningens bedömning av uppfyllandet av kriterierna för nettoutlåningen under de kommande granskningsperioderna. Om ledningens bedömning senare ändras, behandlas ändringarna som ändringar i lånets redovisade värde. Det redovisade bruttovärdet för ett lån beräknas på nytt så att det motsvarar nuvärdet av de på nytt uppskattade kassaflödena, vilket fastställts genom diskontering med utgångspunkt i lånets ursprungliga effektivränta. Den justering som då uppkommer resultatförs.

År 2021 ökade räntenettet med 103 miljoner euro (18) på grund av den villkorliga tilläggs marginal på -0,5 % på TLTRO III-finansieringen som överskred ECB:s inlåningsränta. Eftersom tillväxtkriterierna för nettoutlåningen som var ett villkor för tilläggs marginalen uppfylldes, ändrades de framtida kassaflödena för TLTRO III-finansieringen vid beräkningen av kassaflödet. Vid ändringen lades den villkorliga tilläggs marginalen för den innevarande ränteperioden till kassaflödena, och återbetalningstidpunkterna för finansieringen uppdaterades. Det redovisade bruttovärdet för TLTRO-finansieringen fastställdes i enlighet med standarden IFRS 9 för att det skulle motsvara nuvärdet av de på nytt uppskattade kassaflödena genom att de diskonterades med de finansiella posternas ursprungliga effektivräntesatser. Den justering som då uppkom resultatfördes i enlighet med IFRS 9.

I not 3. Räntenetto redogörs för intäktsföringen av den villkorliga tilläggs marginal på TLTRO III-finansieringen som överskrider ECB:s inlåningsränta. I segmentrapporteringen redovisas intäktsföringen av tilläggs marginalen i räntenettet i rörelsesegmentet Övrig rörelse. Därifrån allokterades den till övriga rörelseintäkter i segmenten Hushållsbank och Företagsbank via övriga rörelsekostnader i segmentet Övrig rörelse.

2. Referensräntereformens inverkan på redovisningsprinciperna

OP Gruppen har 1.1.2021 tagit i bruk dokumentet Referensräntereform (fas 2), med vilket standarderna IFRS 9, IAS 39 och IFRS 7, IFRS 4 och IFRS 16 ändras. De här ändringarna är en fortsättning på det dokument om Referensräntereformen (fas 1) som togs i bruk 2020.

Ändringarna i fas 2 medför två praktiska lättnader och dessa tillämpas från och med den tidpunkt då referensräntereformen tas i bruk. Den första lättnaden gäller finansiella instrument värderade till upplupet anskaffningsvärde så att en ändring av avtalsbaserade kassaflöden på grund av referensräntereformen behandlas genom att uppdatera effektivräntan, varvid ingen direkt vinst eller förlust uppkommer till följd av ändringen. Den här ändringen har ingen betydande inverkan på OP Gruppen, eftersom merparten av fordringarna och skulderna är euriborbundna och euribor fortfarande används som referensränta. Endast en liten del av skulderna och fordringarna är bundna till Libor. Den andra ändringen gäller säkringsredovisningen som inte avbryts även om referensräntan ändras under ett pågående säkringsförhållande, utan den säkrade risken och kassaflödena i anslutning till den definieras på nytt då referensräntan ändras. På motsvarande sätt ändras säkringsdokumenteringen för den säkrade risken och säkringsinstrumentet. Ändringen i värderingen som orsakas av detta redovisas som en del av säkringsineffektiviteten. Den här ändringen har ingen väsentlig inverkan på OP Gruppen, eftersom merparten av säkringarna är euriborbundna.

3. Klassificering av Pohjola Sjukhus som en anläggningstillgång som innehas för försäljning

Under det andra kvartalet klassificerade OP Gruppen i enlighet med fattade beslut Pohjola Sjukhus som en anläggningstillgång som innehas för försäljning. Pohjola Sjukhus är en sjukhuskedja som specialiserat sig på ortopedi, det vill säga på vård av sjukdomar och olycksfallsskador i stöd- och rörelseorganen. Pohjola Sjukhus är verksamt på fem universitetssjukhusorter: Helsingfors, Tammerfors, Åbo, Uleåborg och Kuopio. Företaget hade i genomsnitt 266 anställda 2020. Pohjola Sjukhus redovisades i sin helhet i balansräkningen för segmentet Försäkring 31.12.2021.

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning specificerade:

Tillgångar, mn €	31.12.2021
Materiella tillgångar	0
Immateriella tillgångar	1
Övriga tillgångar	8
Tillgångar totalt (A)	8
Skulder, mn €	31.12.2021
Avsättningar och övriga skulder	8
Skulder totalt (B)	8
Nettobalansvärde (A-B)	1

Pohjola Försäkring Ab har sålt hela aktiestocken i Pohjola Sjukhus Ab till Pihlajalinna Terveys Oy, som hör till Pihlajalinna-koncernen. Företagsaffären offentliggjordes 2.7.2021. Den nettoskuldfrä köpesumman var 31,8 miljoner euro. Konkurrens- och konsumentverket (KKV) godkände företagsaffären 14.1.2022. Pohjola Sjukhus övergick i Pihlajalinnas ägo 1.2.2022. Mer information om försäljningen finns under händelser efter räkenskapsperiodens slut.

4. Bokföringsbehandlingen av utgifter för konfigurering och anpassning av molntjänster

IFRS-tolkningskommittén gav i april 2021 sitt slutliga agendabeslut om bokföringsbehandlingen av utgifter för konfigurering och anpassning av molntjänster. I agendabeslutet granskade tolkningskommittén om det för konfigureringen och anpassningen av en tillämpning ska bokföras en immateriell tillgång i enlighet med standarden IAS 38, och hur man ska bokföra dessa konfigurerings- och anpassningsutgifter om en immateriell tillgång inte bokförs. OP Gruppen analyserade under hösten 2021 agendabeslutets inverkan på redovisningsprinciperna som tillämpas på implementeringsutgifterna för molntjänster. Analysen ledde inte till något justeringsbehov för de siffror som OP Gruppen tidigare rapporterat. OP Gruppens redovisningsprinciper uppdaterades enligt följande i fråga om molntjänstarrangemang.

Molntjänster

I molntjänster, det vill säga SaaS (Software as a Service), PaaS (Platform as a Service) eller IaaS (Infrastructure as a Service) har programvaruleverantören helt eller delvis kontroll över programvaran eller tjänsten, och avgifter för programvaror eller tjänster som står under leverantörens kontroll aktiveras inte som immateriella tillgångar i OP Gruppen.

Utgifter för utveckling av SaaS-tjänster innan en tjänst tas i bruk redovisas bland förskottsbetalningar under övriga tillgångar. Beloppet som aktiveras bland förskottsbetalningar består av utgifter för implementeringsprojekt och anpassning av tjänsten, vilka utförs av tjänsteleverantören innan tjänsteleverantören kan producera tjänsten för OP Gruppen. Utgifterna som aktiveras bland förskottsbetalningar är en fast del av tjänsten, och de kan inte skiljas åt från själva tjänsten. Förskottsbetalningen upplöses under avtalets giltighetstid från och med det att tjänsten är färdig att användas.

Not 4. Segmentrapportering

Rörelsesegment

OP Gruppens rörelsesegment är Hushållsbank, Företagsbank och Försäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet "Övrig rörelse". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut. Segmentindelningen och presentationen baserar sig på ledningens rapportering. Segmentens resultat och lönsamhet följs upp på planet resultat före skatt.

I rörelsesegmentet Hushållsbank ingår som bolag andelsbankerna, OP Hem, OP Detaljkunder Abp, OP-Bostadslånebanken Abp och Pivo Wallet Oy. Räntenettet är den största intäktsposten i segmentet. Intäkter genereras också som provisionsintäkter och från placeringsverksamheten. Kostnaderna består främst av personalkostnader och ICT-kostnader samt kostnader för kontorsnätet och OP-bonus till ägarkunderna. Det mest betydande riskslaget i affärsrörelsen är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsrisker och operativa risker.

I rörelsesegmentet Företagsbank ingår som bolag OP Företagsbanken Abp (exkl. centralbanksfunktionerna), OP Säilytys Oy, OP Kapitalförvaltning Ab, OP Kiinteistösjointus Oy och OP-Fondbolaget Ab. Räntenettet är den största inkomstposten i segmentet. Intäkter genereras också som provisionsintäkter från bankrörelsen och kapitalförvaltningen samt från placeringsverksamheten. Kostnaderna utgörs till största delen av personalkostnader och ICT-kostnader. Det mest betydande riskslaget i affärsrörelsen är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsrisker och operativa risker.

I rörelsesegmentet Försäkring ingår OP Gruppens skadeförsäkringsbolag Pohjola Försäkring Ab samt livförsäkringsbolaget OP-Livförsäkrings Ab. Till segmentets produkter hör skadeförsäkringar och livförsäkringar för företagskunder och privatkunder. Affärsrörelsens intäkter består till största delen av premieintäkter, provisionsintäkter och nettointäkter från placeringsverksamheten. I segmentet ingår också Pohjola Sjukhus Ab, vars resultat uppkommer av läkararvoden samt av intäkter för ingrepp och diagnostik. De mest betydande riskerna i segmentet Försäkring är försäkrings- och placeringsriskerna.

Segmentet Övrig rörelse omfattar de funktioner som stöder de övriga segmenten. Till segmentet hör merparten av OP Andelslag och OP Företagsbanken Abp:s centralbanksfunktioner. Kostnaderna för tjänster som stöder rörelsesegmenten allokeras till segmenten som tjänstedebiteringar. Intäkterna i segmentet Övrig rörelse består främst av intäkter från centralbanksrörelsen samt OP Gruppens interna debiteringar som redovisas bland övriga rörelseintäkter.

Principer för upprättandet av segmentrapporteringen

Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut. Till rörelsesegmenten har allokerats de intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som direkt ansetts höra till eller som på goda grunder kan allokeras till respektive rörelsesegment. De intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte har allokerats till rörelsesegmenten och koncernelimineringarna mellan rörelsesegmenten rapporteras i kolumnen "Koncernelimineringar".

Resultatet för januari–december 2021, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern-elimineringar	OP Gruppen
Räntenetto	959	414	-2	10	29	1 409
varav interna nettoresultat före skatt		-9		9		
Försäkringsnetto			754		-11	743
Provisionsnetto	753	204	96	-2	-18	1 034
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-16	171	288	-5	-62	376
Övriga rörelseintäkter	78	97	0	684	-804	54
Intäkter totalt	1 773	886	1 135	687	-866	3 616
Personalkostnader	447	93	160	216	-1	914
Avskrivningar och nedskrivningar	69	14	66	137	-2	283
Övriga rörelseintäkter	705	211	267	444	-819	810
Kostnader totalt	1 221	318	493	797	-822	2 007
Nedskrivningar av fordringar	-84	-74	0	0	0	-158
OP-bonus till ägarkunder	-165	-20	-21			-205
Tillfälligt undantag (overlay approach)			-117		-1	-118
Resultat före skatt	304	474	504	-109	-46	1 127

Nettointäkterna från OP Företagsbankens filialer i Baltikum var totalt 29 miljoner euro.

Resultatet för januari–december 2020, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern-elimineringar	OP Gruppen
Räntenetto	925	394	-1	-60	27	1 284
varav interna nettoresultat före skatt		-25		25		
Försäkringsnetto			582		-10	572
Provisionsnetto	698	153	78	9	-6	931
Nettointäkter från placeringsverksamhet	2	143	88	12	-61	184
Övriga rörelseintäkter	29	17	9	744	-667	132
Intäkter totalt	1 653	707	755	705	-717	3 103
Personalkostnader	412	71	55	177	0	715
Avskrivningar och nedskrivningar	60	18	60	138	-3	273
Övriga rörelseintäkter	680	197	269	388	-683	852
Kostnader totalt	1 152	286	384	703	-686	1 839
Nedskrivningar av fordringar	-172	-53	0	1	0	-225
OP-bonus till ägarkunder	-214	-18	-19		0	-251
Tillfälligt undantag (overlay approach)			-4	0	0	-3
Resultat före skatt	115	349	348	3	-31	785

Nettointäkterna från OP Företagsbankens filialer i Baltikum var totalt 29 miljoner euro.

Balansräkning 31.12.2021, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern-elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	57	183	0	32 606		32 846
Fordringar på kreditinstitut	26 228	138	1 908	13 950	-41 683	541
Derivatinstrument	324	3 441	85	271	-653	3 467
Fordringar på kunder	70 952	25 666	0	580	-251	96 947
Investeringsstillgångar	624	492	9 472	21 714	-9 356	22 945
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			13 137			13 137
Immateriella tillgångar	27	189	768	234	-5	1 212
Materiella tillgångar	299	4	13	137	-7	446
Övriga tillgångar	397	567	988	827	-360	2 419
Skattefordringar	48	0	26	19	49	141
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning			8			8
Tillgångar totalt	98 957	30 679	26 405	70 337	-52 267	174 110
Skulder till kreditinstitut	12 196	111	68	43 439	-39 163	16 650
Derivatinstrument	285	2 553	27	117	-715	2 266
Skulder till kunder	62 222	15 448		2 801	-2 573	77 898
Försäkringsskuld			8 773			8 773
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			13 210			13 210
Skuldebrev emitterade till allmänheten	16 420	1 406		21 355	-4 286	34 895
Avsättningar och övriga skulder	707	776	430	1 454	-232	3 134
Skatteskulder	471	11	226	399	1	1 109
Efterställda skulder			380	1 994	-392	1 982
Skulder hänförliga till anläggningstillgångar som innehas för försäljning			8			8
Skulder totalt	92 301	20 304	23 123	71 559	-47 360	159 926
Eget kapital						14 184

Nettotillgångarna hos OP Företagsbankens filialer i Baltikum var 1 677 miljoner euro.

Balansräkning 31.12.2020, mn €	Hushållsbank	Företagsbank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern-elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	63	224	0	21 540		21 827
Fordringar på kreditinstitut	20 668	103	1 653	11 845	-33 965	306
Derivatinstrument	722	5 144	341	209	-1 199	5 215
Fordringar på kunder	69 362	24 701	0	495	-915	93 644
Investeringsstillgångar	676	494	9 597	19 053	-6 257	23 562
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			11 285			11 285
Immateriella tillgångar	35	207	782	291	-3	1 311
Materiella tillgångar	341	4	130	165	-9	633
Övriga tillgångar	278	588	979	627	-235	2 236
Skattefordringar	91	2	10	45	40	188
Tillgångar totalt	92 237	31 467	24 777	54 270	-42 543	160 207
Skulder till kreditinstitut	11 117	564		28 709	-32 303	8 086
Derivatinstrument	425	4 082	2	192	-1 278	3 424
Skulder till kunder	59 436	13 118		3 221	-2 352	73 422
Försäkringsskuld			9 374			9 374
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal			11 323			11 323
Skuldebrev emitterade till allmänheten	13 932	855		21 207	-1 288	34 706
Avsättningar och övriga skulder	903	774	682	1 254	-183	3 431
Skatteskulder	496	4	176	395	-1	1 069
Efterställda skulder	-6		380	2 294	-407	2 261
Skulder totalt	86 302	19 396	21 937	57 271	-37 811	147 095
Eget kapital						13 112

Nettotillgångarna hos OP Företagsbankens filialer i Baltikum var 1 502 miljoner euro.

Noter till resultaträkningen

Not 5. Räntenetto

Mn €	2021	2020
Ränteintäkter		
Fordringar på kreditinstitut	0	1
Fordringar på kunder		
Krediter	1 238	1 254
Finansiella leasingfordringar	31	30
Krediter som minskat i värde och övriga åtaganden		0
Totalt	1 269	1 285
Skuldebrev		
Värderade till verkligt värde via resultatet	0	1
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	52	62
Upplupet anskaffningsvärde	0	3
Totalt	52	66
Derivatinstrument		
Säkring av verkligt värde	-144	-128
Säkring av kassaflöde	49	49
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	-4	-3
Totalt	-99	-83
Skulder till kreditinstitut		
Negativa räntor	172	43
Skulder till kunder		
Negativa räntor	35	22
Övriga	12	10
Totalt	1 441	1 344
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-1	3
Skulder till kunder	12	55
Skuldebrev emitterade till allmänheten	136	226
Efterställda skulder		
Kapitallån	0	0
Övriga	58	53
Totalt	58	53
Derivatinstrument		
Säkring av verkligt värde	-262	-267
Övriga	-35	-87
Totalt	-296	-354
Fordringar på kreditinstitut		
Negativa räntor	120	68
Övriga	5	6
Totalt	34	58
Räntenetto utan värderingsposter i säkringsredovisning	1 408	1 286
Säkringsinstrument	-154	96
Värdeförändringar i de säkrade posterna	156	-99
Räntenetto totalt	1 409	1 284

Beräknat med effektivräntemetoden uppgick ränteintäkterna till totalt 1 472 (1 351) miljoner euro.

Räntenettet ökade med 103 miljoner euro (18) på grund av den villkorliga tilläggs marginal på -0,5 % på TLTRO III-finansieringen som överskred ECB:s inlåningsränta. Eftersom tillväxtkriterierna för nettoutlåningen som var ett villkor för tilläggs marginalen uppfylldes, ändrades de framtida kassaflödena för TLTRO III-finansieringen vid beräkningen av kassaflödet. Vid ändringen lades den villkorliga tilläggs marginalen för den innevarande ränteperioden till kassaflödena, och återbetalningstidpunkterna för finansieringen uppdaterades. Det redovisade bruttovärdet för TLTRO-finansieringen fastställdes i enlighet med standarden IFRS 9, för att det skulle motsvara nuvärdet av de på nytt uppskattade kassaflödena, genom att de diskonterades med de finansiella posternas ursprungliga effektivräntesatser. Den justering som då uppkom resultatfördes i enlighet med IFRS 9.

Not 6. Försäkringsnetto

Mn €	2021	2020
Premieintäkter, netto		
Premieinkomst	1 543	1 499
Återförsäkrares andel	14	7
Förändring i avsättning för ej intjänade premier	-13	-8
Återförsäkrares andel	0	-1
Totalt	1 545	1 497
Ersättningar, netto		
Betalda ersättningar	-892	-954
Återförsäkrares andel	47	27
Förändring i avsättning för oreglerade skador*	-5	-24
Återförsäkrares andel	17	8
Totalt	-834	-943
Övriga poster i skadeförsäkring	-1	-7
Livförsäkringens riskrörelse	34	26
Försäkringsnetto totalt	743	572

* I posten ingår -42 miljoner euro (45) till följd av ändringar i beräkningsgrunden för försäkringssskulden.

Not 7. Provisionsintäkter, netto

Januari–december 2021, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Provisionsintäkter						
Utlåning	96	51		0	-1	146
Inlåning	21	3		0	0	24
Betalningsrörelse	282	39		12	-12	321
Värdepappersförmedling	11	28			-10	28
Värdepappersemissioner	0	6			0	6
Fondprovisioner	47	253	95	0	-115	279
Kapitalförvaltning	30	40		1	-25	45
Juridiska tjänster	25	0			0	25
Garantier	11	13		0	0	24
Bostadsförmedling	78				0	78
Försäkringsförmedling	106		24		-76	53
Livförsäkringens belastningsinkomst			104			104
Hälso- och välbefinnandetjänster			14		0	14
Övriga	84	2		1	-81	7
Totalt	790	436	237	13	-321	1 155
Provisionskostnader						
Utlåning	0	1		0	-1	0
Betalningsrörelse	27	5	1	3	-10	25
Värdepappersförmedling		4	0	0	0	4
Värdepappersemissioner	0	2		1	-2	1
Fonder		116	0		-115	1
Kapitalförvaltning		10	0	4	0	14
Garantier		0				0
Försäkringsförmedling	-6		134		-76	53
Hälso- och välbefinnandetjänster			5		0	5
Övriga	16	93	0	8	-98	20
Totalt	37	231	141	15	-303	121
Provisionsintäkter, netto, totalt	753	204	96	-2	-18	1 034

Januari–december 2020, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimine- ringar	OP Gruppen
Provisionsintäkter						
Utlåning	92	47		5	-1	144
Inlåning	1	3		0	0	3
Betalningsrörelse	273	36		14	-13	310
Värdepappersförmedling	9	27			-8	27
Värdepappersemissioner	0	11		0	0	11
Fondprovisioner	38	211	82	0	-99	233
Kapitalförvaltning	38	27		0	-13	52
Juridiska tjänster	23	0			0	23
Garantier	8	12		0	0	21
Bostadsförmedling	72					72
Försäkringsförmedling	94		23		-67	50
Livförsäkringens belastningsinkomst			90			90
Hälsa- och välbefinnandetjänster			13		0	12
Övriga	85	7		1	-86	6
Totalt	732	381	207	21	-287	1 054
Provisionskostnader						
Utlåning	0	1		0	0	1
Betalningsrörelse	26	6	1	3	-11	25
Värdepappersförmedling		12	0	0	-1	11
Värdepappersemissioner	0	2		0	-2	0
Fonder		100	0		-99	0
Kapitalförvaltning		9	0	1	0	10
Garantier		0			0	0
Försäkringsförmedling	-7		117		-61	49
Hälsa- och välbefinnandetjänster			5		0	4
Övriga	16	98	0	7	-100	21
Totalt	34	228	122	12	-274	123
Provisionsintäkter, netto, totalt	698	153	85	9	-13	931

Not 8. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Mn €	2021	2020
Nettointäkter från tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Skuldebrev		
Ränteintäkter	37	50
Övriga intäkter och kostnader	-3	-14
Realisationsvinster och -förluster	14	22
Valutavärderingsvinster och -förluster	18	-26
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar*	2	5
Totalt	67	37
* Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev i försäkringsrörelsen.		
Som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen		
	2021	2020
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Skuldebrev		
Ränteintäkter och räntekostnader	3	5
Värderingsvinster och -förluster	-5	4
Totalt	-2	8
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	1	0
Utdelningar och vinstandelar	4	12
Totalt	5	12
Derivatinstrument		
Ränteintäkter och räntekostnader	35	118
Värderingsvinster och -förluster	-130	242
Totalt	-95	360
Totalt	-92	380
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev		
Ränteintäkter	18	23
Värderingsvinster och -förluster	-55	7
Totalt	-38	29
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	219	-22
Utdelningar och vinstandelar	71	30
Totalt	290	8
Totalt	252	37
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev		
Ränteintäkter	37	31
Värderingsvinster och -förluster	-57	29
Totalt	-20	61
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	-4	-26
Utdelningar och vinstandelar	7	11
Totalt	3	-15
Derivatinstrument		
Värderingsvinster och -förluster	-15	-25
Totalt	-15	-25
Totalt	-32	21
Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet totalt	129	438

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter

Hysesintäkter	51	54
Värderingsvinster och -förluster	31	-35
Kostnader för vederlag och skötsel	-37	-51
Övriga	1	1
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	45	-30

Som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet
Lån och övriga fordringar

Ränteintäkter	8	8
Räntekostnader	-8	-4
Realisationsvinster och -förluster		0
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	3	1
Lån och övriga fordringar totalt	3	4

Skadeförsäkring

Upplösning av diskontering, skadeförsäkringar	-17	-21
---	-----	-----

Ökningen i den diskonterade försäkringsskulden för skadeförsäkring som beror på tidens gång utgörs av upplösningen av diskonteringen. Upplösningen av diskonteringen beräknas varje månad med användning av diskonteringsräntan vid slutet av föregående månad och den diskonterade försäkringsskulden vid månadens början. Diskonteringsräntan var 0,85 procent (0,85).

Livförsäkring

Räntegottgörelse på kunders försäkringsbesparingar	-79	-82
Förändring i räntekompletteringar	135	-65
Övriga försäkringstekniska poster**	66	-116
Totalt	122	-263

** I övriga försäkringstekniska poster ingår förändringar i andra försäkringstekniska reserver än räntekompletteringar.

Dotterföretag och samarbetsarrangemang

Som behandlas med metoden för verkligt värde	18	4
Som behandlas med kapitalandelsmetoden	10	15
Totalt	27	18

Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	376	184
---	------------	------------

Not 9. Övriga rörelseintäkter

Mn €	2021	2020
Hysesintäkter från rörelsefastigheter	9	10
Realisationsvinster på rörelsefastigheter	3	5
Leasingavtal	1	1
ICT-intäkter	1	0
Indrivningsverksamheten	2	1
Övriga*	39	114
Övriga rörelseintäkter totalt	54	131

* De övriga rörelseintäkterna ökade till följd av att Checkout Finland Ab såldes till Paytrail Oyj 30.4.2021. Under jämförelseåret ökade realisationsvinster av försäljningen av fastigheten i Vallgård. För affären bokfördes en realisationsvinst på 98 miljoner euro bland övriga rörelseintäkter och kostnader på 2 miljoner euro bland övriga rörelsekostnader.

Not 10. Personalkostnader

Mn €	2021	2020
Löner och arvoden	653	616
Rörliga ersättningar*	105	54
Pensionskostnader*		
Avgiftsbestämda pensionsplaner	113	90
Förmånsbestämda pensionsplaner**	8	-76
Övriga lönebikostnader	36	30
Personalkostnader totalt	914	715

* Överföringen av återstoden av det lagstadgade arbetspensionsskyddet till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen i slutet av 2020 minskade jämförelseårets pensionskostnader med 96 miljoner euro.

** Not 34.

Personalfonden

Till OP Gruppens personalfond hör cirka 95 procent av personalen.

Den vinstpremieandel som betalas till OP Gruppens personalfond baserade sig 2021 på följande mål som uppnåddes: Tillväxtdifferensen mellan OP Gruppens intäkter och kostnader med vikten 50 % och nettoökningen i antalet koncentreringskunder med vikten 50 %. För beloppet av premieöverföringen till personalfonden har för 2021 reserverats cirka 3 % (2,5 %) av lönesumman för fondens medlemmar. År 2021 bokfördes premier för totalt 19 miljoner euro (9).

Långfristiga ersättningsystem

OP Andelslags förvaltningsråd beslöt i juni 2019 att ingen ny intjäningsperiod i det långfristiga ersättningsssystemet för ledningen inleddes 2020. OP Gruppens rörliga ersättningar består i fortsättningen av resultatlönesystemet och personalfonden. De strategiska målen på grupplanen kommer att beaktas i mätarna för de kortfristiga ersättningarna och personalfonden.

Kostnaderna för systemen periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader. För systemen bokfördes 31.12.2021 en skuld på 0,8 miljoner euro (1,3).

Resultatlönesystemet

Intjäningsperioden i resultatlönesystemet är 6 eller 12 månader. Resultatlönen baserar sig på företagsspecifika, teamspecifika eller personliga mål som härletts ur årsplanen och omfattar hela OP Gruppens personal.

Ersättningen är differentierad enligt svårighetskategori och maximiersättningarna motsvarar årlig lön för 1–12 månader.

Intjäningsmätare för resultatlönesystemet 2021

På den ersättning som bildats på basis av hur målen uppnåtts tillämpas i OP Centralinstitutskoncernen en koefficient, som baserar sig på OP Gruppens resultat före skatt. Affärsrörelserna/funktionerna fastställer för resultatkortens mål som härletts ur årsplanen.

Andelsbankernas kortfristiga ersättningar baserar sig på gemensamma mål på banknivå och personliga mål. I mätarna betonas starkt bland annat kundupplevelsen, försäljningen samt de mål som härletts ur strategin.

Intjäningsmätare för resultatlönesystemet 2021

På den ersättning som bildats på basis av hur målen uppnåtts tillämpas i OP Centralinstitutskoncernen en koefficient, som baserar sig på Centralinstitutskoncernens resultat före skatt. Affärsrörelserna/funktionerna fastställer för styrkortet mål som härletts ur årsplanen.

Andelsbankernas resultatlöner baserar sig på gemensamma mål på bankivå och personliga mål. I mätarna betonas starkt bland annat kundupplevelsen, försäljningen samt de mål som härletts ur strategin.

Villkor för betalning av rörliga ersättningar 2021

Ett villkor för att ersättning ska betalas är att OP Gruppens CET1-kapitaltäckning vid utbetalningstidpunkten överstiger den CET1-nivå måste överskridas för att undvika vinstutdelningsbegränsningar + 2 % och att LCR-nyckeltalet är över 110 % i bokslutet för det år som föregår utbetalningen av ersättningen. Dessutom förutsätts att personen har varit anställd av OP Gruppen fram till utbetalningstidpunkten och att resultatet hos ett företag som hör till OP gruppen eller resultatet av kundrörelsen visar vinst.

En ersättning som intjänats enligt en persons resultatkort reduceras innan ersättningen betalas ut, om de interna anvisningar eller bestämmelser som ska iakttas i gruppen eller uppdraget inte har beaktats och riskhanteringsmoment har aktiverats. Om försummelserna eller oaktsamheten upptäcks först då ersättningen har betalats ut, kan reduceringen eller återindrivningen av ersättningarna också tillämpas retroaktivt.

Kostnaderna för systemet periodiseras från början av intjäningsperioden till utbetalningstidpunkten (rättighetens uppkomstperiod) i personalkostnader och en motsvarande skuld bokförs bland upplupna kostnader.

OP Andelslags styrelse fastställer villkoren för OP Gruppens resultatlönesystem, maximiersättningarna enligt svårighetskategorierna samt den strukturella referensram inom vilken de företag som hör till gruppen kan välja mätare för systemet och ställa upp mål för dem.

Uppskjutande av betalningen av rörliga ersättningar

Bestämmelser om utbetalningen av ersättningar till personer, vilkas verksamhet kan medföra en betydande risk för företaget ("person som kan påverka riskprofilen") finns i kreditinstitutslagen (233/2021) och lagen om investeringstjänster (213/2012). Till den persongrupp som kan påverka riskprofilen hör i OP Gruppen bland annat verkställande direktörerna och andra personer som deltar i att leda verksamheten samt personer inom interna kontrollfunktioner.

Om ersättningarna till en person som kan påverka riskprofilen för intjäningsåret överskrider 50 000 € eller utgör minst en tredjedel av de årliga sammanräknade ersättningarna, betalas 60 % av ersättningen året efter intjäningsåret och återstående 40 % av ersättningarna under de följande fyra (för direktionens ledamöter fem) åren i fyra (fem) lika stora poster med minst ett år mellan utbetalningarna. Hälften av den rörliga ersättningen betalas i pengar och hälften binds till värdet på ett referensinstrument som bestämts av OP Andelslags styrelse. Den ersättning som är bunden till värdet på referensinstrumentet betalas ut till personen efter en väntetid på ett år.

Ersättningar till personer som arbetar med tillsynsuppgifter

Ersättningarna till personer som arbetar i de oberoende tillsynsuppgifterna, t.ex. riskhanteringen, internrevisionen samt compliance och aktuariefunktionen får inte äventyra oberoendet hos uppdraget. De rörliga ersättningarna ska intjänas oberoende av den affärsrörelse som övervakas och riskhanteringschefens mätare får inte innefatta direkta säljmål.

Uppföljning av ersättningar i OP Gruppen

OP Gruppen följer regelbundet med hjälp av olika löneanalyser upp hur marknadsrelaterade de totala ersättningarna är.

OP Andelslags styrelse följer årligen upp hur de ersättningar som betalas ut står i relation till OP Gruppens framgång då den relateras till jämförelsebolag och återföringarna till kunderna. Också på grupplanen jämförs ersättningarna och strukturerna regelbundet.

Kostnader som bokförts för rörliga ersättningar*

Mn €	2021	2020
Personalfonden	19	9
Resultatlöner	86	45
Långfristiga program		
programmet 2014–2016		2
programmet 2017–2020	1	0
Totalt	105	55

* Utan sociala kostnader.

Närmare information om ersättningssystemen finns på www.op.fi > OP Gruppen > OP Gruppen > Bolagsstyrning

Not 11. Avskrivningar och nedskrivningar

Mn €	2021	2020
Avskrivningar		
Byggnader	17	20
Maskiner och inventarier	10	11
Immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp	10	11
Datasystem och övriga	192	184
Nyttjanderätter	31	30
Egendom som hyrts ut	-1	0
Övriga	1	3
Totalt	260	260
Nedskrivningar		
Rörelsefastigheter	17	10
Datasystem	0	2
Nyttjanderätter	4	
Övriga	1	
Totalt	22	13
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	283	273

Not 12. Övriga rörelsekostnader

Mn €	2021	2020
ICT-kostnader		
Drift	231	268
Utveckling	133	127
Lokaliteter	53	48
Myndighets- och revisionsavgifter*	69	58
Köptjänster	115	130
Datakommunikation	32	36
Marknadsföring	31	30
Samhällsansvar	9	10
Försäkrings- och säkerhetskostnader	10	9
Övriga	125	136
Övriga rörelsekostnader totalt	810	852

* Arvodena till revisorerna för 2021 var 3,0 miljoner euro (3,2) för revision, 0,2 miljoner euro (0,2) för sådana uppdrag som avses i 1 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i revisionslagen, 0,3 miljoner euro (0,1) för skatterådgivning och 1,0 miljoner euro (0,5) för övriga tjänster. Kostnaderna för andra tjänster än revisionstjänster som KPMG Oy Ab utfört för bolag som hör till OP Gruppen uppgick till totalt 1,3 miljoner euro (0,5) (exkl. moms). Uppgifterna för 2020 inom parentes.

Den stabilitetsavgift som beräknats för OP Gruppen för 2021 uppgick till 53,0 miljoner euro (41,3).

Insättningsgarantiavgiften för 2021 uppgår för OP Gruppen till 33,5 miljoner euro (28,8), och den har täckts helt med avgifter som redovisats från den gamla insättningsgarantifonden.

Utvecklingskostnader

Mn €	2021	2020
ICT-utvecklingskostnader	133	127
Andel eget arbete	62	56
Utvecklingskostnader i resultaträkningen totalt	195	183
Aktiverade ICT-kostnader	84	84
Aktiverad andel eget arbete	15	14
Aktiverade utvecklingskostnader totalt	99	97
Utvecklingskostnader totalt	294	282
Avskrivningar och nedskrivningar	177	184

Utvecklingsinvesteringarna säkerställer att den nuvarande affärsrörelsen är konkurrenskraftig och kontinuerlig samt att verksamheten är förenlig med bestämmelserna och skapar förutsättningar för nya kundorienterade affärsmodeller.

Not 13. Nedskrivningar av fordringar

Mn €	2021	2020
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster	126	117
Återföringar av fordringar som avskrivits	-13	-10
Förväntade kreditförluster** (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	46	119
Förväntade kreditförluster** (ECL) för skuldebrev*	0	-1
Nedskrivningar av fordringar totalt	158	225

* Förväntade kreditförluster för skuldebrev i försäkringsrörelsen redovisas i nettointäkter från placeringsverksamhet.

** Förlustreserven har specificerats i not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 14. OP-bonus till ägarkunder

Mn €	2021	2020
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat	210	255
Oanvänd OP-bonus som föråldrats	-5	-5
OP-bonus till ägarkunder totalt	205	251

Not 15. Tillfälligt undantag (overlay approach)

Mn €	2021	2020
Nettointäkter från placeringsverksamhet, vilka omfattas av det tillfälliga undantaget värderade i enlighet med IFRS 9		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet		
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	221	-22
Totalt (A)	221	-22
Nettointäkter från placeringsverksamhet, vilka omfattas av det tillfälliga undantaget värderade i enlighet med IAS 39		
Aktier och andelar		
Realisationsvinster och -förluster	115	36
Nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar	-13	-61
Totalt (B)	103	-25
Effekten på resultaträkningen av det tillfälliga undantaget (overlay approach) (-A+B)	-118	-3
Effekten på rapporten över totalresultat av det tillfälliga undantaget (overlay approach) -(-A+B)	118	3

Det tillfälliga undantaget behandlas i punkt 7.3.5 i principerna för upprättandet av bokslutet.

Not 16. Inkomstskatt

Mn €	2021	2020
På räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst	213	113
Skatt från tidigare räkenskapsperioder	-3	0
Uppskjuten skatt	13	30
Resultaträkningens skatt	224	144
Samfundets inkomstskattesats	20,0	20,0
Avstämning av skatt uträknad på basis av den gällande skattesatsen med resultaträkningens skatt		
Resultat före skatt	1 127	785
Andelen av resultatet enligt skattesatsen	225	157
Skatt från föregående räkenskapsperioder	-3	0
Skattefria intäkter	-7	-2
Oavdragbara kostnader och inkomstandelar från företag i kb-form	6	4
Omvärdering av oanvända förluster	-3	-27
Skatterättelser	5	0
Effekt av realisationsvinsten från koncerninternt förvärv		1
Övriga poster	0	12
Resultaträkningens skatt	224	144

Noter angående tillgångar

Not 17. Kontanta medel

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Kassa	181	218
På anfordran betalbara insättningar i centralbanker		
OP Företagsbanken Abp:s kassakravsmedel	863	818
Checkkonton*	32 665	21 609
Kontanta medel totalt	32 846	21 827

* På checkkontot ingår totalt -11 (-31) miljoner euro i kontanta medel för clearing av derivat via centrala motparter.

I enlighet med eurosystemets kassakravssystem ska kreditinstituten ha minimireserver (kassakrav) i de nationella centralbankerna. Kassakravet är en andel av kassakravsbasen som motsvarar den kassakravprocent som Europeiska centralbanken har meddelat. Till kassakravsbasen räknas insättningarna (vidsträckt bemärkelse) och skuldebrev med en löptid på högst två år. Insättningar från andra kassakravsskyldiga räknas inte till kassakravsbasen. Kassakravet är för närvarande 1 % av kassakravsbasen. Kreditinstituten i OP Gruppen sköter sitt kassakrav genom OP Företagsbanken Abp. Kreditinstituten i gruppen har bemyndigat OP Företagsbanken Abp att sköta hela gruppens kassakrav i Finlands Bank.

Not 18. Fordringar på kreditinstitut

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Fordringar på kreditinstitut		
Insättningar		
Betalbara på anfordran	283	229
Övriga	70	1
Totalt	353	230
Krediter och övriga fordringar		
Betalbara på anfordran	0	0
Övriga	189	77
Totalt	189	77
Totalt	542	306
Förlustreserv*	-1	0
Fordringar på kreditinstitut totalt	541	306

* Förlustreserven har specificerats i not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 19. Derivatinstrument

Tillgångar

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Som innehas för handel		
Räntederivat	2 262	3 837
Valutaderivat	401	454
Aktie- och indexderivat	0	0
Kreditderivat	0	
Råvaruderivat	7	4
Totalt	2 672	4 295
Säkringsinstrument*		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	556	759
Valutaderivat	239	164
Räntederivat		-2
Totalt	796	920
Derivatinstrument totalt	3 467	5 215

* Balansposten innehåller derivatinstrumentens positiva värdeförändringar och betalda premier.

Skulder

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Som innehas för handel		
Räntederivat	1 492	2 509
Valutaderivat	412	437
Kreditderivat	0	0
Övriga	29	8
Totalt	1 933	2 953
Säkringsinstrument*		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	333	405
Valutaderivat	1	65
Räntederivat	0	0
Totalt	333	470
Derivatinstrument totalt	2 266	3 424

* Balansposten innehåller derivatinstrumentens negativa värdeförändringar och erhållna premier.

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2021

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		Skulder
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	
Räntederivat						
Ränteswappar	6 958	21 900	45 220	74 078	1 611	826
Clearas via central motpart	4 675	14 536	26 779	45 990	6	8
Settled-to-market (STM)	4 434	14 316	26 611	45 361	6	8
Collateralised-to-market (CTM)	241	219	168	629	0	0
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	2 901	4 139	964	8 005	154	8
Utfärdade	2 281	4 819	2 950	10 051	58	224
Put och floor						
Köpta	852	4 699	3 609	9 160	199	49
Utfärdade	1 235	7 456	1 412	10 104	39	137
OTC räntederivat totalt	14 228	43 014	54 156	111 397	2 061	1 244
Räntefutures	517	950		1 467	0	0
Börsderivat totalt	517	950		1 467	0	0
Räntederivat totalt	14 745	43 964	54 156	112 864	2 061	1 244
Valutaderivat						
Valutaterminer	38 834	1 354	3	40 191	389	400
Ränte- och valutaswappar	568	2 937	403	3 908	151	182
Valutaoptioner						
Call						
Köpta	111			111	1	0
Utfärdade	138			138	0	2
Put						
Köpta	132			132	1	0
Utfärdade	101			101	0	1
OTC valutaderivat totalt	39 885	4 291	406	44 582	543	585
Valutaderivat totalt	39 885	4 291	406	44 582	543	585
Aktie- och indexderivat						
Aktieindexoptioner						
Call						
Köpta	2			2	0	
OTC aktie- och indexderivat totalt	2			2	0	
Aktie- och indexderivat totalt	2			2	0	
Kreditderivat						
Kreditswappar	34	783	110	926	2	35
Kreditderivat totalt	34	783	110	926	2	35
Övriga						
Övriga terminer	36	44		81	3	24
Övriga swappar	196	500	28	724	101	19
Övriga optioner						
Put						
Köpta		600		600	0	
Utfärdade		600		600		0
Övriga OTC derivat totalt	233	1 744	28	2 005	104	43
Övriga futures	28			28	0	0
Övriga derivat totalt	260	1 744	28	2 032	104	43
Derivatinstrument som innehas för handel totalt	54 925	50 782	54 700	160 406	2 710	1 908

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2020

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		Skulder
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	
Räntederivat						
Ränteswappar	9 199	26 341	42 468	78 008	3 095	1 394
Clearas via central motpart	6 058	17 754	25 319	49 131	9	15
Settled-to-market (STM)	5 058	17 371	25 101	47 531	9	15
Collateralised-to-market (CTM)	1 000	383	217	1 601	0	0
Ränteterminer						
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	4 285	3 803	2 398	10 486	620	17
Utfärdade	4 316	3 200	3 018	10 534	82	362
Put och floor						
Köpta	2 678	3 485	3 205	9 368	76	-2
Utfärdade	3 556	4 320	1 528	9 404	68	168
OTC räntederivat totalt	24 034	41 149	52 616	117 800	3 941	1 940
Räntefutures	2 502	563		3 065	0	0
Börsderivat totalt	2 502	563		3 065	0	0
Räntederivat totalt	26 536	41 712	52 616	120 865	3 941	1 940
Valutaderivat						
Valuteterminer	38 030	515	5	38 551	450	433
Ränte- och valutaswappar	3 072	2 211	1 472	6 755	440	442
Valutaoptioner						
Call						
Köpta	123	2		125	2	0
Utfärdade	139	2		141	0	2
Put						
Köpta	138	2		139	2	0
Utfärdade	126	2		127	0	1
OTC valutaderivat totalt	41 627	2 733	1 477	45 837	894	880
Valutaderivat totalt	41 627	2 733	1 477	45 837	894	880
Aktie- och indexderivat						
Aktieindexoptioner						
Call						
Köpta		2		2	0	
OTC aktie- och indexderivat totalt		2		2	0	
Aktie- och indexderivat totalt		2		2	0	
Kreditderivat						
Kreditswappar	90	82		172	1	0
Kreditderivat totalt	90	82		172	1	0
Övriga						
Övriga terminer	12	3		15	0	4
Övriga swappar	121	456	11	588	52	24
Övriga OTC derivat totalt	133	458	11	602	52	28
Övriga derivat totalt	133	458	11	602	52	28
Derivatinstrument som innehas för handel totalt	68 386	44 987	54 104	167 478	4 888	2 847

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2021

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	5 591	22 216	22 646	50 454	31	9
Clearas via central motpart	5 511	22 216	22 498	50 226	5	4
Settled-to-market (STM)	1 581	9 243	8 226	19 051	2	1
Collateralised-to-market (CTM)	3 930	12 973	14 272	31 175	2	3
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	690	5 855	6 790	13 335	356	164
Put och floor						
Utfärdade		1 358	313	1 671	4	28
OTC räntederivat totalt	6 281	29 430	29 749	65 460	391	201
Räntederivat totalt	6 281	29 430	29 749	65 460	391	201
Valutaderivat						
Valutaterminer	17			17	18	0
Ränte- och valutaswappar	730	1 217	351	2 297	63	83
OTC valutaderivat totalt	746	1 217	351	2 314	81	84
Valutaderivat totalt	746	1 217	351	2 314	81	84
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	7 028	30 646	30 100	67 774	473	285

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2021

Mn €	Nominella värden/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	151	1 593	2 604	4 347	1	1
Clearas via central motpart	141	1 543	2 589	4 272	0	1
Settled-to-market (STM)	141	1 043	2 474	3 657	0	1
Collateralised-to-market (CTM)		500	114	614	0	0
OTC räntederivat totalt	151	1 593	2 604	4 347	1	1
Räntederivat totalt	151	1 593	2 604	4 347	1	1
Valutaderivat						
Valutaterminer	3 978			3 978	158	0
OTC valutaderivat totalt	3 978			3 978	158	0
Valutaderivat totalt	3 978			3 978	158	0
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	4 129	1 593	2 604	8 325	159	1
Säkringsinstrument totalt	11 156	32 240	32 704	76 099	632	287

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2020

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	3 771	24 276	20 986	49 034	51	16
Clearas via central motpart	3 581	24 196	20 790	48 568	9	5
Settled-to-market (STM)	1 355	8 873	7 755	17 983	4	1
Collateralised-to-market (CTM)	2 226	15 323	13 036	30 585	5	5
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	395	4 195	5 182	9 772	0	217
OTC räntederivat totalt	4 166	28 471	26 168	58 806	51	233
Räntederivat totalt	4 166	28 471	26 168	58 806	51	233
Valutaderivat						
Valutaterminer	17			17	1	0
Ränte- och valutaswappar	593	1 366	404	2 363	117	115
OTC valutaderivat totalt	610	1 366	404	2 380	118	115
Valutaderivat totalt	610	1 366	404	2 380	118	115
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	4 776	29 838	26 572	61 186	169	347

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2020

Mn €	Nominella värden/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	166	860	2 921	3 947	1	0
Clearas via central motpart	166	850	2 871	3 886	1	0
Settled-to-market (STM)	166	850	2 767	3 782	1	0
Collateralised-to-market (CTM)			104	104	0	0
OTC räntederivat totalt	166	860	2 921	3 947	1	0
Räntederivat totalt	166	860	2 921	3 947	1	0
Valutaderivat						
Valutaterminer	6 535	22		6 557	26	65
OTC valutaderivat totalt	6 535	22		6 557	26	65
Valutaderivat totalt	6 535	22		6 557	26	65
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	6 701	882	2 921	10 504	27	66
Säkringsinstrument totalt	11 477	30 720	29 493	71 690	196	413

Derivat totalt 31.12.2021

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Räntederivat	21 176	74 987	86 509	182 671	2 453	1 447
Clearas via central motpart	10 327	38 295	51 866	100 487	11	13
Settled-to-market (STM)	6 155	24 603	37 311	68 069	9	11
Collateralised-to-market (CTM)	4 171	13 692	14 554	32 418	2	3
Valutaderivat	44 610	5 508	757	50 874	782	669
Aktie- och indexbundna derivat	2			2	0	
Kreditderivat	34	783	110	926	2	35
Övriga derivat	260	1 744	28	2 032	104	43
Derivat totalt	66 081	83 021	87 403	236 506	3 342	2 195

Derivat totalt 31.12.2020

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Verkliga värden*		
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Räntederivat	30 868	71 044	81 706	183 618	3 993	2 173
Clearas via central motpart	9 805	42 800	48 980	101 586	19	21
Settled-to-market (STM)	6 579	27 094	35 623	69 296	14	16
Collateralised-to-market (CTM)	3 226	15 706	13 357	32 290	5	5
Valutaderivat	48 773	4 121	1 880	54 774	1 038	1 059
Aktie- och indexbundna derivat		2		2	0	
Kreditderivat	90	82		172	1	0
Övriga derivat	133	458	11	602	52	28
Derivat totalt	79 864	75 707	83 597	239 168	5 085	3 260

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder.

Räntederivat i central motpartsclearing kvittas i balansräkningen. Effekterna av kvittningen redovisas i not 44. Övriga derivatinstrument redovisas i balansräkningen i brutto. I OP-sammanslutningens kapitaltäckningsanalys tillämpas också kvittning av derivat.

Medelräntor för räntederivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2021

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
Clearas via central motpart	1,103	0,297	0,205	0,341
OTC räntederivat	3,362		3,040	3,169
Räntederivat totalt	1,144	0,297	0,223	0,354

Medelräntor för räntederivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2020

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
Clearas via central motpart	1,248	0,449	0,296	0,442
OTC räntederivat	4,373	3,362	3,040	3,654
Räntederivat totalt	1,385	0,460	0,315	0,468

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2021

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaterminer: EUR:USD	1,1327			

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2020

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaterminer: EUR:USD	1,2039			

Medelräntor för viktiga valutor för ränte- och valutaswappar som utgör säkringsinstrument 31.12.2021

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
AUD			2,440	2,440
GBP	2,500	1,326	0,880	1,569
HKD		2,959		2,959
JPY			1,300	1,300
NOK			3,800	3,800
USD	1,943	1,954	3,611	2,783

Medelräntor för viktiga valutor för ränte- och valutaswappar som utgör säkringsinstrument 31.12.2020

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
AUD			2,440	2,440
CHF	1,604			1,604
GBP	0,355	2,405	0,634	1,131
HKD		3,001	2,880	2,941
JPY			1,300	1,300
NOK			3,800	3,800
USD		1,951	3,611	2,781

Medelpris för derivat som utgör säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2021

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
OTC räntederivat	1,048	0,750	0,881	0,854
Räntederivat totalt	1,048	0,750	0,881	0,854

Medelpris för derivat som utgör säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2020

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
OTC räntederivat	1,169	0,842	0,857	0,875
Räntederivat totalt	1,169	0,842	0,857	0,875

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2021

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaderivat				
Valutaterminer				
Average EUR:CHF	1,0769			1,0769
Average EUR:GBP	0,8934			0,8934
Average EUR:SGD	1,6250			1,6250
Average EUR:USD	1,1998			1,1998

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2020

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaderivat				
Valutaterminer				
Average EUR:AUD	1,6479			1,6479
Average EUR:CAD	1,4752			1,4752
Average EUR:CHF	1,0840			1,0840
Average EUR:GBP	0,8877			0,8877
Average EUR:HKD	8,8959			8,8959
Average EUR:NOK	10,7953			10,7953
Average EUR:SGD	1,5676			1,5676
Average EUR:USD	1,1143			1,1143

Säkringsredovisningens effekter på den finansiella ställningen och resultatet

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2021	31.12.2020
Säkringar av verkligt värde		
Redovisat värde för säkrade fordringar*	32 235	29 636
- varav ackumulerade säkringsjusteringar	94	667
Redovisat värde för säkrade skulder**	26 440	31 253
- varav ackumulerade säkringsjusteringar	264	1 030
Återstående justeringar för avslutade säkringar	53	3

* Redovisas i balansposterna Fordringar på kunder och Investeringstillgångar.

** Redovisas i balansposterna Skulder till kunder, Skuldebrev emitterade till allmänheten och Efterställda skulder.

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2021	31.12.2020
Säkringar av verkligt värde		
Förändringar i verkligt värde på säkringsinstrument	-154	98
Förändring i värdet på säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet under perioden	156	-99
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen	2	-1

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2021	31.12.2020
Kassaflödessäkringar		
Förändringar i verkligt värde på säkringsinstrument	-127	113
Förändring i värdet på säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet under perioden	131	-110
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen	4	3
Förändring i reserven för kassaflödessäkring för fortlöpande säkringar	-131	110
Förändring i reserven för kassaflödessäkring för avslutade säkringar	2	-32

Not 20. Fordringar på kunder

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Krediter till allmänheten och offentlig sektor	95 535	92 021
Finansiella leasingfordringar*	2 120	2 278
Garantifordringar	6	7
Totalt	97 662	94 306
Förlustreserv**	-715	-662
Fordringar på kunder totalt	96 947	93 644

* De finansiella leasingfordringarna specificeras i not 26.

** Förlustreserven har specificerats i not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 21. Investeringsstillgångar

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Skuldebrev	331	330
Aktier och andelar	78	73
Totalt	409	402
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev	356	408
Aktier och andelar (overlay-approach)	1 557	1 336
Aktier och andelar (övriga än overlay-approach)	68	62
Totalt	1 981	1 806
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev	1 987	2 172
Aktier och andelar	218	206
Totalt	2 206	2 378
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Skuldebrev	17 411	18 134
Totalt	17 412	18 134
Upplupet anskaffningsvärde		
Skuldebrev	1	1
Övriga	50	54
Totalt	51	55
Förvaltningsfastigheter	724	623
Intresseföretag		
Intresseföretag	163	152
Samarbetsarrangemang	0	11
Totalt	163	163
Investeringsstillgångar totalt	22 945	23 562

Förändringar i förvaltningsfastigheter, mn €	2021	2020
Anskaffningsvärde 1.1	653	708
Ökning	13	12
Minskning	-86	-56
Överföringar mellan posterna	107	-11
Anskaffningsvärde 31.12	687	653
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 1.1	-30	6
Förändringar i räkenskapsperiodens verkliga värde	31	-33
Minskning	21	-3
Övriga förändringar	15	0
Akkumulerade förändringar i verkligt värde 31.12	37	-30
Bokfört värde 31.12.	724	623

I ökningen av förvaltningsfastigheter ingår aktiverade utgifter efter förvärvet för 13 miljoner euro (10). Förändringarna i verkligt värde på förvaltningsfastigheter har bokförts bland nettointäkter från placeringsverksamheten. Förvaltningsfastigheternas verkliga värde innehåller en skuldandel. Sjukhusfastigheterna överfördes under räkenskapsperioden från rörelsefastigheter till förvaltningsfastigheter.

OP Gruppens företag innehar inga förvaltningsfastigheter som omfattas av betydande begränsningar för överlåtelse- och försäljningspris i enlighet med aravalagstiftningen.

Förvaltningsfastigheterna som hyrts ut med operationella leasingavtal specificeras i not 26.

Bland förvaltningsfastigheterna fanns fastigheter som utgjort säkerhet för 2 mn e (3).

För intresseföretagen redogörs i not 23. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden.

Not 22. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Aktier och andelar	12 873	11 116
Övriga placeringar	264	170
Totalt	13 137	11 285

Not 23. Investeringar som behandlas enligt kapitalandelsmetoden

Belopp som tagits upp i balansräkningen:

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Intresseföretag	162	152
Samarbetsarrangemang	1	11
Totalt	163	163

Belopp som tagits upp i balansräkningen:

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Intresseföretag och samarbetsarrangemang	27	18
Totalt	27	18

Investeringar i intresseföretag och samarbetsarrangemang

OP Gruppen har 17 (16) intresseföretag och 2 (3) samarbetsarrangemang som granskade enskilt inte är väsentliga. I tabellen nedan finns OP Gruppens andel av de här intresseföretagens och samarbetsarrangemangens resultat. De 4 (4) riskkapitalfonder som behandlats som intresseföretag har värderats till verkligt värde i enlighet med IAS 28.

OP Gruppens placeringar i intresseföretag och samarbetsarrangemang har inget noterat marknadspris.

Det finns inga eventalförpliktelser i anslutning till intresseföretag eller samarbetsarrangemang. Till samarbetsarrangemang hör inte heller sådana i bokslutet oupptagna förbindelser som gäller arrangemang av finansiering eller resurser eller förpliktelser att förvärva en annan placerares innehav om vissa händelser inträffar i framtiden.

Mn €	Intresseföretag konsoliderade med kapitalandelsmetoden		Intresseföretag värderade till verkligt värde		Samarbetsarrangemang	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Vinster från kvarvarande verksamheter	8	1	17	17	2	
Totalresultat	8	1	17	17	2	

Not 24. Immateriella tillgångar

Förändringar i immateriella tillgångar, mn €	Goodwill	Varumärken	Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde		Data-system och övriga	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2021	633	166		507	1 460	2 767
Ökning*					108	108
Minskning*	-2				-637	-639
Överföring av anläggningstillgångar som innehas för försäljning					-1	-1
Överföringar mellan posterna					1	1
Anskaffningsvärde 31.12.2021	631	166		507	932	2 236
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2020	-3	-4		-450	-998	-1 455
Räkenskapsperiodens avskrivningar				-10	-192	-202
Räkenskapsperiodens nedskrivningar					0	0
Minskning					634	634
Övriga förändringar					-2	-2
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2021	-3	-4		-461	-558	-1 025
Bokfört värde 31.12.2021	629	162		46	374	1 212

* Det interna utvecklingsarbetets andel 15 mn e.

** Minskningen i goodwill, 2 miljoner euro, beror på försäljningen av aktierna i Checkout Finland Ab.

Förändringar i immateriella tillgångar, mn €	Goodwill	Varumärken	Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde		Data-system och övriga	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2020	633	166		507	1 365	2 672
Ökning*					89	89
Minskning					-3	-3
Överföringar mellan posterna					9	9
Anskaffningsvärde 31.12.2020	633	166		507	1 460	2 767
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2019	-3	-4		-439	-820	-1 266
Räkenskapsperiodens avskrivningar				-11	-185	-196
Räkenskapsperiodens nedskrivningar					-2	-2
Minskning					2	2
Övriga förändringar					6	6
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2020	-3	-4		-450	-998	-1 455
Bokfört värde 31.12.2020	631	162		57	462	1 311

* Det interna utvecklingsarbetets andel 14 mn e.

Datasystem och övriga

Bokfört värde, mn €	31.12.2021	31.12.2020
Datasystem	302	241
Datasystem under utveckling	76	145
Övriga	-5	77
Totalt	374	462

En immateriell tillgång, som inte är färdig att användas, prövas för nedskrivning två gånger per år och alltid då det finns indikationer på att värdet på en halvfärdig immateriell tillgång kan behöva skrivas ned. En halvfärdig immateriell tillgång prövas för dess förmåga att generera tillräckliga framtida ekonomiska fördelar för att återvinna dess redovisade värde.

Immateriella tillgångar med obegränsad nyttjandetid

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Goodwill	629	631
Varumärken	162	162
Totalt	791	793

Nyttjandetiden för varumärken som förvärvats vid rörelseförvärv har uppskattats till obegränsad, eftersom de påverkar ackumuleringen av kassaflödet under en ospecificerad tid.

Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och anskaffningsutgifter för försäkringar

Till OP Gruppens balansräkning har allokerats immateriella tillgångar för kundrelationer och försäkringsavtal. De immateriella tillgångarna uppkom som en del av förvärvet av Aurum Placeringsförsäkring Ab 2012 samt överföringen av Suomi-bolagens bestånd 2015 och 2016. De immateriella tillgångar som uppstått genom Livförsäkringens kundrelationer och försäkringsavtal kostnadsförs genom avskrivningar enligt plan inom en uppskattad nyttjandetid.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Goodwill, mn €			
Segment	Förvärvad affärsrörelse	2021	2020
Försäkring	Förvärv av Pohjola-Gruppen Abp:s skadeförsäkrings- samt livförsäkringsrörelser och Pohjola-Gruppen Abp:s ICT-verksamheter	449	449
Företagbank	Förvärv av Pohjola-Gruppen Abp:s fond- och kapitalförvaltningsrörelser och Pohjola Finance Ab:s affärsrörelse	180	182
Totalt		629	631

Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid slutet av 2021 uppgick goodwill totalt till 631 miljoner euro (631).

Längden för prövningsperioden och kassaflödena fastställdes till 5 år i enlighet med standarden IAS 36. Den förväntade tillväxten i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden granskades per kassagenererande enhet, och som jämn tillväxt under terminalperioden användes den föregående prognosperiodens förväntade tillväxt eller en förväntad tillväxt på högst 2 procent. Prognoserna i kassaflödesanalyserna härleds ur den strategiprocess som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd och som ställer upp riktlinjerna för OP Gruppens utveckling samt på de förväntningar på affärsrörelsernas framtida utveckling som härletts ur dem. Respektive prövningsenhets kassaflödesprognoser har godkänts av styrelsen för den affärsrörelse som har upprättat prognosen. Skatternas inverkan har beaktats i kassaflödesanalysen. Över-/underskott efter avkastningskravet på eget kapital för kassagenererande enheters prognostiserade kassaflöden har vid prövningen diskonterats till nuvärde med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital. Som grund för beräkningen av diskonteringsräntan har använts marknadsinformation från branschen, och diskonteringsräntan återspeglar här placerarnas bedömning av affärsrörelserisken och den förväntade avkastningen på placerat kapital. Den diskonteringsränta som använts i kalkylerna år 2021 varierade mellan 5,4 och 2,7 procent. År 2020 varierade diskonteringsräntan mellan 5,5 och 7,5 procent. Med stöd av marknadsinformationen sänktes diskonteringsräntan för skade- och livförsäkringsrörelsen med 0,3 procentenheter till 7,2 procentenheter, för kapitalförvaltnings- och fondrörelsen sänktes diskonteringsräntan med 0,6 procentenheter till 6,2 procentenheter och för affärsområdet Kassaflöden och driftskapital sjönk diskonteringsräntan med 0,1 procentenheter till 5,4 procentenheter. Nedskrivningsprövningen 2021 utvisade att återvinningsvärdet hos de kassagenererande enheter som prövningen gällde översteg deras avkastningskrav på eget kapital, och överskotts-/underskottsavkastningen var positiv i varje kassagenererande enhet som prövningen gällde, varför inget behov av nedskrivning av goodwill observerades till följd av prövningen.

Känslighetsanalys för goodwill

En känslighetsanalys som riktar sig till kassagenererande enheter utfördes separat för varje kassagenererande enhet, och den baserade sig på de centrala variablerna för respektive kassagenererande enhet. Känsligheten granskades som förändringen i en variabel i förhållande till de värden som använts i prognoserna. Känslighetsanalysen innehåller inte samtidiga förändringar i värdet på alla centrala variabler. Från känslighetsanalysen härleddes dessutom den relativa förändring i respektive kassagenererande enhets centrala variabler som skulle leda till en risk för nedskrivning av goodwill.

Centrala antaganden vid beräkningen av en kassagenererande enhets återvinningsvärde och den relativa förändring som skulle leda till en risk för nedskrivning av goodwill.

Segment	Kassa-genererande enhet	Goodwill mn €	Centrala variabler	Värde som använts i kassaflödesprognoserna,	Förändring som medför risk för nedskrivning, %-enheter
Försäkring	Pohjola Försäkring Ab	400	Diskonteringsränta, %	7,2	10,0
			Totalkostnadsprocent	87,3–89,6	9,9
			Nettointäkter av placeringsverksamheten, %	1,5–2,4	-3,9
	OP-Livförsäkrings Ab	49	Diskonteringsränta, %	7,2	3,8
			Ökning i rörelsekostnader, %	-0,8–7,6	4,0
			Marginal i placeringsverksamheten, %	-0,1–0,5	-0,9
Företagsbank	OP Kapitalförvaltning Ab	97	Diskonteringsränta, %	6,2	16,1
			Ökning i förvaltade medel, %	2,0–7,1	-14,9
			Kostnadsökning, %	-5,0–0,8	11,4
	OP-Fondbolaget Ab	71	Diskonteringsränta, %	6,2	40,0
			Ökning i fondkapital, %	2,0–7,1	-18,1
			Ökning i fasta kostnader, %	-13,1–41,1	24,7
Affärsområdet kassa-flöden och driftskapital	13	Diskonteringsränta, %	5,4	8,1	
		Ökning i utlåningen, %	2,0–6,7	-49,0	
		Kostnadsökning, %	-2,0–5,6	46,2	

Nedskrivningsprövning av varumärken

En nedskrivningsprövning av varumärken har utförts separat för varumärkena Pohjola och A-Försäkring. De prognoser som använts i kassaflödesanalyserna baserar sig på de långsiktiga planer som godkänts av skadeförsäkringsrörelsens affärsledning och på kassaflödesprognoser som härletts ur dem för de 5 följande åren. Som tillväxt i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden användes en förväntad tillväxt på 2 procent. Kassaflödesprognoserna omfattar Pohjola Sjukhus Ab:s prognostiserade omsättning för 2 månader för år 2022. Till övriga delar har Pohjola Sjukhus kassaflödesprognoser inte räknats med i de kassaflödesprognoser som använts vid nedskrivningsprövningen av varumärken. Pohjola Sjukhus prognostiserade rörelseintäkter har ingått i jämförelseperiodens kassaflödesprognoser. På basis av nedskrivningsprövningen behöver inga nedskrivningar av varumärken göras i bokslutet 2021.

Not 25. Materiella tillgångar

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Rörelsefastigheter		
Mark- och vattenområden	40	48
Byggnader	201	332
Maskiner och inventarier	27	35
Övriga materiella tillgångar	13	13
Nyttjanderätter	165	205
Egendom som hyrts ut		0
Materiella tillgångar totalt	446	633
av vilka anskaffningar i arbete	1	7

Förändringar i materiella tillgångar, mn €	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	Materiella tillgångar totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2021	857	84	15	2	958
Ökning	31	7	1		40
Minskning	-74	-43	-1	0	-119
Överföringar till anläggningstillgångar som innehas för försäljning					0
Överföringar mellan posterna	-146	1	0	0	-146
Anskaffningsvärde 31.12.2021	669	48	15	1	733
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2021	-477	-49	-2	-1	-530
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-17	-10	0		-28
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-17				-17
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	1				1
Minskning	45	38	1		85
Överföringar mellan posterna	38				38
Övriga förändringar	0	0	0		0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2021	-428	-21	-1	-1	-452
Nyttjanderätt*					165
Bokfört värde 31.12.2021	241	27	13	0	446

Förändringar i materiella tillgångar, mn €	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	Materiella tillgångar totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2020	885	78	17	1	981
Ökning	31	10	1		42
Minskning	-64	-6	-2		-71
Överföringar mellan posterna	4	3	0	0	7
Anskaffningsvärde 31.12.2020	857	84	15	2	958
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2020	-467	-41	-2	-1	-511
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-20	-11	-1		-32
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-11		0		-12
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	1				1
Minskning	15	3	0		17
Övriga förändringar	5		1		5
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2020	-477	-49	-2	-1	-530
Nyttjanderätt*					205
Bokfört värde 31.12.2020	380	35	13	0	633

* Not 26.

Not 26. Leasingavtal

Nyttjanderätter, mn €	Lokaliteter	Bilar	IT- utrustning	Maskiner och redskap	Totalt
Bokfört värde 1.1.2021	188	2	2	11	205
Ökning	8	2		2	11
Minskning				-1	-1
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-23	-1	-1	-5	-31
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	-4				-4
Värdeförändringar under räkenskapsperioden	-15	0		0	-15
Övriga förändringar	1				1
Bokfört värde 31.12.2021	154	2	2	7	165

Nyttjanderätter, mn €	Lokaliteter	Bilar	IT- utrustning	Maskiner och redskap	Totalt
Bokfört värde 1.1.2020	43	4	1	5	53
Ökning	169	1	3	2	175
Minskning	0			0	0
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-21	-2	-1	-6	-30
Värdeförändringar under räkenskapsperioden	-2	-1	-1	0	-4
Övriga förändringar		0	0	10	10
Bokfört värde 31.12.2020	188	2	2	11	205

Leasingskulder, mn €	31.12.2021	31.12.2020
* Bokfört värde	242	281
Avtalsenliga löptider		
< 1 år		34
1-2 år		30
2-3 år		28
3-4 år		22
4-5 år		21
över 5 år		124

* Not 34 Avsättningar och övriga skulder.

Poster som tagits upp i resultaträkningen, mn €	31.12.2021	31.12.2020
Räntekostnader	-3	0
Avskrivningar av nyttjanderätter	-31	-30
Nedskrivningar av nyttjanderätter	-4	
Hysesintäkter från vidareuthyrning	-1	-1
Kostnader som avser variabla leasingavgifter som inte inkluderas i leasingskulder	1	1
Vinster eller förluster från sale and leaseback-transaktioner	-1	101
Kostnader för korttidsleasingavtal som är av lågt värde	-10	-7
Kassautflöde för leasingavtal totalt	-49	-44

Leasegivarens operationella leasingavtal

OP Gruppens företag har hyrt ut en del av sina förvaltningsfastigheter. Minimileasingavgifterna som erhålls på basis av operationella leasingavtal har minskat från jämförelseperioden på grund av försäljning av förvaltningsfastigheter.

Minimileasingavgifter som erhålls på basis av operationella leasingavtal

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
< 1 år	37	43
1-2 år	26	30
2-3 år	23	25
3-4 år	19	22
4-5 år	15	19
över 5 år	64	88
Totalt	183	228

Finansiella leasingfordringar

OP finansierar lösa anläggningstillgångar, fastigheter och andra utrymmen med finansiell leasing.

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Löptidsanalys för fordringar avseende leasingavgifter för finansiella leasingavtal		
< 1 år	666	678
1-2 år	569	564
2-3 år	380	443
3-4 år	220	245
4-5 år	170	148
över 5 år	202	292
Bruttoinvesteringar i finansiella leasingavtal	2 207	2 371
Icke ackumulerad finansieringsintäkt (-)	-83	-92
Minimileasingavgifternas nuvärde	2 124	2 278
Minimileasingfordringarnas nuvärde		
< 1 år	637	648
1-2 år	550	544
2-3 år	369	430
3-4 år	213	237
4-5 år	167	144
över 5 år	189	276
Totalt	2 124	2 278

Poster som tagits upp i resultaträkningen, mn €

	31.12.2021	31.12.2020
Ränteintäkter från finansiella leasingfordringar	31	30
Realisationsvinst/-förlust på finansiella leasingavtal	1	0

Not 27. Övriga tillgångar

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Betalningsförmedlingsfordringar	252	299
Pensionstillgångar	86	31
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Räntor	360	192
Räntor på derivatfordringar	41	20
Provisionsfordringar på kapitalförvaltning	5	3
Avkastningsrelaterade provisioner för kapitalförvaltning	1	0
Tecknings-, inlösen- eller förvaltningsprovisionsfordringar	31	27
Övriga	122	128
Derivatfordringar, clearing via centrala motparter	8	15
CSA-fordringar för derivatinstrument	488	503
Värdepappersfordringar	5	8
Direktförsäkringsfordringar	142	294
Skaderegleringsavtal	165	177
Återförsäkringsfordringar	90	78
Återförsäkrarens andel av avsättningen för ej intjänade premier	7	7
Återförsäkrarens andel av ersättningsansvaret	123	106
Övriga fordringar	492	347
Totalt	2 419	2 236

Not 28. Skattefordringar och skatteskulder

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Inkomstskattefordringar	7	30
Uppskjuten skattefordran	135	158
Skattefordringar totalt	141	188
Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Inkomstskatteskuld	75	23
Uppskjuten skatteskuld	1 034	1 046
Skatteskulder totalt	1 109	1 069
Uppskjuten skattefordran	31.12.2021	31.12.2020
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	0	0
Avskrivningar och nedskrivningar	12	9
Avsättningar och nedskrivningar av krediter	1	2
Skattemässiga förluster	4	7
Säkring av kassaflöde	0	
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden	41	51
Periodiseringsdifferenser för derivat	8	2
Förmånsbestämda pensionsplaner	15	
Koncernkonsolideringar	27	25
Övriga temporära skillnader	72	84
Kvittad mot uppskjuten skatteskuld	-46	-22
Totalt	135	158
Uppskjuten skatteskuld	31.12.2021	31.12.2020
Skattemässiga avsättningar	749	730
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	38	36
Säkring av kassaflöde	32	60
Eliminering av utjämningsbeloppet	82	68
Värdering av placeringar till verkligt värde	112	108
Fördelning av köpesumman för företagsköp	39	41
Förmånsbestämda pensionsplaner	26	1
Koncernkonsolideringar	17	21
Övriga temporära skillnader		4
Kvittad mot uppskjuten skattefordran	-62	-23
Totalt	1 034	1 046
Uppskjuten skattefordran (+/-skuld (-), netto	-899	-888
Förändringar i uppskjuten skatt	31.12.2021	31.12.2020
Uppskjuten skattefordran/-skuld 1.1	-888	-848
Bokförts i resultaträkningen		
Skattemässiga avsättningar	-19	-21
Avskrivningar och nedskrivningar	3	1
Elimineringar av utjämningsbelopp	-14	-6
Förmånsbestämda pensionsplaner	1	-17
Säkring av ränterisken i försäkringsskulden	-22	17
Periodiseringsdifferenser för derivat	19	-15
Värdering av placeringar	8	14
Övriga	12	11
Bokförts i rapporten över totalresultat		
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Förändringar i verkligt värde	-12	-17
Säkring av kassaflöde	27	-15
Överföring till resultaträkningen	-3	0
Aktuariella vinster/(förluster) från förmånsbestämda pensionsplaner	-10	1
Övriga		7
Uppskjuten skattefordran totalt 31.12, (+/-skuld (-), netto	-899	-888
Inkomstskattefordringar (+/-skuld (-), netto	-68	7
Skattefordringar totalt, (+/-skuld (-), netto	-968	-881

Skattemässiga förluster för vilka inga uppskjutna skattefordringar har bokförts fanns vid slutet av 2021 för 38 mn e (81). Förlusterna preskriberas före 2030.

Noter angående skulder och eget kapital

Not 29. Skulder till kreditinstitut

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Skulder till centralbanker	16 000	8 000
Skulder till kreditinstitut		
Betalbara på anfordran		
Insättningar	503	53
Övriga skulder	1	0
Totalt	503	53
Övriga än betalbara på anfordran		
Insättningar	68	32
Övriga skulder	79	2
Totalt	147	33
Skulder till kreditinstitut och centralbanker totalt	16 650	8 086

OP Gruppen hade vid slutet av december TLTRO III-finansiering för totalt 16 miljarder euro (8). Europeiska centralbankens råd ändrade 2020 villkoren för TLTRO III-finansieringen för att främja bankernas utlåning till dem som drabbats hårdast av coronapandemin. Enligt de ändrade villkoren kan räntan under perioden 24.6.2020–23.6.2022 vara ECB:s inlåningsränta (vid rapporteringstidpunkten -0,50 %) minus 0,50 % och för den löptid som återstår efter det högst ECB:s inlåningsränta. Den nedsatta räntan är villkorlig och kräver att vissa tillväxtkriterier för nettoutlåningen uppfylls. Räntan för perioden 24.6.2020–23.6.2021 fastställdes på basis av nettoutlåningen för den granskningsperiod som tog slut 31.3.2021 och räntan för perioden 24.6.2021–23.6.2022 på basis av den granskningsperiod som tog slut 31.12.2021. För ränteperioden 24.6.2020–23.6.2021 har Finlands Bank bekräftat att OP Gruppen har uppfyllt tillväxtkriterierna för nettoutlåningen. För ränteperioden 24.6.2021–23.6.2022 uppskattar OP Gruppen att den har uppfyllt tillväxtkriterierna. Den slutliga räntan bestäms när TLTRO III-transaktionen förfaller. Närmare information om detta finns i not 5. Räntenetto.

Not 30. Skulder till kunder

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Insättningar		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	44 826	42 199
Företag och offentlig sektor	29 983	27 664
Totalt	74 809	69 863
Övriga		
Privatkunder	790	878
Företag och offentlig sektor	13	199
Totalt	803	1 077
Insättningar totalt	75 612	70 940
Övriga finansiella skulder		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	6	7
Företag och offentlig sektor	1	1
Totalt	7	8
Övriga		
Företag och offentlig sektor	2 280	2 474
Totalt	2 280	2 474
Övriga finansiella skulder totalt	2 287	2 482
Skulder till kunder totalt	77 898	73 422

Not 31. Försäkringsskuld

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Försäkringsskuld för skadeförsäkring	3 297	3 326
Icke-fondanknuten försäkringsskuld för garantidelar i livförsäkringen	5 559	6 086
Icke-fondanknuten skuld för placeringsavtals garantidelar i livförsäkringen	1	2
Totalt	8 858	9 414

Siffrorna i noten inkluderar ersättningsansvaret för fondanknutna avtal. Därför överensstämmer siffrorna i noten inte med balansräkningen.

Skulder för skadeförsäkringsavtal och återförsäkrars andel

Mn €	31.12.2021			31.12.2020		
	Brutto	Åter-försäkring	Netto	Brutto	Åter-försäkring	Netto
Avsättningar för ersättningar av pensionstyp	1 535	-7	1 528	1 596	-7	1 589
Övriga avsättningar för specifika skadefall	275	-103	172	195	-84	111
Särskild avsättning för yrkessjukdomar	7		7	8		8
Kollektiv avsättning för oreglerade skador	770	-13	757	764	-16	748
Avsättning för skaderegleringskostnader	151		151	153		153
Avsättning för ej intjänade premier	606	-7	600	593	-7	586
Försäkringsskuldens ränteskydd	-48		-48	16		16
Försäkringsskuld för skadeförsäkring totalt	3 297	-130	3 168	3 326	-113	3 213

Förändringar i försäkringsskulden och fordringar avseende återförsäkringsavtal

Mn €	2021			2020		
	Brutto	Åter-försäkring	Netto	Brutto	Åter-försäkring	Netto
Avsättning för oreglerade skador						
Avsättning för oreglerade skador 1.1	2 733	-106	2 627	2 650	-98	2 552
Under räkenskapsperioden betalda ersättningar	-1 042	47	-995	-1 051	27	-1 024
Förändring i skuld/fordran	1 047	-64	983	1 073	-33	1 041
Under räkenskapsperioden inträffade skador	1 180	-64	1 116	1 052	-17	1 035
Ökning (minskning) jämfört med tidigare perioder	-91	0	-91	-24	-16	-39
Förändring i diskonteringsräntan	-42		-42	45		45
Upplösning av diskontering	17		17	19		19
Värdeförändring i ränteskydd	-64		-64	38		38
Avyttrade affärsrörelser				4	-3	1
Kursvinster (förluster)	0		0			
Avsättning för oreglerade skador 31.12	2 691	-123	2 568	2 733	-106	2 627
Skuld för återstående avtalstid						
Försäkringsskuld 1.1	593	-7	586	584	-7	576
Ökning	555	-7	548	537	-7	531
Minskning	-542	7	-536	-529	7	-521
Upplösning av diskontering	1		1	1		1
Försäkringsskuld 31.12	606	-7	600	593	-7	586
Försäkringsskuld för skadeförsäkring totalt	3 297	-130	3 168	3 326	-113	3 213

Försäkringsskulden för försäkringsavtalens återstående avtalstid har i huvudsak fastställts avtalsvis enligt pro rata parte temporis-metoden.

Värdering av försäkringsskuld för försäkringsavtal

a) Använda metoder och antaganden

Försäkringsskuldens belopp har uppskattats så att det med rimlig sannolikhet är tillräckligt för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Detta har genomförts så att man först gjort en uppskattning av skuldens förväntade värde och därefter räknat ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger.

Avsättningen för ersättningar av pensionstyp utgörs av det diskonterade nuvärdet av kassaflödet från ersättningar för inkomstbortfall som betalas ut i form av fortlöpande pensioner. Den diskonteringsränta som används bestäms med beaktande av den rådande räntenivån, lagbestämmelserna om att avsättningarna ska vara betryggande, den av myndigheterna fastställda övre gränsen för diskonteringsräntan samt den rimliga förväntade avkastningen på de tillgångar som täcker försäkringsskuden. Den vid slutet av 2021 använda diskonteringsräntan är 0,85 % (0,85 %). Som dödlighetsmodell har använts en ålderskohortmodell för dödlighetsintensiteten som baserar sig på befolkningsstatistiken i Finland och på antagandet att den nu observerade trenden med en allt högre livslängd kommer att fortsätta.

I avsättningen för oreglerade skador ingår avsättningar för asbestskador som utgörs av yrkessjukdomsfall inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Det prognostiserade kassaflödet från dessa ersättningar baserar sig på en utredning, i vilken har beaktats hur mycket asbest som årligen har använts som råmaterial i Finland samt hur latenstiderna för olika asbestsjukdomar är fördelade. Asbestskadornas utveckling följs årligen upp och utfallet har följt prognosen väl.

För värdering av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har flera statistiska metoder använts. Bornhuetter-Ferguson, Cape Cod och Chain Ladder. Vid tillämpningen av dem måste utöver val av metod även andra val göras såsom beslut om på hur många skadeårs statistiska material metoderna ska tillämpas.

De största riskerna vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador hänför sig till

- Uppskattningen av framtida inflation (exkl. ersättningar för inkomstbortfall som betalas på basis av lagstadgade försäkringar)
- Justering av förändringar i utvecklingstriangeln för ersättningar till följd av lagändringar och ändringar i ersättningspraxis (dvs. ger historien en korrekt bild av framtiden)
- De historiska datas riktighet under tiotals år.

Av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har endast avsättningen för pensioner diskonterats.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för oreglerade skador har koncernens skadeförsäkringsbestånd delats upp i flera klasser bland annat utgående från risken och löptiden för kassaflödet från de utbetalda ersättningarna. I varje klass beräknas den kollektiva avsättningen för oreglerade skador först enligt respektive ovan nämnda statistiska metod. Av dem har man valt den som bäst lämpar sig för den klass som är föremål för granskning. Som valkriterier har använts hur väl modellen i fråga skulle ha prognostiserat utvecklingen under tidigare skadeår och den genom modellen erhållna värderingens känslighet för antalet använda statistikår. Till det förväntningsvärde som modellen ger har ett säkerhetstillägg på 2-15 % lagts till. På säkerhetstilläggets belopp inverkar de framtida kassaflödenas osäkerhet och löptid samt historiska datas kvalitet.

Vid värderingen av den kollektiva avsättningen för ersättningarna för sjukvårdskostnader och rehabiliteringskostnader inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen och trafikförsäkringen har beaktats att de ersättningar som betalas för skador som har inträffat för över 10 år sedan kommer att finansieras med hjälp av fördelningssystemet.

Inverkan av ändrade metoder och antaganden på avsättningarnas belopp	2021	2020
Inverkan av ändrade metoder och antaganden på avsättningarnas belopp	-42	45
Totalt	-42	45

b) Ersättningarnas utveckling

I ersättningstriangelarna har de faktiska ersättningskostnaderna jämförts med tidigare värden. Triangelarna som beskriver ersättningsutvecklingen har konstruerats per skadeår.

Ersättningsutvecklingen har presenterats för tio år med undantag av långvariga avsättningar. I ersättningstriangelarna följs inte upp utvecklingen för andelar i pooler. Kapitalvärdena för slutligt fastställda pensioner har behandlats såsom om de hade utbetalats till beloppet av deras kapitalvärde i samband med att de slutligt fastställdes. För de långvariga avsättningarna, dvs. de slutligt fastställda pensionerna och asbestskadorna, har uppgifter om försäkringsskuldens tillräcklighet presenterats.

Ersättningstrianglar, bruttorörelse, mn €

Skadeår	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	815	903	931	976	1 000	1 043	1 121	1 116	1 052	1 180	10 137
n+1	802	879	905	887	1 006	1 063	1 149	1 116	1 041		
n+2	805	861	920	902	995	1 078	1 164	1 097			
n+3	821	885	939	910	998	1 079	1 161				
n+4	836	891	929	912	996	1 080					
n+5	840	888	930	912	1 000						
n+6	840	900	931	913							
n+7	838	903	931								
n+8	843	903									
n+9	840										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden											
	840	903	931	913	1 000	1 080	1 161	1 097	1 041	1 180	10 145
Ackumulerade utbetalda ersättningar											
	-816	-862	-890	-871	-945	-1 011	-1 070	-988	-807	-669	-8 927
Avsättning för oreglerade skador för åren 2012-2021											
	24	40	41	42	55	69	92	109	234	511	1 218

Avsättning för oreglerade skador för tidigare år 210

* = vid slutet av skadeåret

Utvecklingen av ersättningarna för latent yrkessjukdomar, mn €

Räkenskapsår	Kollektiv avsättning för oreglerade skador	Kända avsättningar för pensioner	Utbetalda ersättningar	Ersättningskostnader	Förändring i beräkningsgrunden*	Tillräcklighet
2012	32	53	-4	-4	2	-1
2013	28	53	-4	-1	1	0
2014	22	53	-4	-2	2	0
2015	19	54	-4	-2	2	-1
2016	17	53	-5	-1	2	1
2017	14	53	-5	-3	3	0
2018	13	51	-6	-2		-2
2019	10	52	-5	-3	3	0
2020	9	54	-5	-6	1	-5
2021	7	52	-6	-3	1	-2

Utvecklingen av slutligt fastställda pensioner, mn €

Räkenskapsår	Vid början av året	Vid slutet av året	Nytt pensionskapital	Betalda pensioner	Förändring i beräkningsgrunden*	Tillräcklighet
2012	895	940	66	34	31	18
2013	940	965	51	37	23	12
2014	965	1 010	54	40	36	5
2015	1 010	1 046	53	44	30	2
2016	1 046	1 080	54	49	31	3
2017	1 080	1 141	54	52	75	16
2018	1 141	1 145	56	54		-2
2019	1 145	1 206	38	56	80	1
2020	1 206	1 245	82	54	25	14
2021	1 245	1 240	116	63	-31	27

* Inverkan av förändringar i diskonteringsräntan och dödlighetsmodellen på det slutliga pensionskapitalet.

Ersättningstrianglar, nettorörelse, mn €

Skadeår	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt
Uppskattning av den totala skadekostnaden											
0*	796	861	897	957	992	1 019	1 081	1 092	1 034	1 117	9 847
n+1	782	829	868	877	1 000	1 026	1 109	1 089	1 012		
n+2	786	819	875	892	990	1 045	1 114	1 073			
n+3	804	843	887	898	994	1 046	1 118				
n+4	818	847	887	901	992	1 050					
n+5	823	847	885	900	997						
n+6	823	858	886	902							
n+7	822	859	887								
n+8	827	859									
n+9	824										
Nuvarande uppskattning av den totala skadekostnaden											
	824	859	887	902	997	1 050	1 118	1 073	1 012	1 117	9 838
Ackumulerade utbetalda ersättningar											
	-800	-822	-847	-860	-942	-983	-1 042	-974	-804	-648	-8 723
Avsättning för oreglerade skador för åren 2012-2021											
	24	37	40	41	55	67	76	99	208	468	1 115
Avsättning för oreglerade skador för tidigare år											191

* = vid slutet av skadeåret

Förändring i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder

Försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder ökade med 3 miljoner euro, under föregående räkenskapsperiod ökade försäkringsersättningarna med 3 miljoner euro. Förändringen i försäkringsersättningarna för skador som inträffat under tidigare räkenskapsperioder beskriver tillräckligheten hos försäkringsskulden. På grund av att försäkringsskulden ska vara tryggande är förändringen i snitt positiv.

Förändringar i livförsäkringens försäkringsskuld

Avsättningar, mn €	1.1.2021	Ökning av avsättningar förändrad av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värdeförändringar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2021
Skuld för icke-fondanknutna avtal							
Icke-fondanknuten försäkringsskuld diskonterad med den garanterade räntesatsen	2 697	128	-218	79	-97	6	2 594
Separat balansräkning 1	804	0	-38	29	-4	-56	735
Separat balansräkning 2	2 025	4	-197	59	9	-140	1 759
Skuld för icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterad med den garanterade räntesatsen	2	0	0	0	0	0	1
Räntekomplettering	237					-26	211
Effekt av diskontering med marknadsränta	253					-109	145
Övriga poster	70					45	115
Totalt	6 088	132	-453	166	-92	-280	5 560

Avsättningar, mn €	1.1.2020	Ökning av avsättningar förändrad av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värdeförändringar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2020
Skuld för icke-fondanknutna avtal							
Icke-fondanknuten försäkringsskuld diskonterad med den garanterade räntesatsen	2 757	158	-231	82	-94	25	2 697
Separat balansräkning 1	841	0	-42	30	-5	-20	804
Separat balansräkning 2	2 185	5	-218	67	9	-23	2 025
Skuld för icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterad med den garanterade räntesatsen	3	0	-2	0	0	0	2
Räntekomplettering	257					-20	237
Effekt av diskontering med marknadsränta	169					84	253
Övriga poster	75					-5	70
Totalt	6 286	164	-493	179	-90	42	6 088

Då avsättningarna för försäkrings- och placeringsavtal för annat än den fondanknutna rörelsen samt för fondförsäkringar bildats har iakttagits de nationella redovisningsbestämmelserna med undantag av att diskonteringsräntan för försäkringsskulden har närmast sig de rådande räntorna. I balansräkningen har redovisats livförsäkringsbolagets besparingar i försäkrings- och kapitaliseringsavtal på egen placeringsrisk, där räntegarantin varierar mellan 1,5 och 4,5 procent och som har diskonterats med beloppet av räntegarantin för avsättningarna i det nationella bokslutet. I räntekompletteringen har bokförts effekten av att diskonteringsräntan minskat i det nationella bokslutet. En del av ränterisken mellan marknads- och diskonteringsräntan har skyddats med ränteplaceringar, vilkas värde har redovisats som en del av den skuld som bokförts för försäkrings- och kapitaliseringsavtal.

Som skuld för risklivförsäkringar används avsättningarna för ej intjänade premier.

Fordringar och skulder i anslutning till avgiven återförsäkring värderas enligt samma principer som skulder och fordringar som härrör från återförsäkrade avtal och upptas separat i balansräkningen.

Avsättningarna för gruppensförsäkring har kompletterats årligen sedan 2011 till följd av den ökade förväntade livslängden.

Krediterade räntor innefattar betalda garantiräntor och kundbonus som delats ut och betalats i enlighet med ledningens prövning.

Not 32. Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Skuld för fondanknutna avtal		
Skuld för fondförsäkringar	5 290	4 796
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	7 836	6 486
Totalt	13 125	11 282

Siffrorna i noten inkluderar inte ersättningsansvaret för fondanknutna avtal. Därför överensstämmer siffrorna i noten inte med balansräkningen.

Förändringar i försäkringsskulden

Avsättningar, mn €	1.1.2021	Ökning av avsättningar föranledd av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värdeförändringar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2021
Skuld för fondanknutna avtal							
Skuld för fondförsäkringar	4 796	176	-246	614	-17	-34	5 290
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	6 486	747	-357	966	-22	15	7 836
Totalt	11 282	924	-602	1 580	-39	-19	13 125

Avsättningar, mn €	1.1.2020	Ökning av avsättningar föranledd av premier	Frigjorda avsättningar	Krediterade räntor och värdeförändringar	Övriga debiteringar och krediteringar	Övriga poster	31.12.2020
Skuld för fondanknutna avtal							
Skuld för fondförsäkringar	4 784	160	-306	178	-15	-5	4 796
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	6 034	549	-373	242	-18	52	6 486
Totalt	10 818	709	-679	421	-33	47	11 282

De fondanknutna avtalens beroende av tillgångarna följer av försäkringstagarens val. På bolagsplanet kan värdeförändringen inte jämföras med något benchmark-index. Avkastningen på placeringsavtal med beräkningsränta kan inte tillförlitligt jämföras med något benchmark-index. Avkastningen baserar sig på avkastningen hos de tillgångar som utgör täckning. Bolagets egendom saknar benchmark.

Fondanknutna placeringsavtal har värderats till verkligt värde.

Skulden för fondanknutna avtal värderas till marknadsvärdet för de tillgångar som anslutits till avtalen vid bokslutstidpunkten.

Not 33. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Obligationslån	10 838	12 217
Efterställda obligationslån (SNP)	3 926	1 689
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	12 353	13 252
Övriga		
Bankcertifikat	297	273
Företagscertifikat	7 539	7 347
Som i handeln ingår i den egna portföljen (-)*	-58	-72
Skuldebrev emitterade till allmänheten totalt	34 895	34 706

* OP Gruppens egna obligationslån har kvittats mot skulden.

Avstämning av förändringar i skulder i finansieringens kassaflöde mot balansposter

Mn €	Skuldebrev emitterade till allmänheten	Efterställda skulder
Balansvärde 1.1.2021	34 706	2 261
Förändringar i finansieringens kassaflöde		
Ökningar i obligationslån	3 148	
Ökningar i obligationslån med bostadssäkerhet	807	
Ökningar i bankcertifikat	371	
Ökningar i företagscertifikat	8 145	
Ökningar totalt	12 471	
Minskningar i obligationslån	-2 497	
Minskningar i obligationslån med bostadssäkerhet	-1 028	
Minskningar i bankcertifikat	-348	
Minskningar i företagscertifikat	-7 953	-43
Minskningar i kapitallån		-211
Minskningar totalt	-11 825	-254
Förändringar i finansieringens kassaflöde totalt	646	-254
Värderingar	-457	-24
Balansvärde 31.12.2021	34 895	1 982
Mn €	Skuldebrev emitterade till allmänheten	Efterställda skulder
Balansvärde 1.1.2020	34 369	1 290
Förändringar i finansieringens kassaflöde		
Ökningar i obligationslån	9 719	
Ökningar i obligationslån med bostadssäkerhet	2 288	
Ökningar i bankcertifikat	350	
Ökningar i företagscertifikat	18 012	
Ökningar i debenturer		1 326
Ökningar totalt	30 369	1 326
Minskningar i obligationslån	-8 570	
Minskningar i obligationslån med bostadssäkerhet	-1 273	
Minskningar i bankcertifikat	-77	
Minskningar i företagscertifikat	-20 381	
Minskningar i debenturer		-348
Minskningar totalt	-30 301	-348
Förändringar i finansieringens kassaflöde totalt	68	978
Värderingar	269	-8
Balansvärde 31.12.2020	34 706	2 261

De viktigaste emissionerna 2021	Nominellt belopp, mn €	Ränta, %
OP Företagsbanken Abp		
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 500 Million Floating Rate Senior Unsecured Notes Due January 2024 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	EUB3 + 1,000 %
OP Corporate Bank plc Issue of 5yr EUR 500 000 000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 24 March 2026 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 0,250 %
OP Corporate Bank plc Issue of 7yr EUR 500 000 000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 16 June 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 0,375 %
OP Corporate Bank plc Issue of 7.25yr EUR 500 000 000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 8 December 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	Fast 0,375 %
OP Corporate Bank plc Issue of EUR 1,000,000,000 0.100 per cent. Instruments due 16 November 2027 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	1000,0	Fast 0,100 %
OP-Bostadslånebanken Abp		
OP Mortgage Bank issue of EUR 750.000.000 0,05 per cent. Covered Notes due 25 March 2031 under the EUR 20,000,000,000 Euro Medium Term Covered Note Programme	750,0	Fast 0,050 %
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.000.000.000 3 month Euribor + 1,00 per cent. Covered Notes due 24 May 2023 under the EUR 20,000,000,000 Euro Medium Term Covered Note Programme	1 000,0	EUB3 + 1,000%
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.000.000.000 3 month Euribor + 1,00 per cent. Covered Notes due 27 May 2023 under the EUR 20,000,000,000 Euro Medium Term Covered Note Programme	1 000,0	EUB3 + 1,000%
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.000.000.000 3 month Euribor + 1,00 per cent. Covered Notes due 31 May 2023 under the EUR 20,000,000,000 Euro Medium Term Covered Note Programme	1 000,0	EUB3 + 1,000%

Not 34. Avsättningar och övriga skulder

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Avsättningar		
Förlustreserv	22	29
Avsättning för omstrukturering	0	0
Övriga avsättningar	6	3
Övriga skulder		
Betalningsförmedlingskulder	1 057	1 101
Upplupna kostnader		
Ränteskulder	168	203
Ränteskulder för derivat	19	1
Övriga upplupna kostnader	498	421
CSA-skulder för derivat	807	573
Pensionsskulder	49	38
Leasingskulder	242	281
Leverantörsskulder för värdepapper	4	8
Leverantörfakturaskulder	34	29
Skulder avseende direktförsäkringsverksamhet	51	52
Skulder avseende återförsäkringsverksamhet	26	21
Skaderegleringsavtal	152	152
Totalt	3 106	2 878
Övriga	0	521
Avsättningar och övriga skulder totalt	3 134	3 431

Förändringar i avsättningar

Mn €	Förlustreserven	Omstrukturering	Övriga avsättningar	Totalt
1.1.2021	29	0	3	32
Ökning av avsättningar			4	4
Utnyttjade avsättningar	-7	-0	-0	-7
Återföring av outnyttjade avsättningar			-1	-1
31.12.2021	22	0	6	28

Mn €	Förlustreserven	Omstrukturering	Övriga avsättningar	Totalt
1.1.2020	18	5	10	33
Ökning av avsättningar	11		2	13
Utnyttjade avsättningar		-5	-4	-9
31.12.2020	29	0	3	32

Skaderegleringsavtal

Skaderegleringsavtalen är sådana avtal som inte är försäkringsavtal, men på basis av vilka ersättning betalas för en annan part som har fullständig självrisk. De viktigaste av de här är sådana captive-arrangemang där den försäkrade risken i sin helhet är återförsäkrad i ett captive-bolag som hör till samma koncern som kunden, samt indexförhöjningar för ersättningar som betalas i pensionsform inom den lagstadgade olycksfalls-, trafik- och patientförsäkringen och vissa andra ersättningshöjningar samt sjukvårdsersättningar som betalas ut över tio år efter det att skadorna har inträffat och den offentliga sektorns patientförsäkring.

Förmånsbestämda pensionsplaner

OP Gruppens pensionsplaner har skötts via försäkringsbolag och pensionsstiftelsen OP-Eläkesätiö. De planer som gäller tilläggspensioner i pensionsstiftelsen och försäkringsbolag har behandlats som förmånsbestämda planer. Också de planer som gäller fonderad ArPL-ålderspension och invalidpension, som till slutet av 2020 skötts via pensionskassan, har behandlats som förmånsbestämda planer. Det lagstadgade pensionsskyddet, som har skötts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen, har behandlats som en avgiftsbestämd plan.

OP-Eläkekassa

OP Gruppen överförde 90,8 % av OP-Eläkekassas pensionsbestånd till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen 31.12.2018. Återstående 9,2 % av pensionsansvaret överfördes planenligt till Ilmarinen 31.12.2020. Det överförda solvenskapitalet uppgick till 30 miljoner euro. Överföringen minskade under 2020 OP Gruppens pensionskostnader och förbättrade resultatet före skatt med 96 miljoner euro. Det lagstadgade ArPL-pensionssystemet ger ett pensionsskydd som baseras på tjänstgöringstid och arbetsinkomster enligt det som bestämts i lagen. Förmånerna i arbetspensionssystemet är ålderspension, partiell förtida ålderspension, arbetslivspension, invalidpension, familjepension och rehabiliteringsförmåner.

Tilläggs pensioner hos OP-Eläkesäätlö och försäkringsbolag

OP-Eläkesäätlö är en pensionsstiftelse som sköter det tilläggs pensionsskydd som arbetsgivarna inom OP Gruppen ordnat för sin personal. Pensionsstiftelsens syfte är att bevilja arbetstagare som hör till pensionsstiftelsens verksamhetskets ålderspension, invalidpension och sjukbidrag samt familjepension åt deras förmänstagare jämte begravningsbidrag. Dessutom kan pensionsstiftelsen bevilja dem som hör till verksamhetskretsens förmänner som hänför sig till rehabilitering. Det är frivilligt att ordna tilläggs pensionsskydd. Pensionsstiftelsens tilläggs pensionsskydd är i sin helhet fonderat.

Till OP-Eläkesäätlö's verksamhetskrets hör varje person som fyllt 20 år, som oavbrutet varit anställd i ett sådant anställningsförhållande som avses i ArPL hos en arbetsgivare som hör till pensionsstiftelsen och vars anställningsförhållande börjat före 1.7.1991. Den tjänstgöringstid som berättigar till pension börjar från den tidpunkt då den anställda fyllt 23 år medan den varit i arbetsgivarens tjänst. Med den pensionsgrundande lönen avses den pensionslön som baseras på ett och samma anställningsförhållande som beräknas enligt APL, som gällde till 31.12.2006. Pensionsåldern för de personer som hör till OP-Eläkesäätlö's verksamhetskrets varierar mellan 60–65 år beroende på till vilken persongrupp arbetstagaren enligt pensionsstiftelsens stadgar hör.

Den viktigaste risken i verksamheten ansluter sig till att den realiserade avkastningen på investeringstillgångarna blir mindre än minimiavkastningsmålet. Om risken realiserats flera år i rad leder det till att garantiavgifter måste debiteras.

OP-Eläkesäätlö's viktigaste aktuariella risker ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, till att livslängden systematiskt förlängs samt till inflationsrisken. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp.

För placeringsverksamheten ansvarar pensionsstiftelsens styrelse, som godkänner pensionskassans placeringsplan för placeringen av dess tillgångar. Pensionsanstaltens ansvariga aktuarie upprättar årligen en prognos om utvecklingen i försäkringsskulden och pensionsutgifterna. På basis av prognosen beaktas i allokeringen av investeringstillgångarna de krav som försäkringsskuldens art ställer på placeringsverksamheten i fråga om trygghet, avkastning och likviditet samt pensionsstiftelsens risktäckningskapacitet.

Under 2020 upplöstes återstoden av den engångsförhöjning av skulden för fribrevspensioner som gjorts 2017.

Tilläggs pensioner har ordnats också i livförsäkringsbolagen.

Balansvärden för förmånsbestämda pensionsplaner, mn €	Förmånsbestämda pensionsplaner		Pensionstillgångarnas verkliga värden		Nettoskulder (-tillgångar)	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Ingående balans 1.1	595	771	-589	-728	7	42
Resultatförda förmånsbestämda pensionskostnader						
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	7	19			7	19
Räntekostnad (-intäkt)	2	6	-2	-6	0	0
Effekterna av eventuella reduceringar, ändringar och regleringar eller kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder		-241		144		-97
Förvaltningskostnader			1	1	1	1
Totalt	9	-216	-1	140	8	-76
Förluster (-vinster) av omstrukturering som bokförts i övrigt totalresultat						
Aktuariella förluster (vinster) till följd av ändringar i ekonomiska förväntningar	27	60			27	60
Aktuariella förluster (vinster) till följd av ändringar i befolkningsstatistiska förväntningar	0				0	
ArPL, avkastning på räntedifferens och ökning i ansvaret för ålderspensioner (netto)		3		-3		
Erfarenhetsbaserade justeringar	11	15			11	15
Avkastning på tillgångar som omfattas av plan med undantag av belopp som ingår i nettoräntan på förmånsbestämda nettoskulder (-tillgångar) (-)			-87	-28	-87	-28
Totalt	38	78	-87	-31	-50	47
Övriga						
Arbetsgivaravgifter			-2	-7	-2	-7
Utbetalda ersättningar	-25	-38	25	38		
Totalt	-25	-38	23	31	-2	-7
Utgående balans 31.12	617	595	-654	-589	-37	7

Tillgångar och skulder som redovisats i balansräkningen, mn €	31.12.2021	31.12.2020
Nettoskulder / -tillgångar (pensionsstiftelsen)	-86	-31
Nettoskulder (övriga pensionsplaner)	49	38
Nettoskulder totalt	49	38
Nettotillgångar totalt	-86	-31

Klassificering av pensionsstiftelsens tillgångar 31.12.2021, mn €	Totalt
Aktier och andelar	97
Obligationslån	180
Fastigheter	12
Placeringsfonder	257
Derivat	0
Övriga tillgångar	31
Totalt	577

Klassificering av pensionsstiftelsens tillgångar 31.12.2020, mn €	Totalt
Aktier och andelar	77
Obligationslån	169
Fastigheter	11
Placeringsfonder	230
Derivat	0
Övriga tillgångar	22
Totalt	508

I tillgångarna för pensionsplaner ingår, mn €	31.12.2021	31.12.2020
Övriga fordringar på företag som hör till OP Gruppen	32	23
Totalt	32	23

Beloppet av premierna för förmånsbestämda pensionsplaner 2022 uppskattas till 3 mn e.

Durationen för det förmånsbestämda pensionsåtagandet per 31.12.2021 var för pensionsstiftelsen 15,6 år och för övriga 20,8 år.

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2021	Pensionsstiftelsen	Försäkringsbolag
Diskonteringsränta, %	0,9	1,0
Presumtiv lönehöjning, %	2,9	3,0
Framtida pensionsförhöjningar, %	2,3	2,3
Omsättning, %	0,0	0,0
Inflation, %	2,1	2,2
Uppskattad återstående anställningstid i år	5,2	7,2
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år		
Män	21,4	21,4
Kvinnor	25,4	25,4
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år		
Män	23,7	23,7
Kvinnor	28,1	28,1

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats 31.12.2020	Pensionsstiftelsen	Försäkringsbolag
Diskonteringsränta, %	0,4	0,5
Presumtiv lönehöjning, %	2,1	2,2
Framtida pensionsförhöjningar, %	1,4	1,5
Omsättning, %	0,0	0,0
Inflation, %	1,3	1,4
Uppskattad återstående anställningstid i år	6,0	8,0
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år		
Män	21,4	21,4
Kvinnor	25,4	25,4
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år		
Män	23,7	23,7
Kvinnor	28,1	28,1

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2021	Pensionsstiftelsen		Försäkringsbolagens tilläggsarrangemang	
	Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner		Förändring i nettot av förmånsbestämda pensionsplaner	
	Mn €	%	Mn €	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-34	-6,9	-4	-10,0
Minskning med 0,5 procentenheter	38	7,8	5	11,6
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	34	7,0	11	23,8
Minskning med 0,5 procentenheter	-32	-6,5	-10	-21,9
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	19	3,9	2	3,9
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-18	-3,7	-2	-3,7

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2020	Pensionsstiftelsen		Försäkringsbolagens tilläggsarrangemang	
	Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner		Förändring i nettot av förmånsbestämda pensionsplaner	
	Mn €	%	Mn €	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-32	-6,9	-3	-10,4
Minskning med 0,5 procentenheter	35	7,8	4	12,0
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	31	6,9	10	30,1
Minskning med 0,5 procentenheter	-29	-6,5	-9	-27,6
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	18	3,7	1	3,7
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-17	-3,6	-1	-3,6

Not 35. Efterställda skulder

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Kapitallån		50
Övriga		
Debentuurit	1 982	2 210
Efterställda skulder totalt	1 982	2 261

Kapitallånens huvudsakliga lånevillkor är:

Ett kapitallån på 50 miljoner euro

Lånet är ett perpetuallån utan räntedifferentiering, men har ett räntetak på 8 procent. Lånet emitterades 31.3.2005 och låneräntan var 6,5 % det första året. Därefter är räntan CMS 10 år + 0,1 %. Räntan betalas årligen 11.4. Om räntan inte kan betalas för en ränteperiod, förfaller räntebetalningsskyldigheten för ränteperioden. Lånet kan förfalla till betalning med Finansinspektionens tillstånd första gången 11.4.2010. Hela lånekapitalet ska återbetalas på en gång.

Debenturer

Ett debenturlån på 500 miljoner euro som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 28.2.2022. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementärkapital. På lånet betalas fast ränta 5,75 % p.a.

Ett debenturlån på 10 miljarder Japanska yen (motvärde i euro 79 miljoner) som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 3.7.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig JPY Libor + 0,735%.

Ett debenturlån på 100 miljoner euro, som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 25.9.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. På lånet betalas fast ränta 2,405 % p.a.

Ett debenturlån på 3 250 miljoner svenska kronor (motvärde i euro 317 miljoner) som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 3.6.2030. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig 3mStibor + 2,300%.

Ett debenturlån på 1 000 miljoner euro, som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 9.6.2030. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. På lånet betalas fast ränta 1,625 % p.a.

Lånen har emitterats på den internationella kapitalmarknaden.

OP Företagsbanken Abp har inga överträdelser av lånevillkoren varken beträffande kapital, ränta eller övriga villkor. Differensen mellan lånens nominella och bokförda värde beror på ränteriskvärderingen i säkringen av verkligt värde.

Not 36. Eget kapital

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
OP Gruppens ägares andel		
Andelskapital, medlemsandelar	215	212
uppsagda medlemsandelar	7	7
Andelskapital, avkastningsandelar	3 244	2 962
uppsagda avkastningsandelar	330	301
Fonder		
Bundna fonder		
Reservfonden	795	795
Fonden för verkligt värde		
Säkring av kassaflöde	96	203
Värdering till verkligt värde		
Skuldebrev	56	100
Förlustreserv för skuldebrev	7	9
Aktier och andelar	0	0
Aktier och andelar (overlay approach)	164	70
Övriga bundna fonder	13	1
Fria fonder		
Övriga fria fonder	1 375	1 375
Akkumulerade vinstmedel		
Balanserad vinst (förlust)	7 191	6 606
Periodens vinst (förlust)	900	641
OP Gruppens ägares innehav	14 057	12 975
Innehav utan bestämmande inflytande	128	137
Eget kapital totalt	14 184	13 112

Andelskapital, medlemsandelar

I OP Gruppens eget kapital ingår andelsbankernas medlemmars medlemsinsatser, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i bankens förvaltning och beslutsfattande.

Andelskapital, avkastningsandelar

I OP Gruppens eget kapital ingår också andelsbankernas medlemmars placeringar i avkastningsandelar, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. För åren 2020-2021 är målet en ränta på 3,25 % och den ränta som ska betalas fastställs årligen i efterskott. Avkastningsmålet kan ändras årligen. Avkastningsandelarna ger inga sådana rättigheter som ägarkunderna har, och de ger inte heller rösträtt.

Om andelsbanken inte har vägrat att återbetala, kan en medlemsinsats och en avkastningsinsats återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

Antal andelar i gruppens andelskapital

(1 000 st.)	Andelskapital,		Andelskapital, andelar totalt
	Andelskapital, medlemsandelar	avkastnings- andelar	
1.1.2020	2 097	30 285	32 382
Tillägg till andelskapital	91	714	805
Återbetalning av andelskapital	-65	-1 382	-1 448
31.12.2020	2 122	29 617	31 739
Tillägg till andelskapital	103	4 045	4 148
Återbetalning av andelskapital	-72	-1 222	-1 294
31.12.2021	2 153	32 440	34 593

Fonder

Reservfonden

Reservfonden har bildats genom vinstmedel som avsatts till den under tidigare perioder och av en andel som överförs från andelsbankernas uppskrivningsfond och avsättningar för kreditförluster. Reservfonden kan användas för att täcka sådana förluster som det fria egna kapitalet inte räcker till för. Reservfonden kan också användas för att öka aktiekapitalet och den kan nedsättas liksom aktiekapitalet. I ett kreditinstitut i andelslagsform kan reservfonden användas endast för att täcka förluster. I aktiebolag har fonden inte längre från och med 1.9.2006 kunnat utökas.

Fonden för verkligt värde

I fonden finns förändringar i verkligt värde för egetkapitalinstrument som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat och som omfattas av det tillfälliga undantaget (overlay approach). De poster som redovisats i fonden realiserar i resultaträkningen då värdepapper överläts eller då en nedskrivning görs för värdepappret. Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas som en justering av fonden för verkligt värde. I fonden har också redovisats det verifierade värdeförändringsnettot av räntederivat i säkringsredovisning av kassaflöde justerat med uppskjuten skatt. Värdeförändringarna resultatförs den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

Fonden för verkligt värde efter skatt

Mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			
	Skuldebrev	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	Totalt
Ingående balans 1.1.2020	44	65	141	251
Förändringar i verkligt värde	94	-7	124	210
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-13	-3		-16
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen		15		15
Överföringar till räntenetto			-46	-46
Uppskjuten skatt	-16	-1	-16	-33
Utgående balans 31.12.2020	109	70	203	382

Mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			
	Skuldebrev	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	Totalt
Ingående balans 1.1.2021	109	70	203	382
Förändringar i verkligt värde	-43	167	-88	36
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-14	-56		-70
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen		7		7
Överföringar till räntenetto			-47	-47
Uppskjuten skatt	11	-24	27	15
Utgående balans 31.12.2021	63	164	96	323

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 404 miljoner euro (478) vid slutet av rapportperioden, och den uppskjutna skattefordran/-skuld som ansluter sig till den var -81 miljoner euro (-96). I fonden för verkligt värde uppgick förlustreserven för skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat under rapportperioden till 2 miljoner euro (-3).

Övriga bundna fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder på basis av bolagsordningen eller stadgarna, där också fondernas syfte har fastställts. I omvärderingsfonden ingår differensen mellan det redovisade värdet och det verkliga värdet för en tidigare rörelsefastighet vid tidpunkten för ändringen av klassificeringen. Sjukhusfastigheterna klassificerades 2021 som förvaltningsfastigheter. Tidigare hade de redovisats som rörelsefastigheter. I omvärderingsfonden redovisades vid klassificeringstidpunkten en differens på 12 miljoner euro mellan det verkliga värdet och det redovisade värdet.

Övriga fria fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsordningen eller stadgarna eller ett beslut av bolagsstämman, fullmäktige eller andelsstämman.

Akkumulerade vinstmedel

I ackumulerade vinstmedel ingår också reserverna och avskrivningsdifferensen i koncernföretagens sårbarhetsbokslut samt försäkringsbolagens utjämningsbelopp och vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner efter avdrag av den uppskjutna skatten.

Övriga noter till balansräkningen och poster utanför balansräkningen

Not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev

Exponeringar för kreditrisker och förlustreserv för dem

I avsnitt 2.2 i not 2 beskrivs hur OP Gruppens kreditrisk uppkommer och hanteras. Principerna för hur de förväntade kreditförlusterna beräknas beskrivs i avsnitt 7.4 Nedskrivningar i not 1.

Förväntade kreditförluster beräknas på fordringarna värderade till upplupet anskaffningsvärde samt skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (placeringar i obligationslån). I OP Gruppen består fordringarna av krediter, revolverande krediter (t.ex. kreditkort och konton med kredit), leasing- och factoringfordringar. Dessutom beräknas de förväntade kreditförlusterna på poster utanför balansräkningen såsom kreditlöften, finansieringslimiter och bankgarantier. Skuldebrev utgör däremot placeringar i obligationslån. För de förväntade kreditförlusterna redovisas en förlustreserv i balansräkningen eller, då det är fråga om skuldebrev, i övrigt totalresultat.

Många faktorer inverkar på beloppet av de förväntade kreditförlusterna, bl.a. exponeringsbeloppet, exponeringens löptid, kundens rating och säkerhetens värde samt den framtidsinriktade informationen.

I följande tabell redovisas de fordringar som är exponerade för kreditrisker och för vilka den förväntade kreditförlusten beräknas. I den beskrivs åtagandena i och utanför balansräkningen också det högsta beloppet av exponeringarna för kreditrisker utan att beakta säkerheter eller andra kreditförstärkande poster. Exponeringar utanför balansräkningen motsvaras av det exponeringsbelopp eller garantibelopp som binder banken.

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2021

Exponeringar	Steg 1	Steg 2		Steg 3*		Exponeringar totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		
Mn €						
Fordringar på kunder (brutto)						
Hushållsbank	61 835	7 608	8	7 615	2 095	71 545
Företagsbank	24 673	1 058	247	1 304	508	26 486
Fordringar på kunder totalt	86 508	8 665	254	8 919	2 603	98 031
Uttagsmän och limiter utanför balansräkningen						
Hushållsbank	6 445	277	10	286	36	6 767
Företagsbank	4 279	190	88	278	75	4 631
Uttagsmän och limiter totalt	10 724	466	98	564	110	11 398
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Hushållsbank	3 397	46		46	16	3 458
Företagsbank	7 196	121		121	78	7 396
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	10 593	166		166	94	10 854
Skuldebrev						
Övrig rörelse	13 160	31		31		13 191
Försäkring	4 180	36		36	7	4 223
Skuldebrev totalt	17 340	67		67	7	17 414
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	125 165	9 365	352	9 717	2 815	137 697

* Av exponeringarna för fordringarna i steg 3 är 86 miljoner euro köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POC).

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2021

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmän och limiter utanför balansräkningen*	Steg 1	Steg 2		Steg 3****		Förlustreserv totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		
Mn €						
Fordringar på kunder						
Hushållsbank	-19	-59	-2	-61	-319	-398
Företagsbank	-23	-23	-2	-25	-269	-317
Fordringar på kunder totalt	-42	-82	-4	-86	-588	-715
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-1		-1	-1	-2
Företagsbank	-3	-3		-3	-14	-20
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-4	-3		-3	-15	-22
Skuldebrev***						
Övrig rörelse	-2	-1		-1		-2
Försäkring	-7	-2		-2	-3	-12
Skuldebrev totalt	-8	-2		-2	-3	-14
Totalt	-54	-87	-4	-91	-606	-751

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

**** Av förlustreserverna för steg 3 hänförs sig 23 miljoner euro till köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POC).

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustr reserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustr reservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2021	Steg 1	Steg 2		Steg 3		Totalt	Totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar				
Mn €							
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen							
Hushållsbank	71 676	7 930	17	7 947	2 146	81 770	
Företagsbank	36 149	1 368	335	1 703	661	38 513	
Förlustr reserv							
Hushållsbank	-20	-59	-2	-61	-319	-400	
Företagsbank	-26	-25	-2	-27	-283	-337	
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %							
Hushållsbank	-0,03 %	-0,75 %	-12,91 %	-0,77 %	-14,87 %	-0,49 %	
Företagsbank	-0,07 %	-1,85 %	-0,63 %	-1,61 %	-42,83 %	-0,88 %	
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	107 825	9 298	352	9 650	2 808	120 283	
Förlustr reserv totalt	-46	-85	-4	-89	-603	-737	
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,04 %	-0,91 %	-1,23 %	-0,92 %	-21,46 %	-0,61 %	
Skuldebrev bokfört värde							
Övrig rörelse	13 160	31		31		13 191	
Försäkring	4 180	36		36	7	4 223	
Förlustr reserv							
Övrig rörelse	-2	-1		-1		-2	
Försäkring	-7	-2		-2	-3	-12	
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %							
Övrig rörelse	-0,01 %	-2,00 %		-2,00 %		-0,02 %	
Försäkring	-0,16 %	-4,16 %		-4,16 %	-49,03 %	-0,28 %	
Skuldebrev totalt	17 340	67		67	7	17 414	
Förlustr reserv totalt	-8	-2		-2	-3	-14	
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,05 %	-3,17 %		-3,17 %	-49,03 %	-0,08 %	

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2020*

Exponeringar	Steg 1	Steg 2		Steg 3*		Exponeringar totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar			
Mn €				Totalt		
Fordringar på kunder (brutto)						
Hushållsbank	61 405	6 649	58	6 707	1 865	69 977
Företagsbank	23 609	1 190	156	1 346	499	25 454
Fordringar på kunder totalt	85 013	7 839	214	8 053	2 365	95 431
Uttagsmän och limiter utanför balansräkningen						
Hushållsbank	6 219	379	2	381	24	6 624
Företagsbank	4 048	377	69	446	65	4 558
Uttagsmän och limiter totalt	10 267	756	71	826	88	11 182
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Hushållsbank	3 348	61		61	13	3 422
Företagsbank	6 267	262		262	99	6 628
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	9 615	324		324	111	10 050
Skuldebrev						
Övrig rörelse	13 141	50		50		13 191
Försäkring	4 403	48		48	17	4 469
Skuldebrev totalt	17 544	98		98	17	17 660
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	122 439	9 017	285	9 302	2 582	134 323

* Av exponeringarna för fordringarna i steg 3 är 70 miljoner euro köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2020

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och llimitar utanför balansräkningen*	Steg 1	Steg 2		Steg 3****		Förlustreserv totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		
Mn €						
Fordringar på kunder						
Hushållsbank	-28	-62	-1	-63	-290	-382
Företagsbank	-25	-28	-1	-29	-227	-281
Fordringar på kunder totalt	-53	-90	-3	-92	-518	-663
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-1		-1		-2
Företagsbank	-12	-1		-1	-14	-27
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-13	-2		-2	-14	-29
Skuldebrev***						
Övrig rörelse	-1	-1		-1		-2
Försäkring	-5	-2		-2	-6	-14
Skuldebrev totalt	-7	-3		-3	-6	-16
Totalt	-72	-95	-3	-97	-538	-708

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

**** Av förlustreserverna för steg 3 hänförs sig 16 miljoner euro till kopta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2020	Steg 1	Steg 2		Steg 3		Totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		
Mn €						
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen						
Hushållsbank	70 972	7 089	60	7 149	1 902	80 023
Företagsbank	33 923	1 829	225	2 054	663	36 640
Förlustreserv						
Hushållsbank	-29	-63	-1	-64	-290	-383
Företagsbank	-37	-29	-1	-30	-242	-309
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Hushållsbank	-0,04 %	-0,89 %	-2,34 %	-0,90 %	-15,27 %	-0,48 %
Företagsbank	-0,11 %	-1,59 %	-0,55 %	-1,48 %	-36,48 %	-0,84 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	104 895	8 918	285	9 203	2 564	116 663
Förlustreserv totalt	-65	-92	-3	-95	-532	-692
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,06 %	-1,03 %	-0,93 %	-1,03 %	-20,75 %	-0,59 %
Skuldebrev bokfört värde						
Övrig rörelse	13 141	50		50		13 191
Försäkring	4 403	48		48	17	4 469
Förlustreserv						
Övrig rörelse	-1	-1		-1		-2
Försäkring	-5	-2		-2	-6	-14
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Övrig rörelse	-0,01 %	-1,34 %		-1,34 %		-0,02 %
Försäkring	-0,12 %	-4,16 %		-4,16 %	-36,09 %	-0,31 %
Skuldebrev totalt	17 544	98		98	17	17 660
Förlustreserv totalt	-7	-3		-3	-6	-16
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,04 %	-2,72 %		-2,72 %	-36,09 %	-0,09 %

Säkerheter eller övriga kreditförbättrande åtgärder

I avsnitt 2 i not 2.2 beskrivs OP Gruppens åtgärder för att reducera kreditrisken. De vanligaste åtgärderna för att reducera kreditrisken är användningen av olika säkerheter. De största kreditgrupperna för hushållen är bolån och revolverande krediter. Bolånens andel av hushållens exponeringar är 77% (77 %). Säkerheten för bolån är i regel den bostadsfastighet som är föremål för krediten.

I följande tabell redovisas hur hushållens bolån fördelar sig enligt LTV per 31.12.2021 parallellt med förlustreserven. LTV (loan to value), dvs. belåningsgraden, beskriver låns balansvärde i relation till det verkliga värdet av bostadsfastighetssäkerheten. Lån kan också ha andra säkerheter, men de har inte beaktats i tabellen. Ju mindre LTV-%, desto större är säkerhetens värde i relation till kreditbeloppet. Förlustreserven är proportionellt allt mindre ju mindre LTV-% är.

LTV %/Mn €	Bolån totalt	
	Exponerings- belopp i balans- räkningen	Förlustreserv
0-50 %	10 170	0
51-70 %	18 086	-18
Över 70 %	13 061	-59
Totalt	41 317	-78

LTV %/Mn €	Bolån totalt	
	Exponerings- belopp i balans- räkningen	Förlustreserv
0-50 %	9 273	0
51-70 %	17 350	-13
Över 70 %	13 033	-42
Totalt	39 656	-55

Förändringar i förlustreserven under räkenskapsperioden

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2021 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:
Nedskrivningsstegen redovisas i avsnitt 7.4.1 i not 1.

Förändringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2021	65	93	533	692
Överföringar från steg 1 till steg 2	-3	30		26
Överföringar från steg 1 till steg 3	-1		34	33
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-13		-10
Överföringar från steg 2 till steg 3		-19	78	60
Överföringar från steg 3 till steg 1	1		-6	-5
Överföringar från steg 3 till steg 2		5	-16	-11
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	15	11	27	53
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-21	-14	-55	-89
Förändringar i riskparametrar (netto)	-16	-6	86	65
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	2	0		2
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar		0	-78	-78
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	-19	-6	70	45
Förlustreserv 31.12.2021	46	89	603	737

I tabellen nedan redovisas förändringen i exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg under 2021 som resultat av effekten av följande faktorer:

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 1.1.2021	104 895	9 203	2 587	116 685
Överföringar från steg 1 till steg 2, inkl. amorteringar	-4 982	4 660		-322
Överföringar från steg 1 till steg 3, inkl. amorteringar	-370		320	-49
Överföringar från steg 2 till steg 1, inkl. amorteringar	2 370	-2 593		-223
Överföringar från steg 2 till steg 3, inkl. amorteringar		-758	696	-62
Överföringar från steg 3 till steg 1, inkl. amorteringar	54		-62	-8
Överföringar från steg 3 till steg 2, inkl. amorteringar		187	-207	-20
Oförändrat steg, inkl. amorteringar	-5 369	-279	-224	-5 872
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	27 550	862	153	28 565
Minskningar till följd av borttagande från balansräkningen	-16 322	-1 626	-342	-18 291
Bortskrivningar		-6	-113	-119
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 31.12.2021	107 825	9 650	2 808	120 283

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid slutet av året med läget vid början av året. Av dem har dock cirka 81 procent (se default capture rate-nyckeltalet nedan) rapporterats i steg 2 under 2021, vilket betyder att avtalen i regel har överförts till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

Vid överföringar från steg 3 till steg 2 eller 1 jämförs steg 3 vid början av året med steg 2 eller 1 vid slutet av året. Överföringarna har dock i regel skett med 3 månaders fördröjning under 2021.

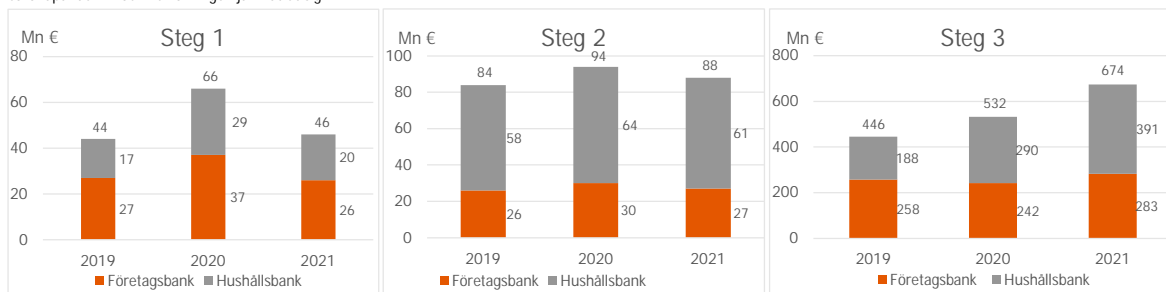
Största delen av krediterna har överförts till steg 2 på basis av OP:s relativa SICR-modell i alla ratingklasser. Om betalningar varit förfallna över 30 dagar, leder det oftast till en överförelse till steg 2 i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer. Anståndsåtgärder medför oftare en överförelse till steg 2 för företag i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer medan de för privatkunderna påverkar överföringar till steg 2 i alla ratingklasser. De svagaste ratingklasserna klassificeras till steg 2 på basis av den absoluta ratingklassgränsen. I synnerhet i de svagaste ratingklasserna finns det flera skäl till överföringar till steg 2. Fallissemang ska identifieras i realtid. Det medför en omedelbar överförelse till steg 3.

OP Gruppen kalibrerade under Q1/2021 hushållskundernas kreditklassificeringsmodell så att den motsvarar den nya definitionen av fallissemang från 2020. Detta inverkade i april på hushållskundernas IFRS 9 PD-modell samt på den kvantitativa SICR-modellen, med vilken man avgör överföringen av ett avtal från steg 1 till steg 2. De ursprungliga PD-kurvor som användes i SICR-modellen kalibrerades så att de är jämförbara, varvid kalibreringen inte hade någon betydande inverkan på ECL. OP Gruppen uppdaterade hushållskundernas egentliga IFRS 9 PD-modell och den kvantitativa SICR-modellen för Q4/2021 som en del av den normala modelluppdateringen.

IFRS 9 PD-modellen för hushållskunder uppdaterades på basis av bland annat material enligt den nya definitionen av fallissemang. Dessutom preciserades modellens segmentering och ändrades de makroekonomiska förklarande faktorerna till 12 mån. Euribor, med avdrag för inverkan av inflationen och förändringen i BNP, 3 mån. Euribor realränta, med avdrag för inverkan av inflationen och förändringen i arbetslöshetsgraden (tidigare förändringen i BNP, 12 mån. Euribor och förändringen i arbetslöshetsgraden). De förväntade kreditförlusterna förbättrades med 2 miljarder euro och detta redovisas som förändring i modellantaganden och metodologi.

OP Gruppen har enligt ledningens prövning gjort en tilläggsavsättning för ECL på 31 miljarder euro. Den riktar sig främst till fordringar med affärsfastighetssäkerheter i steg 3. Syftet med avsättningen är att förutse den ECL-ökning och de sannolika fallissemang som orsakas av uppdateringen av säkerhetsvärderingen av de mest riskfyllda affärsfastigheterna. Avsättningen upplöses när säkerhetsvärderingen upphört, sannolikt under 2022.

I följande diagram åskådliggörs utvecklingen i förväntade kreditförluster för kundfordringar enligt nedskrivningssteg under de senaste åren, och här ses hur de ökat under coronapandemin och hur ökningen jämnat ut sig.

OP Gruppen erbjuder sina kunder möjlighet till högst 12 månaders amorteringsfrihet för bolån. För företag bedöms ändringar i betalningstiderna alltid från fall till fall och genom att i stor utsträckning utnyttja Finnveras borgen. Vid ändringar i betalningsplaner identifieras exponeringar med anstånd och kunder med fallissemang i enlighet med normala anvisningar.

Vid ECL-beräkningen uppdateras de makroekonomiska faktorerna kvartalsvis. ECL beräknas som det vägda medelvärdet av tre olika scenarier. Scenarierna har viktats normalt, det vill säga svagt 20 %, bas 60 % och starkt 20 %. Under 2021 har uppdateringarna av de makroekonomiska prognoserna ökat de förväntade kreditförlusterna med 7 miljarder euro.

Skuldebrev, mn €	Steg 1 12 mån.	Steg 2 Hela löptiden	Steg 3 Hela löptiden	Totalt
Förlustreserv 1.1.2021	7	3	6	16
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	0		0
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	0		0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	2		0	2
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-2	-1	-1	-4
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0	0	0
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	0	-1	-1	-2
Förlustreserv 31.12.2021	7	2	5	14

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2020 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:

Förändringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2020	44	83	446	573
Överföringar från steg 1 till steg 2	-3	21		18
Överföringar från steg 1 till steg 3	-1		53	52
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-15		-13
Överföringar från steg 2 till steg 3		-20	101	81
Överföringar från steg 3 till steg 2		1	-7	-6
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		-1	-1
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	21	14	18	53
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-9	-14	-47	-70
Förändringar i riskparametrar (netto)	19	28	34	81
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar		0	-62	-62
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	22	10	88	119
Förlustreserv 31.12.2020	65	93	533	692

I tabellen nedan redovisas förändringen i exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg under 2020 som resultat av effekten av följande faktorer:

Förändringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förändringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 1.1.2020	103 279	10 784	1 445	115 509
Överföringar från steg 1 till steg 2, inkl. amorteringar	-4 183	3 887		-295
Överföringar från steg 1 till steg 3, inkl. amorteringar	-473		424	-49
Överföringar från steg 2 till steg 1, inkl. amorteringar	2 464	-2 726		-262
Överföringar från steg 2 till steg 3, inkl. amorteringar		-1 093	979	-114
Överföringar från steg 3 till steg 1, inkl. amorteringar	44		-50	-6
Överföringar från steg 3 till steg 2, inkl. amorteringar		53	-63	-11
Oforändrat steg, inkl. amorteringar	-4 000	-285	-37	-4 323
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	23 058	893	149	24 101
Minskningar till följd av borttagande från balansräkningen	-15 295	-2 308	-166	-17 769
Bortskrivningar		-2	-93	-96
Förändringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 31.12.2020	104 895	9 203	2 587	116 685

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid slutet av året med läget vid början av året. Av dem har dock cirka 90 procent (se default capture rate-nyckeltalet nedan) rapporterats i steg 2 under 2020, vilket betyder att avtalen i regel har överförts till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

Vid överföringar från steg 3 till steg 2 eller 1 jämförs steg 3 vid början av året med steg 2 eller 1 vid slutet av året. Överföringarna har dock i regel skett med 3 månaders fördröjning under 2020.

Största delen av krediterna har överförts till steg 2 på basis av OP:s relativa SICR-modell i alla ratingklasser. Om betalningar varit förfallna över 30 dagar, leder det oftast till en överföring till steg 2 i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer. Anståndsåtgärder medför oftare en överföring till steg 2 för företag i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer medan de för privatkunderna påverkar överföringar till steg 2 i alla ratingklasser. De svagaste ratingklasserna klassificeras till steg 2 på basis av den absoluta ratingklassgränsen. I synnerhet i de svagaste ratingklasserna finns det flera skäl till överföringar till steg 2. Fallissemang ska identifieras utan dröjsmål. Det medför en omedelbar överföring till steg 3.

Effekten av tillämpningen av den nya definitionen av fallissemang samt ändringar i ECL-modeller och parametrar 2020

OP Gruppen tillämpar en s.k. tvåstegsövergång till EBA:s riktlinjer för definitionen av fallissemang och ändrade i det första steget definitionen av fallissemang under det första kvartalet 2020. Kreditriskparametrarna kommer att kalibreras senare i det andra steget. I det första skedet ökade övergången till den nya tillämpningen antalet fallerade avtal och därmed överföringarna till steg 3. De förväntade kreditförlusterna ökade med 44 miljoner euro under årets första kvartal.

I det andra steget under årets sista kvartal beaktades effekten av kalibreringen av kreditklassificeringsmodellen för privatkunder i enlighet med den nya definitionen av fallissemang, vilket ökade de förväntade kreditförlusterna med 28 miljoner euro. Detta redovisas som förändring i riskparametrar.

Under det sista kvartalet uppdaterade OP Gruppen också estimaten för två parametrar i LGD-modellen: återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen. Återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 1 och 2 uppdaterades på basis av material enligt den nya definitionen av fallissemang. Estimatet för återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 3 ändrades till tidsberoende, så att de minskar då fallissemangs- eller återvinningstiden ökar. De förväntade kreditförlusterna ökade med 17 miljoner euro och detta redovisas som förändring i riskparametrar.

Under det sista kvartalet uppdaterade OP Gruppen dessutom lifetime PD-modellen för företagsexponeringar, bland annat på basis av material enligt den nya definitionen av fallissemang. Dessutom precisades modellens segmentering och ändrades de förklarande makroekonomiska faktorerna till BNP och realräntan (tidigare BNP och 12 mån. Euribor för stora företag och investeringarna för övriga företag). De förväntade kreditförlusterna minskade med 12 miljoner euro och detta redovisas som förändring i modellantaganden och metodologi.

Coronaviruspandemin (COVID-19)

För att förebygga de betydande ekonomiska effekterna av coronaviruspandemin (COVID-19) har EU-länderna vidtagit olika finansiella stödåtgärder. Europeiska bankmyndigheten (EBA) har 2.4.2020 i tillsynsbestämmelserna offentliggjort anvisningar för låtnader i behandlingen av amorteringsfriheter som beror på pandemin COVID-19, till exempel för tillämpningen av anståndsåtgärder och fallissemang (EBA/GL/2020/02 "Riktlinjer om lagstadgade och icke lagstadgade moratorier för lånebetalningar som tillämpas mot bakgrund av COVID-19-krisen"). Dessutom publicerade EBA 7.7.2020 en rapport över implementeringen av de COVID-19-praxis som valts (EBA/REP/2020/19). Låtnaderna gäller dock amorteringsfriheter som fastställts genom offentlig lagstiftning eller amorteringsfriheter som avtalats genom ett gemensamt beslut inom banksektorn, och sådana har inte verkställts i Finland. I Finland riktas de ekonomiska stödåtgärderna i anslutning till låntagningen till en höjning av Finnveras finansieringsfullmakter till 12 miljarder euro. Genom det kan företag ansöka om driftskapital med stöd av Finnveras garanti för att klara sig igenom coronakrisen. Finnveras borgen påverkar LGD-komponenten i ECL-kalkyleringen vilket minskar ECL.

OP Gruppen har självständigt erbjudit sina kunder möjlighet till högst 12 månaders amorteringsfrihet för bolån. För företag bedöms ändringar i betalningstiderna alltid från fall till fall. Dessutom utnyttjas Finnveras borgen i stor utsträckning. Vid ändringar i betalningsplaner identifieras exponeringar med anstånd och kunder med fallissemang i enlighet med normala anvisningar. Amorteringsfriheter har under coronakrisen verkställts mest bland privatkunder samt bland sme-företagskunder.

Coronakrisen har beaktats i ECL-kalkyleringen genom att uppdatera de makroekonomiska faktorerna kvartalsvis. Ännu under Q1, då krisen började, viktades det svaga scenariot mer: svagt 40 %, bas 50 % och starkt 10 %. Situationen jämnade ut sig under Q2 och efter det har scenarierna viktats normalt: svagt 20 %, bas 60 % och starkt 20 %. Till exempel uppskattas BNP-tillväxten 2021 vara positiv mellan 0,5 % och 5,4 % i de olika scenarierna och 2022 mellan 0,5 % och 3,4 % i de olika scenarierna. Arbetslöshetsgraden uppskattas 2021 ligga mellan 7,7 % och 8,7 % i de olika scenarierna och 2022 mellan 6,9 % och 8,3 % i de olika scenarierna.

Coronakrisens inverkan på tillväxten i de förväntade kreditförlusterna var under 2020 totalt cirka 88 miljoner euro, vilket syns som en överföring av avtal från nedskrivningsstegen 1 och 2 till nedskrivningsstegen 2 och 3 samt som en ökning i riskparametrarna, särskilt PD. I talet ingår cirka 7 miljoner euro som ledningen uppskattat för branscher som berörs av coronakrisen samt för beaktande av regionala omständigheter vid värderingen av bostadsäkerheter. Coronakrisens inverkan på den ekonomiska utvecklingen är ännu förknippad med osäkerhet.

Skuldebrev, mn €

	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	Totalt
Förlustreserv 1.1.2020	6	1	5	13
Överföringar från steg 1 till steg 2	-1	2		1
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		1	1
Överföringar från steg 2 till steg 1				
Överföringar från steg 2 till steg 3				
Överföringar från steg 3 till steg 2		0	0	0
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		-1	-1
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	3	1	2	5
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-1	-1	-1	-3
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0	0	0
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	0			0
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	1	1	1	3
Förlustreserv 31.12.2020	7	3	6	16

I följande tabell redovisas fördringarna enligt ratingklass exponeringar i balansräkningen, exponeringar utanför balansräkningen till bruttobelopp, exponeringsbelopp efter avdrag av säkerheter och förlustr reserven. Ratingklasserna 1–12 används för kreditklassificering av företag och offentlig sektor och A–F för kreditklassificering av hushåll. Ratingklasserna har förenats i tabellen genom att ratingklass 2 för företagskunder omfattar ratingklasserna 2 och 2,5 osv. För privatkunderna inkluderar ratingklass A klasserna A+, A och A– osv. OP Gruppens kreditklassificering beskrivs i avsnitt 2.2.1 i not 2. Nettoexponeringen har beräknats avtalsspecifikt och översäkerheter har inte beaktats i den.

31.12.2021

Mn € Rating	Exponeringar i balansräkningen			Exponeringar utanför balansräkningen brutto			Nettoexponeringar efter säkerheter			Förlustr reserv		
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3
1	116			162			151			0		
2	2 397	6		2059	14		2603	8		0	0	
3	5 672	113		2518	36		4507	113		0	0	
4	5 457	75		2291	44		2438	75		-2	0	
5	10 203	67		3046	19		2892	17		-3	0	
6	8 259	317		2539	34		2228	17		-6	0	
7	5 584	476		1514	74		1324	77		-12	-2	
8	1 714	943		469	275		309	197		-10	-18	
9	1	390		0	58		1	33			-6	
10	5	153		0	14		5	21			-7	
11			812			172			298			-324
12			83			3			66			-67
A	23 048	234		3965	2		2771	9		0	0	
B	12 490	843		1996	33		1816	57		-2	-1	
C	7 695	1 238		561	43		980	113		-3	-3	
D	3 863	2 043		196	46		699	216		-9	-11	
E		2 022	1		39	0		344	0		-40	0
F			1 708			29			234			-211
Totalt	86 506	8 919	2 603	21 317	731	205	22 726	1 295	598	-46	-89	-603

30.12.2020

Mn € Rating	Exponeringar i balansräkningen			Exponeringar utanför balansräkningen brutto			Nettoexponeringar efter säkerheter			Förlustr reserv		
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3
1	755	23		601	32		431	22		0	0	
2	2 166	7		1 527	5		1 843	0		0	0	
3	5 072	55		2 674	21		3 665	54		-1	0	
4	4 295	7		1 674	2		2 592	7		-1	0	
5	9 613	120		2 538	84		2 823	31		-3	-1	
6	8 134	390		1 984	73		2 282	49		-6	-2	
7	5 507	607		1 393	120		1 797	87		-13	-4	
8	2 140	1 094		751	603		772	397	0	-21	-14	
9	148	573		46	87			85		0	-18	
10	148	248		46	30			36		0	-16	
11			771			174			306			-272
12			130			6			99			-92
A	32 893	167		4 768	10		4 027	13		-3	-3	
B	8 816	1 169		1 427	21		1 741	67	0	-3	-4	
C	3 437	1 208		274	24		934	98		-4	-5	
D	1 781	1 412		137	27		754	124	0	-6	-7	
E	108	973		46	11			196		-2	-20	
F			1 459			20		0	215			-168
Totalt	85 014	8 053	2 360	19 882	1 150	200	23 661	1 265	621	-65	-95	-532

OP Gruppen kan redovisa en slutlig kreditförlust helt eller delvis bland de finansiella tillgångarna, men ännu efter det rika indrivningsåtgärder till dem. Det återstående beloppet av sådana finansiella tillgångar var 179 (144) miljoner euro 31.12.2021.

Betydande öknings av kreditrisk (SICR)

Betydande öknings av kreditrisk konstateras systemtekniskt på det sätt som beskrivs i bokslutsprinciperna (Not 1, avsnitt 7.4.1).

Klassificeringen av avtal i grupper enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller är i SICR-modellen identisk med PD-modellerna (probability of default, dvs. sannolikheten för fallissemang) för hela löptiden. Klassificeringarna är viktigaste indata för PD-modellerna. Såväl nuvarande PD som tröskelvärdet-PD innehåller framtidsinriktad information (nedan).

Effektiviteten hos SICR bedöms varje rapporteringsdag med följande nyckeltal:

Observationsgraden för fallissemang (Default capture rate) mäter hur många avtal som fanns i steg 2 innan de överfördes till steg 3. Nyckeltalet var 66 procent 31.12.2021 (90). Ju högre nyckeltalet är, desto bättre kan SICR-modellen observera betydande öknings i kreditrisken. Den relativa andelen för avtalen i steg 2 var 8 procent (8) av hela den solventa kreditstocken. För SICR-kriteriet för den relativa ökningen i PD har utvecklats en separat modell, vars parametrar beräknas utifrån historiska data. Förutom av dessa parametrar påverkas SICR-modellen av bland annat avtalets ratingklass, segment och makroekonomiska variabler, som tillsammans bestämmer livstids PD för avtalet. Jämförelsen av den relativa ökningen påverkas dessutom av avtalets förlutna och återstående livstid. Av dessa orsaker har inget allmänt tröskelvärdet fastställts för ökningen i PD, utan situationen är avtalsspecifik. Det kan dock konstateras att en två- till trefaldig ökning i PD i snitt utlöser det kvantitativa SICR-kriteriet.

Framtidsinriktad information som inkluderats i beräkningsmodellerna för förväntade kreditförluster

Bedömningen av SICR och beräkningen av förväntade kreditförluster innehåller framtidsinriktad information. OP Gruppen har analyserat vilka makroekonomiska variabler som har en förklarande betydelse för beloppet av kreditrisken.

I följande tabell finns ett sammandrag av värdena på de fem viktigaste makroekonomiska variabler som använts i modellerna under perioden 2021–2050 (medelvärde, minimum och maximum) för de tre scenarier som har använts för att beräkna den förväntade kreditförlusten. De här värdena har använts för alla produktgrupper 31.12.2021.

Makroekonomisk variabel	Scenario	Medelvärde (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
BNP-tillväxt	Svagt	0,6	-0,6	2,8
	Bas	1,5	1,1	3,5
	Starkt	2,3	2,0	5,1
Arbetslöshet, %	Svagt	8,4	7,5	9,1
	Bas	6,6	6,5	7,8
	Starkt	4,7	4,1	7,7
Bostädernas prisindex	Svagt	1,2	-0,8	2,9
	Bas	2,8	2,0	4,0
	Starkt	3,8	3,0	4,9
12 mån. Euribor, med avdrag för ökningen i BNP och inflationen	Svagt		-2,0	0,6
	Bas	0,4	-2,1	1,2
	Starkt	0,9	-2,4	-1,8
3 mån. Realränta	Svagt	-0,6	-2,6	-0,1
	Bas	-0,4	-2,8	0,4
	Starkt	-0,1	-3,2	0,9

Vikterna för sannolikheterna i scenarierna var 31.12.2021 Svagt 20 procent, Bas 60 procent och Starkt 20 procent.

Hur rimliga de makroekonomiska variabler som använts är bedöms i samband med granskningen av hur modellerna för PD, LGD, EAD och betalning i förtid fungerar.

I följande tabell finns ett sammandrag av värdena på de fem viktigaste makroekonomiska variabler som använts i modellerna under perioden 2020–2049 (medelvärde, minimum och maximum) för de tre scenarier som har använts för att beräkna den förväntade kreditförlusten. De här värdena har använts för alla produktgrupper 31.12.2020.

Makroekonomisk variabel	Scenario	Medelvärde (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
BNP-tillväxt	Svagt	0,4	-4,0	0,8
	Bas	1,3	-4,0	3,0
	Starkt	2,0	-4,0	5,4
Arbetslöshet, %	Svagt	8,4	7,8	8,7
	Bas	6,7	6,5	8,0
	Starkt	4,9	4,5	7,8
Bostädernas prisindex	Svagt	1,0	-1,7	1,5
	Bas	2,6	0,7	3,0
	Starkt	3,7	1,0	4,0
12 mån. Euribor	Svagt	0,8	-1,0	1,3
	Bas	1,6	-0,4	2,3
	Starkt	2,5	-0,2	3,3
Realränta	Svagt	-0,5	-2,1	-0,1
	Bas	-0,1	-2,0	0,4
	Starkt	0,2	-1,9	0,9

Vikterna för sannolikheterna i scenarierna var 31.12.2020 Svagt 20 procent, Bas 60 procent och Starkt 20 procent.

Scenarierna baserar sig på OP Gruppens ekonomers prognoser. I prognosprocenterna beaktas också motsvarande prognoser från externa institut, t.ex. OECD, Internationella valutafonden, Finlands Bank, finansministeriet osv. samt akademiska undersökningar.

I följande tabell nedan redovisas förlustreserven för väsentliga fordringar i de olika scenarierna enligt nedskrivningssteg 31.12.2021.

Förlustreserv för företag och hushåll totalt, mn €	Viktad förlustreserv	Förlustreserv i det svaga scenariot	Förlustreserv i basscenariot	Förlustreserv i det starka scenariot
Steg 1	42	46	43	39
Steg 2	85	91	84	79
Steg 3	554	554	554	554
Totalt	681	691	681	672

I följande tabell nedan redovisas förlustreserven för väsentliga fordringar i de olika scenarierna enligt nedskrivningssteg 31.12.2020.

Förlustreserv för företag och hushåll totalt, mn €	Viktad förlustreserv	Förlustreserv i det svaga scenariot	Förlustreserv i basscenariot	Förlustreserv i det starka scenariot
Steg 1	52	55	51	47
Steg 2	78	84	78	73
Steg 3	522	522	522	522
Totalt	652	661	651	642

För både privat- och företagskunderna påverkar alla riskparametrar i samma riktning, så att förlustreserven är klart störst i det svaga scenariot. LGD-modellen i steg 3 är oberoende av makroekonomiska variabler, men en betydande del av exponeringarna i steg 3 bedöms med en kassaflödesbaserad bedömning från egna medarbetare, vilken även beaktar framtidsinriktad information.

Känslighetsanalys

Med känslighetsanalyser beskrivs förlustreservens känslighet för förändringar i makroekonomiska faktorer. Analysen nedan beskriver endast en ekonomisk försvagning som är förhållandevis möjlig, inte alls en konjunkturuppgång. Dessutom utvecklas alla de olika komponenterna i känslighetsanalysen under en recession inte nödvändigtvis tillsammans på det sätt som beskrivs i analysen.

De viktigaste makroekonomiska variablerna i riskparametrarna och exponeringsklasserna är 12 månaders Euribor, 3 månaders Euribor realränta, med avdrag för inverkan av inflationen och utvecklingen i BNP. De förändringar som använts i känslighetsanalyserna är en ökning med 1 procentenhet i 12 månaders Euribor, en ökning med 1 procentenhet i 3 månaders Euribor, en ökning med 1 procentenhet i inflationen och en nedgång med 3,5 procentenheter i BNP-tillväxtgraden. Talen beskriver alltså en konjunktur som är svagare än den nuvarande, och de ökar alla förlustreserven vid fallissemang och baserar sig på följande. Nivåerna på de förändringar som använts i känslighetsanalyserna baserar sig på hur variablerna förändrats under den historiska perioden, och förändringarna motsvarar i stort sett en förändring i samma storleksklass som standardavvikelsen.

Känslighetsanalysen utförs endast för avtal i steg 1 och 2. Känslighetsanalysen beaktar inte de överföringar som sker mellan steg 1 och 2 till följd av att en betydande kreditrisk ökar (SICR). Förändringar i PD för hela löptiden i det stressade scenariot beaktas endast i PD-estimatet för formeln för förlustandelen vid fallissemang, effekterna av förändringar i PD via SICR beaktas inte i känslighetsanalysen.

I följande tabell redovisas känsligheten för en förändring i förlustreserven för grupper av hushåll och företag 31.12.2021, då det ekonomiska läget försämras genom en sammanlagd påverkan av förändringarna i räntorna, realräntan, inflationen och BNP.

Grupp Steg	Förlustreserv 31.12.2021	Känslighetsanalys av förlustreserven*	Relativ förändring
Hushåll			
Nivå 1	12	12	2,9 %
Nivå 2	51	58	12,5 %
Företag			
Nivå 1	30	33	8,5 %
Nivå 2	34	45	32,7 %
Totalt	127	147	16,0 %

* En ökning med 1 procentenhet i 12 mån. Euribor, en ökning med 1 procentenhet i 3 mån. Euribor realränta, en ökning med 1 procentenhet i inflationen och en nedgång med 3,5 procentenheter i BNP-tillväxten i alla scenarier.

Förlustreserven bestäms till stor del basis av de första åren, då de simulerade scenariernas första år är väsentliga med tanke på resultaten av känslighetsanalysen.

Då räntorna stiger med 1 procentenhet ökar förlustreserven för såväl privatkunder som företagskunder. BNP-tillväxtens relation blir negativ gentemot förlustreservens belopp via alla modellkomponenter. Då BNP-tillväxten försvagas ökar både privatkundernas och företagskundernas PD-värden. Dessutom påverkar den via LGD genom att en nedgång i BNP försvagar utvecklingen i bostadssäkerheternas verkliga värde, vilket påverkar avtalen i steg 2.

Analysen visar att de mest betydande relativa och absoluta förändringarna gäller företagskunder. För dem växer förlustreserven för avtalen i steg 1 och 2 med avsevärt. För privatkunderna är förändringarna betydligt lägre än för företagskunderna eftersom estimatet för deras riskparametrar inte är lika känsliga för konjunkturerna i ekonomin.

I följande tabell redovisas känsligheten för förändringar hos förlustreserven 31.12.2020 för grupper av hushåll och företag då det ekonomiska läget försämras genom en sammanlagd påverkan av räntorna, investeringarnas tillväxt och förändringarna i BNP:

Grupp Steg	Förlustreserv 31.12.2020	Känslighetsanalys av förlustreserven*	Relativ förändring
Hushåll			
Nivå 1	6	7	5,1 %
Nivå 2	26	29	10,0 %
Företag			
Nivå 1	45	51	13,4 %
Nivå 2	51	63	22,9 %
Totalt	129	149	16,1 %

* En ökning i 12 mån. euribor med 1 procentenheter, en nedgång i investeringarnas tillväxtgrad med 6 procentenheter och en nedgång i BNP-tillväxten med 3,5 procentenheter i alla scenarier.

Not 38. Ställda säkerheter

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Panter	1	136
Krediter (säkerhet för covered bonds)	19 429	15 722
Övriga	18 526	9 784
Ställda säkerheter totalt*	37 955	25 643
Derivatskulder med säkerhet	744	1 078
Övriga skulder med säkerhet	16 004	8 143
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	12 353	13 252
Totalt	29 101	22 473

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 2,0 miljarder euro. Av dem utgör 1,0 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Not 39. Erhållna finansiella säkerheter

OP har tagit emot sådana säkerheter som avses i lagen om finansiella säkerheter och som kan vidaresäljas eller pantsättas.

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Verkligt värde av erhållna säkerheter		
Övriga	678	420
Totalt	678	420

Den kreditrisk som beror på derivat minskas med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA-avtalet. Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. De kontanta medel som står som säkerhet i enlighet med CSA-avtal uppgick vid bokslutstidpunkten till 678 mn e (420 mn e). Vid bokslutstidpunkten fanns inga värdepapper som erhållits som säkerhet.

Not 40. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Tillgångar, mn €	Upplupet anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Verkligt värde via resultatet				Bokfört värde totalt
			Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet	Säkrings-Instrument	
Kontanta medel	32 846						32 846
Fordringar på kreditinstitut	541						541
Derivatinstrument			2 672			796	3 467
Fordringar på kunder	96 947						96 947
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				13 137			13 137
Skuldebrev	1	17 411	331	1 987	356		20 087
Egetkapitalinstrument		0	78	218	1 624		1 921
Övriga finansiella tillgångar	2 469						2 469
Finansiella tillgångar							171 415
Andra tillgångar än finansiella tillgångar							2 695
Totalt 31.12.2021	132 805	17 412	3 080	15 342	1 981	796	174 110

Tillgångar, mn €	Upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Verkligt värde via resultatet				Bokfört värde totalt
			Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet	Säkrings- Instrument	
Kontanta medel	21 827						21 827
Fordringar på kreditinstitut	306						306
Derivatinstrument			4 296			920	5 215
Fordringar på kunder	93 644						93 644
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				11 285			11 285
Skuldebrev	1	18 134	330	2 172	408		21 044
Egetkapitalinstrument		-21	73	206	1 419		1 678
Övriga finansiella tillgångar	2 290						2 290
Finansiella tillgångar							157 289
Andra tillgångar än finansiella tillgångar							2 919
Totalt 31.12.2020	118 067	18 113	4 698	13 663	1 827	920	160 207

Skulder, mn €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- Instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		16 650		16 650
Derivatinstrument	1 933		333	2 266
Skulder till kunder		77 898		77 898
Försäkringsskuld		8 773		8 773
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	13 210			13 210
Skuldebrev emitterade till allmänheten		34 895		34 895
Efterställda skulder		1 982		1 982
Övriga finansiella tillgångar		2 581		2 581
Finansiella tillgångar				158 256
Andra skulder än finansiella skulder				1 670
Totalt 31.12.2021	15 143	142 780	333	159 926

Skulder, mn €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- Instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		8 086		8 086
Derivatinstrument	2 954		470	3 424
Skulder till kunder		73 422		73 422
Försäkringsskuld		9 374		9 374
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	11 323			11 323
Skuldebrev emitterade till allmänheten		34 706		34 706
Efterställda skulder		2 261		2 261
Övriga finansiella tillgångar		2 448		2 448
Finansiella tillgångar				145 044
Andra skulder än finansiella skulder				2 052
Totalt 31.12.2020	14 276	130 297	470	147 095

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebrev som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av december 337 (810) miljoner euro högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2021, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	909	316	696	1 920
Skuldinstrument	1 814	640	221	2 675
Fondanknutna avtal	8 517	4 619		13 137
Derivatinstrument	1	3 360	106	3 467
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Skuldinstrument	14 119	2 758	534	17 411
Finansiella Instrument totalt	25 360	11 694	1 557	38 610
Förvaltningsfastigheter			724	724
Totalt	25 360	11 694	2 281	39 335
Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2020, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Egetkapitalinstrument	772	268	638	1 678
Skuldinstrument	1 970	661	278	2 909
Fondanknutna avtal	7 481	3 804	0	11 285
Derivatinstrument	0	5 154	61	5 215
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Skuldinstrument	16 064	1 768	301	18 134
Finansiella Instrument totalt	26 287	11 655	1 278	39 221
Förvaltningsfastigheter			623	623
Totalt	26 287	11 655	1 902	39 844
Skuldernas verkliga värden 31.12.2021, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Fondanknutna avtal	8 565	4 645		13 210
Övriga		0		-0
Derivatinstrument	2	2 234	30	2 266
Totalt	8 566	6 879	30	15 476
Skuldernas verkliga värden 31.12.2020, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Fondanknutna avtal	7 506	3 817	0	11 323
Övriga	0	0	0	0
Derivatinstrument	0	3 382	42	3 424
Totalt	7 506	7 199	42	14 747

Värdering till verkligt värde

Derivat

Kursen på noterade derivat fås direkt från marknaden. För värderingen av OTC-derivat tillämpas modeller och metoder som används allmänt på marknaden. Metoderna och modellerna behövs bl.a. för att beskriva ränte- och valutakurvor samt volatiliteter samt för att värdera optioner. På det allmänna planet kan indata för de här modellerna härledas från marknaden. För värderingen av vissa avtal måste dock användas modeller med indata som inte kan noteras på marknaden, varvid indata är uppskattningar. De här avtalen har klassificerats till nivå 3.

Middle Office ansvarar för värderingen av det verkliga värdet på derivaten i bankrörelsen, inkl. värderingarna på nivå 3, samt för kvaliteten och tillförlitligheten hos marknadsdata, värderingskurvor och volatilitetsbeskrivningar som en del av den dagliga värderingsprocessen. Middle Office jämför värderingskurserna regelbundet på avtalsplanet med värderingar från CSA-motparter och centrala motparter samt reder vid behov ut eventuella betydande värderingsdifferenser.

Styrning av riskhanteringen ansvarar för att de nya värderingsmodellerna och -metoderna godkänns samt för övervakningen av värderingsprocessen. Säkringen av värderingarna baserar sig bl.a. på värderingar som använder alternativa källor samt på marknadskurser och annan indata. I säkringsprocessen kan värderingskurserna jämföras med kurser från CSA-motparter och centrala motparter. Dessutom är det möjligt att anlita värderingstjänster från tredje part.

Vid värderingen av OTC-derivat utan säkerheter beaktas kreditrisken för parterna i transaktionen. Kreditrisken justeras med en motpartsriskjustering (s.k. Credit Valuation Adjustment "CVA") samt med en egen kredit-riskjustering (s.k. Debit Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- och DVA-värderingsjusteringarna beräknas enligt motpart. CVA- och DVA-justeringarna beräknas genom att simulera derivatens marknadsvärden och fallissemang i regel med stöd av marknadsinformation. Vid bedömningen av sannolikheten för fallissemang används marknadsdata också för olikvida motparter genom att förena motparterna med likvida marknadsdata.

Nivåerna för verkligt värde

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats vid de största börserna, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakavande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbanks OTC-derivat samt företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågakavande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består ofta av prisuppgifter från utomstående.

Överföringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika hierarkier anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats. Omklassificeringarna beror främst på i vilken omfattning som marknadsnoteringar finns att tillgå.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat-Instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Tillgångar totalt
Ingående balans 1.1.2021	916	61	301	1 278
Resultaträkningens nettointäkter	-197	45	0	-152
Nettointäkter i rapporten över totalresultat			0	0
Förvärv	99		2	101
Försäljningar	-88		-8	-96
Amorteringar	-5		-3	-8
Överföringar till Nivå 3	193		378	571
Överföringar från Nivå 3	0		-137	-137
Utgående balans 31.12.2021	916	106	534	1 557

Finansiella tillgångar mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat-Instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Tillgångar totalt
Ingående balans 1.1.2020	1 181	74	888	2 143
Resultaträkningens nettointäkter	-569	-13	0	-582
Nettointäkter i rapporten över totalresultat	0		0	0
Förvärv	109		1	111
Försäljningar	-101		-3	-104
Amorteringar	-3		-5	-8
Överföringar till Nivå 3	303		-499	-196
Överföringar från Nivå 3	-4		-81	-86
Utgående balans 31.12.2020	916	61	302	1 278

Finansiella skulder, mn €	Derivat-Instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2021		42
Resultaträkningens nettointäkter		-11
Utgående balans 31.12.2021		30

Finansiella skulder, mn €	Derivat-Instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2020		32
Resultaträkningens nettointäkter		9
Utgående balans 31.12.2020		42

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2021

Mn €	Räntenetto	Nettointäkter från placeringsverksamhet	Rapport över totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	Nettointäkter från tillgångar och skulder som Innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-233	36	0	-198
Orealiserade nettointäkter	57		0	56
Nettointäkter totalt	-177	36	0	-141

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2020

Mn €	Räntenetto	Nettointäkter från placeringsverksamhet	Rapport över totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	Nettointäkter från tillgångar och skulder som Innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-497	-73	0	-569
Orealiserade nettointäkter	-22	0	0	-22
Nettointäkter totalt	-519	-73	0	-592

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2021.

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2021

Instrumenttyp, mn €	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument värderade till verkligt värde via resultatet:					
Obligationslån	47		47	4,7	10 %
Olikvida placeringar	174		174	26,1	15 %
Kapitalfonder*	543		543	54,3	10 %
Fastighetskapitalfonder***	153		153	30,6	20 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat samt derivat med lång löptid**	106	-30	76	8,4	11 %
Verkligt värde via resultatet					
Obligationslån	534		534	53,4	10 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	724		724	144,8	20 %

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2020

Instrumenttyp, mn €	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Känslighetsanalys	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument värderade till verkligt värde via resultatet:					
Obligationslån	124		124	12,4	10 %
Olikvida placeringar	71		71	10,7	15 %
Kapitalfonder*	479		479	47,9	10 %
Fastighetskapitalfonder***	242		242	48,4	20 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat samt derivat med lång löptid**	61	-42	19	2,1	11 %
Verkligt värde via resultatet					
Obligationslån	301		301	30,1	10 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	623		623	124,6	20 %

* Vardet på riskkapitalfonder beror främst på målgruppens resultatutveckling och PE-talen för motsvarande noterade bolag. Utvecklingen av det verkliga värdet på kapitalfonder följs upp med koefficienten Total Value per Pid-in (TVPI), vilken har förändrats i snitt 10 %.

** Följande stressscenarier: aktiernas volatilitet (30 %), aktiernas utdelning (30 %), kreditriskpremierna (30 %) och den sammanlagda värdeförändringen av betydande korrelationsändringar.

*** Vid värderingen av fastighetskapitalfonder och förvaltningsfastigheter tillämpas i regel avkastningsvärdesmetoden, vars huvudkomponenter är avkastningskravet och nettohyresnivån. En förändring i avkastningskravet med +/- 1 procentenhet leder i snitt till en förändring på cirka 20 % i verkligt värde.

Not 42. Åtaganden utanför balansräkningen

Mn €	31.12.2021	31.12.2020
Garantier	641	686
Garantiansvar	2 727	2 160
Kreditlöften	15 203	13 826
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	679	255
Övriga*	1 378	1 535
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	20 629	18 461

* Varav skadeförsäkringsrörelsens åtaganden i kapitalfonder 195 miljoner euro (174).

Not 43. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar

Försäkringsbolag som hör till OP Gruppen tecknar försäkringsavtal via pooler. Medlemmarna i poolerna är i första hand ansvariga för sin relativa andel. Andelarna grundar sig på avtal som fastställs årligen. I vissa pooler svarar medlemmarna i poolen i relation till sina andelar för förpliktelserna hos sådana poolmedlemmar som är betalningsoförmögna. Försäkringsbolagen bokför åtaganden och fordringar som följer av det solidariska ansvaret om realiseringen av det solidariska ansvaret är sannolikt.

Not 44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning

Finansiella tillgångar

31.12.2021, mn €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt*	Mottagna säkerheter	
Derivat	3 829	-361	3 467	-1 958	-678	832

31.12.2020, mn €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt*	Mottagna säkerheter	
Derivat	5 778	-562	5 215	-2 185	-377	2 654

Finansiella skulder

31.12.2021, mn €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt*	Ställda säkerheter	
Derivat	2 611	-345	2 266	-1 958	-488	-180

31.12.2020, mn €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt*	Ställda säkerheter	
Derivat	4 012	-589	3 424	-2 185	-542	697

* Enligt praxis ingås allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och de dagliga derivatbetalningarna kvittas med den centrala motparten. Dessutom antingen betalas eller mottas dagligen en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin), vilken beroende på clearingsättet behandlas som en säkerhet eller som slutlig betalning. De räntederivat som clearas via centrala motparter redovisas till nettobelopp i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan koncernen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, koncernens egna eller Finans Finlands allmänna avtal om derivatkontrakt. På basis av de här avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

Not 45. Noter till kassaflödesanalysen

Mn €	2021	2020
Erhållna räntor	1 476	1 778
Betalda räntor	-350	-552
Justeringar i räkenskapsperiodens resultat		
Poster med transaktioner som inte medför betalningar och övriga justeringar		
Nedskrivningar av fordringar	171	235
Förändringar i försäkringstekniska poster	-365	-222
Förändringar i värdet av finansiella instrument	404	-27
Förändringar i förvaltningsfastigheternas verkliga värde	-23	33
Förmånsbestämda pensionsplaner	8	-76
Avskrivningar och nedskrivningar	283	276
Andel av intresseföretagens resultat	-27	-18
Betald inkomstskatt	224	144
Övriga	-99	-46
Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen		
Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar	-35	-189
Justeringar totalt	540	111
Likvida medel		
Kontanta medel	32 846	21 827
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	283	229
Totalt	33 129	22 055

Noter till riskhanteringen

OP Gruppens riskposition redogörs för i not 46, hushålls- och företagsbanksrörelsens riskposition i noterna 47–52 och för försäkringsrörelsens riskposition i noterna 53–83. OP Gruppen offentliggör s.k. Pelare III-information i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport.

OP Gruppens riskposition

Not 46. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar

Merparten av OP Gruppens exponeringar mot länder gäller EU-länder. Exponeringarna omfattar alla balansposter och poster utanför balansräkningen, och de baserar sig på värden som använts i kapitaltäckningen.

Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar 2021

Mn €	Exponeringar mot stater och central- banker	Instituts- expone- ringar	Företags- expone- ringar	Hushålls- expone- ringar	Aktie- expone- ringar*	Skuldebrev med säkerhet**	Övriga	Totala exponeringar
Finland	38 286	379	53 071	64 472	398	573	815	157 994
Baltikum	167		3 761	105			28	4 062
Övriga nordiska länder	68	402	1 860	144	11	1 648	0	4 133
Tyskland	2 362	279	108	89		1 451	55	4 343
Frankrike	219	350	84	262	0	993	0	1 908
Storbritannien	31	354	109	213	0	28		736
Italien	109	17	24	23				173
Spanien		15	9	14			0	38
Övriga EU-länder	2 764	445	637	212	31	830	0	4 919
Övriga Europa		89	92	36	20		0	236
USA	152	146	62	484	127	34	0	1 004
Ryssland		77	2	5				84
Asien		549	164	33		10		756
Övriga länder	31	71	170	47	1 739	1 577	2 522	6 156
Totalt	44 188	3 173	60 152	66 139	2 325	7 145	3 420	186 542

* Innehåller också räntefonder 35 miljoner euro.

** Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar 2020

Mn €	Exponeringar mot stater och central- banker	Instituts- expone- ringar	Företags- expone- ringar	Hushålls- expone- ringar	Aktie- expone- ringar*	Skuldebrev med säkerhet**	Övriga	Totala exponeringar
Finland	27 190	431	50 008	62 466	386	596	932	142 008
Baltikum	347		3 351	21			7	3 726
Övriga nordiska länder	100	389	1 714	124	8	1 648	0	3 982
Tyskland	2 922	387	114	88		1 652	20	5 183
Frankrike	230	454	206	247	0	996		2 133
Storbritannien	30	692	62	261	0	252	0	1 297
Italien	120	22	26	31			0	199
Spanien		4	13	15			0	32
Övriga EU-länder	2 613	475	430	237	30***	846	0	4 629
Övriga Europa		59	107	31	16		0	213
USA	154	154	56	503	130	26	0	1 023
Ryssland		26	4	6				36
Asien		192	159	34		12	0	397
Övriga länder	32	141	63	84	1 541***	1 541	2 164	5 566
Totalt	33 736	3 426	56 314	64 147	2 111	7 569	3 123	170 425

* Innehåller också räntefonder 18 miljoner euro.

** Består av RMBS-, ABS- och Covered Bond-placeringar.

*** Innehåller främst placeringar i Europa-fonder i Övriga EU-länder och Emerging Markets- och Global-fonder i Övriga länder.

Hushålls- och Företagsbanksrörelsens riskposition

Not 47. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar

Mn €	2017	2018	2019	2020	2021
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster		70	68	117	126
Nedskrivningar av fordringar	147				
Återföringar av nedskrivningar av fordringar	-91				
Betalningar av avskrivna fordringar	-15	-15	-23	-10	-13
Förväntade kreditförluster (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen		-10	41	119	46
Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev		1	0	-1	0
Nettoförändring i gruppvisa nedskrivningar	7				
Totalt	48	46	87	225	158

Not 48. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen

Mn €	31.12.2021	Andel, %	31.12.2020	Andel, %
Skulder till kreditinstitut	16 650	12,1	8 086	6,5
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0	0,0	0	0,0
Skulder till kunder				
Inlåning	75 612	54,8	70 940	56,7
Övriga	2 287	1,7	2 482	2,0
Skuldebrev emitterade till allmänheten				
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP (Euro Commercial Paper)	7 835	5,7	7 620	6,1
Obligationer	10 780	7,8	12 145	9,7
Efterställda obligationslån (SNP)	3 926	2,8	1 689	1,4
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	12 353	9,0	13 252	10,6
Övriga skulder	3 134	2,3	3 431	2,7
Efterställda skulder	1 982	1,4	2 261	1,8
Medlemsandelar	215	0,2	212	0,2
Avkastningsandelar	3 244	2,4	2 962	2,4
Totalt	138 019	100,0	125 080	100,0

Not 49. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid

31.12.2021, mn €	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	32 846					32 846
Fordringar på kreditinstitut	395	28	12	3	103	541
Fordringar på kunder	6 495	8 723	38 314	20 358	23 057	96 947
Investeringsstillgångar						
Finansiella tillgångar som innehas för handel	132	68	72	59	0	331
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet	6	2	347	0	2	356
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	30	31	1 091	633	203	1 987
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	394	1 061	9 619	6 145	192	17 411
Upplupet anskaffningsvärde		0	1			1
Finansiella tillgångar totalt	40 298	9 913	49 455	27 199	23 557	150 421
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut	645	2 000	14 000	6		16 650
Skulder till kunder	77 514	300	51	33		77 898
Skuldebrev emitterade till allmänheten	4 883	7 677	12 896	9 077	362	34 895
Efterställda skulder	495		1 487			1 982
Finansiella skulder totalt	83 537	9 977	28 435	9 115	362	131 426
Garantier	112	78	193	7	252	641
Garantiansvar	328	741	825	579	253	2 727
Kreditlöften	15 203					15 203
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	118	396	155	0	9	679
Övriga	526	655	0	197		1 378
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	16 288	1 870	1 173	783	514	20 629
31.12.2020, mn €						
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	21 827					21 827
Fordringar på kreditinstitut	272	9	5		20	306
Fordringar på kunder	5 940	8 929	36 664	19 266	22 845	93 644
Investeringsstillgångar						
Finansiella tillgångar som innehas för handel	190	44	65	27	4	330
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		3	375	1	0	378
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	396	890	9 629	6 950	269	18 134
Finansiella tillgångar totalt	28 625	9 874	46 739	26 244	23 137	134 619
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut	86	0	8 000			8 086
Skulder till kunder	71 992	727	124	53	526	73 422
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 031	5 959	15 352	8 114	250	34 706
Efterställda skulder		283	1 978			2 261
Finansiella skulder totalt	77 110	6 968	25 455	8 167	775	118 475
Garantier	55	82	288	-6	267	686
Garantiansvar	264	450	680	491	275	2 160
Kreditlöften	13 826					13 826
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	67	85	96	1	6	255
Övriga	683	658	2	192	0	1 535
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	14 895	1 275	1 066	677	548	18 461

Not 50. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt förfall eller omprissättning

31.12.2021, mn €	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	>1-2 år	>2-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	32 846						32 846
Fordringar på kreditinstitut	380	21	28	4	7	100	541
Fordringar på kunder	15 210	20 489	55 669	465	2 873	2 241	96 947
Investeringsstillgångar							
Finansiella tillgångar som innehas för handel	22	78	85	10	67	69	331
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet	0		326	18	6	6	356
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet			61	222	909	796	1 987
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	612	200	1 145	2 036	7 216	6 204	17 411
Upplupet anskaffningsvärde	0			0	1		1
Finansiella tillgångar totalt	49 071	20 787	57 314	2 755	11 079	9 416	150 421
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	16 650	0	0		0	0	16 650
Skulder till kunder	76 108	1 487	294	8	1	0	77 898
Skuldebrev emitterade till allmänheten	2 927	3 946	6 403	2 851	9 436	9 332	34 895
Efterställda skulder	77	804	7		1 094		1 982
Finansiella skulder totalt	95 762	6 237	6 704	2 859	10 532	9 332	131 426
31.12.2020, mn €							
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	21 827						21 827
Fordringar på kreditinstitut	274	17	7	5	3		306
Fordringar på kunder	16 339	19 868	52 066	554	2 574	2 243	93 644
Investeringsstillgångar							
Finansiella tillgångar som innehas för handel	94	98	48	7	52	32	330
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet			362	13	3		377
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	704	465	769	1 811	7 274	7 110	18 134
Upplupet anskaffningsvärde	0	0		0	1		1
Finansiella tillgångar totalt	39 238	20 448	53 252	2 389	9 907	9 384	134 619
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	55	31	0	2 000	6 000	0	8 086
Skulder till kunder	71 115	1 588	678	39	2	0	73 422
Skuldebrev emitterade till allmänheten	2 495	5 301	5 781	2 679	10 088	8 362	34 706
Efterställda skulder	75	336	267	490	1 093		2 261
Finansiella skulder totalt	73 741	7 256	6 726	5 208	17 183	8 362	118 476

Not 51. Ränte- och marknadsriskens känslighetsanalys

Ränterisken i balansräkningen

Valuta, mn €	2021		2020	
	-200bp	+200bp	-200bp	+200bp
EUR	2 729	1 115	2 704	-803

Risken rapporteras i euro för alla valutor. Posterna i valuta är små och deras valuta- och ränterisker är i regel säkrade.

Ränterisken räknas ut som känsligheten för förändringar i nuvärdet på kassaflödet vid en parallell förskjutning av räntekurvan med 2 procentenheter. Beräkningen utförs månatligen och den omfattar alla räntebärande balansposter och poster utanför balansräkningen hos kreditinstituten i OP Gruppen och OP Andelslags finansiella balansräkning. Vid beräkningen tillämpas på räntekänsligheten hos insättningar från kunder utan förfallodag en modell för hur förändringar i marknadsräntan förmedlas till insättningsräntorna ("Markkinakoron muutosten välittyminen talletuskorkoihin") och på krediterna en modell för förtida betalning.

Ränteintäktsrisken för hushållsbankrörelsens finansiella balansräkning

Valuta, mn €	-100bp		+100bp	
	2021	2020	2021	2020
EUR	-90	-57	380	288

Hushållsbankrörelsens ränterisk beräknas även enligt ränteintäktsriskmetoden, där ränteintäktsrisken fastställs för en period på ett år. Risken fås genom att den ränteintäktsrisken som beräknats för de tre följande åren från beräkningstidpunkten genom en ränteförändring på 1 %-enh. divideras med tre. Beräkningen och rapporteringen utförs månatligen och den omfattar alla räntebärande balansposter och poster utanför balansräkningen hos hushållsbankrörelsens finansiella balansräkning. Vid beräkningen av ränteintäktsrisken beaktas också de negativa räntorna, men på räntorna tillämpas en nedre gräns på -2 %. Golvet på 0 % som i enlighet med avtalsvillkoren tillämpas på krediterna beaktas i beräkningen. Balansräkningens struktur hålls oförändrad genom att de poster som förfaller ersätts med motsvarande räntebindningar eller löptider med fast ränta. Vid beräkningen tillämpas på insättningar som saknar förfallodag en förfallomodell som baserar sig på modellering och på krediter en modell för förtida betalning. I hushållsbankrörelsen ingår i det här sammanhanget andelsbankernas finansieringsrörelse.

Marknadsriskens känslighetsanalys

Mn €		Förändring	
		2021	2020
Räntevolatilitet*	10bp	-2	0
Valutavolatilitet*	10 %-enheter	0	0
Kreditriskpremie**	10bp	-55	-61

* Handelsportföljen.

** Långfristiga investeringstillgångar.

Not 52. Likviditetsreserven

Likviditetsreserven redovisas för segmentet Övrig rörelse.

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 2021, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa*	32 837	603	604	226	254		34 524	91,7
Aa1-Aa3	106	346	439	391	329	0	1 609	4,3
A1-A3	2	2	0	8	2		15	0,0
Baa1-Baa3	1	112	101	41	11	0	267	0,7
Ba1 eller lägre	0	66	30	39	0		134	0,4
Intern rating	305	213	115	267	196		1 095	2,9
Totalt	33 250	1 342	1 289	971	792	0	37 645	100,0

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,0 år.

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 2020, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa*	21 954	1 515	1 611	852	1 414		27 346	87,5
Aa1-Aa3	1	651	984	474	706	0	2 814	9,0
A1-A3	0	2	4	3	2	3	14	0,0
Baa1-Baa3	32	59	124	51	5	1	273	0,9
Ba1 eller lägre	20	7	64	35	0		127	0,4
Intern rating	245	190	167	78			680	2,2
Totalt	22 253	2 424	2 954	1 494	2 127	4	31 254	100,0

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,4 år.

Försäkringsrörelsens riskposition

Not 53. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet

I tabellen nedan beskrivs olika riskvariablers inverkan på resultatet och solvenskapitalet.

Riskvariabel	Totalbelopp 2021, mn €	Förändring i risk- variabel	Inverkan på resultatet/ det egna kapitalet, mn €	Inverkan på totalkostnads- procenten
Premieintäkter*	1555	ökar 1 %	16	förbättras 1,0 %-enheter
Försäkringsersättningar*	983	ökar 1 %	-10	försvagas 0,8 %-enheter
Storskada över 5 mn €		1 stycke	-8	försvagas 0,3 %-enheter
Personalkostnader*	140	ökar 8 %	-11	försvagas 0,6 %-enheter
Funktionsvisa kostnader**	431	ökar 4 %	-17	försvagas 0,6 %-enheter
Inflation i kollektiva avsättningar föroreglerade skador	757	ökar 0,25 %-enheter	-5	försvagas 0,4 %-enheter
Livslängd i diskonteradförsäkringsskuld	1931	ökar 1 år	-45	försvagas 3,1 %-enheter
Diskonteringsränta på diskonteradförsäkringsskuld	1931	minskar 0,1 %-enheter	-29	försvagas 1,8 %-enheter

Riskvariabel	Totalbelopp 2020, mn €	Förändring i risk- variabel	Inverkan på resultatet/ det egna kapitalet, mn €	Inverkan på totalkostnads- procenten
Premieintäkter*	1506	ökar 1 %	15	förbättras 1,0 %-enheter
Försäkringsersättningar*	1041	ökar 1 %	-10	försvagas 0,8 %-enheter
Storskada över 5 mn €		1 stycke	-8	försvagas 0,3 %-enheter
Personalkostnader*	112	ökar 8 %	-9	försvagas 0,6 %-enheter
Funktionsvisa kostnader**	316	ökar 4 %	-13	försvagas 0,6 %-enheter
Inflation i kollektiva avsättningar föroreglerade skador	748	ökar 0,25 %-enheter	-5	försvagas 0,4 %-enheter
Livslängd i diskonteradförsäkringsskuld	2052	ökar 1 år	-48	försvagas 3,1 %-enheter
Diskonteringsränta på diskonteradförsäkringsskuld	2052	minskar 0,1 %-enheter	-31	försvagas 1,8 %-enheter

* Glidande 12 månader.

** Funktionsvisa kostnader för skadeförsäkringen exkl. skötselkostnader för placeringar och kostnader i anslutning till produktion av övriga tjänster.

Not 54. Premieinkomstens och försäkringsbeloppens klassfördelning i skadeförsäkringen

Fördelning av premieinkomsten enligt EML-klass* inom egendomsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med egendomsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras EML-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen.

Mn €	5–20	20–50	50–100	100–500
2021	16	23	14	22
2020	12	10	7	14

* EML = Estimated Maximum Loss, den beräknade maximala skadan för varje objekt.

Fördelning av premieinkomsten enligt TSI-klass* inom ansvarsförsäkringen för företag

Den risk som är förknippad med ansvarsförsäkringar kan granskas genom att riskerna indelas i klasser enligt deras TSI-belopp*. I tabellen nedan har en beräkning av premieinkomsten i varje klass gjorts på basis av klassificeringen

Mn €	2–4	4–10	10–30	30–90
2021		7	11	3
2020	3	5	10	3

* TSI = Total Sum Insured, totalt försäkringsbelopp.

Försäkringsbeloppen vid byggförsäkring

Försäkringsbeloppen i försäkringsavtalen beskriver byggförsäkringens volym. I tabellen nedan har försäkringsbeloppens brutto- och netttotal specificerats. I byggförsäkringen är försäkringsperioden 10 år.

Mn €	Brutto		Netto*	
	2021	2020	2021	2020
Byggförsäkring	1 812	1 890	1 812	1 890

* Netto för egen räkning efter återförsäkrarens andel och före motsäkerheter.

Not 55. Storskadeutvecklingen i skadeförsäkringen

Antalet konstaterade storskador per år 2017–2021

Inom skadeförsäkringen följs den skadekostnad som förorsakas av storskador noggrant. Den här skadekostnaden förklarar en väsentlig del av de årliga variationerna i försäkringsrörelsens resultat. Genom uppföljningen av skadekostnaden för storskador kan dessutom förändringar i risker eller riskurvalet upptäckas. I den här granskningen har sådana skador klassificerats som storskador vars brutto- eller nettobelopp är över 2 mn €. Flest storskador inträffar inom egendoms- och avbrottsförsäkringen. Inom de lagstadgade försäkringarna är risken för storskador liten i förhållande till försäkringsgrenens stora volym.

Bruttobelopp

Antalet skador på över 2 mn €	Lag- stadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Lång- variga
2017				7		
2018				17	3	
2019	2			9	3	
2020	1			16	1	
2021	1			16	2	
Ersättningar totalt					403 milj. €	

Ersättningar, brutto, totalt mn €

2017–2021	9			359	35	
-----------	---	--	--	-----	----	--

Nettobelopp

Antal skador på över 2 mn €	Lag- stadgade	Övriga olycksfall och sjukdom	Kasko och transport	Egendom och avbrott	Ansvar och rättsskydd	Lång- variga
2017				7		
2018				15	3	
2019	2			9	3	
2020	1			16	1	
2021	1			13	1	
Ersättningar totalt					287 milj. €	

Ersättningar, netto, totalt mn €

2017–2021	9			255	22	
-----------	---	--	--	-----	----	--

Not 56. Försäkringsrörelsens lönsamhet i skadeförsäkringen

Premieintäkternas (brutto och netto) och totalkostnadsprocentens (netto) utveckling

Med premieintäkterna beskrivs försäkringsklassens volym. Med hjälp av den kan försäkringsklassens betydelse för helheten uppskattas. Med hjälp av totalkostnadsprocenten (CR) kan på motsvarande sätt variationerna i försäkringsklassens resultat och försäkringsklassens lönsamhet uppskattas. Totalkostnadsprocenten har presenterats separat korrigerad med poster av engångsnatur som hänför sig till tidigare försäkringsperioder.

2021, mn €	Brutto	Netto	Netto	Netto**
	Premieint.	Premieint.	CR*	CR*
Lagstadgade	415	414	69 %	79 %
Övriga olycksfall och sjukdom	319	318	82 %	82 %
Kasko och transport	333	332	89 %	89 %
Egendom och avbrott	435	396	93 %	93 %
Ansvar och rättsskydd	106	94	85 %	85 %
Långvariga	2	2	32 %	32 %
Totalt	1 610	1 555	85 %	88 %

2020, mn €	Brutto	Netto	Netto	Netto**
	Premieint.	Premieint.	CR*	CR*
Lagstadgade	418	416	90 %	84 %
Övriga olycksfall och sjukdom	302	302	79 %	85 %
Kasko och transport	322	321	84 %	89 %
Egendom och avbrott	410	374	90 %	96 %
Ansvar och rättsskydd	98	91	68 %	73 %
Långvariga	4	2	55 %	62 %
Totalt	1 555	1 506	85 %	88 %

* Totalkostnadsprocenten (Combined ratio) räknas ut genom att dividera summan av försäkringsersättningarna (netto) och försäkringsrörelsens driftskostnader med premieintäkterna (netto). Avskrivningar av immateriella rättigheter har inte beaktats.

** Förändringar av engångsnatur som inverkar på den försäkringstekniska kalkylen har eliminerats.

Not 57. Information som beskriver försäkringsskuldens karaktär i skadeförsäkringen

Uppgifter som beskriver försäkringsskuldens karaktär	2021	2020
Skulder som härrör från försäkringsavtal (netto, mn €)		
Latenta yrkessjukdomar	7	8
Övrigt	3 161	3 205
Totalt (före överföringar)	3 168	3 213
Försäkringsskuldens duration (i år)		
Diskonterad försäkringsskuld	15,4	15,4
Odiskonterad försäkringsskuld	2,3	2,2
Totalt	10,2	10,5
Diskonterad avsättning (netto, mn €)		
Avsättning för kända oreglerade ersättningar i form av pension	1 598	1 662
Kollektiv ersättning för oreglerade skador	298	351
Avsättning för ej intjänade premier	36	39
Totalt	1 931	2 052

Not 58. Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden i skadeförsäkringen

31.12.2021, mn. €	0-1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	433	123	24	7	12	600
Avsättning för oreglerade skador						
Odiskonterad	360	267	74	14	5	720
Diskonterad	89	373	345	283	758	1848
Försäkringsskuld totalt**	882	763	443	304	775	3 168

* Innehåller diskonterade avsättningar för 36 mn €.

** Utan värdet av de derivat som säkrar ränterisken i försäkringsskulden.

31.12.2020, mn. €	0-1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år	Totalt
Avsättning för ej intjänade premier*	424	120	24	7	12	586
Avsättning för oreglerade skador						
Odiskonterad	298	221	61	12	4	597
Diskonterad	94	464	366	301	805	2030
Försäkringsskuld totalt**	817	805	451	319	821	3 213

* Innehåller diskonterade avsättningar för 39 mn €.

** Utan värdet av de derivat som säkrar ränterisken i försäkringsskulden.

Not 59. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar

	31.12.2021		31.12.2020	
	Verkligt värde* mn €	%	Verkligt värde* mn €	%
Allokeringfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	596	14	461	11
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	590	14	456	11
Derivatinstrument***	7	0	5	0
Obligationslån och räntefonder totalt	2 555	60	2 684	65
Stater	432	10	605	15
Inflationslänkade obligationslån		0	10	0
Investment Grade	1 750	41	1 602	39
Utvecklingsmarknader och High Yield	187	4	280	7
Strukturerade placeringar****	187	4	188	5
Aktier totalt	629	15	525	13
Finland	113	3	112	3
Utvecklade marknader	328	8	237	6
Utvecklingsmarknader	114	3	110	3
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	6	0	6	0
Kapitalplaceringar	69	2	59	1
Alternativa placeringar totalt	33	1	33	1
Hedge fund -fonder	33	1	33	1
Fastighetsinvesteringar totalt	473	11	398	10
Direkta fastigheter	301	7	251	6
Indirekta fastighetsinvesteringar	172	4	148	4
Totalt	4 287	100	4 102	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Not 60. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker

I tabellen nedan beskrivs placeringsriskernas känslighet enligt placeringsklass. Känslighetsgranskningen av diskonteringsräntan i anslutning till beräkningen av försäkringsskulden tas upp i not 61, som behandlar försäkringsskulden. Förändringarna i placeringarna och försäkringsskulden tar ut varandra.

Skadeförsäkring	Bestånd enligt verkligt värde, mn € 2021	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2021	31.12.2020
Obligationslån och räntefonder*	3 152	Ränta	1 %-enhet	100	103
Aktier**	587	Marknadsvärde	10 %	111	91
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	75	Marknadsvärde	10 %	15	13
Fastigheter	473	Marknadsvärde	10 %	47	40
Valuta	85	Värdet på valutan	10 %	44	36
Kreditriskpremie***	3 152	Kreditriskmarginal	0,1 %-enheter	35	37
Derivatinstrument	7	Volatilitet	10 %-enheter	1	0

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrev och räntederivat.

** Inkluderar hedge fund-fonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Not 61. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition

Marknadsrisken på grund av ränteförändringar följs genom att placeringarna klassificeras instrumentvis enligt duration. Försäkringsskuldens utjämnande inverkan på ränterisken har inte presenterats i tabellen, eftersom bara en del av försäkringsskuden har diskonterats med den administrativa räntan. (not 31).

Verkligt värde enligt löptid eller tidpunkten för räntejustering, mn €* ²	31.12.2021	31.12.2020
0-1 år	712	749
>1-3 år	692	579
>3-5 år	672	664
>5-7 år	453	557
>7-10 år	230	245
>10 år	103	143
Totalt	2 862	2 937
Modifierad duration	3,3	3,5
Effektiv ränta, %	0,9	1,0

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrev och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 2021*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	13	110	46	46	3	50	267	9,3 %
Aa1-Aa3	502	87	56	25	11	10	690	24,1 %
A1-A3	60	130	169	135	64	22	580	20,3 %
Baa1-Baa3	91	294	347	206	133	15	1 087	38,0 %
Ba1 eller lägre	30	39	28	11	8	6	121	4,2 %
Intern rating	15	33	26	30	11	1	116	4,1 %
Totalt	712	692	672	453	230	103	2 862	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 2020*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	93	125	95	66	21	58	457	15,6 %
Aa1-Aa3	455	96	77	41	19	0	689	23,5 %
A1-A3	64	116	145	145	48	47	565	19,2 %
Baa1-Baa3	93	199	281	263	138	25	998	34,0 %
Ba1 eller lägre	24	40	32	23	16	12	147	5,0 %
Intern rating	21	4	34	18	3	1	81	2,7 %
Totalt	749	579	664	557	245	143	2 937	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för skadeförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A2.

Den genomsnittliga återstående löptiden för skadeförsäkringens ränteportfölj är 3,3 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 62. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2021	31.12.2020
USD	69	35
SEK	1	1
JPY		0
GBP	9	0
Övriga	6	25
Totalt*	85	60

* Valutapositionen var 2,0 % (1,5 %) av placeringsbeståndet. Valutapositionen räknas ut som summan av enskilda valutors absolutvärden.

Not 63. Skadeförsäkringens placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, Moody's-motsvarighet, mn €	31.12.2021		31.12.2020	
	Placering*	Försäkring**	Placering*	Försäkring**
Aaa	267	0	457	
Aa1–Aa3	690	24	689	26
A1–A3	580	70	565	48
Baa1–Baa3	1 087	0	998	0
Ba1 eller lägre	121	0	147	
Intern rating	116	42	81	42
Totalt*	2 862	137	2 937	117

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

** Inkluderar återförsäkrarens andel av försäkringsskulden och fordringar på återförsäkrare.

Not 64. Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsskulden

De centralaste riskerna i livförsäkringsrörelsen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskulden samt att de försäkrades förväntade livslängd växer snabbare än beräknat.

Livförsäkringsrörelsens försäkrings- och placeringsavtalsbestånd 2021

	Ansvar 2021, mn €	Försäkrade eller avtal, st.	Duration (framtida längd) år i medeltal
Fondanknutna avtal	13 125	317 726	10,9
Fondanknutna försäkringsavtal	5 290	193 165	10,8
Livförsäkring/Sparande	3 417	74 641	10,7
Individuell pensionsförsäkring	1 725	112 297	10,5
Gruppensionsförsäkring	147	6 227	14,1
Fondanknutna placeringsavtal	7 836	124 561	11,0
Sparande	4 855	73 040	12,8
Individuella pensionsavtal	1 779	43 592	8,0
Gruppensionsavtal	104	5 342	10,7
Kapitaliseringsavtal	1 098	2 587	7,9
Icke-fondanknutna avtal	5 560	481 647	9,4
Försäkringsavtal diskonterade med beräkningsränta	5 299	481 643	9,6
Livförsäkring/Sparande	1 194	43 354	9,1
Garanterad räntesats 4,5 %	34	382	8,2
Garanterad räntesats 3,5 %	317	5 414	11,8
Garanterad räntesats 2,5 %	106	5 198	9,0
Garanterad räntesats 1,5 %	1	87	13,2
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	735	32 273	7,4
Individuell pensionsförsäkring	2 663	60 010	8,4
Garanterad räntesats 4,5 %	232	5 750	5,6
Garanterad räntesats 3,5 %	427	15 872	7,8
Garanterad räntesats 2,5 %	244	18 069	14,6
Garanterad räntesats 1,5 %	1	83	13,3
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	1 759	20 236	7,9
Gruppensionsförsäkring	1 355	36 392	12,4
Förmånsbestämd 3,5 %	842	21 022	12,0
Förmånsbestämd 2,5 %	86	2 334	13,6
Förmånsbestämd 1,5 %	266	7 183	16,7
Förmånsbestämd 0,5 %	88	2 194	11,6
Avgiftsbestämd 3,5 %	7	67	12,8
Avgiftsbestämd 2,5 %	58	3 249	13,4
Avgiftsbestämd 1,5 %	7	285	14,1
Avgiftsbestämd 0,5 %	0	58	17,8
Individuella risklivförsäkringar	84	337 692	4,1
Grupplivförsäkringar	3	4 195	1,5
Icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterade med beräkningsränt	1	4	6,1
Kapitaliseringsavtal	1	4	6,1
Garanterad räntesats 2,5 %	1	3	4,5
Garanterad räntesats 1,5 %	1	1	8,7
Effekt av diskontering med marknadsränta	145		
Övriga poster i försäkringsskulden	115		
Totalt	18 686	799 373	10,5

Livförsäkringsrörelsens försäkrings- och placeringsavtalsbestånd 31.12.2020

	Ansvar 2020, mn €	Försäkrade eller avtal, st.	Duration (framtida längd) år i medeltal
Fondanknutna avtal	11 282	320 628	10,1
Fondanknutna försäkringsavtal	4 796	200 520	10,0
Livförsäkring/Sparande	3 156	79 891	9,8
Individuell pensionsförsäkring	1 511	114 364	10,1
Gruppensionsförsäkring	129	6 265	13,8
Fondanknutna placeringsavtal	6 486	120 108	10,1
Sparande	3 988	68 165	11,6
Individuella pensionsavtal	1 576	45 165	7,2
Gruppensionsavtal	77	4 521	13,6
Kapitaliseringsavtal	845	2 257	7,5
Icke-fondanknutna avtal	6 088	498 508	9,8
Försäkringsavtal diskonterade med beräkningsränta	5 763	498 504	10,0
Livförsäkring/Sparande	1 306	49 301	9,7
Garanterad räntesats 4,5 %	41	428	9,2
Garanterad räntesats 3,5 %	341	6 392	12,1
Garanterad räntesats 2,5 %	118	6 216	9,3
Garanterad räntesats 1,5 %	1	101	12,4
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	804	36 164	8,3
Individuell pensionsförsäkring	2 967	64 876	8,7
Garanterad räntesats 4,5 %	252	6 189	5,9
Garanterad räntesats 3,5 %	442	17 004	8,2
Garanterad räntesats 2,5 %	248	19 313	14,2
Garanterad räntesats 1,5 %	1	86	10,8
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	2 025	22 284	8,4
Gruppensionsförsäkring	1 388	37 398	13,0
Förmånsbestämd 3,5 %	893	22 828	12,6
Förmånsbestämd 2,5 %	91	2 517	14,4
Förmånsbestämd 1,5 %	246	6 776	17,9
Förmånsbestämd 0,5 %	87	1 664	12,4
Avgiftsbestämd 3,5 %	7	68	14,7
Avgiftsbestämd 2,5 %	56	3 209	14,2
Avgiftsbestämd 1,5 %	7	289	13,2
Avgiftsbestämd 0,5 %	0	47	19,4
Individuella risklivförsäkringar	98	342 592	4,3
Grupplivförsäkringar	4	4 337	1,6
Icke-fondanknutna placeringsavtal diskonterade med beräkningsränt	2	4	6,4
Kapitaliseringsavtal	2	4	6,4
Garanterad räntesats 2,5 %	1	3	2,2
Garanterad räntesats 1,5 %	0	1	9,6
Effekt av diskontering med marknadsränta	253		
Övriga poster i försäkringsskulden	70		
Totalt	17 370	819 136	10,0

Livförsäkringsskuldernas känslighet för förändringar i beräkningsantagandena

Eftersom många försäkringar av spar- och placeringstyp har sålts som mycket långvariga avtal, avslutar försäkringstagarna sina avtal på basis av behov genom återköp före slutdagen enligt avtalet. Därför är antalet återköp stort. Bolaget beaktar bortfallet av framtida över- eller underskott på grund av detta vid beräkningen av livförsäkringens solvensställning.

Eftersom många försäkringar av spar- och placeringstyp har sålts som mycket långvariga avtal, avslutar försäkringstagarna sina avtal på basis av behov genom återköp före slutdagen enligt avtalet. Därför är antalet återköp stort. Bolaget beaktar bortfallet av framtida över- eller underskott på grund av detta vid beräkningen av livförsäkringens solvensställning.

Pensionsutbetalningarnas början senareläggs i individuella pensioner. Då försäkringen har tecknats har försäkringstagaren ofta inte haft någon realistisk uppfattning om den faktiska tidpunkten för sin pensionering. Å andra sidan har den skattemässiga behandlingen av individuella pensionsförsäkringar under de gångna decennierna i flera omgångar ändrats så att möjligheten att gå i pension med hjälp av en försäkring har skjutits upp till högre ålder.

lakttagelserna gällande dödlighetsintensiteten utvisar att de förväntade livslängderna i beräkningsgrunderna är för låga. I de individuella pensionsförsäkringarna kompenseras riskerna i dödsfalls- och livsfallsskydden varandra i så hög grad att inget behov av en dödlighetskomplettering föreligger trots ökningen i den förväntade livslängden. I gruppens pensionsförsäkringarna är däremot risken i livsfallsdelen större än i dödsfallsdelen, varför det fanns skäl att komplettera försäkringsskulden. Om dödlighetsantagandet ändras så att de försäkrades förväntade livslängd ökar med i snitt 1 år, ökar försäkringsskulden 28 miljoner euro (27).

I spar- och fondförsäkringarna kompenseras riskerna i dödsfalls- och livsfallsskydden varandra så gott som helt, varför inget skäl att göra en dödlighetskomplettering har förelegat.

Då avsättningarna för försäkringsavtal bildats har bolaget iakttagit de nationella redovisningsbestämmelserna med undantag av att bolaget har fört diskonteringsräntan närmare den aktuella räntan. På bolagets risk finns besparingar i försäkringsavtal där den garanterade räntesatsen är 0,5–4,5 %. För avtal med en beräkningsränta på 4,5 % har försäkringsskulden bestående kompletterats genom att diskonteringsräntan för försäkringsskulden är beräkningsräntan 3,5 % (exkl. de försäkringsbesparingar som överförts från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi och som hör till de balansräkningar som separerats från OP-Livförsäkrings övriga balansräkning. Dessutom har försäkringsskulden för alla avtal med garanterad räntesats kompletterats med en kortfristig räntekomplettering till och med 31.12.2022 och intäkterna från försäljningen av ränteplaceringar som skyddat försäkringsskulden har reserverats som räntekomplettering av försäkringsskulden för placeringarnas återstående löptid. Efter räntekompletteringarna är diskonteringsräntan för bolagets bestånd med beräkningsränta 0 % till och med 31.12.2022, för följande 10 år 2,5 % och sedan 3,1 %. En del av ränterisken mellan marknads- och diskonteringsräntan är skyddade med ränteplaceringar. Eftersom förmånen från ränteplaceringar används för de förmåner som garanterats i försäkrings- och kapitaliseringsavtal, läggs avsättningarna för dem till värdet av det nationella bokslutet enligt värdet av ränteplaceringarna 145 miljoner euro (253).

I det nationella bokslutet ökar en minskning av diskonteringsräntan med 0,1 procentenheter försäkringsskulden med 24 miljoner euro (25).

OP-Livförsäkrings Ab mottog 31.12.2015 genom en beståndsoverlåtelse försäkringsskuld från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. Av de sparförsäkringar som då överfördes bildades en balansräkning som separerats från bolagets övriga balansräkning. Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomis individuella pensionsförsäkringsbestånd sammanslogs 30.9.2016 med OP Livförsäkrings Ab. Också av det här beståndet har bildats en balansräkning som är separerad från bolagets övriga balansräkning. Den separata balansräkningen har sin egen vinstutdelningspolicy som har bestämts i planen för beståndsoverlåtelsen. I de separata balansräkningarna ingår också avsättningar för framtida tilläggförmåner, som bildar buffertar för marknads- och kundbeteenderiskerna i de separata balansräkningarna.

Skulden för fondanknutna försäkringsavtal värderas till marknadsvärdet för de tillgångar som anslutits till avtalen vid bokslutstidpunkten.

Det finns tre typer av placeringsavtal: OP-Livförsäkrings placeringsavtal består av kapitaliseringsavtal sådana fondanknutna placeringsavtal där dödsfallsskyddet motsvarar försäkringsskulden samt pensionsavtal där dödsfallsskyddet ungefärligt motsvarar försäkringsskulden på så sätt att ingen betydande försäkringsrisk uppkommer. En del kapitaliseringsavtal har rätt till en av prövning beroende tilläggförmån och de har värderats i enlighet med försäkringsavtalsstandarderna. En del placeringsavtal har inte den här rätten och de samt de övriga placeringsavtalen har därför värderats till verkligt värde via resultaträkningen i enlighet med standarderna IAS 39.

Not 65. Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal

31.12.2021, mn €	Duration						
	2022-2023	2024-2025	2026-2030	2031-2035	2036-2040	2041-2045	2046-
Fondanknutna avtal	-1 651	-1 688	-3 402	-2 228	-1 609	-1 073	-1 204
Försäkringsavtal	-578	-653	-1 348	-828	-538	-351	-467
Livförsäkring/Sparande	-471	-469	-915	-548	-366	-241	-349
Individuell pensionsförsäkring	-97	-166	-387	-249	-150	-96	-85
Gruppensionsförsäkring	-10	-18	-45	-31	-22	-14	-32
Placeringsavtal	-1 073	-1 035	-2 055	-1 400	-1 070	-722	-738
Sparande	-548	-499	-1 127	-922	-695	-637	-659
Individuella pensionsavtal	-288	-343	-565	-279	-143	-69	-62
Gruppensionsavtal	-10	-13	-34	-26	-17	-9	-6
Kapitaliseringsavtal	-226	-179	-329	-172	-215	-7	-11
Icke-fondanknutna avtal	-927	-870	-1 650	-865	-484	-303	-453
Försäkringsavtal	-823	-828	-1 608	-850	-481	-301	-449
Livförsäkring/Sparande	-181	-168	-384	-252	-93	-56	-68
Garanterad räntesats 4,5 %	-7	-5	-15	-11	-3	-2	-1
Garanterad räntesats 3,5 %	-54	-45	-108	-77	-51	-36	-53
Garanterad räntesats 2,5 %	-27	-20	-31	-16	-10	-7	-10
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	-94	-98	-230	-149	-29	-12	-3
Individuell pensionsförsäkring	-443	-486	-868	-337	-197	-111	-171
Garanterad räntesats 4,5 %	-38	-69	-127	-22	-4	-1	0
Garanterad räntesats 3,5 %	-50	-109	-197	-72	-33	-17	-14
Garanterad räntesats 2,5 %	-20	-18	-87	-33	-52	-30	-77
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	-335	-289	-456	-209	-108	-63	-80
Gruppensionsförsäkring	-179	-164	-344	-257	-191	-134	-210
Förmånsbestämd 3,5 %	-143	-128	-262	-196	-145	-101	-143
Förmånsbestämd 2,5 %	-12	-10	-21	-16	-14	-11	-19
Förmånsbestämd 1,5 %	-5	-5	-12	-11	-9	-8	-19
Förmånsbestämd 0,5 %	-11	-10	-19	-13	-9	-6	-10
Avgiftsbestämd 3,5 %	-1	-2	-4	-1	-1	-1	-2
Avgiftsbestämd 2,5 %	-5	-8	-25	-19	-11	-6	-14
Avgiftsbestämd 1,5 %	-1	-1	-2	-2	-2	-1	-2
Avgiftsbestämd 0,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Individuella risklivförsäkringar	-16	-11	-13	-3	0	0	0
Grupplivförsäkringar	-3	0	0				
Placeringsavtal	0	0	-1	0			
Kapitaliseringsavtal	0	0	-1	0			
Garanterad räntesats 2,5 %	0	0	-1				
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0			
Räntekomplettering	-103	-42	-41	-15	-3	-2	-5
Totalt	-2 577	-2 558	-5 053	-3 094	-2 093	-1 376	-1 657

31.12.2020, mn. €	Duration						
	2021-2022	2023-2024	2025-2029	2030-2034	2035-2039	2040-2044	2045-
Fondanknutna avtal	-1 658	-1 560	-2 970	-1 779	-1 138	-680	-754
Försäkringsavtal	-645	-621	-1 244	-703	-417	-254	-314
Livförsäkring/Sparande	-518	-451	-856	-461	-277	-174	-228
Individuell pensionsförsäkring	-115	-153	-349	-217	-124	-70	-61
Gruppensförsäkring	-12	-17	-40	-26	-16	-11	-25
Placeringsavtal	-1 013	-940	-1 726	-1 076	-722	-426	-440
Sparande	-521	-472	-971	-710	-488	-375	-394
Individuella pensionsavtal	-293	-316	-500	-214	-91	-39	-32
Gruppensavtal	-9	-10	-24	-18	-11	-6	-14
Kapitaliseringsavtal	-190	-141	-231	-134	-132	-6	
Icke-fondanknutna avtal	-992	-940	-1 756	-987	-511	-317	-472
Försäkringsavtal	-875	-881	-1 687	-964	-509	-317	-467
Livförsäkring/Sparande	-195	-171	-396	-286	-119	-61	-76
Garanterad räntesats 4,5 %	-6	-6	-15	-12	-3	-2	-2
Garanterad räntesats 3,5 %	-67	-47	-110	-81	-54	-37	-56
Garanterad räntesats 2,5 %	-29	-24	-36	-17	-10	-7	-11
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 1)	-92	-93	-235	-176	-52	-14	-8
Individuell pensionsförsäkring	-476	-529	-926	-412	-192	-116	-175
Garanterad räntesats 4,5 %	-37	-71	-135	-25	-6	-1	0
Garanterad räntesats 3,5 %	-56	-106	-197	-81	-34	-18	-14
Garanterad räntesats 2,5 %	-20	-30	-79	-60	-28	-26	-68
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Garanterad räntesats 4,5 % (Separat balansräkning 2)	-363	-322	-516	-245	-124	-71	-91
Gruppensförsäkring	-179	-167	-347	-263	-197	-140	-216
Förmånsbestämd 3,5 %	-147	-134	-275	-205	-153	-108	-153
Förmånsbestämd 2,5 %	-13	-11	-21	-16	-14	-11	-21
Förmånsbestämd 1,5 %	-5	-4	-11	-10	-9	-8	-19
Förmånsbestämd 0,5 %	-7	-6	-13	-10	-7	-5	-7
Avgiftsbestämd 3,5 %	-1	-1	-3	-2	-1	-1	-3
Avgiftsbestämd 2,5 %	-5	-9	-21	-18	-12	-7	-13
Avgiftsbestämd 1,5 %	-1	-2	-2	-1	-1	0	-2
Avgiftsbestämd 0,5 %	0	0	0	0	0	0	0
Individuella risklivförsäkringar	-21	-14	-17	-4	0	0	0
Grupplivförsäkringar	-5	-1	0				
Placeringsavtal	0	0	0	0			
Kapitaliseringsavtal	0	0	0	0			
Garanterad räntesats 2,5 %	0	0					
Garanterad räntesats 1,5 %	0	0	0	0			
Räntekomplettering	-117	-59	-69	-22	-2	0	-4
Totalt	-2 650	-2 501	-4 726	-2 766	-1 649	-997	-1 226

Not 66. Lönsamhet hos livförsäkringens affärsverksamhet

Mn €	31.12.2021			31.12.2020		
	Riskintäkt	Skade- kostnader	Skadekvot	Riskintäkt	Skade- kostnader	Skadekvot
Livförsäkring	448	425	95 %	426	404	95 %
Risklivförsäkring	37	18	50 %	36	18	49 %
Försäkringssparande	411	407	99 %	390	387	99 %
Pensionsförsäkring	55	52	95 %	41	41	101 %
Förmånsbestämd	26	21	80 %	22	22	100 %
Avgiftsbestämd	29	31	108 %	19	20	102 %
OP-Livförsäkring	503	477	95 %	467	446	95 %

Skadekostnaden för den förmånsbestämda gruppensionen omfattar 2021 en dödlighetskomplettering på 0,9 miljoner euro och 0,6 miljon euro 2020.

Not 67. Fördelningen av livförsäkringens placeringar

	31.12.2021		31.12.2020	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Allokeringfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	748	21 %	493	14 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	743	20 %	490	14 %
Derivat***	5	0 %	3	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	2 126	58 %	2 414	67 %
Stater	256	7 %	447	12 %
Inflationslänkade obligationslån		0 %	9	0 %
Investment Grade	1 586	43 %	1 497	42 %
Tillväxtmarknader och High Yield	121	3 %	191	5 %
Strukturerade placeringar****	163	4 %	270	7 %
Aktier totalt	546	15 %	471	13 %
Finland	91	2 %	86	2 %
Utvecklade marknader	283	8 %	214	6 %
Tillväxtmarknaderna	98	3 %	101	3 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	3	0 %	3	0 %
Kapitalinvesteringar	70	2 %	67	2 %
Alternativa placeringar totalt	40	1 %	40	1 %
Hedgefonder	40	1 %	40	1 %
Fastighetsinvesteringar totalt	186	5 %	185	5 %
Direkta fastigheter	23	1 %	50	1 %
Indirekta fastighetsplaceringar	163	4 %	135	4 %
Totalt	3 646	100 %	3 602	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Not 68. Fördelning av placeringar i SBR 1

Av det individuella livförsäkringsbestånd som överförts från Suomi-bolaget 2015 (SBR 1) bildades i samband med beståndsövertåtelsen en separat balansräkning (SBR 1) med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

	31.12.2021		31.12.2020	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Allokeringsfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	43	6 %	42	5 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	43	6 %	41	5 %
Derivat***	0	0 %	1	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	641	87 %	708	89 %
Stater	200	27 %	213	27 %
Inflationslänkade obligationslån		0 %	2	0 %
Investment Grade	388	52 %	418	52 %
Tillväxtmarknader och High Yield	23	3 %	25	3 %
Strukturerade placeringar****	30	4 %	50	6 %
Aktier totalt	38	5 %	32	4 %
Utvecklade marknader	26	4 %	19	2 %
Tillväxtmarknaderna	1	0 %	1	0 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0	0 %	0	0 %
Kapitalinvesteringar	10	1 %	12	1 %
Fastighetsinvesteringar totalt	18	2 %	18	2 %
Direkta fastigheter	8	1 %	8	1 %
Indirekta fastighetsplaceringar	10	1 %	10	1 %
Totalt	740	100 %	800	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 18 miljoner euro (6). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Not 69. Fördelning av placeringar i SBR 2

Av det individuella livförsäkringsbestånd som överförts från Suomi-bolaget 2015 (SBR 2) bildades i samband med beståndsoverlåtelsen en separat balansräkning (SBR 2) med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

	31.12.2021		31.12.2020	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Allokeringfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	65	4 %	100	5 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	65	4 %	98	5 %
Derivat***	0	0 %	2	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	1 585	89 %	1 780	88 %
Stater	612	35 %	641	32 %
Inflationslänkade obligationslån		0 %	5	0 %
Investment Grade	826	47 %	930	46 %
Tillväxtmarknader och High Yield		0 %	5	0 %
Strukturerade placeringar****	147	8 %	200	10 %
Aktier totalt	80	5 %	80	4 %
Utvecklade marknader	50	3 %	47	2 %
Tillväxtmarknaderna	1	0 %	3	0 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0	0 %	0	0 %
Kapitalinvesteringar	29	2 %	31	2 %
Fastighetsinvesteringar totalt	42	2 %	53	3 %
Direkta fastigheter	19	1 %	30	1 %
Indirekta fastighetsplaceringar	23	1 %	22	1 %
Totalt	1 772	100 %	2 013	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 40 miljoner euro (15). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Not 70. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringsrisker

Livförsäkring	Bestånd enl. verkligt värde, mn € 31.12.2021	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2021	31.12.2020
Obligationslån och räntefonder*	2 874	Ränta	1 %-enhet	83	84
Aktier**	513	Marknadsvärde	10 procent	95	79
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	73	Marknadsvärde	10 procent	15	14
Råvaror		Marknadsvärde	10 procent		
Fastigheter	186	Marknadsvärde	10 procent	19	18
Valuta	72	Marknadsvärde	10 procent	35	30
Kreditrisikopremie***	2 874	Kreditriskmarginal	0,1 %-enhet	31	32
Derivat	5	Volatilitet	10 %-enheter	1	0

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrevslån och räntederivat.

** Inkluderar hedgefonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Not 71. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna

Separat balansräkning för det individuella livförsäkringsbeståndet (separat balansräkning 1)	Bestånd enl. verkligt värde, mn € 31.12.2021	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2021	31.12.2020
Obligationsslån och räntefonder*	684	Ränta	1 %-enhet	32	35
Aktier**	28	Marknadsvärde	10 procent	6	4
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	10	Marknadsvärde	10 procent	2	2
Fastigheter	18	Marknadsvärde	10 procent	2	2
Valuta	23	Marknadsvärde	10 procent	5	4
Kreditriskpremie***	684	Kreditriskmarginal	0,1 %-enhet	6	9
Derivat	0	Volatilitet	10 %-enheter	0	0

Buffertar för placerings- och kundbeteenderiskerna i SBR 1-beståndet har byggts upp med avsättningarna för framtida tilläggsförmåner. Buffertarna räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden, varefter OP Gruppen bär alla riskerna för beståndet. De förändringar i placeringsintäkterna som överstiger bufferten påverkar OP Gruppens eget kapital. Bufferten för SBR 1 är 98 miljoner euro (90).

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrevslån och räntederivat.

** Inkluderar hedgefonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Not 72. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna

Separat balansräkning för det individuella livförsäkringsbeståndet (separat balansräkning 2)	Bestånd enl. verkligt värde, mn € 31.12.2021	Riskparameter	Förändring	Inverkan på eget kapital, mn €	
				31.12.2021	31.12.2020
Obligationsslån och räntefonder*	1 650	Ränta	1 %-enhet	79	88
Aktier**	51	Marknadsvärde	10 procent	10	10
Kapitalinvesteringar och onoterade aktier	29	Marknadsvärde	10 procent	6	6
Råvaror		Marknadsvärde	10 procent		
Fastigheter	42	Marknadsvärde	10 procent	4	5
Valuta	65	Marknadsvärde	10 procent	10	10
Kreditriskpremie***	1 650	Kreditriskmarginal	0,1 %-enhet	13	22
Derivat	0	Volatilitet	10 %-enheter	0	0

Buffertar för placerings- och kundbeteenderiskerna i SBR 2-beståndet har byggts upp med avsättningarna för framtida tilläggsförmåner. Buffertarna räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden, varefter OP Gruppen bär alla riskerna för beståndet. De förändringar i placeringsintäkterna som överstiger bufferten påverkar OP Gruppens eget kapital. Bufferten för SBR 2 är 201 miljoner euro (200).

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar, konvertibla skuldebrevslån och räntederivat.

** Inkluderar hedgefonder och aktiederivat.

*** Inkluderar obligationslån och konvertibla skuldebrev samt penningmarknadsplaceringar inkl. obligationslån och räntederivat emitterade av utvecklade stater.

Not 73. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €*	31.12.2021	31.12.2020
0-1 år	988	1 061
>1-3 år	498	512
>3-5 år	547	496
>5-7 år	355	414
>7-10 år	236	246
>10 år	95	127
Totalt	2 719	2 856
Modifierad duration	3,0	3,2
Medelränta, %	0,9	1,0

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2021*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	10	13	3	40	62	32	159	5,9 %
Aa1-Aa3	768	40	28	12	5	9	862	31,7 %
A1-A3	97	97	149	71	68	23	505	18,6 %
Baa1-Baa3	92	307	316	189	88	24	1 016	37,3 %
Ba1 eller lägre	14	21	18	6	6	4	69	2,5 %
Intern rating	8	21	33	37	6	2	108	4,0 %
Totalt	998	498	547	355	236	95	2 719	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2020*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	133	49	32	39	84	35	372	13,0 %
Aa1-Aa3	647	59	47	20	9	11	793	27,8 %
A1-A3	67	139	89	106	63	36	499	17,5 %
Baa1-Baa3	96	225	261	217	81	31	910	31,9 %
Ba1 eller lägre	13	25	21	14	9	9	91	3,2 %
Intern rating	105	15	46	18	0	6	190	6,7 %
Totalt	1 061	512	496	414	246	127	2 856	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för livförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A2.

Den genomsnittliga återstående löptiden för livförsäkringens ränteportfölj är 3,0 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 74. SBR 1-ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €*	31.12.2021	31.12.2020
0-1 år	75	88
>1-3 år	139	136
>3-5 år	190	145
>5-7 år	105	180
>7-10 år	95	105
>10 år	46	68
Totalt	650	722
Modifierad duration	5,0	5,5
Medelränta, %	0,6	0,9

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2021*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	0	36	52	27	38	18	170	26,2 %
Aa1-Aa3	44	26	17	8	4	19	119	18,3 %
A1-A3	9	17	36	16	17	5	101	15,5 %
Baa1-Baa3	16	44	68	37	28	4	196	30,2 %
Ba1 eller lägre	5	7	5	1	0	0	20	3,0 %
Intern rating	1	8	11	16	7	0	43	6,7 %
Totalt	75	139	190	105	95	46	650	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2020*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa		18	38	48	59	25	188	26,1 %
Aa1-Aa3	48	33	13	19	0	19	130	18,0 %
A1-A3	1	18	24	39	16	10	107	14,8 %
Baa1-Baa3	13	48	58	58	24	15	215	29,7 %
Ba1 eller lägre	4	8	5	4	1	0	22	3,1 %
Intern rating	23	11	7	14	5		60	8,3 %
Totalt	88	136	145	180	105	68	722	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för SBR 1-ränteportföljen är enligt Moody's rating A2.

Den genomsnittliga återstående löptiden för SBR 1-ränteportföljen är 5,0 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 75. SBR 2-ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €* 31.12.2021 31.12.2020		
0-1 år	85	157
>1-3 år	412	313
>3-5 år	388	444
>5-7 år	251	347
>7-10 år	194	217
>10 år	159	226
Totalt	1 488	1 704
Modifierad duration	5,5	5,8
Medelränta, %	0,5	1,8

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2021*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	3	137	121	81	78	59	479	32,2 %
Aa1-Aa3	47	65	40	19	39	86	297	20,0 %
A1-A3	19	73	54	63	16	5	230	15,5 %
Baa1-Baa3	16	123	156	60	51	8	414	27,8 %
Intern rating		13	16	28	10	1	68	4,6 %
Totalt	85	412	388	251	194	159	1 488	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2020*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa		88	180	56	135	78	537	31,5 %
Aa1-Aa3	105	66	50	35	14	103	373	21,9 %
A1-A3	5	52	76	79	22	9	244	14,3 %
Baa1-Baa3	23	89	118	154	43	36	463	27,2 %
Intern rating	25	17	20	23	3	0	87	5,1 %
Totalt	157	313	444	347	217	226	1 704	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för SBR 2-ränteportföljen är enligt Moody's rating A1.

Den genomsnittliga återstående löptiden för SBR 2-ränteportföljen är 5,5 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 76. Livförsäkringens placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2021	31.12.2020
USD	57	27
SEK	1	0
GBP	9	1
Övriga	6	39
Totalt*	72	67

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 2,0 % av placeringsbeståndet (1,9 %).

Not 77. SBR 1-placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2021	31.12.2020
USD	18	13
SEK	0	
JPY		0
GBP	0	0
Övriga	5	4
Totalt*	23	17

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 3,2 % av placeringsbeståndet (2,2 %).

Not 78. SBR 2-placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2021	31.12.2020
USD	50	49
SEK	0	0
GBP	0	0
Övriga	15	18
Totalt*	65	66

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 3,7 % av placeringsbeståndet (3,3 %).

Not 79. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2021	31.12.2020
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	159	372
Aa1-Aa3	862	793
A1-A3	505	499
Baa1-Baa3	1 016	910
Ba1 eller lägre	69	91
Intern rating	108	190
Totalt	2 719	2 856

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 80. SBR 1-placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2021	31.12.2020
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	170	188
Aa1-Aa3	119	130
A1-A3	101	107
Baa1-Baa3	196	215
Ba1 eller lägre	20	22
Intern rating	43	60
Totalt	650	722

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 81. SBR 2-placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2021	31.12.2020
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	479	537
Aa1-Aa3	297	373
A1-A3	230	244
Baa1-Baa3	414	463
Intern rating	68	87
Totalt	1 488	1 704

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 82. SBR 1-placeringars kreditrisk

	31.12.2021		31.12.2020		Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisken	
	Verkligt värde, mn €	Kreditderivat nominellt värde, mn €	Verkligt värde*, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Placeringar, förändring *****	Kreditderivat, förändring *****
Exponeringar för kreditrisker						
Penningmarknaden totalt	43		42			
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	43		41			
Derivat***	0		1			
Obligationsslån och räntefonder totalt	641		708		9	0
Stater	200		213		2	
Inflationslänkade obligationslån			2		0	
Investment Grade	388		418		6	0
Tillväxtmarknader och High Yield	23		25		0	
Strukturerade placeringar****	30		50			
Totalt	684		750		9	0

Inkluderar inte penningmarknadsplaceringar, placeringar i konvertibla skuldebrevslån.

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

***** Löpande avkastning som dragits av från den totala avkastningen från likvida ränteplasseringar exkl. Penningmarknad och avkastningen på ränterörelsen i relation till EUR-swap-kurvan.

***** Total avkastning med direkta kreditriskderivat. Metoden lämpar sig inte för strukturerade placeringar.

Not 83. SBR 2-placerings kreditrisk

	31.12.2021		31.12.2020		Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisken	
	Verkligt värde, mn €	Kreditderivat nominellt värde, mn €	Verkligt värde*, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Placeringar, förändring *****	Kreditderivat, förändring *****
Exponeringar för kreditrisker						
Penningmarknaden totalt	65		100			
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	65		98			
Derivat***	0		2			
Obligationslån och räntefonder totalt	1 585		1 780		22	0
Stater	612		641		6	
Inflationslänkade obligationslån			5		0	
Investment Grade	826		930		15	0
Tillväxtmarknader och High Yield			5		0	
Strukturerade placeringar****	147		200			
Totalt	1 650		1 881		22	0

Inkluderar inte penningmarknadsplaceringar, placeringar i konvertibla skuldebrevslån.

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

***** Löpande avkastning som dragits av från den totala avkastningen från likvida räntepaceringar exkl. Penningmarknad och avkastningen på ränterörelsen i relation till EUR-swap-kurvan.

***** Total avkastning med direkta kreditriskderivat. Metoden lämpar sig inte för strukturerade placeringar.

Övriga noter

Not 84. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter

OP Gruppens struktur

I bilden invid beskrivs OP Gruppens struktur. Medlemsandelsbankerna bildar gruppens redovisningstekniska moderföretag. I OP Gruppen konsolideras utöver medlemsandelsbankerna också medlemsandelsbankernas viktigaste dotterbolag samt centralinstitutet OP Andelslag, dess dotterföretag, intresseföretag och olika samarbetsarrangemang.

OP Gruppens affärsrörelsestruktur

Förändringar i dotterföretag och strukturerade företag under räkenskapsperioden

OP Asset Management Execution Services Oy har genom en dotterbolagsfusion fusionerats med OP Kapitalförvaltning Ab 30.4.2021.

OP Andelslag har sålt hela aktiestocken i sitt dotterföretag Checkout Finland Ab till Paytrail Oy. Företagsaffären genomfördes 30.4.2021.

OP-Kortbolaget Abp:s firma har ändrats till OP Detaljkunder Abp 1.6.2021.

OP Företagsbanken Abp:s dotterföretag i Baltikum OP Finance AS (Estland), OP Finance SIA (Lettland) och AB OP Finance (Litauen) har fusionerats med sitt moderföretag OP Företagsbanken Abp genom en gränsöverskridande dotterföretagsfusion 31.10.2021.

OP-Tjänster Ab har genom en dotterföretagsfusion fusionerats med OP Andelslag 30.11.2021.

OP Företagsbanken Abp har delats partiellt 29.11.2021 så att aktierna i dotterbolaget Pohjola Försäkring Ab, som bedriver OP Företagsbanken Abp:s skadeförsäkringsrörelse, har överförts till OP Andelslags direkta ägo. Delningen genomfördes tekniskt så att OP Företagsbanken Abp delades partiellt 29.11.2021 och en del övergick till OP Andelslags helägda hjälpbolag OP Vakuutus Holding Oy som 30.11.2021 fusionerades med OP Andelslag genom en dotterföretagsfusion.

Pohjola Försäkring Ab har sålt hela aktiestocken i Pohjola Sjukhus Ab till Pihlajalinna Terveys Oy, som hör till Pihlajalinna-koncernen. Företagsaffären offentliggjordes 2.7.2021. Den nettoskuldfråa köpesumman är 31,8 miljoner euro. Konkurrens- och konsumentverket (KKV) har godkänt företagsaffären 14.1.2022. Pohjola Sjukhus har övergått i Pihlajalinnas ägo 1.2.2022.

OP Företagsbanken Abp har sålt hela aktiestocken i sitt dotterföretag OP Säilytys Oy till OP Andelslag 30.11.2021.

Betydande dotterföretag som har konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2021

OP Gruppens betydande dotterföretag är sådana bolag, vars verksamhet kräver verksamhetstillstånd och andra företag som har central betydelse med hänsyn till affärsrörelsen. Alla betydande dotterföretag som konsolideras i koncernen är helägda, dvs. för deras del finns inga betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Företag	Hemort	Innehav, %	Andel av röstetalet, %
OP Andelslag	Helsingfors	100,0	100,0
Helsingforsnejdens Andelsbank*	Helsingfors		
OP-Bostadslånebanken Abp	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Livförsäkrings Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP Detaljkunder Abp	Helsingfors	100,0	100,0
OP-Fondbolaget Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Pivo Wallet Oy	Helsingfors	100,0	100,0
OP Företagsbanken Abp	Helsingfors	100,0	100,0
OP Kiinteistösjoiitus Oy	Helsingfors	100,0	100,0
OP Kapitalförvaltning Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Pohjola Sjukhus Ab	Helsingfors	100,0	100,0
Pohjola Försäkring Ab	Helsingfors	100,0	100,0
OP Säilytys Oy	Helsingfors	100,0	100,0

* Helsingforsnejdens Andelsbank är ett andelslag. I dess fullmäktige har varje ledamot en röst. I fullmäktige ingår 20 ledamöter som utsetts av centralinstitutet och 10 ledamöter som utsetts av ägarkunderna.

I OP Gruppens bokslut konsolideras som dotterbolag dessutom 40 (43) OP Hem. OP Hem erbjuder förmedling av fastigheter och bostäder samt disponenttjänster och de är dotterbolag som ägs till 100%. Utöver OP Hem har konsoliderats 26 (21) andra dotterföretag.

Medlemsandelsbankerna i OP Gruppens tekniska moderbolag 2021

Bankens namn	Omslutning 31.12.2021, mn €	Kapital- täckning 31.12.2021, %	Verkställande direktör 31.12.2021
Alajärven Op	375	43,3	Jari Leivo
Ala-Satakunnan Op	310	56,7	Jari Katila
Alavieskan Op	92	36,2	Antero Alahautala
Alavuden Seudun Op	308	45,5	Jussi Ruuhela
Andelsbanken för Åland	634	23,4	Johnny Nordqvist
Andelsbanken Raseborg	525	31,0	Mats Enberg
Askolan Op	171	31,8	Kari Leskinen
Etälä-Hämeen Op	2127	48,0	Mika Helin
Etälä-Karjalan Op	2307	39,9	Petri Krohns
Etälä-Pirkanmaan Op	832	41,6	Juha Luomala
Etälä-Pohjanmaan Op	1636	27,2	Olli Tarkkanen
Euran Op	303	58,5	Timo Viitanen
Haapamäen Seudun Op	76	72,8	Hannu Petjoi
Hailuodon Op	59	47,8	Jani Isomaa
Humpvilan-Metsämaan Op	107	57,6	Jari Salokangas
Itä-Uudenmaan Op	1597	25,6	Mauri Molander
Janakkalan Op	506	57,5	Mikko Suutari
Jokilaaksojen Op	472	38,1	Juha Pajumaa
Jokioisten Op	153	40,0	Ville Aarnio
Joki-Pohjanmaan Op	448	28,3	Markku Niskala
Jämsän Seudun Op	423	72,4	Kari Mäkelä
Järvi-Hämeen Op	572	55,1	Teemu Sarhema
Kainuun Op	1044	42,8	Teuvo Perätalo
Kangasalan Seudun Op	603	37,6	Jyrki Turtiainen
Kangasniemen Op	226	60,9	Seppo Laurila
Kemin Seudun Op	492	43,7	Heikki Palosaari
Kerimäen Op	102	56,8	Sakari Kangas
Keski-Pohjanmaan Op	1607	29,8	Jyrki Rantala
Keski-Suomen Op	4090	34,8	Pasi Sorri
Kiteen Seudun Op	385	75,8	Jani Pakarinen
Koitin-Pertunmaan Op	92	78,3	Jorma Somero
Korpilahden Op	114	44,8	Tuomas Uppsala
Korsnäs Andelsbank	162	42,8	Jan-Erik Westerdahl
Kronoby Andelsbank	156	44,2	Kaj Nylund
Kuhmon Op	273	67,9	Martti Pulkkinen
Kuortaneen Op	85	37,9	Suvi-Katariina Kangastie
Kuusamon Op	325	37,6	Kari Kivelä
Kymenlaakson Op	2348	47,1	Juha Korhonen
Kärkölan Op	118	49,6	Mikael Hanhilahti
Laihian Op	136	42,1	Markku Jaatinen
Lapin Op	122	44,4	Juha Teerialho
Lehtimäen Op	85	24,4	Veli-Jussi Haapala
Lemin Op	108	32,2	Petteri Mattila
Limingan Op	158	27,4	Petteri Juusola
Liperin Op	284	38,7	Jukka Asikainen
Lounaismaan Op	2010	41,6	Jouni Hautala
Lounaisrannikon Op	865	28,7	Sami Peura
Lounais-Suomen Op	813	57,3	Leena Nikula
Luhangan Op	65	33,2	Tuomas Puttonen
Luopioisten Op	62	57,5	Sirpa Leppäkoski
Luumäen Op	130	64,2	Markku Niskanen
Länsi-Kymen Op	559	28,3	Saila Rosas
Länsi-Suomen Op	3752	42,9	Matti Kiuru
Maaningan Op	174	45,1	Ari Väänänen
Miehikkälän Op	92	68,7	Teemu Tuukkanen
Mouhijärven Op	106	41,1	Kirsi Soltin
Multian Op	99	65,9	Arto Laitinen
Mäntsälän Op	304	50,7	Mikko Purmonen
Nagu Andelsbank	103	25,3	Alice Björklöf

Nakkila-Luvian Op	299	40,7	Jussi Kuvaja
Niinijokivarren Op	89	91,8	Kaisa Markula
Nilakan Seudun Op	210	36,3	Eeva Karppinen
Orimattilan Op	353	58,0	Jukka Sipilä
Op Harjuseutu	161	35,0	Sanna Metsänranta
Op Kantrisal	133	46,1	Bo Hellén
Op Vakka-Auranmaa	1045	51,2	Lasse Vehviläinen
Oulun Op	4659	25,1	Keijo Posio
Outokummun Op	198	64,2	Ari Karhapää
Paltamon Op	89	39,6	Maarit Korpinen
Pedersörenejdens Andelsbank	617	27,5	Agneta Ström-Hakala
Peräseinäjoen Op	148	46,6	Juha Mäki
Petäjaveden Op	113	50,7	Jaakko Ylitalo
Pohjois-Hämeen Op	586	36,7	Pertti Pyykkö
Pohjois-Karjalan Op	2115	37,3	Jaana Reimasto-Heiskanen
Pohjois-Savon Op	3944	40,9	Seppo Pääkkö
Pohjolan Op	1909	28,5	Mikko Kokkonen
Polvijärven Op	182	68,1	Ari Noponen
Posion Op	145	66,9	Vesa Jurmu
Pudasjärven Op	274	51,1	Pertti Purola
Pukkilan Op	123	46,2	Simo Näveri
Pulkkilan Op	55	58,3	Marja Hyvärinen
Punkalaitumen Op	110	70,6	Petri Antila
Purmo Andelsbank	51	30,2	Tommy Olin
Päijät-Hämeen Op	2205	29,3	Mika Kivimäki
Raahentiennon Op	835	43,9	Ari Pohjola
Rantasalmen Op	162	49,8	Jaana Vänskä
Rautalammin Op	90	36,1	Esko-Pekka Markkanen
Riistaveden Op	167	25,7	Ismo Salmela
Rymättylän Op	100	46,2	Minnalliisa Vehkala
Rääkkylän Op	93	57,1	Heli Silvennoinen
Sallan Op	114	45,9	Jaakko Ovaskainen
Sastamalan Op	405	32,9	Janne Pohjolainen
Satakunnan Op	678	54,8	Olli Näsi
Satapirkan Op	400	35,0	Antti Suomijärvi
Savitaipaleen Op	142	64,1	Samppa Oksanen
Siikajoen Op	79	34,5	Petri Mattila
Siikalatvan Op	103	35,5	Jarmo Pistemaa
Suomenselän Op	1155	36,3	Timo Suhonen
Suur-Savon Op	2922	38,5	Jari Himanen
Taivalkosken Op	109	39,8	Piia Mourujärvi
Tampereen Seudun Op	5530	28,4	Jani Vilpponen
Tervolan Op	101	31,3	Jussi Kuittinen
Tervon Op	73	25,9	Jani Kääriäinen
Tornion Op	416	27,7	Terhi Luokkanen
Turun Seudun Op	4956	20,7	Petteri Rinne
Tuusniemen Op	175	30,8	Esa Simanainen
Tyrnävän Op	129	26,3	Antto Joutsiniemi
Utajärven Op	239	43,2	Terttu Hagelin
Uudenmaan Op	4230	34,0	Jussi Huttunen
Vaara-Karjalan Op	543	53,1	Raili Hyvönen
Vasa Andelsbank	1243	24,6	Ulf Nylund
Vehmersalmen Op	115	34,5	Petri Tyllinen
Vesannon Op	100	42,7	Katri Ollila
Vimpelin Op	104	59,0	Matti Mäkinen
Ylitornion Op	120	58,3	Laura Harju-Autti
Ylä-Kainuun Op	347	37,6	Eija Sipola
Yläneen Op	88	50,1	Heikki Eskola
Ylä-Pirkanmaan Op	534	34,7	Leena Selkee
Ylä-Savon Op	596	42,1	Mikko Paananen
Ypäjän Op	90	54,7	Kirsi-Marja Hiidensalo

Strukturerade företag som har konsoliderats i koncernbokslutet

OP Gruppen fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. I OP Gruppens bokslut konsolideras 2 (2) fastighetsfonder. Fonderna har klassificerats som strukturerade företag, eftersom OP Gruppens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Till de här fonderna anknyter också de innehav utan bestämmande inflytande som är mest betydelsefulla med hänsyn till gruppen.

I tabellen nedan redovisas de strukturerade företag som har ett betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Namn	Hemort	Huvudsaklig bransch	Innehav, % 2021	Innehav, % 2020	Innehav utan bestämmande inflytande, %
Real Estate Funds of Funds II Ky	Helsingfors	Fastighetsfond	27,8	27,8	72,3

Sammanfattning av finansiell information om dotterföretag med väsentliga innehav utan bestämmande inflytande

I tabellen nedan presenteras en sammanfattning med finansiell information om de dotterföretag som med hänsyn till OP Gruppen har ett väsentligt innehav utan bestämmande inflytande. Den finansiella informationen motsvarar de siffror som redovisas i dotterföretagens bokslut, i vilka gjorts justeringar av bl.a. verkligt värde för att siffrorna ska motsvara OP Gruppens redovisningsprinciper. Siffrorna anges före eliminering av interna affärstransaktioner.

Sammanfattning av balansräkningen

Mn €	Real Estate 2021	Fund of Funds II Ky 2020
Likvida medel	0	0
Placeringar	3	5
Övriga tillgångar	1	1
Tillgångar totalt	4	6
Övriga skulder	-1	-1
Skulder totalt	-1	-1
Nettotillgångar	5	7
Accumulerade innehav utan bestämmande inflytande	4	5

Sammanfattning av rapport över totalresultat

Omsättning	-1	-1
Vinst eller förlust från kvarvarande verksamheter efter skatt	0	0
Totalresultat	0	0
Totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	0	0
Vinstandelar betalda till innehav utan bestämmande inflytande	0	3

Sammanfattning av kassaflöden

Nettokassaflöde från affärsrörelsen	1	4
Nettokassaflöde för investeringar		
Nettokassaflöde för finansiering	-1	-4
Nettoförändring i likvida medel	0	0
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	0	0
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	0	0

Gemensamma verksamheter

I OP Gruppens bokslut konsolideras cirka 712 (797) fastighetsbolag som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter som motsvarar OP Gruppens innehav. Klassificeringen av gemensamma verksamheter har gjorts i enlighet med affärsrörelsens art även om OP Gruppen har bestämmande inflytande i en del av fastighetsbolagen. Aktierna i fastighetsbolagen berättigar till att besitta vissa lägenheter, av vilka en del är i OP Gruppens eget bruk. Varje delägare i ett ömsesidigt fastighetsbolag ansvarar för sin andel av bolagets lån. Av de här gemensamma verksamheterna utgör en del OP Gruppens kontorsnät i Finland och de ingår i balansräkningen i immateriella tillgångar i not 25. De övriga fastighetsbolagen är förvaltningsfastigheter och de ingår i not 21.

Sammanfattning av effekten på balansräkningen av konsolideringen av gemensamma verksamheter

Mn €	2021	2020
Rörelsefastigheter	88	230
Förvaltningsfastigheter	724	552
Tillgångar totalt	812	783
Skulder totalt	3	2

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2021

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Asunto Oy Oulun Kalevankulma	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Hämeenkivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koskikatu 9	Joensuu	Fastighetsinnehav och förvaltning	56,9
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
As Oy Lappeenrannan Mariankulma	Villmanstrand	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Kouvolan Karhut	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kuopion Isabella	Kuopio	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Oulun Kiilakivi	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Turun Joukahaisenkatu 9	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Frantseninkatu 13	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tusby	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2020

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Asunto Oy Oulun Kalevankulma	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Hämeenkivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koskikatu 9	Joensuu	Fastighetsinnehav och förvaltning	56,9
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Uusi Paino	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87,1
As Oy Lappeenrannan Mariankulma	Villmanstrand	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Puutarhurinkuja 2	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy STC Viikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	53,7
Kiinteistö Oy Kouvolan Karhut	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Kuopion Isabella	Kuopio	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Oulun Kiilakivi	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Turun Joukahaisenkatu 9	Åbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Helsingin Frantseninkatu 13	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0
Kiinteistö Oy Asiakkaankatu 3	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tusby	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100,0
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50,0

I koncernbokslutet har upptagits andelen av tillgångsposter under gemensamt bestämmande inflytande samt av de skulder som hänför sig till dem.

Andelar i icke konsoliderade strukturerade företag

OP-fonderna förvaltas av OP-Fondbolaget Ab som ingår i OP Gruppen. OP-Fondbolaget Ab anlitar OP Kapitalförvaltning Ab som portföljförvaltare för många av de fonder som bolaget förvaltar. Dessutom förvaltar OP Kiinteistösihtous Oy, som ingår i gruppen, flera fastighetsfonder. I de flesta fonder styr förvaltningsbolaget betydande funktioner genom att fatta placeringsbeslut i enlighet med fondens stadgar. OP Gruppens företag har inte sådana innehav i övriga av ovan nämnda företag förvaltade fonder som exponerar gruppen betydligt för objektets rörliga avkastning och som därmed medför en konsolideringskyldighet.

OP Gruppen får för icke konsoliderade fonder förvaltningsprovisionsintäkter som ingår bland provisionsintäkterna i resultaträkningen. Dessutom får OP Gruppen i egenskap av placerare intäkter från icke konsoliderade fonder som bokförts bland nettointäkter från placeringsverksamhet beroende på den balanspost som placeringarna har bokförts på i balansräkningen.

OP Gruppens placeringar i OP-fonder och i OP Kiinteistösihtous Oy:s fonder har redovisats i balansräkningen bland investeringstillgångar. OP Gruppens förlustrisk avgränsar sig till placeringens balansvärde. Placeringarna i fonder som förvaltas av OP Gruppen uppgick 31.12.2021 till sammanlagt 234 miljoner euro (192).

Not 85. Ländervisa uppgifter

OP Gruppen verkar huvudsakligen i Finland. OP Företagsbanken Abp har emellertid filialer som bedriver bankrörelse och finansiell verksamhet i Estland, Lettland och Litauen. OP Företagsbanken Abp:s styrelse godkände 10.2.2021 en fusionsplan, enligt vilken dotterföretagen i Baltikum OP Finance AS (Estland), OP Finance SIA (Lettland) och AB OP Finance (Litauen) fusioneras med sitt moderföretag OP Företagsbanken Abp 31.10.2021 genom en gränsoverskridande fusion.

2021

Namn		Hemort
OP Corporate Bank plc Estonian Branch	filial	Estland
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	filial	Lettland
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	filial	Litauen

Uppgifter om finansiell ställning 31.12.2021, mn €	Estland	Lettland	Litauen	Totalt
Den sammanlagda avkastningen av affärsverksamheten	16	19	21	56
Den sammanlagda vinsten eller förlusten före skatt	4	10	9	23
Den sammanlagda inkomstskatten under räkenskapsperioden	2	1	2	5
Antal anställda totalt i personarbetsår	38	35	43	115

2020

Namn		Hemort
OP Corporate Bank plc Estonian Branch	filial	Estland
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	filial	Lettland
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	filial	Litauen
OP Finance AS	dotterbolag	Estland
"OP Finance" SIA	dotterbolag	Lettland
UAB "OP Finance"	dotterbolag	Litauen

Uppgifter om finansiell ställning 31.12.2020, mn €	Estland	Lettland	Litauen	Totalt
Den sammanlagda avkastningen av affärsverksamheten	15	17	19	51
Den sammanlagda vinsten eller förlusten före skatt	9	10	13	32
Den sammanlagda inkomstskatten under räkenskapsperioden	1	1	2	3
Antal anställda totalt i personarbetsår	34	33	40	106

Not 86. Närståendetransaktioner

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, nyckelpersoner i ledande ställning och deras nära familjemedlemmar samt övriga närstående företag. Till nyckelpersonerna i ledande ställning i OP Gruppen räknas OP Gruppens chefsdirektör, OP Andelslags direktionsledamöter och direktörer som rapporterar direkt till chefsdirektören, OP Andelslags styrelseordförande, styrelseledamöter i styrelsen samt ledamöterna och i förvaltningsrådet. Till närstående till en nyckelperson i ledande ställning räknas också bolag, i vilka en nyckelperson i ledande ställning eller en nära familjemedlem till sådan har bestämmande inflytande. Övriga närstående företag är OP Gruppens personalfond och OP-Eläkesätiö.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Uppsägningstiden för OP Gruppens chefsdirektör, övriga ledamöter och ersättaren vid OP Andelslags direktion samt för arbetsgivaren är 6 månader. Då anställningen upphör i fall som separat bestäms i direktörsavtalet betalas utöver lön för uppsägningstid till chefsdirektören en summa som motsvarar penninglönen för högst 12 månader samt till övriga ledamöter och ersättaren en summa som motsvarar penninglönen för högst 6 månader.

Affärstransaktioner mellan OP Grupp och dotterföretag som hör till dess närstående har eliminerats vid koncernkonsolideringen, och de ingår inte i siffrorna i den här noten.

Närståendetransaktioner 2021

Tusen euro	Nyckelpersoner i ledande ställning		Övriga
	Intresseföretag		
Krediter	110 244	16 410	
Inlåning	6 554	8 022	32 118
Övriga skulder			280
Ränteintäkter	1 454	88	0
Räntekostnader		5	0
Premieintäkter		56	7 928
Provisionsintäkter	1	7	
Provisionskostnader		1	0
Nedskrivningar av krediter	6		
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden		5 763	
Närståendelnehav			
Antalet andelar, st.		219	

Närståendetransaktioner 2020

Tusen euro	Nyckelpersoner i ledande ställning		Övriga
	Intresseföretag		
Krediter	110	7 985	0
Övriga fordringar	0	0	1
Inlåning	4	8	27
Ränteintäkter	0	0	0
Räntekostnader	0	0	0
Premieintäkter		0	8
Provisionsintäkter	1	0	0
Provisionskostnader	0	0	0
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden	0	4	0
Närståendelnehav			
Antalet andelar, st.	0	80	0

Pensionsförbindelser för nyckelpersoner i ledande ställning

Centralinstitutet OP Andelslag har en styrelse som består av chefdirektören under dennas anställningstid och 9–13 övriga ledamöter som väljs av förvaltningsrådet. Styrelsen väljer årligen inom sig en ordförande och en vice ordförande, som inte kan vara chefdirektören. Chefdirektören är verkställande direktör för OP Andelslag.

Direktionen fungerar som centralinstitutets ledningsgrupp och chefdirektörens stöd vid ledningen av centralinstitutet och dess koncern, vid beredningen av strategiska riktlinjer, vid beredningen och verkställandet av betydande eller till sin karaktär principiella operativa ärenden samt vid säkerställandet av att den interna kontrollen fungerar. Till direktionen hör utöver chefdirektören direktörer som är underställda chefdirektören. Till direktionen hör för närvarande utöver chefdirektören sju övriga ledamöter. Till nyckelpersoner i ledande ställning räknas också tre direktörer som rapporterar direkt till chefdirektören.

Chefdirektörens pensionsålder är 65 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionsplaner. Chefdirektören omfattas av ett tilläggs pensions skydd från pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätiö. Den intjänade pensionen hos stiftelsen kan betalas ut också före pensionsåldern enligt stadgarna som s.k. fribrevspension, om anställningen hos OP Gruppen upphör. Kostnaderna för chefdirektörens tilläggs pensions försäkring i enlighet med IAS19 var 298 000 euro (230 000). Styrelseledamöternas arvoden omfattas av ArPL. För styrelseledamöterna har inte ingåtts några tilläggs pensions förbindelser.

Pensionsåldern för de direktionsledamöter som börjat före 2018 är 63 år. Pensionsåldern för de direktionsledamöter som börjat 2018 motsvarar den lägsta pensionsåldern enligt ArPL. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionsplaner. OP Gruppens pensionsplaner beskrivs närmare i not 34 i bokslutet.

Tusen euro	2021	2020
Pensionskostnader enligt ArPL-plan*		115
Avgiftsbestämda pensionskostnader enligt ArPL	1 519	1 197
IFRS-kostnad för frivilliga tilläggs pensioner	577	487
Pensionsåtagande för frivilliga tilläggs pensioner	13 124	11 600
Avgiftsbestämda tilläggs pensions kostnader	336	327

* För ArPL:s förmånsbestämda del har använts IFRS-kostnaden och som avgiftsbestämda del utjämningsdelen för ifrågavarande person med avdrag av arbetstagarens premieandel.

Not 87. Händelser efter bokslutsdagen

Pohjola Försäkring avstod från sjukhusverksamheten

Pohjola Försäkring Ab, som hör till OP Gruppen, har sålt hela aktiestocken i Pohjola Sjukhus Ab till Pihlajalinna Terveys Oy, som hör till Pihlajalinna-koncernen. Konkurrens- och konsumentverket (KKV) godkände företagsaffären 14.1.2022 och den genomfördes 1.2.2022. Den nettoskuldfrä köpesumman var 31,8 miljoner euro.

OP Företagsbanken Abp emitterade ett nytt grönt obligationslån

OP Företagsbanken Abp emitterade ett grönt obligationslån på 500 miljoner euro enligt det uppdaterade ramverket Green Bond Framework. Med lånet främjas den gröna omställningen, och medlen från det styrs till hållbar företagsfinansiering. Lånet är riktat till internationella ansvarsfulla institutionella placerare, och det är OP Företagsbankens första gröna obligationslån till non-preferred-villkor utan säkerhet. Lånets belopp är 500 miljoner euro och löptiden är 5,5 år. Näringsgrenar som finansieras via lånet är förnybar energi, miljövänligt byggande (green buildings) och hållbar användning av naturresurser, inklusive markanvändning. Lånet prissattes 20.1.2022 och emitterades 27.1.2022.

OP Gruppen börjar tillämpa en schablonmetodsbaserad golvnivå för riskvägda poster i kapitaltäckningsanalysen

OP Gruppen har beslutat att under det andra kvartalet 2022 i sin kapitaltäckningsanalys börja tillämpa en schablonmetodsbaserad golvnivå för riskvägda poster. Beslutet beror på ökade regleringskrav samt diskussioner med Europeiska centralbanken om tillämpningen av internmetoden (IRBA, Internal Ratings-Based Approach).

OP Gruppens kapitaltäckning är fortsatt stark, trots att golvnivån börjar tillämpas. Ibruktagningen försvagar OP Gruppens CET1-kapitaltäckning med uppskattningsvis 3 procentenheter och dess kapitaltäckning enligt konglomeratlagen med uppskattningsvis 30 procentenheter. Efter att golvnivån börjat tillämpas överstiger CET1-kapitaltäckningen miniminivån enligt regleringen med uppskattningsvis över 5 procentenheter och finans- och försäkringskonglomeratets kapitaltäckning enligt konglomeratlagen med cirka 20 procentenheter.

Tillämpningen av golvnivån är en tillfällig redovisningsteknisk ändring som inte inverkar på OP Gruppens riskposition, som är god. Golvnivåns inverkan upphör gradvis under de kommande åren efter att ECB har godkänt utvecklingsåtgärderna för internmetoden.

Åtgärden har ingen väsentlig inverkan på OP Gruppens plan för emission av obligationslån 2022.

Bokslutsutlåtande

Vi har godkänt verksamhetsberättelsen och det konsoliderade bokslutet för den ekonomiska helhet som avses i 9 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, OP Gruppen, för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2021. Verksamhetsberättelsen och bokslutet föreläggs och delges OP Andelslags ordinarie andelsstämma.

Helsingfors den 1 mars 2022

OP Andelslags styrelse

Jaakko Pehkonen
Styrelseordförande

Timo Ritakallio
OP Gruppens chefdirektör

Jarna Heinonen

Jari Himanen

Kati Levoranta

Pekka Loikkanen

Tero Ojanperä

Riitta Palomäki

Petri Sahlström

Olli Tarkkanen

Mervi Väisänen

Revisionsanteckning

Över utförd revision har idag avgetts en revisionsberättelse.

Helsingfors den 2 mars 2022

KPMG Oy Ab
Revisionsammanslutning

Juha-Pekka Mylén
CGR

Detta dokument på svenska är en översättning av den ursprungligt finska revisionsberättelsen. Endast den finska originala revisionsberättelsen är juridiskt bindande.

Revisionsberättelse

Till OP Andelslags medlemmar

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av konsoliderade bokslutet för den i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker avsedda sammanslutningen av OP Gruppen för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2021. Bokslutet omfattar OP Gruppens konsoliderade balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultatet, rapport över förändringarna i eget kapital, rapport över kassaflöden och noter till bokslutet inklusive en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper.

Enligt vår uppfattning ger det konsoliderade bokslutet en rättvisande bild av OP Gruppens ekonomiska ställning och av resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport gällande OP Andelslags -koncernen som överlämnats till OP Andelslagets styrelse och revisionsutskott.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till de konsoliderade samfund som tillsammans bildar OP Gruppens bokslut enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits samfund tillhörande OP Gruppen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. De andra tjänster än revisionstjänster som vi tillhandahållit framgår ur not 12 till OP Gruppens konsoliderade bokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämpande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

För revisionen särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till bokslutet som helhet, men vi ger inga separata uttalanden om dessa områden. De viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 10.2c är inkluderade i beskrivningarna av för revisionen särskilt betydelsefulla områden nedan.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

FÖR REVISIONEN SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDEN

HUR IFRÅGAVARANDE OMRÅDEN BEAKTATS I REVISIONEN

Fordringar på kunder - värdering (bokslutets noter 1, 13, 20 och 37)

Fordringar på kunder totalt 96,9 miljarder euro är den mest väsentliga balansposten i OP Gruppens bokslut och utgör 56 % av balansomslutningen.

I beräkningen för förväntade kreditförluster enligt IFRS 9 *Finansiella instrument* -standarderna används antaganden, uppskattningar och ledningens bedömningar som hänför sig till bland annat sannolikheten och beloppet av förväntade kreditförluster samt definitionen av betydande ökning i kreditrisken.

Beräkningsparametrarna för förväntade kreditförluster uppdateras och preciseras på basen av hur kreditrisken utvecklats, beräkningsprocessens validering och utveckling samt regelverksförändringar och -krav.

Till följd av fordringarnas betydande balansvärde, de i värderingen använda beräkningsmodellernas komplexitet samt ledningens bedömningar är värderingen av fordringar ett område av särskild betydelse för revisionen.

Vi har bedömt hur anvisningarna gällande kreditgivning har följts och utvärderat kontroller och principer hänförliga till bokföring och övervakning av fordringar i samfunden i OP Andelslags-koncernen.

Vi har utvärderat kalkylmetoderna för de förväntade kreditförlusterna och i beräkningen använda centrala antaganden samt testat kontroller hänförliga till beräkningsprocessen för förväntade kreditförluster och kreditriskmodellerna.

Granskningens mest centrala delområden har varit de mest betydande faktorerna inom ECL-beräkningen som förutsätter ledningens bedömning, de kassflödesbaserade ECL-beräkningar som baserar sig på specialistbedömningar, coronaviruspandemins inverkan på kreditriskpositionen och ECL-beräkningarna, ECL-modellernas valideringsprocess samt omräkning av för de mest centrala ECL-modellerna och känslighetsanalyser.

KPMGs IFRS- och finansieringsspecialister har deltagit i granskningen.

Vi har också bett separata utlåtanden av revisorerna för de övriga samfund som konsolideras i OP Gruppen om att man i samfunden som konsolideras har följt de instruktioner som OP Andelslaget har givit gällande finansieringsprocessen.

Härutöver har vi utvärderat sakligheten av OP Gruppens bokslutsnoter gällande fordringar och förväntade kreditförluster.

Värdering av finansiella tillgångar och derivatinstrument (bokslutets noter 1, 8, 19, 21 och 37)

Balansvärdet på finansiella tillgångar uppgår till 22,9 miljarder euro och innehåller främst placeringar som redovisas till verkligt värde. Värdet på derivatinstrument under tillgångar uppgår till 3,5 miljarder euro och derivatinstrument under skulder till 2,3 miljarder euro och innehåller derivat för handel och säkringsändamål. Derivatinstrument värderas till verkligt värde i bokslutet.

Det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs på basen av prisnoteringar på fungerande marknader eller basen av OP Gruppens egna värderingsmodeller då tillgång till marknadsnoteringar inte finns. Fastställandet av verkligt värde på finansiella tillgångar och derivatinstrument inkluderar bedömning, speciellt gällande de instrument för vilka det inte finns offentliga marknadsnoteringar att tillgå. Värderingen av riskkapitalfonder och fastighetsplaceringar kan dessutom inkludera en tidsfördröjning.

Då värdet på finansiella tillgångar och derivatpositionerna är betydande och värderingen av illikvida placeringar inkluderar ledningens bedömningar har värderingen av ifrågavarande poster definierats som ett för revisionen särskilt betydelsefullt område.

Vi har utvärderat sakligheten av OP Gruppens bokslutsprinciper och värderingsmetoder samt testat bokföringen och värderingen av finansiella tillgångar och derivatinstrument.

Vi har bedömt den redovisningsmässiga behandlingen och värderingsprocessen av derivatinstrument i förhållande till kraven i IFRS standarderna.

I samband med bokslutsgranskningen har vi jämfört de för finansiella tillgångar och derivatinstrument använda verkliga värdena med marknadsnoteringar och övriga externa priskällor, bedömt riktigheten av basadata som använts vid värderingen samt rimligheten av använda antaganden och bedömningar.

Vi har även fördjupat oss i de nedskrivningsprinciper och -metoder OP Gruppen tillämpat för finansiella tillgångar.

KPMGs IFRS- och finansieringsspecialister har deltagit i granskningen.

Härtill har vi bedömt sakligheten av bokslutsnoterna för finansiella tillgångar och derivatinstrument.

Försäkringsskuld (bokslutets noter 1, 6 och 31)

Försäkringsskulden i OP Gruppens balansräkning uppgår till 8,8 miljarder euro och den fastställs med hjälp av olika försäkringstekniska antaganden och beräkningsmetoder.

Beräkningen av försäkringsskulden baserar sig på kombinerad information från flera olika informationssystem. Databaserna är omfattande och systemen behandlar stora mängder data.

Våra granskningsåtgärder har innefattat en bedömning av principerna för bokföring och beräkning av försäkringsskulden. Våra aktuarieexperter har utvärderat sakligheten av de antaganden och beräkningsmetoder som använts vid beräkningen av försäkringsskulden samt den nya dödlighetsmodellens inverkan på beräkningen av försäkringsskuld.

Vi har bedömt försäkringsskuldens processer för intern kontroll och riktigheten av basdata som

Ibruktagnandet av den nya dödlighetsmodellen (K2021) har påverkat försäkringsskuldens belopp under räkenskapsperioden.

Försäkringsskuldens ränterisk hanteras med hjälp av derivat- och ränteinstrument vilka i bokslutet värderas till verkligt värde.

På grund av försäkringsskuldens väsentlighet och de komplicerade försäkringstekniska beräkningsmodellerna förknippade med fastställandet av skulden har försäkringsskulden definierats som ett område av särskild betydelse för revisionen.

används vid beräkningen av försäkringsskulden samt sambandet mellan beräkningen av försäkringsskuld och bokföring.

Vi har utvärderat principerna för försäkringsskuldens räntesäkringar samt sakligheten av de skyddande derivatinstrumentens redovisning.

Härtill har vi bedömt sakligheten av bokslutsnoterna hänförliga till försäkringsskulden.

Den finansiella rapporteringens kontrollomgivning och informationssystem

De för bokslutets uppgörande viktigaste funktionerna inom OP Gruppen är beroende av informationsteknologi. Informationssystemens roll är central för såväl kontinuitets- och incidenthantering som för säkerställande av en korrekt finansiell rapportering. Den till den finansiella rapporteringen hänförliga systemomgivningen och enskilda IT-systems applikationskontroller har en avgörande betydelse för revisionens inriktning.

Då det konsoliderade bokslutet för OP Gruppen baserar sig på ett stort antal informationsflöden från en mångfald av IT-system har vi definierat den finansiella rapporteringens systemomgivning som ett område av särskild betydelse för revisionen.

Vi har bildat oss en uppfattning om de informationssystem och kontrollomgivningen som är förknippade med den finansiella rapporteringen. Vi har testat funktionen av kontrollerna för den finansiella rapporteringen.

Granskningen har likaså omfattat övervakningen och hanteringen av centrala informations- och transaktionsflöden, användarrättigheter, förändringshantering och systemens gränssnitt samt utlagd IT verksamhet.

Granskningsåtgärderna har i betydande grad omfattat substansgranskning samt data-analyser för den finansiella rapporteringens olika delområden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att det konsoliderade bokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU på det sätt som närmare beskrivs i noterna till bokslut och för att bokslutet ger en rättvisande bild samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av OP Gruppens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om

fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera OP Gruppen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av OP Gruppens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om OP Gruppens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett OP Gruppen inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom OP Gruppen för att göra ett uttalande avseende OP Gruppens konsoliderade bokslut. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.
- Revisionen av OP Gruppens konsoliderade bokslut baserar sig på OP Andelslags -koncernens och medlemsbankernas bokslut och revisionsberättelser som avgetts för OP Gruppens konsoliderade bokslut.

Vi kommunicerar med OP Andelslagets förvaltningsorgan avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Vi förser också OP Andelslagets förvaltningsorgan med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de frågor som kommuniceras med OP Andelslagets förvaltningsorgan fastställer vi vilka frågor som varit de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av OP Andelslags andelsstämma vald revisor från 2002 oavbrutet i 20 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 2 mars 2022

KPMG OY AB

JUHA-PEKKA MYLÉN

CGR